Deruschim
X893
D445
X893
D445

1 192L

בה מחלוקת בין רב אחא לרב ששת הנזכר הרי"ף לבני יוק למ"ש בס' שעי אהל
וה בה האומר האלו בחיים מן האב הרי"ף רב ששת הנזכר שנתג"ר כקטן שנולד
במה פליגי אלו הנ"ב לשונות הלשון קמא לכונה בבגון לא אסור לא נתי כל שלא וחתרון ב
מקדשה מתורה לקדשה קלה לכה מלת אחי להקדושים בישראל ומה יען ומה יוסף ה
והו הגר שנתגייר כקטן שנולד דמי ולא נחוש לה' מעמא הר' ערוה ולבל מסופקא
לפי מש"ה אחי להקדושים אמ"ל דכקטן שנולד דמי כמא"ר ביבמות דף כ"ב והנסמנה לה' ערו
על מתורה ... ונתורה האומר דפליגי במחלוקת ר"ש ורבי יהודה לר"ש קבר"י נכרים ל
אהל ולרבי יהודה אהרי אהל ללשנא קמא אמרינן משום דכיון דקבר"י נכרים אינה
אהל ואף להכי אהפרי כל העריות ובל איסורי קהל בישראל אב"א אבל למ"ש
בגוי מקדשה מתורה לקדשה קלה כשרן מן האב וכשרן מן האם לר' יהודה ור'
כל ישראל ללשנא בתרא ... מוגר שנתגייר כקטן שנולד דמי ... למ"ש ...
ונו קהל נכרים לא אקרי קהל וכו' ... איסור קהל משום שהם נכרים ...
שיעור הקדשה מתורה נשהי ואסורים כך מותרים בקרובות הם לא מ"ש ...
... ישראל ... הם בחיים ... אחיו ... ועקב נשא שתי אח
... שנתגייר וכו' ואנוג להיו קרובים ... לא מ"ש ... וכו' משום דהאל
נכרים לא אקרי קהל כו' וכיון דקהל נכרים לא איקרי קהל אב"א נוכל לומר ...
... ולא מצרית כבש ... מצרי ... לא ... ולאך הנקבות
... קהל נכרים לא אקרי קהל ומותר לישא מצרי ראשון וכך שבין הד
... נאמר לאין זה הכרח ... היה להם דין בני נח לזה אמר ...
... והתנו ... ולא ... מותר ... להיו להם ...
... אבותיהן ... ועקב ... ולכן יש להם דין ישראל אך לא
... לומר קהל נכרים לא איקרי קהל והוא כשר לבא בקהל ...
ולכן אמר ... כלומר ... ישראל ...
[illegible]

[illegible] כל [illegible] ולא [illegible] אין הדין [illegible]

[illegible] הדין [illegible]

[illegible]

[illegible] העולם [illegible]

[illegible] שלום [illegible]

[illegible]

[illegible] שלום [illegible]

[illegible] שלום [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] תורה [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Jemieri 2744

דרוש לשבת וישב על גלות שנת ה'ד

כתבתי

ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם

È Legge stabelita tra medeci che ne malli singolarm.te acuti i princ[...]
segni si tolghino dalla Lingua, stimata allora si fedele nel darli che uno
polso quando vedasi tanto in buocca di un febbrecidante una Lingua
che nel medesimo tempo comparisca O nera come un spento carbone O
ardente come un acceso sapiate che in tal caso quantunque il polso sto
dire ottimam.te regolato et asserisce perfezione di sanità non gli si deue cred[...]
ma douendosi prestare tutta la fede alla Lingua può apparechiarsi il se[...]
il funerale et aprirsi il sepolcro Lo stesso dirò io nella cura delle anime vo[...]
se io tocco il polso non lo trouo cattiuo molti digiunino dispensono large li[...]
=ne non tralascino le quotidiane orationi tutto è vero ella ache seruira
se la Lingua Lore è tutta infiamata le dette detrationi sapiate che i[...]
tal caso si può apparechiarsi il funerale et aprirsi il sepolcro che è spe[...]
da medeci questo sarà il mio brieue trattato atenti che sono alle proue

prima parte

Che sia la verità che quanto la Lingua infiamata sia dalle detra[...]
quantunque il polso sia regolato ciò è che fascia opere buone che sia
malle irremediabile è disperabile e che si possa apparechiarsi il fune[...]
et aprirsi il sepolcro uditello dal saggio coronato מי האיש החפץ חיים אוהב
ימים לראות טוב נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה

Cosi habbio da

בויקרא מעשה ברוכל א' שהיה מחזיר בעיירות צפורי ואומר וכו'
מאן בעי חיי אודך על ר' ינאי וכו' הוציא לו ספר והראה לו הפסוק מי... לשונך מרע ושפ'
וכו' אמר ר' ינאי כל ימי הייתי קורא מקרא זה עד שבא רוכל הזה שקשה לי ובר'
בר ינאי לא היה יודע מה שלא המסוק האמינו תינוקות של בית רבן ותמים אוה[...]

יש לה' מהא' מפורסק לא ה"ה ידע מירושו אבל הקושיא שה"ה לו ר' ינאי שלא הי"ה
מירושו שלא קרא לפי שמתחלה מדבר שלא לנוכח מי האיש החפץ חיים ואח"כ שלא לנוכח נצור
לשונך מרע ה"ל מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב ינצור לשונו מרע אבל כיון
שבא הרוכל הזה ואמר שה"ה מכריז מי האיש וכו' ומי שבא לשאול ה"ה אומר לו נצור לשונך
מרע לכן אמר שפיר מה שמדבר מתחלה שלא לנוכח ואח"כ לנוכח אמר שהוא שה"ה עושה
הכל כמו שה"ה עושה זה הרוכל ולכן אמר שפיר

E così habbiamo in ערכין *di*

ערכין אמר ר' חמא בר חנינא מה תקנתו של בעל לה"ר אם ת"ח הוא יעסוק בתורה ואם ע"ה הוא
ישפיל דעתו אם ת"ח יעסוק בתורה שנ' מרפא לשון עץ חיים ואם עם הארץ הוא ישפיל דעתו
שנ' וסלף בה שבר רוח ר' אחא אמר ספר אין לו תקנה שכבר כרתו דוד ברוח הקודש שנ' יכרת
ה' כל שפתי חלקות לשון מדברת גדולות אלא מה תקנתו שלא יבא לספר אם ת"ח הוא יעסוק
בתורה וכו' ואם ע"ה ישפיל דעתו וכן אמרו רז"ל גדול לה"ר יותר מעז"ג וש"ד דאילו בעז"ג כתיב
אנא חטא העם הזה חטאה גדולה בגש"ע כתי' ואיך אעשה הרעה הגדולה ובש"ד כתיב גדול
עוני מנשוא ואילו בלה"ר כתיב לשון מדברת גדולות וכן מצינו ביוסף על שספר לה"ר מה הלקה
בו דכתיב וישנאו אותו אחיו במדרש ואמר הא"ש נמנו מזה נמנו מתוקין של הקב"ה ויראו
אותו מרחוק ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו אותו להמיתו אמרו בואו ונשסה בו את הכלבים
ובלהמר ורש"י פי' ויתנכלו נתמלאו נכלים וערמומיות על אחיו ילא אין עולה על הנער יוסף
השבטים להסית עצמם מן מתוקין של הקב"ה ועוד קשה מה שפירש רש"י נתמלאו
נכלים וכו' דבר זה צריך ביאור לכן שהיו רוצים להורגו מה היו צריכין ערמומיות הקצור
קברה ים להורגו בכל אשר תמצא ידם גם מה שאמרו בואו ונשסה בו את הכלבים מה
ראו על ככה להמיתו ע"י כלבים אתנם הירק בגמר לספרדים ואלו הן הנגרנים הראשונים
וכו' שיסה בו את הכלב שיסה בו את הנחש פטור מרש"י לפי שהוא גרמא בנזיקים ולמי
הנשה זו נבין הקבלה השבטים שרצו להמית את יוסף אך היו מתיראים שאם יכנו
בעצמם יהיו חייבים מיתה שהרי ב"ד של שם ועבר קיים והיו מבקשים נכלים וערמומיות
להרגו בענין שיוכלו להפטר עצמם מן הדין וזהו שאמר הכתוב ויתנכלו אותו להמיתו
לפי שעשו קשה מה אותו שהרי כתיב להמיתו אלא אותו את לדוקא שנתמלאו נכלים
וערמומיות להמית אותו ולא אותם כ"ל שיפטרו עצמם מן המיתה ולא תלאו שום דבר
שיהרגו אותו להמית והם יהיו פטורים אלא ע"י שיסוי הכלבים שהוא גרמא בנזיקין והם
היו סוברים להפטר אף מדיני שמים וזה אינו שכתב הרמב"ם המשסה כלבו בחבירו
פטור מדיני אדם וחייב מדיני שמים וזהו שאמר ובמנו מתוקין של הקב"ה שלא שמו
העונש על חיוב בדיני שמים כי אם להפטר בדיני אדם עצמם או נאמר לפי שידעו שהעונש
הכלב להמיתו אותו בשיסוי הכלבים לפי שיוסף ספר לה"ר ואמרינן בפסחים כל המספר
לה"ר ראוי להשליכו לכלבים שנ' לכלב תשליכון אותו וכתיב בתריה לא תשא שמע שוא
קרי ביה לא תשיא ועוד יבואר מה שאמר הכתוב ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו
למאורה הוא [illegible] אתנם אירק במדרש לא נגאלו ישראל ממצרים אלא בשביל שלא
ברם לשונם [illegible] מן שם שלא כתיב וינחנו ואחו יתנכן הכל המספר לה"ר ראוי להשל'
לכלבים ואח"כ ישראל שלא היה בהם בעלי לה"ר לא יחרץ כלב לשונו אתנם צריך לדקדק
מה שאמרו ז"ל כל המספר לה"ר ראוי להשליכו ה"ה לו לומר ראוי להאכילו לכלבים
מאי לשון השלכה אבל אמרו בערכין כל המספר לה"ר ראוי לסוקלו באבן כתיב הכא

תלמוד בפרק רביעי אותו אלמלא נכתב הרם כמתן בבור מי ויד אבן בי נאמרינן בגמרא אך
לארבע מיתות בגלל ד׳ ארבע מיתות לא בגלל מי שנתחייב סקילה מה הדרשה ומפרש רש״י
מפני לאו להמנה לסקילה וזהו שרמזו רז״ל כל המספר לה״ר ראוי להשליכו לכלבים כ״ל שמגיע
לעונש הסקילה כמו שאמרו רז״ל כל המספר לה״ר ראוי לסקלו ולעולם שארבע מיתות בגלל קרא ד׳
מיתות לא בגלל ועם זה נבוא לבאור הפסוקים כבר אמרנו שהיו רוצים להרוג את יוסף כבור
לה״ר ואמרנו האם איכא ד׳ מיתות מ״ב סקילה ולא לאו ראוי להשליכו לפני הכלבים שהוא קל
ד׳ מיתות ולכן אמר הכתוב ויראו אותו מרחוק ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו אותו להמיתו לא
אמרו באו ונשסה בו את הכלבים לפי שהיו רוצים להמיתו כדינו שהוא בסקילה אך עתה לא
בא אליהם והיו האנשים שמחה לא יבא לכך אמרו באו ונשסה בו את הכלבים לפי שאך שלא קרבו
הקב [illegible] בסקילה וזהו [illegible] מהכתוב שאומר ויראו אותו מרחוק ובטרם לא
יקרב אליהם ויתנכלו אותו להמיתו לומר לו כולו ראוי ה״ל לומר ויראו אותו ויתנכלו להמ
ומה לי לומר אם היה מרחוק ועוד מה שאומר בתריה ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החל
הלזה בא ועתה לכו ונהרגהו וגו׳ ונשליכהו באחד הבורות שהוא כמו סקילה ומתחלה היו
רוצים לשסות בו את הכלבים ולכן כמו שאמרנו ה״ש ויראו אותו מרחוק ובטרם יקרב
אליהם שראו אותו שהיה יוסף רחוק מהם ואם נמתין אותו עד שיבא ונקיים בו הדין
בגלל שהוא בסקילה אפשר שלא יבא ולכן ויתנכלו אותו להמיתו (אמרו) נשסהו בכלבים
ועכשיו [illegible] מיתה כזו להמיתו אף שהוא רחוק ולהמיתו במיתה הראויה לבעל לה״ר לא
תלאו כאם לשסות בו את הכלבים כמו שאמרו בגמרא כל המספר לה״ר ראוי להשליכו לכלבים
שהוא קל ד׳ מיתות ולכן ויתנכלו אותו להמיתו אמרו באו ונשסה בו את הכלבים
ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלומות הלזה בא ועתה לכו ויאמרו איש אל אחיו זה
שמעון ולוי כמו שאמרו רז״ל הנה בעל החלומות וגו׳ [illegible] אחים רוצים להמיתו
בקל ארבע מיתות שהוא בנשיכת הכלבים ולא במיתה הראויה שהיא סקילה לפי שאחים
מתיראים שמא לא יבא ויברח זה אינו כי הנה בא כי הולך ובא ונקרב אלינו ואם כן
יכול להמיתו בסקילה וזה שאומר ועתה לכו ונהרגהו ועתה שבא אלינו לכו ונהרגנו בסקילה
כדינו אבל קשה קצת זה הלשון של ועתה שה״ל ויאמרו לכו ונהרגהו ועם שאמרנו
את שאמר לפי [illegible] בגמרא פ״ק ד׳ מגילה שאומר והשתא דאמרת מגילה מעלינה לבר וזעיר
וזעיר לדרשא מסכתא [illegible] כהונה [illegible] שמבטלים
מעבודתם ובאין לשמוע מקרא מגילה וכן מבטלין תלמוד תורה של בית רבי שמבטלים ת״ת ובאין
לשמוע מקרא מגילה קל וחומר עבודה ומה עבודה שהיא חמורה מבטלין ת״ת שהוא ק״ל
ומקשי הגמרא ועבודה חמור מת״ת והכתיב ויהי בהיות יהושע ביריחו וישא עיניו וירא והנה
איש עומד לנגדו וחרבו שלופה בידו וישתחו לאפיו והיכי עביד הכי והאמר ריב״ל אסור
לאדם שיתן שלום בלילה שמא שד הוא שאני התם דאמר שר צבא ה׳ ואלמא מנשקו ואמר
לו מהכי שלם שתים לבטלה אמר לו אמש בטלתם תמיד של בין הערבים ועכשיו בטלתם
ת״ת אמר לו על איזה מהם באתי אמר לו עתה באתי מיד וילן יהושע בלילה ההוא בתוך
העמק אמר שלן בעומקה של הלכה ומקשה התוספות והיכי מוכח [illegible] לגבי מגילה
ת״ת ותמיד של בין הערבים ומקריבין [illegible] לקאמר הלכו אתה [illegible] אתה
באתי על בטול תורה דכתיב תורה צוה לנו אם [illegible] על בטול הקרבן שהיא [illegible] על
[illegible] ואמר לו עתה באתי על בטול תורה דכתיב ועתה כתבו לכם את השירה הזאת
וזהו דקאמר הכא ועתה לכו ונהרגהו כיון שהוא בא אלינו לפי דין תורה לכו ונהרגהו
כי [illegible] הוא בסקילה כמו שאמרנו וה״ה לכו ונהרגהו ונשליכהו באחד הבורות

ולא יהיה מיתת אותו בכלבים כמו שאומרין אחים שאינו רק מיתה אלא ונשליכהו באחת הבורות.
כמו הסקילה שהיו משליכין אותו ממקום גבוה שתי קומות אבל צריך לראות מהו זה שאומר
באחד הבורות שה״ל ונשליכהו בבור מהו באחד לפי דאיתא בסנהדרין בית הסקילה היה
גבוה שתי קומות ואחד מן העדים דוחפו על מתניו אם מת בה יצא ואם לאו השני נוטל
אבן ונותנו על לבו אם מת בה יצא ואם לאו רגימתו בכל ישראל שנ׳ יד העדים תהיה בו
בראשונה להמיתו ויד כל העם באחרונה. ואמרו בגמ׳ בית הסקילה היה גבוה שתי קו׳
ועם קומתו הרי כאן שלש ומדרך שני בנינים הוליה הא׳ והלא כבר נראה מה בור ישבו
יו׳ מטרים כדי להמית ותשנו אמר ר״ל לאמר קרא ואהבת לרעך כמוך ברור לו מיתה יפה
ולכך הצריכו ג׳ קומות כדי שימות מהר ולא יצטרכו לסוקלו אח״כ באבנים והם היו סברי
מה שאמרו חכמים גבוה ג׳ קומות משום ואהבת לרעך כמוך אבל זה שאמר לה״ר הוא
שונא אותנו ואח״כ נשליך אותו באיזה מקום בור שיהיה אע״פ שאינו עמוק ג׳ קומות
וזהו שאומר באחד הבורות אפי׳ בור יהיה מה שיהיה אפי׳ אינו עמוק ואחר כך נהרגנו
אם לא ימות ואמרנו חיה רעה אכלתהו לפי שהיה בעל לה״ר וחייב סקילה ולפי שנתחייב
סקילה חיה הדרשה שאמר ראובן אל תשפכו דם השליכו אותו אל הבור הזה אשר
במדבר ויד אל תשפכו בו הקשה כלומר אין אתם עושים ומקיימים הדין כהלכתו
להשליכו באחד הבורות אע״פ שאינו עמוק כל כך כדי להמיתו אח״כ לפי שאתם סוברי׳
כמו שאמרו רז״ל גבוה ג׳ קומות משום ואהבת לרעך וכו׳ אבל זה אינו רעך לכך
אין צריך ג׳ קומות זה אינו כי אע״פ שחטא ישראל צריך מקום גבוה ג׳ ואם אתם עושים
כן אתם שופכי דמים כי זה אינו רק סקילה ולכן אל תשפכו דם אלא השליכו אותו אל
הבור הזה אשר במדבר שהם בורות במדבר עמוקים הרבה ואח״כ יד אל תשלחו
בו להיות שהוא עמוק הרבה ימות במהרה ולא יהיה צריך לסוקלו וזה שאומר אל
הבור הזה אשר במדבר ולא אמר השליכו אותו אל הבור ומהו הזה ומהו אשר
ומהו הזה ומהו ויד וכו׳
במדבר אבל כמו שאמרו אחים שיפיר השליכו אותו אל הבור הזה לא כמו שאמרתם
באחד הבורות אע״פ שאינו עמוק ג׳ אלא אלא הבור הזה דוקא שהוא עמוק וכדי שלא
תאמר לומר שהוא עמוק אבל לא ג׳ קומות לזה חזר ואמר אשר במדבר שהבורות עמוקי׳
הרבה ואח״כ יד אל תשלחו בו אח״כ שימות ולא יצטרך לסוקלו וכל זה הוא כדי להצילו
אותו מידם וכו׳ שאם ישליכהו בבור שאינו כ״כ עמוק יראהו וירגמוהו אח״כ וימיתוהו אבל
אם הוא עמוק הרבה אפשר שלא ימות בזכותו שום חבורה וגם לא יראוהו אם הוא
חי או מת ולא ירגמוהו אח״כ או אפשר לומר בדרך אחר ועתה לכו ונהרגהו ונשליכהו
באחד הבורות וכו׳ ויאמר ראובן אל תשפכו דם וכו׳ לפי דאמרינן בסנהדרין דף מ״ה ע״א
א׳ מן העדים דוחפו על מתניו רמז מתני׳ שבדחיה ר״ל ירה ומתני׳ שבסקילה ר״ל סקל ומתני׳
שבדחיה וב[...] ר״ל סקול יסקל או ירה יירה ומתני׳ שאם מת בדחיה יצא ר״ל או ירה
יירה ומתני׳ שא[...]דחיה כו׳ ר״ל סקול יסקל ומקשה הקושיות ומתרץ מה עבדתן סקול
לחיה מעיקרא ואח״כ סקילה הי׳ לן למעבד מעיקר׳ סקילה ואח״כ לחיה שכן בקרא
כתיב סקול יסקל ואח״כ או ירה יירה ומתרץ משום דאשכחן קרא דסמיך סקילה למיתה
דכתיב וסקלתם באבנים ומתו עכ״ל ולכן עתה שאחי יוסף היו רוצים להמיתו בסקילה.

4

היו מונים והיו סוברין שתחילה סקילה ואח"כ יריה כמו שאמר הכתוב סקל יסקל או
יירה וזהו שאמרו לעיל לכו ונהרגהו היינו בסקילה ואח"כ ונשליכהו באחד הבורות זה
בחיה ולכך בא ראובן ויאמר אל תשפכו דם לא יפה אתם עושים לסוקלו תחילה באבנים
ואח"כ בחיה אלא השליכו אותו תחילה אל הבור הזה אשר במדבר היינו לחיה תמיהה וכיון
שרמזו כן כמו שהוא רבו להמית אותו ממקום גבוה ויד אל תשלחו בו כמו שאמר הגמרא
שצריך גובה שתי קומות כדי שימות ולא יצטרך לסוקלו ואח"כ אבל הם כיון שהיו סוברים שצריך
לסוקלו תחילה לא צריך מקום גבוה להמיתו ואח"כ משום שצריך כ"כ גובה כדי שלא יצטרך
לסוקלו אח"כ והם סוברים שצריך לסוקלו תחילה וכיון שסבר מת הוא לא צריך גובה כ"כ לכך
קאמר באחד הבורות באיזה שיהיה אבל ראובן שהיה יודע האמת קאמר אל הבור הזה
אשר במדבר שהוא גבוה כ"כ עכ"ל ולכן כיון שהיו רוצים להמיתו בסקילה ויפשיטו את יוסף את
כתנתו את כתנת הפסים אשר עליו ואמרו במדרש ויפשיטו את יוסף זה הכתונת את כתנת
זה החלוק את כתנת הפסים זה הפרגוד ולמה עשו זה להפשיטו כולו אלא כיון שהיו רוצים
לסקלו עשאו את כמו כמו דאמרינן בסנהדרין היה רחוק מבית הסקילה ד' אמות מפשיטין
את בגדיו ולפיכך בגמרא ורגמו אותו ולא כסותו לכך ויפשיטו את יוסף ואח"כ וישליכהו אותו
הבורה וצריך לעיין מה הבורה שאמר בה הידוע ה"ל לבורא או בבור אבל לענ"ד
נראה שפיר לכוון שהם היו רוצים להשליכו באחד הבורות באיזה בור שיהיה וא"ל ראובן
שלא יעשו כן אלא א"ל השליכו אותו אל הבור הזה דקאי שהוא עמוק לכך בא הכתוב
להורות לך שהם לא עשו כסברתם אלא הודו אל ראובן להשליכו בבור עמוק וזה קאמר
הבורה בה הידוע שהוא הבור שאמר ראובן לעיל שהוא עמוק לא בשאר בורות לכן
שהשליכוהו ולא מת היו רוצים לסקלו ואמר (יל"ה) יהודה מה בצע כי נהרוג את אחינו וכסינו
את דמו לכו ונמכרנו לישמעאלים וכו' להורות בזה דגרסינן אר"י בן זמרא כל המספר לה"ר נגעים
באים עליו כתיב הכא מלשני בסתר רעהו אותו אצמית וכתיב התם לא תמכר לצמיתות
ומתרגמינן לחלוטין ותנן אין בין מצורע מוסגר למוחלט אלא פריעה אפשר לפרש מה שאמר
יהודה מה בצע לפי שיש כאן לדרוש המתיבות לא השאר שתנו לבלב וכו' ויש לדרוש את
הנ"ש כתיב הכא אותו אצמית וכתיב התם לצמיתות בבור ואח"כ אם אנו ממיתים
אותו בכלבים נקיים המתיבות ולא הנ"ש ואם אנו הורגין אותו בסקילה נקיים הנ"ש ולא
המתיבות ואח"כ מה בצע כי נהרוג אם לא יצאנו ידי חובתינו היה משמע כתובים המכחישים
זה את זה עד שיבא וכו' לכו ונמכרנו לישמעאלים ובזה אנו מקיימים המתיבות והנ"ש נקיים
המתיבות לבלב השליכו אותו או תמכור לנכרי נקיים הנ"ש כתיב הכא אותו אצמית וכתיב
לא תמכר לצמיתות לא תמכר לצמיתות אבל מי שאומר לה"ר אותו אצמית אותו תמכר לצמי'
ואח"כ לכו ונמכרנו

Siche tanto è detestabile e deplorabile il vizio della detrazione mentre
Cagiona La morte ad esso ed altrui e il ~~d~~ numero di coloro che ~~che~~ periscono
~~p~~ La Lingua [illegible] molto più grande che non è quel di coloro cui fa morir La spa[da]
E dicon וכו' לה"ר הורג ג' האומרו והמקבלו וכו' il detratore vccide in un Sol colp[o]
tre Sorte de persone alla volta egli vccide Se stesso vccide colui di cui parla
e vccide tutti quei che ascoltano e che aderiscono alla voce della menzogna

דרוש לפ' וישלח   [illegible] בנוקדה פ' וצא ובמפ[illegible]

פרק תח"ש קל כנשר במדרש הנל ובכל בגות [illegible]

וירא יעקב כי יש שבר במצרים אשר שאל יעקב בנעורו שברו על ה' אלקיו וירא יעקב

כי יש שבר זה הרעב כי יש שבר זה השבע כי יש שבר יוסף הוא מצרים כי יש שבר

יוסף הוא השליט כי יש שבר ושבקים ועבנו [illegible] כי יש שבר ואחר כן יצאו ברכוש גדול

[illegible] ויקוע

L'essere sollecito e celere nell'operare egli è costume ben nobile e prerogatiua molto degna, d'imparegiabile vantaggio d'innesplicabile utilità, con che conquistò alessandro un mondo con che lo rese alla sua obidienza se non come vantauasi questo gran potente per essere tutto al possesso della vera solecitudine colla qualle riuscille sempre di sorprendere le armate beligeranti che l'stauono al fronte e di sortire trionfante in ogni sua intrapresa ben che ardua in apparenza e lontana della riuscità e qual vantaggio maggiore qual felecità più grande volete che quella de dominare sopra un mondo e de rendere un uniuerso a se vasalle, aduertenza religiosa azione moralle per ciò dano gl'antichi lessisti הוי עז כנמר וקל כנשר רץ כצבי לעשות רצון אביך שבשמים porto a voi tal massima come diceuo l'aptità è sueltezza porta il vomo alla vera gloria sia per il temporalle come per il spiritualle

ויש לשאול למה כפל הנביא על הזריזות לכאורה היינו קל כנשר היינו רץ כצבי [illegible] יש זריז ונשכר אלא הדבר הוא א' להורות של זריזות המחשבה לעבודה [illegible] ולזה אמר קל כנשר להורות עצמו לשמים [illegible] בשמים וא' על זריזות הגוף ועל זה אמר רץ כצבי לעשות רצון אביך שבשמים וכן בתוך אחר הגולה הרבה מה זאת של הזריזות בסוף סוטה ר' פנחס אומר זריזות מביאה לידי נקיות ונקיות לידי טהרה וטהרה לידי [illegible] וכו' ומי לנו גדול ממשה שהזריזות היא שלמות המעלה ומרבה לכל מדה וכל טוב והיא סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה עד שבאה לידי תחית המתים עד אחר הגואל [illegible] אם הבלתי העוברות [illegible] אשר לא יכזבון [illegible] היא למחזיקים בה [illegible] ר"זל אמרו [illegible] לעולם [illegible] לדבר מצוה שבשביל זה א' [illegible] הרבה [illegible] [illegible] על [illegible] [illegible] הזריזות [illegible] שבשביל זה א' וכו' ויש לשאול מה

עדין תמורה זו עם התמורה הראשונה דקאמר ר' חייא בר אבא אין הקב"ה מקפח שכר כל בריה
אפי' שכר שיחה נאה הא ליתא בבכירה דקאמר מואב אל הקב"ה אל תצר את מואב ואל תתגר בם
מלחמה מלחמה הוא דלא הא אנגריא עביד בהו אלא צעירה דקאמר בן עמי אל הקב"ה [illegible]
וקב"ה חמול בני עמון אל תצורם ואל תתגר בם כלל אפילו אנגריא ומה שי"ב עם תמורה הנ"ל
תמיהה מה דרשה להעולם מקשים על פי' רש"י דבמותם מ"ש וקבלה הבכירה וקשבב את אביה
הי"א שהתחיל בגנות מרמזה הכתוב וצעירה חיסך עליה דכתיב וקשבב עמו בלילה ההוא
ואב מתברין נראה דלא שכיר שבא נ"ל מעמר הלן נראה הדבר והכן הרב הנ"ל עוד
שימת הרחם לדבר זה בא במחלוקת בבר הא כי תור לשם נתכוונו כבתרין הנ"ל ואיכא
תר לשם זונות נתכוונו וזו היא השיטה הפנים רש"י וגמ' ויכן קשור הדבריהם הנ"ל הא
הפמין שיטת רש"י לשם זונות נתכוונו איכא להקשות על בריתא הראשונה דהא הני
אמר להריתה לעשות אנגריא במואב) בבני עמון [illegible]) במואב היא משום שלא הב'
שיחה נאה וכן בעמון האסור משום דבריה שיחה נאה אימא הא' השר' לעשות אנגרי'
בבכירה מפני שקראה לשמה ועל אחותה חיסך עליה הכתוב ואסר לשעבד אנגריא
ולמה כה להבריתה הנשן דקאמר בחר הכי רא בא לעולם יקדים עצמו לדבר מצוה שהרי
וכו אלמא בבכירה שמיד זכתה דקדמה ועלה שכר על זה דלשם נתכוונו ולמה יקשה
למה התיר בה הקב"ה אנגריא אדרבא אחבה תפתר בר' היא קדמה לבכירה בכל
מצוה ולכן צריך אתה לומר כאיק לר' חייא דאין הקב"ה מקפח וכו אפי' שיחה נאה ולכן
בכירה שעשתה הסירה לעשות בה אנגריא ולצעירה נתן לה שכר האסור לגבר' כרחו ולכן
על המעשה עלה שזכרה לשם נתכוונה וקדמה לדבר אבל על הדבור נעשה
ומותר לשעבד בה אנגריא ולצעירה בהפך ועל מ' שיטה זו לשם נתכוונו אהי' הא
כאיהה במדרש מכאב מ"ב אח נבעש מקללה בעוזה לשמותיהם בבריה הראשון
את נבעש מקריר עוז זה לנו מקריה עוז כושעת ושקרה באבר ומיזרם לך ומוחבם
בבריה הראשון הניה עליו מהכים כבריתי בה המקדש דכתיב לא יבא מואב בקהל ה' אף
כאן נכתיב לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' ולא אמרינן דאף בעשר למו לשם זונות נתכוונו
לא לא באו עלב בריחוק כמו הזכרים אלא עלב לשם נתכוונו ולכן הם לא נרחקו והוא
ותרעו הזכרים לבד עד דמקן מתני' יעשם עבירה נתכוון כדאמרינן במדיר וכה' על זה
הרב' מה דאמר דאין זה מוהר המקרא דבהדה כתיב על אשר לא קדמו אתכם. וכו' אין
לא משום בראה הלל זרעו לא נעשו בריחוק כלל ועכשיו שחלל זרעו נעשו בריחוק
וזהו דקאמר כבריה הראשון דכתיב לא יבא וכו' הטעם רחוק בשביל שמחלל זרעו ל
ומשו תורה לומר לא נרחק עד ג' דורות כמצרי ואדומי ולכן בשביל מעשה דקרא הגל
אשר לא קדמו לאסרו לעולם וכו' דברי הקדושים מ' נותר דמה דבל הגדל דרש רבא
מאי דכתיב את שתי בנותיך הנמצאות הנה באתי במגילת ספר כתוב עלי ספר הד
אני אמרתי עתה באתי ולא אמרתי שבמגילת ספר כתוב עלי כתיב הכא הנמצאות
וכתיב התם מצאתי דוד עבדי והול קמה ומאי בני לאמר רבא בדרש זו גם על
פירוש רש"י ולא שכתב אני אמרתי עתה באתי לגלה ובמגילת ספר וכו' דלא
תלינו במגילת [illegible] שום גלה להר ולמה השתי הכא הך אני אמרתי עתה באתי
להיות מחוקק בהתורה לכך שנתמעטתי בעתן המשיחה ואלו כפול היה לא נמשח
אותי דכתיב מקרב אחיך תשים עליך מלך ולא מפסול כהיתר במגרים ואינו כן במגילת
ספר כתוב בה' מאי שמתמא בנו לאמרו משום קוש"ר קהי' להם. לכלם נשים
לקהל נשים כיוונה אמרינן לשם עבירה נתכוונו הלך הם היו באים נור לבא
בקהל מתחילה כמו הזכרים אבל לא באיסור עולם ועל אשר לא קדמו נאסרו

אבל א׳ אחרינן לנשים מצוה ברכונו מוצא היכשר לנהג הטעם הי״חוק הוא משום [illegible]
שום לעבירה ומשמעה הקרוב לנשים הבעורין לשוש ברכונו וכמה רק במחדש ומשמע על החיים
עולם על אשר לא קהנו ובשינת הימה הלא לא היה העבירה הראשונה אלא היה א״מר כלל
כמו שאר המצוה וזהו טעם מספיק לנשים שלא נאסרו ואחר מוברח לומר כך לדבריה הי׳
המלאכות וכן נהיה במחדש היכן מלאכתי אותו במהם וכן הקשה למה יקלה הדבר בבני
ואחר שהי בנורך המלאכות הערך להוציא שני מריהם עוברות וכו ולא בלבנו נעמנו אלא עו׳
כבר קלה הכבה לנשים ברכונו ולשה קאמר מלאכתי כד עבה והיכן מלאכתי אותו במהם
דראוי לבא בקהל דראוי למלבות לבך בשתן קהה משתקין ואמשר התם כונת היה היה אומר
כחשם בהעבר שספקו לו עבשיו ממנו שנתבטל הלבה משונות ולא שמונת קודם לבם היה
גולתו קלניה אם אינו ראוי לבא בקהל אינו נמי ראוי למלבות ואינו כן שבתולת ספר וכו
הדין לבלין התורה הוא משובחת הזריזות במצות ובמעשה ועל כך אמרו במפחים כל היום
כשר למילה וכו ונמצא בארך על המחדש הקודם הזריזות הנעיל לנוסף שאלה הבואה עד
אין מספר במתן הראוי ולא אחר אם רגע והחיה בזה עולם מלא וזהו כונת המחדש יש
שכר לתי שהוא לרקן ובזה היכולת נדבור

Adunque rinuenite quanto giouevole ella è à Sueltezza è La Legiadria nel opere sui se mi premetete prouerò quanto noceuole riesce La pigritia

ועל השאלה השלישית ירוב החריצות בעסקים מורה על טוב הבלדים והעצלים יורה מבואר
שהרמזין והחולשה במעולות יורה על מהירות הבלדים ועל חולשה היות המושל בדיבחרו
ואמר העצל לא מלבר חומה בר״מזין כח וכבר הקנונות אבל בחולשה הגוף וממעמו וכק
המים החכם לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם אשר אין לה קצין שוטר ומושל וכו וזה דבעל
העקירה ירצה שהם שאין לה קצין שוטר ומושל שישיר אותה אל שמירה כאשר קנימה תמצא
הנה היא מעצמה מתקינה לדבין עצמה במעולת [illegible] לפי שיש לו הנה שיש לו לרגלב ובזה
נה לו במזון שיאמר ומה מבריה קמנה כזו ובעסקים אחר הוא אומר אנה בקין בן משכיל נרדם
בקציר בן מביש ירצה שהבעל שכל [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

וראוי גו' בגלל חובה או אם אחר יקום מי רחמני הכבוד או מפני כי נה שיבא לו חיי עני
והכנתי מתנה כמו בגלל [illegible] יקום מי רואה ירגיל או אם יצטרך להם לעבודת המלך
או ירגיל מן עליו עליו או לעשות מן בני המלך שאלו לעבודה הקב"ה שיש לו לקום בזריזות
מן [illegible] אמר להם [illegible] כאמרו כמו הרגלים להר אלהים ה' נעמים.
אשר עשה בקר המקריב [illegible] שבעולם אלה מעתה הם אלא מקהלות [illegible] והוא מהלך את של
זה בזה אבל הקב"ה אינו אלא נר אלקים אמר שמעל שמעל אתם שמריה להבדיש נפשו ולא מבלה את
שמעל מבלה נפשו כי אמר אלו נפשו אחר כיון היו [illegible] אור. ה' אל אמר אל אלמנה. כמו מעתה הם
כי חרשים והוא מחזירים בלויים ושחורים אבל הקב"ה אינו כן מעתה הם כיון שחורים והוא מחזיר
חדשים הקעלך שכן המעל עושה מלאכה כל היום ונעלמו יגמר לשחורה וכשהוא ישן הוא יגע ומעלי
ומעלים נפשו להקב"ה ונפקד אצל ולשחריה הוא חוזר בגופו בריה חדש שנ' חדשים לבקרים
רבה אמונתך שיין לעולם כי כיון שאין בא הקב"ה כנעם לבקר ב' מהע באור ואין איש קורא ואין
עונה לכמה יכור המשיב לאדם [illegible] יבא לבה וכמו שאמר שלמה אשרי אדם שלמוני לי
לשקוד על דלתי יום יום וכו' כי מוצאי מצאי חיים ראוי להקדים במקום אלו שגרלה הכ"ל
אשר אדם שעושה מעבר כנגד או אשר אדם שירא מעבירה כמו שאמר אשרי האיש אשר לא
הלך בעצת וכו' אשרי האיש ירא את ה' אבל לשקוד על דלתי ולשמור המזוזות מה הנעלה שבא
ונעשה לי כי מוצאי וכו' ובדברי המפרשים שדבורה [illegible] ולשבח המקדים לבה ולהיות שהראה
לבו הוא לבר קשה כנגד האנשים בחמה מעתה החמה [illegible] הקבלות ובמשנתם מעתה המשפט
והקול ובתנועה [illegible] עד מעשה ומרן ויצר לב האדם [illegible] שלא יחוש לזה להכיר אמר אשרי אדם
שומע לי ולא [illegible] ואמר לשקוד על דלתי יום יום להזהיר שלא יהיה הקדמה האדם לבה בבקר מחר
כמעט מעתה כמו שאמר לא יהיה [illegible] ולא אחר [illegible] ואכלו [illegible] יום א' ולא
כמו שעושים קצת אנשים שלהם לבא לבה [illegible] שמוצאים [illegible] ולא כשאר
ולא כשאר היום [illegible] כי זה מבלות גדול שנראה כאילו לא היה חובה להתפלל כל כך וכן לא יעשה
מעבר התפלה [illegible] שוה בבל יום ולכן אמר להוציא זה השומע מלבו אמר לשקוד על דלתי יום
יום ולא אחר אמר יום א' ואמר לשמור מזוזות פתחי להורות [illegible] ראוי שיהיה ולא הקדמה
שהוא אומר עליה אשרי ואמר שראוי שיקדים לבא קודם [illegible] שערי ביה [illegible] על הפתח
עד בא [illegible] ולשמור כי להמתין כמו ואכן שומר את הדבר וכן [illegible] לברכה
על ושמר לו על הפתח [illegible] אחר כן אין [illegible] ראוי לאדם להקדים כל כך ואמר כי מוצאי
מצאי חיים [illegible] לבה כל מוצא הקב"ה יום [illegible] וכמו שאמרו ז"ל עשרה
[illegible] ומי שמוצא להקב"ה מוצא חיים [illegible] שנה חיים כאלו [illegible] לבנך
[illegible] ואחשוב לי כמשל כי [illegible] ובבית הכנסת [illegible] ולכן
[illegible] ונחשב לבה אמר [illegible] מוצא חיים [illegible] ויפק רצון מה'
[illegible] שאומר [illegible] ואשר [illegible] רחמנא [illegible]
ועוד אז"ל אלו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעה"ז וכו' הוא השכמת בה"כ [illegible] וזה גורם
שעושה עוד עבירות כי עבירה גוררת עבירה שמתפלל בחיר [illegible] כאשר יתהן
[illegible] על זה בדברים [illegible] כי כל בריה את [illegible] ומצלאר [illegible]
עשו [illegible] כי כל [illegible] את [illegible] מהלך [illegible]
[illegible] ולובש כלים [illegible] עשו לא היה עושה כן אלא [illegible] כלים שהיה
לובש ומשמש בהם את אביו [illegible] בשעת [illegible] עשו [illegible] רבקה [illegible]
[illegible] שאמרו לובש ומשמש בהן את אביו
[illegible] ומכבד [illegible] עשו ומכבד [illegible] שנ' ותקח רבקה את
בגדי עשו בנה החמודות [illegible] לשמש את אביו [illegible] עשו לא
[illegible] עשו את אביו [illegible] לאביהם שבשים
כי עשו היה לובש לבושים [illegible] כשמשמש את אביו [illegible] ישראל [illegible]
[illegible] להתפלל [illegible] שהתפלה היא עבודה [illegible] התפללו בחיר להון
לבה אלא שיתפללו כאשר יתהן על ראשון המשבצת [illegible] על ראשם [illegible]
[illegible] ולשונו בלולה [illegible] כלים [illegible] לשון [illegible]
[illegible] הכלים

ד

זרע וקציר וקור וחום זרע וקציר אחר על שני הקדמונים על המדות ·ה· בחורף [illegible]
[illegible] אחר בסוכות ועל תחילת הקיץ שהוא זמן הקציר אחר הפסח [illegible]
חורף שהם סוף הקדמונים האלו ועוד שהחלוק בראשונה אחר הזמן בלשון [illegible]
אחר [illegible] לשון עבר ועוד וחם התחלה אחר וחם [illegible] הוא [illegible]
וחום ולמאכלה [illegible] אחרון הוא ראש סוף [illegible] בספרו בזה שאמר [illegible]
[illegible] ולא אחר [illegible] והפרזל [illegible] הוא אומר [illegible] ראש [illegible]
שבראש [illegible] ונמצא שאין זה [illegible] אלא [illegible]
[illegible] ולא אחר [illegible] אלא [illegible] ראש [illegible]
[illegible] בזמן [illegible] ולזאת [illegible] ולעבודת [illegible]
[illegible] כי [illegible] על [illegible]
הם שהוא [illegible] בזמן [illegible]
[illegible] אשר לא [illegible] כי שלא [illegible]
[illegible] בזמן הקציר כל [illegible] כי [illegible] ולחם [illegible]
[illegible] לכן בזמן הקיץ [illegible]
[illegible] על [illegible] בזמן [illegible] עוד בזמן הקציר הקיץ [illegible] אחר הקציר [illegible]
[illegible] שהוא [illegible]
[illegible] כי [illegible] הזמן [illegible]
[illegible]
[illegible] שהוא [illegible] לסוף [illegible]
[illegible] שהוא [illegible] ולחם [illegible] ועוד וחם
שהוא [illegible] עם [illegible]
[illegible] ראש [illegible]
[illegible]
[illegible] כי [illegible]
[illegible] ראש [illegible]
[illegible] ולא [illegible] אלא ראש [illegible] כי [illegible]
[illegible] שהוא [illegible] כי לא [illegible]
כי [illegible] שלא [illegible]
[illegible] ולא [illegible] בדרך [illegible]
[illegible] של [illegible]
ראש [illegible]

גוים ויעשו הצניף הטהור על ראשו וילבשו בגדים נאים ולא נכון לעשות כן
אלהיך ישראל ובס התמידים בהיות בזה הלשון שאמר עליך באשר [illegible] אל [illegible]
[illegible] רק [illegible] התמונות הכון להראות אלהיך ישראל בשמחה כל לפני [illegible] כל [illegible]
[illegible] אלא [illegible] לפניו [illegible] ובזה [illegible] שהולכים לפני האדון כל האדם [illegible]
שבשל בהם קללה לרבו לא ימזוג בהם קערה לרבו והראה בהכנעה אבל לא הארץ [illegible]
אדם [illegible] עליו לכבוד שיורדים לפני [illegible] באבר נעל רגליהם אין להם האדון [illegible]
באבר שעל רגליו [illegible] מקדש משנת שלא היו להם למקדש משנת אל [illegible] ונעל [illegible]
[illegible] נזרים [illegible] בהשכמה [illegible] בשחר אך [illegible] לא ולמתנתם שלא [illegible]
[illegible] ערבית ובשל ערבית [illegible] [illegible] צריך לזהר בתפלה [illegible]
שהרי [illegible] לא [illegible] אלא בתפלת [illegible] וכו' [illegible] לזהר [illegible] בתפלה
אך בתפלה שחרית אבל [illegible] כי אין זה כל [illegible] אך בתפלת [illegible] ערבית [illegible]
אדם [illegible] ואם [illegible] החבור [illegible] בשחר [illegible]
[illegible] החבור [illegible] היום [illegible] אך בשער [illegible] ובאלו [illegible]
אדם שבאים [illegible] בשער [illegible] שהוא [illegible] משאו [illegible]
[illegible] כי [illegible] [illegible] שהמשכנו [illegible]
[illegible] בצחוק [illegible] כי [illegible] [illegible] ואם לא [illegible]
[illegible] קבלת מתנה שיש להם [illegible] [illegible] בלבן שנה [illegible]
[illegible] ואהבו [illegible] כי [illegible] המחשב [illegible] שבהם [illegible]
[illegible] רעה [illegible] על [illegible] [illegible] ושכר עבירה [illegible]
[illegible] [illegible] כי יש [illegible] האדם שאינם [illegible]
[illegible] ולא הם אלא אך [illegible] וזה [illegible] שצריך [illegible]
כי [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] כמו שמצוה המעשה [illegible] והם [illegible]
[illegible] לכוונת אלא [illegible] [illegible]
[illegible] ואל [illegible] טוב אלא [illegible] טוב [illegible] [illegible]
[illegible] שלא ירון ולא [illegible] [illegible]
ולא [illegible] כי [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] הדברים [illegible] אלא [illegible] בין [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] היום [illegible]
[illegible] [illegible] אלא [illegible] [illegible]
[illegible] לעשות [illegible] [illegible] כל המעשה [illegible]
[illegible] כל היום [illegible] לעשות [illegible] [illegible]
[illegible] אל המעשה [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

ויש לנו יונתן [illegible]

[illegible]

ויש לנו יונתן הגבור למלחמה הנשה [illegible] הנשה [illegible] [illegible]

quanto più ardue, e difficoltose sieno le intraprese di qual si voglia opera ed azione, tantto più aplaudibili ed agradite sono in caso di una buona riuscita tanto più preclare e meritorie riescono qual intrapresa più azard e difficoltosa vediate di quella del tanto celebre e valoroso יונתן. allor quan incoraggi di entrare in un formidabile campo inimico col semplice giovine, e scompigliarlo come gli riusci contro ogni spetativa ed ogni naturalle credenza. E qual gloria maggiore, qual lode et encomio più di quella rapor tata dello stesso valoroso! udite un cuore di un corpo che un animo parla a suo vanto et onore, ascoltate le propri encomiosi acenti ויאמר העם אל שאול היונתן ימות אשר עשה הישועה הגדולה הזאת בישראל חלילה חי ה' אם יפול משערת ראשו ארצה ויפדו העם את יונתן ולא מת

Qual merito mai poteuasi fare presso una generalità cotanto nume rica presso una completa natione che quello di impegniarsi tutta contra un processo reale, contro un sentenza profferta dal coronato genit ויאמר שאול כה יעשה לי אלהים וכה יוסיף כי מות תמות יונתן fuor de limiti è l'interessanza e l'impegno dimostrato che illumina to erra anche l'aplauso e l'agradimento dell'eroica azione מה שיש להקשות

על השבועה הגדול הזה הנזכר. יונתן נראה שהוא לא עבר על שבועת אביו כלל שהרי לא אכל אלא טעם מעט דבש כמו שאמר ראו נא כי אורו עיני כי טעמתי מעט הדבש הזה ולמה יותר אביו לא השביע אלא על אכילה כדכתיב ויאל שאול את העם לאמר ארור האיש אשר יאכל לחם עד הערב ונקמתי מאויבי ואף כי כל העם התירו על עצמם לאכול בתענית כדכתיב ולא טעם כל העם לחם ואין כתיב ולא היה איש טועם [illegible] כי ירא העם את השבועה [illegible] הם התירו על עצמם והוא לא עבר על שבועת אביו ולמה יותר מה עשה אמר הוא שבמדרש איכא פלוגתא בזה לחיך הרפה ויפדו העם את יונתן רא שנתנו ישראל משקלו זהב [illegible] ר' אומר וכו' לחם

עין

ה״ה לא אכלי לרפ׳ אלא לבש ר״ל אומר וכי אכל והלא מעכב לא כן אמר רב מתנא ומעמתו רבין
בר לא משום אכילה ולא משום שתיה ולא משום הטמקה קשנה ...ה מעשה ברבה אמרו
ושמא וכדרו ויפדו העם את יהונתן ולא מת אבל מתני׳ יש לרבן בחוא׳ כלומר הני קנא׳ ולדעת
רבי עקיבא ... שאול לאורנו והלא לא חטא כלל ועוד קשה למדברי העם נראה
שרצלהו מפני שגגל דהישועה הישועה גדולה בישראל והרי לא חטא ואכילו בלא זה היה
להם לומר ... ולרצלו דיש כאן עוה משאלה בדין במצות ונראה לומר דבלשון זו דנקט
בלשון השבועה ויאל שאול את העם לאמר ארור האיש דיש לרבן מנא׳ לאמר דקאמר והנה
מצינו לאמר דר״ל נמי לאו ישבבר כלאשכתן בבמחום לך אבל הכא אין לנו לפ׳ דהשביעם
כיון שהשביעם דיש לאו וכיש בארור ק״מ אלא דשאול השביעם בדרך אומנים שלא יאכלו
לחם עד הערב מאויביו ועוד אסר להם כל האכילה עד עשות הנקמה ולהכי כא׳ היורן
חטא ועבר על השבועה דלאמר דקאמר הוא לרבות דיש אסור אף אכילה כל דהו ואף
במחלוקת דר״ע ורבנן בתוספתא שבועות דף כ״ב אם נשבע שלא לאכול ואכל כל דהו חייב
דר״ע ורבנן פוטר מ״מ במפרש כל שהו כ״ע לא פליגי דחייב דחשיב ליה לאכילה זו אכילה
דשלא אכלו ולהכי בנ״ד שאול כו׳ את שבועתו דה״א בכל ענין לאסור כל אכילה דשלא אכלו
כן ר״ל שלא יכלו לאכול אכילו משאר מינים וזה דנקט לחם משום שהוא עיקר כמו
שמצינו באברהם ואקחה פת לחם וסעדו לבכם ואכ״ה יהונתן היה חייב מיתה ולקבוע את
מהותו לרבי אינו כן השבועה שאול לא היתה אלא על הלחם ולאמר אתא לרבות כל
אכילה לחם דקא אכלו כשלאו ישבר וכ״ה אמשו׳ דהיה בר חרם וארור דאכילה אחרת
מרבה באותו ענין שבאותו מין ולא יותר ור״ל סבר ברמך לאמר אתא לרבות אכילה דקרה
כל מיני מאכל אבל שיעור אכילה בעינן ולכך קאמר אמרו משמא וכו׳ הו משום מעילות
במעלתא ולגבורתו את שמירת קנאי לדב׳ דכי קאמר היורן מור אשר עשה את הישועה
הזאת בישראל הרי שגם שלא שמע את השבועה כי לא היה שם בשעת השבועה על שיאל
על מחנה פלשתים ועשה הישועה הגדולה בישראל חלילה חי השם אם יפול משערת
ראשו ארצה לא מצינו עונש לצדיק על שגגה מן המחנה דהרי נינוהו ראו דעם אלקים
עשה היום הזה הוא״ל ורצלנו כב׳ ומה היתה זאת לעשות בלבו שילך לעשות הישועה גדולה
לעמו ולכך ויפדו העם את יהונתן ולא מת שזכותו משקלת יותר לביזון ולא מת ולדבר ר״ל
ורב דלק יהונתן ימות וכ״ו הרי אם לא היה צדיק גמור לא זכה לשה חלילה אם יפול משערת
וכ״ו דבאמת ליה״לך לרבות מדברי שאול אלא על מה שנשבע ולא שאר מילי למר כבאירך
לה נמר כבאירך ליה ולכך נשה דשאול היה דק אורין למיקם לדבר דיבה כל מיני מאכל
לאיסור ולכך ולכך אמרו משמא וכו׳ וזהו דקאמר הכתוב ואין מושיע אלכיו כי ירא
העם מן השבועה דהכי׳ ע׳ ה״א זו אלא דארץ לה שמעוני כן היו ראו את העם מן השבועה
ומפני שרבה אף כל לא הזכיר באיסור ושאלו מאוז דעתו לאסור כל מילי וכל שהוא והגם
דאמן לא ח״ל רב׳ לפי דאמר אלבא דרבה דקולים משום יראו מהשבועה וזהו דלא ענה
שאול אף ליהונתן לא חטא משום דאם היה שומע היה מתמיד על עצמו אף הוא מפני
שבך היה דעתו של אביו ועבר על דעת המשביע אף דלא עבר את השבועה וזהו ברור

והוא לבאר הדרך לקשר הסגולה והחזקה היא מרכבה הכבוד והצלה מן ושכל טוב בעיני
אלקים ואדם ואין סגולה ודרך קשה מהמלך הדר לקבלת המלכות ואחרי שהכרנו איזה שבח
יקר וגדולה נעלה שנעשה שר צבא של שאול והרגו של מלך ותרנצים אחריו הכה שאול
באלפיו ודוד ברבבותיו ודרך מזה שקראוהו למלך ונשאו עליו למלך כי האלהים ועוד הרבבות
היא גדולה גדל מזה ועל זה כתיב ויחר לשאול מאד וירע בעיניו הדבר הזה ויאמר נתנו לדוד
הרבבות כי נראו האלהים ועוד לו המלוכה הרי הקפידה גדולה לנשאו ולגדלו על המלך ויש
לדקדק מה הלשון אומרת ועוד לו המלוכה ואפשר לפרש עד שכתב הרב אלגזי ז"ל במדרש
הכתוב אמרה אשמרה לדרכי מחסום בלשוני אשמרה לפי מחסום בעוד רשע לנגדי להקשר מעשה
מאמרים של רז"ל זה לזה במקום א' אומר אל יספר אדם בשבחו של חבירו שמתוך שבחו
בא לידי גנותו אלמא אסור לספר בשבחו של חבירו ובמקום אחר אומר אומרים מקצת שבחו
של אדם בפניו וכולו שלא בפניו אלמא מותר לספר בשבחו של חבירו ומשני הי"ל ואומר ועל
זה א' מתרצין ז"ל הרב לעולם אל יספר אדם בשבחו של חבירו דרך מנה שמתוך שבחו בא
לידי גנותו מפני שמשבחו דרך מנה ועל מה שאין בו אבל לשבח על מה שיש בו באמת חכמה
ומה מעשה מותר ועוד נאמר בזה תירוץ אחר מהרמב"ם ז"ל והוא הכל יספר אדם בשבחו של
חבירו כמשמעו שלא יספר כלל מי יודע לפני אויבו ומהו דהי"ה אומר הנה המלך אמרה אשמרה
לפי מחסום בלשוני דהיינו כפירוש הרי"ף שישמור דבריו שלא להרבות דרך מנה אם בשבחו של
חבירו כי שלא יבא שמתוך וגנותו שבחו בא לידי גנותו וכלל ברם אשמרה לפי מחסום
שלא אדבר כלל וכלל בעוד רשע לנגדי כפי' הרמב"ם כשהוא מדבר לפני אויבו ועל זה
אפשר יסובבו דבר שאול למה לא חשו הנשים המשחקות לא יספר דרך מנה דכל כך הגדלה
כי נתנו האלהים ולו הרבבות והרי בפניו היו ולא אומרים אלא מקצת שבחו ואפ"ה להם
לא שבחוהו אלא מקצת מה שראוי לשבחו ומה נשאר דרך כל המלוכה דבר זה נשאר ולא
יהיה יותר מזה באחרונה לומר ולהבין מה לאחר המור בראש ספרו יהיה אדם כארי לעמוד
בבוקר לעבודת בוראו ומה שפירשו בדברי המפרשים צריך גבורה גדולה לעמוד משנתו
בבוקר משום דאז השינה היא מתוקה ודרך לבב זריזות גדול צריך לעשות רצון אלקינו ולכן
כתב יהיה כארי עוד יש לי להתפלל להיות שלא ישקע על מטתו ולנוח במנוחה עוד
הדבר כבר אמרנו להיות כי הכבוד והתפארת של עשהו ואם הוא דבר גדול כאשר ראינו
כך שכר עשהו גדול ואפשר היא הדבר של תפלה שהיא התפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם
החיים הם לבל שבח יקר וגדולה ואמר רבותינו אלא אמר הרבה במאמר הכוונה הלימוד ויש
אלו יהיה הגשה לבינה הגשה לתפלה הגשה למלחמה וכולן איקנו בה מנשים שלמים
נביא אלקינו לפנים בדברי ר"ל בעת רצון קונם עלות השחר כיהוא לנתי חן ומכניסים את
בוראם בתפלה הבאה מתירות לבם אינה שבלב זו תפלה הגשה למלחמה בתפלה
עומדים נגד האויבים עליונים ותחתונים כמו שאמרו רז"ל אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי
ובקשתי דרבים אתקלום בצלותי ובבעותי מרבים שעמדה בהם להמיר כל מקטרג עליון
ותחתון ובמות אבוא בגבורות ה' אלקים

דרוש לש' עקב. ~~[illegible]~~ ונקרא ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך

והקול נשמע בית פרעה לאמר באו אחי יוסף וייטב הדבר בעיני פרעה ובעיני עבדיו וכו'
צ"ל והקול נשמע בית פרעה כביכול אחד הי' ועבי' התורה זה אברהם שנ' אחד היה אברהם וירש
את הארץ אחד הי' לאמונה זה יצחק שהיה יחיד לאמו ברא הי' לנולדים זה יעקב שהיה גבור
לאמו לצדק ראוה בנות ויאשרוה אלו השבטים שנ' והקול נשמע בית [illegible] [illegible]
ויהללוה שנ' זה יוסף שנ' הנמצא כזה איש נבון וחכם [illegible]

Li origini di qual si voglia cosa altro non sono che i divini voleri i supre=
=mi et irrevocabili comandi dell' omnipotente, [illegible] niente a essere, nulla
a sesto premanenza e durazione, senza havere prima una così scorta
senon da un simile originaria causa. אתה ה' לבדך אתה ella e massima e isper-
-ta e chiara come un sole che l'essenza di ciascuna cosa prevenir deve,
[illegible] maggiore, e non limitata ne cancelli di questa natura la quale noi
conosciamo [illegible] dio e [illegible] ciò dunque non solo [illegible] punto di legge, ma anche [illegible] lume
de ragione, dobbiamo raggiungere, e creder dobbiamo a una così inconfutabile
verità ch' il tutto fu ed è [illegible] sua santa volontà il tutto sotto l'alta sua
bontà e merce, l' inesausta sua clemenza e inesabile prodigalità. כי ממך
הכל ומידך וכו'

E se così estensiue e prodigiose furono e sono le gratie di dio col gener
umano a riquisizione del quale ebbero l'essere e creazione אנכי עשיתי
ארץ ואדם עליה così illuminato e senza riserba egli è l'obligo il quale habbiamo
nel servirlo e [illegible] ciò e i proprij nostri individui e tutti i beni facoltà
tivi consacrar si devono al santo suo servizio al santo suo onore
ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך ובמאמר רבותינו ז"ל כו'
בכל מרכבה [illegible] [illegible] רבי אליעזר אומר אם נאמר בכל נפשך למה נאמר בכל
מאדך ואם נאמר בכל מאדך למה נאמר בכל נפשך אלא אם יש לך אדם שגופו חביב
עליו מממונו לכך נאמר בכל נפשך וכו' רבים מקשים על זאת [illegible] [illegible]
ברייתא הזאת בלא ה' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
נפשך [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

שעו

ערכין סוף הבחירה וכן כתב הטור בי"ד סי' קנ"ז. ע"ד עוד קשה לבחירה מה כתב המקשה מיני
ידיה. דמאי קאמר אם נאמר בכל נפשך למה נאמר בכל מאדך נראה דפשיטא ליה דהנפש
חביב מן הממון ולכך שאל אם נאמר בכל נפשך שהוא חביב למה נאמר בכל מאדך שהוא
גרוע ומכ"ש מאי קאמר רק ואם נאמר בכל מאדך למה נאמר בכל נפשך הרי הממון יקר
גרוע ואין. למור ממונו היותר חשוב לכך למאמר המסתפקא ליה בהאי והכי קאמר אם קאמר
שהנפש חשוב למה נאמר בכל מאדך ואם קאמר שהממון חשוב וחביב ליה למה נאמר בכל
נפשך. הלא זה דבר ידוע שמשמע דהנפש חשוב. קרא כתיב עור בעד עור וכל אשר לאיש יתן
בעד נפשו אלא דהכי קאמר אם קרא מיירי דבן אדם שגופו חביב היה לו למימר בכל
נפשך ותו לא ואם בתי שממונו היה לו לקרא למימר בכל מאדך ותו לא ומכ"ש. ידוע מהדקין
קונם הקושיא דפשיטא קרא בכולהו צדדי מיירי אם יש לך אדם וכו' ועוד קשה דאם היה
אומר בכל מאדך לא היה יודע דאיירי בבן אדם שממונו חביב עליו מגופו דהרם בני אדם
היו מוסרין לקרא הגופם חביב עליהם ממונם וכו' לבא לביאור אביא לשון הקרא ומר'
לפרק בן סורר ומורה דף ע"ד ע"א ה"ק אמר ר' יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק נמנו וגמרו בעליית
בית נתזה בלוד כל עבירות שבתורה אם אומרים לו לאדם עבור ואל תהרג יעבור
ואל יהרג חוץ מע"ז וג"ע וש"ד וע"ז ולא והקשו מנין שאם אמר לו לאדם עבור ע"ז ואל תהרג
שיעבור ואל יהרג ת"ל וחי בהם אמרה תורה וחי בהם ולא שימות יכול אפי' בפרהסיא
ת"ל ולא תחללו את שם קדשי מדרך אינהו דאמור כר"א דתניא ר"א אומר אם נאמר בכל נפשך
וכו' למיד מאלת המוני דמחלוקת שנויה אך מתני' הא לר"א ס"ל יהרג ואל יעבור
שפיר אבל לר' דס"ל יעבור ואל יהרג אפי' בע"ז אך התוספות נמי צריך להקדים מה שכתב
הבעל עיון יעקב על ה"א דפסחים הגל ואמם קלהו קראה ובולו לא קראה מה שלמר
מתורתו הוא כה' לאו הנמר' דסנהדרים הג"ל דמתנה מוכח דפליגי ר"א ור' היה אפשר
למור השוין הם והיה אפשר לפרש כדרין של ר"א דכי אם נאמר בכל נפשך אלמא מיירי
בפרהס' אבל למה נאמר בכל מאדך הרי בכל ממונו חייב לעבור אף קונו אפי' בצנעא
כבה"א לכא מישוע לכי ברם ואם נאמר בכל מאדך מיירי אפי' בצנעא למה נאמר
בכל נפשך הרי הוא אינו חייב למסור נפשו אלא בפרהסיא אלא דיש לך אדם וכו' בלומר אורה
אינו נאמר על אדם א' בלבד אלא על ב' בני אדם והק' על מי שחביב עליו את נפשו יותר
ממונו כמו שהוא מרם בני אדם שיעבור את ה' אפי' בנכסיו כשהעשה לריב לכך והא
לומר כן קהה ר' ור"א פליגי אהדדי כמוכח במונין הג"ל דמכאן מוכח לבי דבריו לר"
שמי מפרשינן קרא דבכל נפשך לבי האמת כר"א אלא להדיה מיירי בפרהס' הקרא
כשימריה דבכל מאדך בין בפרהס' בין בצנעא ולר"א לכא למימר הכי דמאי צריך
הרי כבר מצווה מלא תחללו ולומר שבא ליתן לאו מעשה אחר לא ס"ל הכי ועוד אבואר
לבואר המתר' לר' כס"ל בכל מדרכאן חוץ מעוני אש"כ. צ"ל דס"ל כבנין אפילו בצנעא
יהרג ואל יעבור ולא מיירי משמע הכרוב כמו דאקשינן המשמע הכרוב לכא

לתותר מ"ה האמשר למרשו כו' לה"ר במרכ' ולבן מ"ה ראיה לדברינו מה"א המנג
מ"פרוש בדברי כותב לקעב"ד והכי מ"רכבש' אם נאמר בכל נמשך וכן אם נאמר בכל נמשך
לעכ"ב שצריך קרא שלא להוסיף לנו עשה בעוז אלא בצנעה אלא למה נאמר בכל מאדך כמו
כהם אפילו בצנעה לכאן ומ' בהם ואם נאמר בכל מאדך משום דלא ידקדק בצנעה בחנם
יעבור ואל יהרג בצנעה אלא למה נאמר בכל נפשך הוה אצריך בכל מאדך להזהיר על הממון
שלא יהא יהר על הגוף אלא בצנעה ואם להזהיר בפרהסיא יהרג ואל יעבור כדי שמשמעו להא
חלוק החלוק ונקדשתי ללמד מחיק אלא יש לך אדם וכן כלומר שבולא מ"דקד' בכל נפשך
מוכרחים אנו לומר אלא בצנעה יהרג ואל יעבור בעוז ובכל מאדך אצריך אם יש לך
אדם בממון המצוה למחק לא זו אף זו חובה על כל ישראל לעבור את בוראם בגופן ובממונן
אלא בצנעה יעבור ואל יהרג אלא מחק הא שרק"ר לנו לעבור שאומרין אומנים ומהן
דקאמר אשר יעשה אותם האדם וחי בהם אני ה' נאמן לשלם שכר אף שוחי בהם ונל מה
שה"ק חובה נברא למסור נפשו לכבוד בוראו מ"מ אני ה' נאמן לשלם שכר כהן אני מצוה
וזהו כבוד חוץ ממש בנא שנו אלא בצנעה יהרג הן אלה דברים וגלוים ומצות אמורים עיקר
הדת ונפי נוריה ועל הדברים האלה אמשר להבין בטוב טעם דברינו של נשחט לעבוד אלילים
לאחר שנתרצה מצרעתו והיה המסבה בתשובה שהוא אלוה על כל נברא ואין זולתו כדברים
האלה דבר למעני הנביא ויאמר נעמן ולא יתן לעבדך משא צמד פרדים אדמה כי לא יעשה
עוד עבדך עולה וזבח לאלקים אחרים כי אם לה' לדבר הזה יסלח ה' לעבדך בבוא אדוני בית
רמון וכו' לבאור צריך להבין תחלה ענין זה למה תלה הדבר בהקדם לדורך הי"ה נראה
שהי"ה ראוי לומר קודם לדבר זה שאמר הנה נא ידעתי כי אין אלהים בכל הארץ כי אם בישראל
ועוד למה לדבר זה יסלח ה' קדם התורה שבא להשמיע שאר דברים לא צריך ובמה דברים
אמורים אמשר שיבא לידי כחלל שבת ושאר ענינים הכל כולם צריך כפרה אלא צריך
ליתן האבעיא לן בסנהדרים דף ע"ד ע"ב אם בן נח מוזהר על קה"ש או לא ושם הכי גרסינן
בעוו מיני מרבי אמי בן נח מצווה על קדושת ה' או אינו מצווה הש"ס ז' מצות נצטוו בני נח
ואם איתא תמני הויין אמר רבא אינו וכל אביזרייהו מאי הוי עלה אמר רב אדא בר אהבה
אמרי דבי רב כתיב לדבר הזה יסלח אדוני לעבדך וכו' וכתיב ויאמר לו לך לשלום ואם
איתא לא לימא ליה הא בצנעה הא בפרהסיא זה היא גרסת רש"י והאבעי' בתרויהו עומד
אמנם לפי גרסת התוספות והרמב"ם אמשי' בעיין הא אינו מצווה על קה"ש והכי נמי אם איתא
לימא ליה הא בצנעה הא בפרהסיא דבצנעה מותר ובפרהסיא אסור אלא ע"כ מה אמר לו
לך לשלום שלא לדבר נוכי מותר עוד צריך ליתן הא דכתב הכלי יקר על פסוק זה כי
לא יעשה עבדך עוד עולה וזבח לאלקים אחרים כי אם לה' דהיינו לומר דאלקים עוד
לאלקים אחרים כי אם לה' דהיינו דיקריב דקאי לה' ולא לאלקים מרם ובבכתב הזהר על
מבחר זובח לאלקים חרם בלתי לה' לבדו דהיינו לשם אלקים אף כשזובח יחרם הוא
שם הכולל והמשתף עמנו כל אלקים רק לה' לבדו דהוא שם המיוחד יזהר לבכל הקרבנות
לא נאמר בהם לא אל ולא אלקים כי אם לה' והיינו משום הנעמן הכיר ית' מ"מ אמר ה' ושמו
זולתו עוד צריך ליתן כי בן נח אינו מוזהר על השיתוף והא' קרא דזובח בישראל הוא
דכתיב דמוזרים על השיתוף ובזה יתבארו הכתובים דנעמן דאמר לנביא דלא יתן
אלו לבוד מרדים מעפר קודש כי היכי דנעשה לו מזבח להקריב עליו לה' כי הוא רוצה
לקיים התורה ושלא לעבוד עוד עכו"ם כלל ובלל כמו ישראל המוזרים על השיתוף

שאין רוצה לעבור זה הקל יפלה לו להנאתו והוא רוצה להיות כישראל הוא מוזהר על זה הרי
ישראל מצלתנו ראינו המצווים על קה"ש אפי' בצנעה כ"ש ובלא זה אם הוא היה רוצה להיות
כבן נח לא היה מותר ניחא הנאה זה אינו צריך כפרה להנאתו והוא בכלל בן נח והדבר היה
בצנעה שלא היו שם ישראל לכנו מותר לבן נח לעבור אבל אחרי שהוא רוצה לעבור
אחר בלי שום שיהיה כישראל מחוייב צריך כפרה ולזה האומר לדבר זה יפלה לו להנאתו אין זה
מועיל ישראל חייבים אף על קה"ש אפי' בצנעה ובשלמא על כל שאר עבירות ועל מה שלא
מרגיש וגם שלא היה מצוה ליהרג ואל יעבור ואף שבא לידו איזה עבירה כחלול שבת
ובהמה אפי' בישראל היה הוא ליעבור ואל יהרג לא אינו צריך לכפרה אבל על כגון זה
היה הקל צריך וצריך ותענית ואף כן מצלתינו אם נעמן לא היה אלא גר ואינו מזרע
אמת כמו ישראל מזרע קודש ותמצא קולס היה לבו לשמים וביקש מלפניו מחילה על שלא
היה מוסר נפשו על קה"ש אנו בני אברהם ואין מרגישין שנצטווינו על כך וחובה עלינו לקדש
שמו ברבים וכ"ש עבירות אפי' בצנעה חייבים אנחנו למסור נפשינו לכבוד אלקינו על
אחת כמה וכמה שיש לנו לעבוד אותו בכל לבבינו ובכל מאודנו נקח לנו למופת אבינו
אברהם למסר נפשו על קה"ש והפיל עצמו לתוך כבשן האש בזמן היה תורה לרבות לכל
עובר ושב נביא אל יצחק אבינו שנעקד להקדיש שמו ית' ונשנה ביעקב שהיה תם
יושב אהלים בכמה נסיונות ונקנסה לנפול בגלות משכל ביוסף הצדיק דכתיב ביה
בן פורת יוסף בן פורת עלי עין וכו' מסר עצמו על עין כמו שאמר כלה במדרש שאהבתו
היתה משוקעת אותו שאם לא ישמע לה תעליל עליו ויהרגנו ובהאי דכתיב ק' ...
ואם אבותינו עשו כך והיו שלמים בעבודת האל בגופם ובממונם קודם שנתנה תורה
מה יש לנו לעשות אנחנו בני בניהם אחרי שנתנה תורה ונתפרשה הלכה ואהבת
את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך וגו' שיש לנו למסור הדברים וללבב אחרי
עבודתיהם וכולנו לשמים כמו שהוא קרבן עולה כולה לגבוה אלקא כך מעבדינו וכך יהיה
לנו עבודה כל א"י ... בגבוה וכו' ויגש ויצא החולה קרבן בזכות אבות המלאך ויגש
שמעון איש קטרון אומר בזכות עצמותיו של יוסף נקרע הים לישראל הה"ד הים ראה וינס
בזכות יוסף וינוס בגמרא ויגש היכא מקשה הרבה על מדרש הזה ומפרשהו בדחק
כשמעון איש קטרון ... משמעות לדרש ... ע"כ נדחק הרבה ואני בעניי
נ"ל לפרשו כפשוטו דלא פליגי אלא אדרבא שמעון איש קטרון מוסיף על דברי ... להבנה
... היכא ... והמסבות אם היו ... בכלל בני נח אם לאו
ואם היה להם דין בני נח קשה איך יוסף מסר עצמו על זה הלא אפי' ...
... שלא אמסור ... ואמר ... לבני נח מוזהר על
קה"ש היינו להקל בכפרה אבל כי ... ישראל לא על ... על זה ולכנו
לא נצטוה ... בדורות הראשונים הנ"ל ... מוכרח למה יש להם
דין ישראל ... לתורה לא ... מאבותינו להם שמרו התורה ... להם
שמרו ... להם ... ישראל יש להם אף קודם שנתנה ...
... על ... אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם
במחזה לאמר אל תירא אברהם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד ... אל ... הכו
זה אברהם ... ונתלהט את לבבו ... אחרת ה' ... שיצרכו הקב"ה בכבשן

מגן הוא לכל החוסים בו אל תירא אברהם אנכי מגן לך שברך הכבה מאמרה אל
כרכו זה אברהם שנ' ומצאת את לבבו נאמן לפניך אמרת ה' צרופה) ויצא אותו החוצה
אחז"ל זה ישראל שמוציא החולה על לא עשה אלא והולכה וה"נו לומר להקב"ה הבט נא
מכירך הרגיל להראות לו שהוא מושל בזכות אמונתו ושבנים ועמוד בהם ועל כבשן
האש על היזמנים ועל [illegible] והקרבנים ונבוא לבאור להק קשי"א לה בראשית [illegible]
מסר עצמו על קה"ש בכבשן אם הוא בכלל בני נח ולמה תלה בזכות [illegible] ויסף
שמסרו היום ולכן יש להם קן בני ישראל והביא ראיה לדברין החולה ויצא אותו החוצה
כאן זה אלא להראות לו שהוא מושל בעולם ובזכות מה בזכות אשר נצרף בכבשן
האש ואיך עשה זאת עכ"ל כן ישראל יש להם ולמה קאמר קמן בזכות אבות לדבר
הקב"ה קן אותם בישראל משום העקידה הגרה בכבשן ויצא אותו החוצה ויאמר הבט
נא השמים וכן ולמה בא שמעון אם קערון ואמר בזכות עצמותי יוסף נקרע הים
לישראל להקריב הים ראה וינס בזכות וינס [illegible] לבלאחר לא היה אפשר לומר הכי
כאהבי לא יכה ועשה שמסר עצמו על קה"ש להיו בני נח ובן נח ומתחייב בכבשן
וכתב הרמב"ם בה' מלכים פ"ט אבל עכשיו לדברי הק באו לדברי [illegible] לדבר עשה
כהיה להם לשבעים קן ישראל ובכהברית מכר להלא אותו החוצה ואכ ימה עשה
ובזכות זה נקרע הים וזה כשוט ומכאן מי ראשי למדרש המור הוב' בכב' נבל קוגמנום
וישנאו אותו ולא יכלו דברו לשלום הה"ד לבו נראו ממצוות אלקים נורא עלילה על בני
אדם למה וישנאו אותו כדי שיקרע הים למצרים מדרש שלעשה הישנו [illegible] וכבר
פירשנו באומן אחר בעת אחות לנו הכינו עשה מלכינו הנה להודע מאי [illegible]
במדרש ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם אל משולים בנך על אבר מן החי
וכתב המזרחי הלוי יוסף ואחיו בין זה אם היה להם קן ישראל אוקן בני נח ולהבר
היה שהשבטים היו אוכלים בשר בעודה מפרכסת וזה לישראל מותר דבשחיטה הוא
תלוק כרב אבא ולבן נח אסור משום אבר מן החי דבהדהו במיתה הוא תלוק וכן
פסק הרמב"ם בפ"ט מה' מלכים יע"ש ובזה נדרש שמיר המדרש למה וישנאו אותו
הלא באמת הקן עשו להיה להם קן בני נח ונהיקטר להו מפרכסת משום אבר מן החי
ימה עשה לאחר לאבון כדי שיערב להם מעשה עוד איסור ולמה הוצרך שישנאו
אותו כדי שיקרע להם את הים משום דבאמת קן ישראל יש להם הרי למה נקרע
הים למצרים אלא אמר הקב"ה יבא מי שכתוב בו וינס ויצא החוצה וינס הים מלפני
והרינה אי אמרינן קן ישראל יש להם ימה עשה אבל אם נאמר דלא ימה עשה
דקן בני נח היה לו ומתחייב בכבשנו קאמר איך בזכותו נקרע הים דהלא עבירה
נחשבה ליוסף שמסר עצמו על קה"ש ומתחייב בנפשו כדכתב הרמב"ם ונראה דאמר הת
למה וישנאו אותו כדי שיקרע הים למצרים למה נקרע אלא בזכות יוסף שנס
החוצה וגם דקן ישראל יש להם ונפשיש להם קן ישראל לבך באמת וישנאו אותו
שקרה הם כל להיות בכלל ישראל והורה להם בשחיטה בשר מפרכסת וזה [illegible]
אבל קשה לי על המקרא הזה דקאמר מעיקרא ויבא יוסף את דבתם רעה אל
אביהם וישראל אהב את יוסף וכו' כאן עם זה למה שחזר ואמר דקאמר אחכ
ויראו אחיו כי אותו אהב את אביהם מכל אחיו וישנאו אותו דקשה שנראה
שמפני שאהב אביהם לבך וישנאו היה להם לשנאותו ומפני לו ויבא יוסף

...שעוד נל לפי שאמרנו שהשבטים היו אוכלים בשר בעודה מפרכסת והיו תמהי
יוסף ואחיו אם היו להם דין בני נח או ישראל כנז' ויוסף היה סובר שהיו להם דין בן
נח ואסורה להם ולכך הביא יוסף את דבתם רעה אל אביהם ומה שאנו לא
הוכיח ליוסף כי היו להם דין ישראל ומותר לפי שהיה סובר להטעם שהאבות יש
להם דין ישראל לפני מתן התורה ונשתרלה כמו שאמרנו אבל השבטים לא היה
להם דין ישראל לפי שהיו רועה ולא היו לומדים את התורה ומה שכתב וישראל
אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקונים הוא ואמרו רז"ל שכל הלכות שלמדו שם
ועבר ליעקב מסרן לו ולכך הוא היה דין ישראל ולא שאר בניו כנז' לכך היה
דין עמהם ולכן כיון שראו אחיו כי אותו אהב וכו' כי הוא היה בכלל בני ישראל ולא
הם וישנאו אותו לא היה לבא שום שנאה לאת ואהב במותה ועוד להם יוסף היה
להם דין ישראל את הם בכלל בני ישראל ועתה הדברים שאמרנו והמדרש שאמר
המדרש בילקוט יהתנים להם חומר במכות מיתתנו אשר לנו לבאר הוא כאמר
המדרש לא היה המדרש שמור למה נקרעו הים בשביל יוסף דכתיב וינס ויצא וכו'
צל נעכ להיה לו דין ישראל משום לאבותינו שומרי התורה והיו לאומר המדרש
למה יהתנים להם חומר במכות התורה וכו' ועם מה שאמרנו שהאבות היה להם
דין ישראל ולא דין בני נח נלמוד לפרש מה דאמרינן בילמדנו הובא בילקוט ויבא
יוסף וכו' מה אומר משורים בנך על אבר מן החי וכו' אר' יהודה בר' שמעון על הכרזה
לכה מלם ומאזני משקלות לה אל הקב"ה אבה התורה משורים על אבר מן החי חייך שאני
משמר הכלכלה איני אלא שוחטים ואוכלים שנ' וישחטו שעיר עזים וגו' כבר אמרנו
להיה תמהים יוסף עם אחיו כמו שאומר המדרש אם היו להם דין בני נח או ישר'
לפי שאם השבטים הבשר בעודה מפרכסת דבן נח אסור לאכול הלא תלק
וישראל מותר לבשחיטה כנז' ולכך אמרינן דהיו להם דין בני נח והשבטים היו אומרי
במפרכסת למה לכה יוסף על ג' נחלא על שנים אחרים אבל על האבר מן החי ולמה
לכה אלא ענכ צל דהיו להם דין ישראל וישראל מותר במפרכסת משום דבשחיטה
הלא תלוק ... שלכה לבן קאמר על הלכה דין לכה אף על אבר מן החי לפי שאמר
הרבה אמר וכו' שלקה הרבה אותם בבני נח חייך וכו' שנ' וישחטו שעיר עזי'
כמה טעם שחטו אם היו להם דין בני נח היה לה בחייה כמו שאמרנו דבמיתה
הלא תלוק אלא ענכ כיון ששחטו דין ישראל יש להם שהיה בשחיטה וכיון שכן תוקף
שהבריכו לשחוט כשבר לפ שאומר וישחטו שהיה לו לומר בלשון וימותו ואלא כיון
דאמר לשון וישחטו מכלל דהן ישראל יש להם ונראה עוד לפרש על זה הדרך
מה דאמר בן בתמורה אמר רב כהנא אר' שמעון תמידה ויוסף שקדש שם שמים
בסתר הוסיפו לו אות אחת משמו של הקב"ה יהודה קידש בפרהסיא נקרא כולו על
שמו של הקב"ה שנאמר כתיב ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו
אר' שמואל ... רב ושמואל חד אמר מלאכתו ממש וחד לעשות

כף א' עשרה זהב מלאה קטורת כף א' זו התורה שנ' כי נר מצוה ותורה אור ... לבם ...
עשרת הדברות דכתיב הנחמדים מזהב ומפז רב מלאה קטורת אלו ישר' ...

Sicome e Si festegia L'anniversario de tanti teste coronate e de Sourani cosi anche si festegia nasulive delle opere pie e religiose e qual modo piu eccelente di questo volese mostrare quel contento nel operare con o nel aggire con S. maestà da cui dipende il merito e il guidardono dell'opre L'aplausi e L'agradimento

הנה המלך החסיד זה דוד בבואו להביא מבית עובד אדום
עם ארון האלקים להראות השמחה הגדולה. על המצוה הזאת להניח את כבוד מקום כבוד
שמים עמנו האלקים והאלקים היה מכרכר ומפזז בכל כחו לפני ה' ובכלל כלם
והיה ארון האלקים בא עיר דוד ומיכל בת שאול נשקפה בעד החלון ותרא את המלך דוד
דוד מפזז ומכרכר ותבז לו בלבה. הורה בעצמו כי עיקר המצוה בשמחה היא בשמחה.
ואין דרך ישר יותר ממנה. ברם הא קשיא למה התורה על כי בכך את בית עובד אדום
להביא בבית אשר הכין לארון האלקים ולמה הביאו הארון המכובד שם לבית הא' מעשה.
עוזה כי מת מפני ששלח לה' ארון בעגלה שנשמטו מן העגלה ולא ידע כי נשאו ונושא
כן את עצמו ורשה המלך עלה דוד להניח את הארון בעגלה וראה מקרא מלא כי הבר
ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו ובאותה דבעתו האות הזה עבד
מתירות היו לי חוקיך בבית מגורי. אלמלא מה שמעשה דוד מפני שקרא לדברי תורה זמירות אל היבא
אחד קורא לבא זמירות חייך שאני מכשילך בדבר שאפילו תינוקות של בית רבן יודעים
אותו שנ' ולבני קהת לא נתן וכו' אבל מתוך מוקשים ומפורשים להם הקדוש שבה כמוך
זה והבדל עוזה ישראל מדרך דדי עשה אכא על כמוך א' ששאר כל המשכן היו
נושאים על העגלות לכך להראות כי קדושת הארון ובכל צורה הכתף ישאו בני קהת
כי שיהיה הבדל ביניהם בין עבודתם לשאר עבודתה הלוים וזה דקאמר הפסוק כי עבודה
הקודש עליהם לכך בכתף ישאו אז אפשר לומר טעם אחר הישאו הארון בכתף מפני
שמשא אחר נשאו ויש נ"ל בין ב' הטעמים לטעמים הא דוד לא עשה ואז לא היה
צריך להבדיל בין עבודת הארון לעבודת המשכן ולכך נשאו אותו על העגלה אבל א' אומרין
הטעם הב' עשה וכו' לכך אמר הקב"ה חייך שאני מכשילך וכו' ורשה המלך עשה בזה
אלא עוזה כל כבוד הטעם הא' וזה אינו להבין לעולם עומד במקומו כהנהגות של בית
רבן הא' נם מתלהים וכו' בין מתן למתן כהלוך דוד מעשה אין העולם אלא מפני שנושא
את נושאיו וגו' הכבוד המלבוש דרמזה ניתר לדוד על אשר פרץ ה' פרץ בעוזה אמר לו
אחי הניבל לדוד היה לך ללמוד ממשה רבך דאמר כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו
הבן אחי הניבל דוד היה מתלבט בין מתן למתן כטעם הא' ולכך לא אמר מעלו משה לבו
היה מתרפלא לא ידע למה עשה ולמה אמרו לו אחי הניבל להיה לך ללמוד ממשה רבינו

ומשום דנושא את משאיו ואף במתנו שייך וכו' ואם היה לומר מתנו אין כאן
מן ה' זה לכך מן ה' כל בנושא על ששנו במה נלא היה אם משאיו משא קל הוא
עלמנו חסר הדר נהוגה לאחיהם. כדכתיב בדה"י וישאו את ארון האלקים על הכתף וכו'
האלמה משיב זה הבוי ממעט דנושא את משאיו ואע"פ אין למלך בן מתן למתן הדין לבלן
להביא הדר לנ' בשבת את משאו ולהביא את הארון בבית אשר הכין לו ע"י הלוים שהיו
נושאים אותו בכתף וגו' וכהלכה היה מכרכר ומפזז לפני ה' הנה כי היה מלך להראות
מה גבורה שמחה בעבודת בוראו דהוו עיקר העבודה ושלמות העשיה וכן את כי
מולאת בשלמה שחנך את מזבח הבית עם כל ישראל הכתיב וינוע שלמה את החג ז' ימי'
וז' ימים י"ד יום ואמרו במה ז' ימים לחנוכת המזבח וז' לחג עד שאמרו שם אכלו
ברבב להיה הן ושתו הראשון משום דנשו קן מתעסקין הנשיאים הקריבו את קרבנם
והנה קרבנם יבא ומנחה אנשי קרבן יחיד ושבת חמור היש מקבלה והבאת קל היינו
אלא עניש כמו נראה קרבן צבור דאלמא הנך רואה כמה גדולה שמחה של מצוה שהחה
כמו ושבת ומנחה משום דאין לך דבר חביבה כמוה גם בה שלמות מלאכת המשכן הראו
אבינו הקב"ה אך שמחתם ביום הולדת את הדבר הקדש ההוא שהקימו את המשכן עם
וכלי אשר לבה חסה ולזה הביאו נשיאים כל שבט ושבט את קרבנו לחנוכת המשכנת ביום
א' עד י"ב להודיע ולהראות כי היו ששים על שהקימו את המשכן וראו אותו בשלמותו
להיו משמחת ביחה ואין לך מלה מובה היתה וזהו דאמרינן במדרש זה קרבן נחשון בן
עמינדב למטה יהודה זה מביא קרבן נדבה ואין יחיד מביא קרבן נדבה אלא אע"פ חטאת זה
דוחה השבת ואת המומאה ואין קרבן יחיד וכו' ודקדק מה בא להשמיענו ובשלמות
על הדר היא נחה להך נחשון הקריב חטאת ולזה זה הקריב בנדבה ואין יחיד דהיינו מביא חטאת
אלא אע"פ חטאת אבל מה שהחה שבת לא מזה היינו אלא ומעשה עד זה יום בא כדין מה
עשק עשר מתוך לאחרים את האחרים מתוכם זה לזה והך שם לאחת עשק עשר מתוך
לאחרים אבל לעולם איתא לך השביעי לא דחה את השבת ותרץ דכתיב עוד שנים עשר
יום ומדר לך וכו' ומר הוא כלל ותרץ אע"פ דכי קרא לא אלא וע"כ דבא למוד הכולם היו
בזה אחר זה בלי הפסק ואף שביעי בלי הפסק אלמא דחה את השבת אע"פ א' לא היה לן
הא למעול לא מתרינן דחה השבת מזה כדקאמר התנה עוד הרשה היינו היכא דהיה
קרבנם נדבה ויחיד דאינו מביא אותו אלא על חטא והלא אמרינן השעיר עזים רבא
לכפר על מומאת מקדש וקדשיו וזהו חובה ולא נדבה הכולם מוחה תרקמו היו ולא
נאמר מ' מדה אלא ביום שהוקם את המשכן ולהך הבאת דברי הראשם שמקשה
על רש"י ק"ל דהאיך היו מביאים קרבן על מומאת הקדש שלא היה ממא והלא קרבנם
היה דחה אמ"ל מומאה נחוץ בהתה נאמרו דכל זה בא בדברי המדרש הנל
ולכך הקהיל נאמר זה מביא קרבן נדבה ואין יחיד מביא בנדבה וע"כ הוא על קרבן
חטאת כדקאמר אע"פ חטאת ועוד שהיחיד מביא עולה נדבה וכו' היכא דלא נרשה עלו
כנישין על חוד ואמר כאן זה דחה את השבת ולא יכין אותו מיחולה הזה אלא
מילואים הנה יהם נכללים וע"כ מזכיר במלות זה ירשה דהאיך נקרב החטאת
אם הוא מנדבה היה קרבן דחה גם שבת וגם מומאה וע"כ צ"ל דהיה היינו אלא
חטאת נדבה וזה מביא ואין אחר מביא חזרה אח"כ על ענין המאמר אנחנו רואים

כמו חביבה מצוה השמחה בעוד עשייתה ערכי תורה שבכתב נהמה מה
כי היו עיקר כוונה להם להודיע איך וכבר האדם לה' הנעבד מתוך הקבלה בשמחה
מצותיו ואשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים ומי מטהר אתכם אביכם שב
ובזה באר על שלימות החבורה הקדושה שאף החברים מתקשרים בקולה לעשות
עשרתן לברך בשמו והם מעוררים לה שהם ברכה לנו היום הקדושים לא לך להם בשנ
אלא להבא להראות גם הם השמחה הגדולה שהלהיב בלבם אש בוערת לעשור נד
כל שנה ושנה ביום אשר יצא לאור והיה לה הקהלה ואם הוא כושר העבודה
כאשר הראה להעיר אין ספק שכם בחר אל ובמעשיכם ואשיכם אם רקיה בלב
שלם ובנפש חפצה ואתן ה' שלם צלה אבור שמעה באר על ערש המונה קדים
לא נרמה על הענין איך אנו שמחים וששים על שובר מלבות חשמונאי ועל אבם
גל המעבר אם עבשיו אין לנו מקדש ולא מזבח כי כבר הבנית קבלה לחברים
אבינו אמ: במתן הזה האין ביה קנין להם עבות אמירת התורה כה אמונה בתורים
הקרבן הכל העוסק בתורה חטאת כאלו הקריב חטאת וכן אלה הרי עתה כמו אל
ועוד לה להורות התורה עולה במקום קרבן עשרה ורב אלו עשרה בתורה לברכה
וכו

כא׳ יוחא דקא נריסנא דבחיתהא דבלכהא
דברבהא אנהא דב׳ ביולא חיו׳ם דבריחותא קרינא
דאנהתא ונעל כא ורא׳ קדבגנא ולהנ מרוונקא
אנון דלא יהעף לה ואמור סברא ותסור חתסרא
גיוא ב׳ חיותא נכחוב לנעה קלוספא ויהיבנא
דבא׳ מבחא רליכון כלבא ביקותא חח לה אוצלגא
כי ביכיולחטין בבא חכגיותא וחחד כא׳ בר
עמיראם ולנסיב כא׳ בתולהא קלתן יכורא
דבחור יצחק מאויב לנסיב כא׳ בתולהא
~~ביזאב דב׳נותפ~~ שרה בת בתין
ביזאב דב׳נותב יכא רבנוא ליסנו נו ארנין
על לישב בר נחל ולקלך ולקלן ביחין

ש
ש
ש

שירתא
ש
ש ש
שירתי

מקדמ׳

וירא יעקב כי יש שבר במצרים אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על ה׳ אלהיו
כי יש שבר זה הרעב כי יש שבר זה שובע כי יש שבר ויוסף הורד מצרימה כי יש שבר
ויוסף הוא השליט כי יש שבר ועבדום וענו אותם כי יש שבר ואחרי כן יצאו ברכוש
גדול ע״כ לשון מדרש רבה פ׳ צ״א מקץ דף נ״ב

Quattro Sono oggetti per i quali aspira ed ambisce L'afflitta nostra nazione de abarcapo di Levarsi da questa penosa Captivita di Scioglersi dalle catene di chiavitu di Sortire di un mare cosi tempestuoso di sciagure Sinistri che ogni momento minacce rovine E naufragio E giunre finalmente a Porto della tanta desiata Salvezza del Ristoro dell'amirabile Liberta della pregiabile gloria

Di Levarsi d una persecusione La piu acerba de crudelli Rinegati e ecco il primo per dar Sfogo e Sollevo ad una passione di un animo cottante abatuto col far vendetta et estrage de Suoi inumani agressori et ecco il Secondo per Solcare Le Beate vie de Religiose a vista non meno di uno che a una universita tutta allorche non veranno disperate, e chiuse, del braccio inniquo d'infedelli E ecco il terzo per vedere pompegiare e trionfare L'onore di chi a datto L'essere ad un mondo L'esenza e vita ai uomini Risplendendo come un chiaro Sole, a vista degli uomini L'omnipotenza del nostro clume di Dio di Israel merce La qualle havera q[uel] Ricupera Si darra q[uel] incredibile Risorgimento et Ecco il quattro Lasciando La glosa di Dj e intendendo il Literale questa potiam dire che fosse L'intentz

del Legislatore משה allorche in nome di Idio parlo alla nazione

de frase לכן אמור לבני ישראל אני ה' והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים והצלתי

אתכם מעבודתם וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדולים ולקחתי אתכם לי לעם

והייתי לכם לאלקים וידעתם כי אני ה' אלקיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים

alludendo a q[ue]sti quatro termini alle quatro gravi aspirate והוצאתי אתכם

מתחת סבלות il Sollevo dell' opressioni והצלתי אתכם מעבודתם La liberta di Solcare le

vie del Religioso וגאלתי אתכם בזרוע נטויה La vendeta L'otrage chi ci a batuto

ולקחתי אתכם לי e cosi il profeta אמר והבדלה להם את ה' [illegible]

כמו שאמר הנביא אחר [illegible] לעשות אם לא ישובו מדרכם הרעה באה [illegible] נבא אחר

כל הרעה אשר ה' [illegible]

להם ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק וכו'

כי אתך אני נאם ה' להושיעך כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הפיצותיך שם אך אותך לא

אעשה כלה ויסרתיך למשפט ונקה לא אנקך [illegible] הנה [illegible] ה' [illegible]

ישראל [illegible] ושאתן [illegible] ה' [illegible] שנה [illegible] לגאול

[illegible] כי [illegible] ישועה [illegible] נקמת האויבים כי

אעשה כלה בכל הגוים [illegible] על כולם [illegible] כבודו [illegible]

והייתם לי לעם ואנכי אהיה לכם לאלקים [illegible] הכוכבים [illegible]

ועתה [illegible] כי אעשה כלה בכל הגוים [illegible] לא יעשה כלה וכו'

[illegible] צריך להקדים [illegible] הישועה [illegible] צדקות [illegible]

בישועה [illegible] שנמצא בין האומות [illegible] הגלות [illegible]

[illegible] כי שלשה [illegible] ואחר אשר [illegible] בכל [illegible]

ואלו [illegible] שני ולא [illegible] לך [illegible]

[illegible] אל [illegible]

[illegible] מלכות [illegible]

[illegible] יעשה כלה בכל הגוים אשר הפיצותיך שם [illegible]

[illegible] ואותך לא אעשה כלה [illegible]

[illegible] עושים כלה [illegible] הקב"ה עושה כלה בכל הגוים

אשר הפיצותיך שם [illegible] ואותך לא אעשה כלה [illegible] לא יעשו כלה

[illegible] למשפט [illegible] לא אנקך [illegible] אחר

[illegible] אחר [illegible]

[illegible] כי [illegible]

[illegible] הקב"ה [illegible]

כלה [illegible]

[illegible] לבירש

הכתוב כי אעשה כלה בכל הגוים [illegible] ואותך [illegible] כי [illegible]

למשפט שהקב"ה [illegible] למשפט ואינו [illegible] עד

שיהיה [illegible]

מאדם, כדרך האויב שנמררנו ממנו מעשה אחר האומות נאמר לכל
אמרי ההקיר שאנו מורים מאחר אלקינו כנבואת ירמיה הנ"ל והנבואות מרובה לו
ושלום וכולי ירחה כי אלקי' וכו' ואמר אי אלוהימו וגו' אשר חלב זבחימו יאכלו
לא זו שרוצה הוא ית' לנחלינו אלא הזה וכו' בנרתק אני בנקמה את האדם שאול המלך
שאבד את המלוכה על שחמל על אגג ועל הבשלו כי רחמי רשעים אכזרי כמו שאמרו
במדרש לקוטי ימהמול שאול והעם על אגג ארגבל כל מרחם על אכזר לסוף
נעשה אכזר על הרחמנים להלן כתיב ואת נוב עיר הכהנים הכה לפי חרב ונתן זה
המדרש עם מה שמפרשו במקום אחר להמשמע הכתוב משמעו לאבד שאול את
המלוכה בשביל שלא מחה את זכר עמלק ובמקום אחר נראה שיש מדרש רבותינו ז"ל
מ' אמור לי אהרן אמור אמור אל הכהנים בני אהרן נראה שיד המלוכה בשביל
שהרג נוב עיר הכהנים וי"ל כך הוא נראה הרי השאול באמור זה מענה נגד
צווי הנביא במחיית עמלק שכן מלינו במאמר המדרשים ג' מצות נצטוו בכניסתן
לארץ הקמת מלך ומחיית עמלק לבנין בית המקדש וראשון הוא הקמת מלך
כמו מלחמה זה בעמלק ואין כח אלא מלכות שנ' וישב שלמה על כסא יי' למלך שנזכיר על
לקוע למה נראה שאם שאול שהיה מלכותו (ושלמה) שאולה שהמלכות היתה בהמה
אלא שנעדק לא היגיע הזמן ולזה אמשר שהיה מרגל שאול שהכתיב נכון כסא
מלכותו ואחר מחיית עמלק והוא איננו מלך ולא היגיע הזמן אח"כ למחייתו של עמלק
ועם זה מ"ש המקומות הלא אם קטן אתה בעיניך ראש שבטי ישראל אתה וימשחך
להיות מלך על ישראל באמור הוא מלך והגיע הזמן למחיית עמלק וכו' באמר וגו'
יצאת בת קול ואמר אל תהי צדיק הרבה וכשהרג נוב עיר הכהנים יצאת בת קול ואמר
אל תרשע הרבה משום השרך. להיכי נתנה לכאן לגבי אגג לא הרגו מיד כי שלא
חשב נעשה מלך ושם בנוב הרגם מפני שהם כמורדים במלכות ששאלו באורים
ותומים ולפי זה דרך דרש המדרש הנ"ל נעשה רחמן על האכזרים לסוף נעשה אכזר
על הרחמנים ומזה תמה וכנ"ל גם יהושע הלך לצדק המערכות בשביל הנקמה שיושע
בגבעון קם וכו' הלא. אלא מה היה רוצה להודיע לנו הלא היא כתובה על ספר
הישר הפלאה זו והנה הנ"ל בפ"ב דמס' ע"ז העינן היא דאיקרי שם מאי על ספר הישר
אמר ר' חייא בר אבא זה ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים שנ' תמות
נפשי מות ישרים והיכא דאיתא ואמרו יהיה מלא הגוים אתרי' יהיה מלא הגוים
בשעה שעמדה לו חמה ליהושע כ"א זה ספר משנה תורה דכתיב בה ועשית
הטוב והישר והיכי רמיזי בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו בהם עמים ינגח יחדו אפסי
ארץ כשעמדה לו חמה ליהושע ולפי מסקנו שהיא כתובה להמינ' בספר הישר למה
כה"ר לזה נאמר כאי' לזה ואפשר לפרש עם מה דאיתא בב"ר עת"ו יקוו המים
אל מקום אחד אמ' ר' יהושע תנאי התנה הקב"ה עם הים שיהיה נקרע לבני ישראל
הה"ד וישב הים לפנות בקר לאיתנו לתנאו הראשון שהתנה עמו אמר ר' לא
לא עם הים בלבד אלא עם כל מה שנברא בו' ימי בראשית הה"ד אני ידי נטו שמים
וכל צבאם צויתי צויתי את הים שיקרע לפני ישראל צויתי את השמים ואת
הארץ שישתקו לפני משה צויתי את השמש ואת הירח שיעמדו לפני יהושע

[illegible] המפרשים להזכירו אלו הנרות מעשה ימי בראשית ראלב״ג לא היה כח
[illegible] חרים לשלוט בהם שנתעלמו שהנבראים נקראו אלהים מעשה ימי בראשית
[illegible] כשאנו רואים להזכיר הרקיעים עם הימים כמה דאמרינן לאחרנו להבדלו הראשון
[illegible] לזה מה שנברא בו׳ ימי בראשית וצריך לומר דבאמרו כל
המעשה וצריך הנאים [illegible] עליה [illegible] וכל צבאם [illegible] כל ובזה דהכי דרש מקרא הזה
הוא שהקב״ה ברא אורם עליה [illegible] אפשר ובלא עם הימים הזכיר הרקיע למה
ועמוד האש וירח עמד למה קשה איך אפשר [illegible]
קאמר הלא היא כתובה על ספר שכבר נאמר על כך מעשה ימי בראשית וזהו
דקאמר החכם ראיתי את כל המעשה אלהים עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע והאלהי
עשה שיראו מלפניו החכם היה רואה מה שאמרנו שאין באפשרי לגרוע ולהוסיף על
שנברא בו׳ ימי בראשית עליו אין להוסיף וכו׳ ואח״כ אי׳ כי עמוד התמר למעשה ושמש
ולבנה להושיע ולא בא כמעשה והאלהים עשה אלה כדאמרינן וכל צבאם צוה
כה שיראו מלפניו שיראו כמה גדול כח הצדיקים שהקב״ה משנה המטבע בשבילן
גם בימים האלה נזכרים ונעשים על הנסים ועל הנפלאות שעשה לנו אנחנו נודה
הודאה כי הנה חסד עמנו ורחמנו בכל ישועות כאשר הצלתנו מעול היונים הרשעים
ועתה את בשבינו משחית השיבנו שלום שקטים על עבודת אלהינו להיו בעולם ותתנו
כשב במקדש הקדש [illegible] שבה ותלה קיים מצות הנרות כי גאולנו אלהים על
כל הגוים ויגדל שם אלהינו כי בשלו כל העובדה הזה עלינו יזה לאנחנו אומרים
ולך ישיר שם גדול וקדוש בעולמך ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופורקן
כי בך אלהינו כמו ... להם ולך ה׳ הגדולה והגבורה והתפארת ולך עשית
שם גדול וקדוש בעולמך ואנחנו שלהנו ושקטנו ויכול לעבור אורך באין מחריד
ואח״כ באנו לדביר ביתך וכו׳ ולכך אנחנו במזמור מרוממין וכיום שעשית עמהם
כן עשה עמנו ה׳ אלהינו נסים ופלא בעת הזאת ולמה אפשר שאין ה׳ לנו
המכרת הנס של המנורה כמו שהלנו בכל הנסים והישועות שבא עלינו באורך
זמן אלא אנחנו רוצים בפסול מתוש בהלכה הנרות מרבנן כי אין אנו עושים עיקר
רק מכבוד אלהינו ומעבודתו כי זה הוא עולה וישועתנו ותפארתנו היא העולה
ובזה השבר הבית איתא מתלבר בן רב הונא ורב חד אמר מותר להשתמש לאור
וחד אמר אסור ומסקינן כרב דאסור וכתב הר״ן הטעם דאור לא מהנו מאלקון
על הנס שנעשה במנורה לזה כמו כמנורה דאסור להשתמש לאורה ומה
הדבר אשר דברנו כי אין אנו עושים מהנאת עצמינו אלא מהמצוה ולכך אמרנן
בה הלכה ועל כן זה אפשר לדרוש עוד התורה שכן אמר רב כהנא נר חנוכה
שהניחה למעלה מעשרים אמה פסולה כסוכה וכמבוי ואמר רב כהנא דרש
רב נתן מאי דכתיב והבור רק אין בו מים ממשמעות שנ׳ והבור רק איני יודע
שאין בו מים אלא מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו לבאורה יכולה הוא
[illegible] לזה ולמה הפסיק ברוך דחנוכה עם מאמרים ולבא לבאור ערים מאי
כאיתמר רב אמר אין מדליקין מנר לנר ושמואל אמר מדליקין ורב
אמר מתירין צצית מבגד לבגד ושמואל אמר אין מתירין רב אמר אין הלכה כר״ש

בגמרא ישמואל אמר הלכה כר"ש בגרירה דהנ"א גירסא אחרת מצוה בפתח [illegible]
אלא דרבנן לעשות הכי. ר"ב הונא מרבנן קמיה דרב אחא בר אבא ור"ב וקאמר [illegible]
דהוי משום בזויי מצוה אלא לא רצינן ליה משמע דרב משום אכחושי מצוה אמר
בנ"ה דקאמר מישרגא לשרגא לא"ר משום בזויי מצוה ליבא לאו"ר משום אכחושי
מר"ב ור' יוסי שר לאחן לברכה העתיד ימריך וכו' לאורה הוא צריך והא כל מ' שהלכו ישראל
במדבר לא הלכו אלא לאורו אלא עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בהם. מאי עדות
אמר רב זו נר מערבי שנותן בה שמן כמדת חברותיה וממנה הי' מדליק ומתנה הי' מסיים
והא הכא כיון דקבע נר לא סגי לא משיכל ואדליק וקשיא בין לאו"ר משום אכחושי ובין
לאו"ר משום בזויי. ליישב מאי היא עלה. אמר רב הונא בריה דרב יהושע [illegible] אי הדלקה
מצוה מדליקין ומניחין או הנחה עושה מצוה אין מדליקין עכ"ל ומדקאמר אי הדלקה ועושה
המצוה הני'ה בהדלקה בחנוכה מדליק כהאשכבן במנורה אי הנחה עושה מצוה א"א
לגר דהדלקה אינה מצוה כלל הא' עוד צריך להקדים מה"כ בהעלותך [illegible] אמר
קשיו כי אין מתמסור לראיה מצוה לשעה אם שבלים הקריבו ושבטו אהרן הקריב וכל
הנשיאים הקריבו חוץ מנשיאו של לוי שלא הקריב ומי הוה נשיאו של לוי אהרן [illegible]
רכהונו ועל תנומה לוי ואהרן לא הקריב עם הנשיאים ואמר א"ל ישראל בשבילך [illegible] הקב"ה ישראל
שבטו של לוי אל הקב"ה למשה אמור לאהרן אל תירא לגדולה ממו' אתה מוכן [illegible]
אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות הקרבנות כל זמן שבית המקדש קיים [illegible]
אבל הנרות אינם בטלים לעולם אל מול פני המנורה יאירו ז' הנרות [illegible] המתחלפים [illegible]
בכך שהקא כשראה שבטו של אפרים שהקריב ביום ז' כי הוא נכנס במקומו [illegible]
שביעי בשלא הנכם אז קרא אמר לו [illegible] הרמב"ן ז"ל במ' [illegible] ועל הדרש וכן א"רבל
[illegible] הא דהנרות אינם בטלים לעולם היינו על נרות חנוכה על הנס של חשמונאי ובניו
שנעשו בנס אך אמר הרמב"ן עוד צריך לאותו מאי הורה במה"ר [illegible] המקריב ביום
השביעי נשיא לבני אפרים וכן אמר הקב"ה לנוסח אחר שפורת מצוה לא [illegible] שהי'
להנרות אלא נאמר עם [illegible] ואם שחורה לא [illegible] שהיא שתונך של [illegible]
מתאונו ועל [illegible] בא עה שלא [illegible] כשבאו הנשיאים להקריב לחנוכת המזבח
היו נשיאי ב' בנך א' מקריב ביום הז' ואם ביום הח' שכן כתיב ביום הז' נשיא לבני אפרים
ביום הח' נשיא לבני מנשה ועוד צריך להקדים [illegible] עכ"ד אמר רב
כהנא [illegible] מנורה וכן הוא במדרש שיש בו אור הבלב [illegible] בו אור הנחש [illegible]
[illegible] בו אור הנחש [illegible] ומחכים [illegible] ובנמר [illegible] שקינו אלא נראה [illegible]
ולא עשוהו ב' מנורה וכן ספק הרמב"ם [illegible] וכן [illegible] המפרשים ואילן
[illegible] מלכים [illegible] שבן [illegible] על הכפור [illegible] לבני אהרן [illegible] באור הנחש
ועל כל הנרמוז [illegible] ישראל [illegible] מנורה [illegible] על כולם
[illegible] להרמב"ם קושיא העולם על יוסף [illegible] ושלא לבחן [illegible]
חשב [illegible] בן [illegible] לא [illegible] בן נח שהוסר
[illegible] לא [illegible] ישראל [illegible] הרמב"ם [illegible]
מלכים [illegible] רבא [illegible]
הכופרים [illegible] ישראל [illegible] לקבל [illegible]

שו[illegible] יתרים חורה ותרי״ם מצוה׳ ונבוא לביאור הענ׳ מהרא׳ זו של רב רנ״ נר
[illegible] נחה [illegible] כמו שבתוב וכתובו׳ ותרשים הרוסתים [illegible] לא הנהיג
[illegible] שהוא הבן מוגע ומתרבים להם לא [illegible] הלכה ועושה מצוה
[illegible] ההלכה במקומה [illegible] ונאמן מלכות ההלכה [illegible]
[illegible] להלך נר
מצוה [illegible] אלא צ״ל [illegible] מן המנורה [illegible] הוא אלא להב
[illegible] ההלכה ועושה מצוה [illegible] הלכה [illegible] המנהג להשרות
[illegible] כמו [illegible] במדרש הנ״ל
[illegible] מן המנורה [illegible] הגרות
[illegible] נרות
[illegible] ההלכה ועושה מצוה
[illegible] ומנורה [illegible]
[illegible] לא [illegible]
[illegible] שבר והלא אדרבא
[illegible] צ״ל [illegible] ישראל
[illegible]
[illegible] אבל נחשים ועקרבים [illegible]
[illegible] ישראל [illegible] צ״ל [illegible] עצמם.
[illegible] הרי הם [illegible]
[illegible] אבל עכשיו
[illegible] ישראל בכגון זה הוא [illegible] ולזה
[illegible] ישראל [illegible] אלא [illegible]
[illegible] נחשים ועקרבים [illegible]
[illegible] ישראל [illegible]
[illegible] ועל [illegible]
[illegible] לא [illegible]
[illegible] למדרש [illegible]
[illegible] יש שבר ויוסף [illegible] הרבה [illegible]
[illegible] יש שבר [illegible] יוסף
[illegible] יוסף [illegible]
[illegible] ולזה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מרים הוא חסר ואחר ובאן הוא חסר [illegible]

[illegible]

אין סוף אל מר הוא חסר. וזהו [illegible] לברכה [illegible]

[illegible]

[illegible]

דרוש לש׳ ימ׳

והדבק

·הוא אמר· הוזק אמר ר׳ תנחום בר חנילאי כשהיה· יעקב ראובן ושמעון
מנו של· הוא ע״ה שלא יכחשו במעשה הנהר מיד יתחיל ומיום· הוא אמר· ולך
אחיך הה״ד מכסה פשעיו לא· צלח מקרא זה לא נאמר אלא כנגד הצדיקים שמכסים
את צרם ומודים על מעשיהם שכל הכובש את· צרו יודה מעשיו כאלו כבד להקב״ה
בב׳ עולמות בעוה״ז ובעוה״ב

Sulla Lusinghiera credenza che possi un misfatto comesso alla Segutta starsene celato ed occulto fida tal volta un trasgressore ancorche viva in peccato mortalle in peccato di Lesa maestà Ben Sa che non Compaiono Sotto La critica dell'umana veduta Le Sue preuercità ed inconseguenza di andare unumet illese del gastico della giustizia della terra de Colpi furibondi del Suo Sourano è del Suo monarca viva p o con un inquietudine del Spirito e p ogni indizio ogni piccol ombra qualle Le da apresupenere che traspirate Sieno Le Suoi iniquità Si da indillatam.te alla fuga abandona La Patria trasferendossi altroue e Sotto altro ciello La onde assicurare il Suo indiuiduo La doue La forza del Suo re non può Colpirlo e non può Rasiuy nerlo e viue finalm.te Sicuro e tranquille non a dal prudenzia de tal fidanza e tal Lusinga p che Sempre Si uiue in pericolo di essere inaccortem.te accolto ma pure può andare Bene non Si nega tratandossi umano con L'altro ma discorendolla con l'onnipotente qual Lusinga qual corraggio può darsi un delinquente allorche audaciam.te osa dia peccare verso L'alta Sua diuinità Con idea di occultare Le colpe Se egli penetra nelle più folte

Notte oscurita [illegible] Se Scopre [illegible]
intimi [illegible] pensa forsi come manifesta [illegible] pec[illegible]
andarci Fuggitivo in altro dominio Ma due. Se Stello Serrae [illegible]
gerudiride o Statto di d. [illegible]

[illegible]

Dicea p cio il Salmista [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אוי לנו מיום התוכחה. להיינו מה שחטאנו לאל הכל הוא יודע כדכתיב ...
שהוא יעריך כל מעשה בני אדם כמו מה שהוא לפניו איזו בהלה יהיה לנו ממה
ואונו ומה הלבי חטאנו לו הן מחמת העונש הן מחמת הבושה כי חטאנו לאל ומה הי
הכתוב בנו לא יוכל שובתו אלא כן אמרתך ואין מצל הישועה על לב אלו החוטאים המשכי
אלקים לכבל עד ובבל רעו יכולו לעורך אותם ולהם בתוך מעמדה ואין מציל ואין מי
שיכול להצילם ולמה אני מבקש בלשון על בקשה הנבוש הרחומה היא המות וחטאים הרבה
רעה שאינו כן כי לא יחמול ה' במות הרע כי אם בשובו מדרכיו וחיה ונראה הקמור זבחת תודה
יכבד ויאה בספרים לוקח מזו אני כל הזובח אחד זכרו ותורתו עלו כאלו כבד להקב"ה
בשני עולמות שנ' זובח תודה יכבדנני. כבדני אין כתיב כאן אלא כבדנני הרי כבוד אחר
בן להיות מוחל לשבים במקום ונולדו שם עבודתו ונפלאה נעתלה כה מעשה במלך
בו שאפשר לפרש המדרש הזה עם מה דאיתא במדרש רבה אל יעיר והחרשתי דתני
אמר ר' ישמעאל אלה אלהיך שעשו ישראל במדבר החרשתי לכם למה שמעשי מכלים על ואומרים
נא ושמעה לו המה אמר אמר ר' כמוך תורתם צורה לצורה ואה הנני לעיני אוכיחך
ואערך לעיניך שנ' אמורתם. הא אעורר כל לעיניך והא אסדר כל לעיניך והמדרש הוא רחוק
לענין הרשות וזו ונאמר כי כבר ידוע מה דאיתא בספרים אלמלא יש שי בהעלך בתוך
שונאן של ישראל כליה. אמרו מו כל המשרף שש נלה נעקר מן העולם מליך שאמו אלמוד עץ
הדבר ונלמד שם מה רשא שחשבו כל הכופרים ואמרו עליו זה אלה האלהן עבר בירה
ונראה להאמר שאוו לאלהות הרבה. יעד גם ידוע מה דאיתא ב(רבה) בזה להיות המלה
מעביר ראשון ראשון אמר רבי עון ראשון אינו נמחק הי איכא דעבד עוונות מרחיב בהיין
ובמה יובן המדרש אלה עשיר והחרשתי אלה שעשו ישראל במדבר החרשתי לכם למה
לפי שמעשה מכלים לכם וכן נאמר סלח הקב"ה על המעשה זה לא היה מפני שעבר גם אלמול
כן נעקרו מן העולם. כמאמר כיש הכל אלא מפני שהתורה הצורה לצורה שחשבו שמספר
הקב"ה את עולמו ביד מנכרים והוא אינו משגיח בתחתונים כלל באומן שהוא כמו הצור
לשבר וכן הוא נאמר עוד דאיתא במדרש המשה בהרבה אלו לבני קומו אמר לו למה ה' יחרה
אפך בעמך כלום מרבנו אלא חכם בתכם ורם עשו עגל מסכה למה יחרה אפך ווהן
הקמור הלא עשיר והחרשתי בעשותו זו של משה להרי אחרם התורים צור לצלב ועשרו
הזה לומר כלום תורתם וכן אבל מזה אוכיחך ואערכה לעיניך הרי אמורתך הא אעורר והא
אסדר הא אעורר כל עבם הענין זה כמשל משל בנים הקן אעורר כל דאינו כמחק לעתור
והא אסדר כל הלף המשל משל בנים הקן אסדר כל לעיניך הלף שיצא משכבתו לקור משל זה
יהיה לו להוכחה מגולה. שימה אם עוונותי למנו וישובו כל פנים לרקע וכל לבב ואמים
מתוך כמרה למורה ואונו יקבישו בחטאים ויקבלו עד שלא יהיה בהתגלות הוא ונ כר
בדבר המדרש ובזה יובן מדרשינו דהכי קאמר אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה
דאוי לנו מיום הדין אם לא יכלו משפטו לעמר לאנה יברח ואוי לנו מיום התוכחה דאף הצלת
בנימום משל יהיה להוכחה מגולה ואם יוסף לא יכלו אחיו

[illegible]

שן להרים על שמור לקראתו [illegible]

עם [illegible] שהוא יד' משנת בשנת בתרועות והיינו לפרה [illegible]
[illegible] כלומר אבי משנת בך והיינו לאחר [illegible] הוא [illegible]
[illegible] שהוא יד' משנת בבו [illegible]

[illegible]

[illegible] והאמר שלמה רבה כלום כל כוונה [illegible] וכלה [illegible]
[illegible] ורבנן הוא מפרשים [illegible] ואלו נראה בשורה ורק להאמר [illegible]
[illegible] לענין וכלה היא לכל העובר בכלה [illegible] משום הכל הוא [illegible]
[illegible] ישראלים לכל אסור להעביר בכלה אבל [illegible] ונשרף אל [illegible]
[illegible] הבשורה [illegible] לשוב [illegible] נחלה לכן אך [illegible] אל [illegible]
[illegible] וכלה [illegible] אם למקום אבל [illegible]
[illegible] בכל הבשורה ולא [illegible] הדבר [illegible]
[illegible] שאמר [illegible]
[illegible] אין לא האמורים [illegible]
[illegible] כל המפרשים [illegible] אהרן [illegible] משה [illegible] ואהרן [illegible]
[illegible] אהרן [illegible] משה ואהרן [illegible] כאמר [illegible]
[illegible] כאשר לכן נראה לאהרן [illegible]

דרוש לפ' שמות

בהקדמה

ויאמרו לי מה שמו מה אומר אליהם ויאמר אלהים וכו'

Consolateui e poi consolateui ō carissimi fratelli ne pauentate punto
Se opressi, Stette, e flagelati in questa bassessa e decadenza in questo Lung
=issimo גלות che abbiamo d° in nostro asillo e aiutto come Scorgiamo da רבותינו
תניא רשב"י אומר בא וראה כמה חביבים ישראל לפני הקב"ה שכל מקום שגלו שכינה עמהם
גלו לבבל: e non Siam noi Sottoposti nè Subordinati alle costellazioni celesti come
Sono L'estere nazioni come dicono gl' astronomi che ogni una delle nazioni
dipendenti sono da un pianeta e La raggione ella e p che quando d° creò
L'universo diè facoltà e forza ai corpi celesti di Signorreggiare e prodominare
Soura i terestri e ogni una delle nazioni hanno il Lor angello tutelare come
diconi כפתור che il שר של מצרים quello e che prodomina Sopra gl' egizi e questo fu
il motivo p cui comandò Iddio S. di prendere cottalle ciò e il קרבן פסח שה טלה
indicante a quella celeste figura e di Sconarlo tutti effetti indicanti patrona
nze predominio p darci adiuedere che non Siamo già mai Subordinati à
questo pianta ne tampoco ai altri astri che Solam. essere diretti e tutelati
con particolar prouidenza da d° p desingaino della turba che Sin qui errano
falsam. impressi e Si dauano a credere diuersalm. e così La varietà cioè il שר
של ארץ Soura babbilonia e il שר של עקרית Sopra gl' ottomani e così discorendo di tutti
gl' nazioni Come dicon רבותינו אין הקב"ה נפרע מן האומה עד שיפרע מן האלוה
שלה שנ' יפקוד ה' על צבא המרום במרום ואחר כך על מלכי האדמה על האדמה
Ma noi Siamo Solam. diretti da d° כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו

e così dicono רבותינו במדרש פ' נח קרא הקב"ה לע' מלאכים המסובבים כסא כבודו
ואמר באו ונבלבל לשונם של גוים והפילו גורלות שנ' בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם
ונפל גורלו של הקב"ה על אברהם ועל זרעו שנ' כי חלק ה' עמו וכו' אמר הקב"ה חלק
וגורל שנפל עלי הכרה נפשי בו שנ' בהנחל עליון גוים בהפרידו חבלים נפלו לי בנעימים

E questa fù la raggione per cui d'Iddio concesse Terra Santa e non altra terra per dimostrarci ed insegnarci che non supponiamo ne crediamo di essere ancor noi subordinati agl' celesti corpi che sicome che essa terra vien provista da Dio con la sua prodiga mano ארץ אשר ה׳ אלהיך דורש אותה תמיד עיני ה׳ וכו׳ così altresì la nazione nostra vien provista e risguardata con particolar providenza da Dio

וענין זה אני מבין מה שאמרו רז״ל כל הדר בארץ ישראל דומה

כמי שיש לו אלוה וכל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה לפי שהמזלות שהקב״ה נתן

א״י לישראל אמרנו שמאחר להדאיר שבמה שהקב״ה משגיח בא״י השגחה פרטית ולא יש שום

שלטון שר עליה כמו שאמר ארץ אשר ה׳ אלהיך דורש אותה וכו׳ כך ישראל לא שולט עליהם

שום צבא מעלה אם הקב״ה לבדו ולכן כל הדר בארץ ישראל לעולם יהיה אדם בא״י אפילו

בעניין שרוב גויים ואל יהיה בחוצה לארץ ואפי׳ בעניין שרוב ישראל ואם הקישור לך אין יהיה

בא״י בעניין שרוב גויים ולא בעולם ברוב לפי שכל הדר בא״י כל לרבות גויים דומה

כמי שיש לו אלוה כיון שבא״י אין שולט שום שר אלא הקב״ה בכל ואפי׳ אף הגויים דומה כמו

שיש עליהם ... לאלוה ואפי׳ ישראל אינם בעולם ברוב כיון ואל יהיה בחוצה לארץ וכו׳

שכל הדר בחוצה לארץ אפי׳ ישראל דומה כמי שאין לו אלוה אעפ״י שעובד להקב״ה כיון שיש

בחוצה לארץ ממשלת השרים והתורה כמי שאין לו אלוה שיש ... השגחה פרטית משגיח בישרא׳

דר בא״י ... שהיה אומר כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה׳ לאמר לך עבוד אלהים

אחרים כי מי אמר לו לך וכו׳ שיש להקשות מה שאומר בהסתפח בנחלת ה׳ הלא

כי גרשוני היום מה׳ לאמר לך עבוד אלהים וכו׳ אבל בא להורות כמו שאמרתי לכן

העניין שבל נחלת שהקב״ה שולט עליהם ולא שום שר ... להם א״י ... להורות

עליה בכל ואפי׳ כיון שראה צריך לצאת מא״י אין לו שום הוראה על נחמה כמו שאין לו

אלוה וזה הקאמר כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה׳ וכו׳ כיון שצריך שאלך מארץ

ישוב בהסתפח בנחלת ה׳ הכל ... שבא״י ... אבל נחלת

ישפוט על השגחה אבל בחוצה לארץ שיש שם שלטון השרים

אפי׳ גרשוני בנחלת ה׳ שאין ... שאין משגיח על השגחה ונראה

כמי שאין לו אלוה ... עם ... בכ״ש ... עד ...

כל הקבוע ... על ... ולא ... ולמען ... וקם עליו ...

לעורר ... ולא צריך ... ישראלים ... הקבוע ... על

... שבו ... בא״י ...

... ולא ...

... ולא ... אותו

בא ... כל ... ונה ...

הקבוע ... לא ... זה ...

אם ... אל

אין ... עלינו ... הבור ... רבים ... עד ...

עמנו השנה ... ולפי מה ... הקבוע ... על ...

ולא אזלינן בתר רובא אע"ג כשישראל שרויים על אחרים. דהן קבועים בא"י ...
והשתא דכן דגמר ורק לעולם. והר"ם בא"י אפילו בעיר שיש בה גוים ולא ...
שיעבוד עו"ג משום שהן הרוב וכדי"ב אחרי רבים להטות משום שהוא קבוע בארצו שי"ל
כמחצה על מחצה דמי ואע"ג דהר"ב בחו"ל אפילו בעיר שרובה ישראל שכשהולך בחו"ל להדבוק
נעקר ממקומו ואז אזלינן בתר הרוב ויש לחוש שמא יפרוש ולעשות אף כשהוא דר בעיר שרובה
ישראל הכל אחריש מרוב פרישא וזה שאמרו כל הדר בחו"ל דומה כמי שאין לו אלוה וזהו
שאמר דוד כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לאמר לך עבוד אלהים אחרים. ז"ל לפי
שרוב רוחי לצאת מא"י אע"ג דאמרו ד' שאעבוד עו"ג ולילך אחר רובא והוא בקביעה דמינן אבל
כשהוא בא"י אין מקום לקושיה דמינן דכל הקבוע כמחצה על מחצה דמי או נאמר בדרך זה
שכל הדר בא"י דומה כמי שיש לו אלוה לפי שהם קבועים אבל כיון שיוצאים חו"ל בטל הקביעות
ואז אזלינן בתר הרוב ורוב גוים ואע"ג דומה כמי שאין לו אלוה ועוד נראה לומר עוד
טעם אחר לפי דאי' במדרש דהקב"ה השיב לדוד ... שרבו כו' בלשון יחיד וגו'
עשו כו' במשור בלשון רבים לפי שעקרו עבד לאלוה א' לכך כו' בלשון יחיד אבל גבי
עמו לפי שעובדים לאלוהות הרבה לכך כתיב בלשון רבים וז"ל המרגניתא טובא לפיכך הרוב
של גוים אינם חשובים רוב לפי שעובדים לאלוהות הרבה ואמרינן לעיל שהקב"ה לבן
א' לישראל להורות שעולם עליהם הקב"ה ולא השרים של מעלה ואע"ג קשר לעולם דהב
אם בא"י אפילו בעיר שרובה גוים לכאן למיחש לקושיה דמינן שיעבוד עו"ג לפי שהם
רבים והקורא אחרי רבים להטות לפי שכל הדר בא"י דומה כי שיש לו אלוה דכיון
שהוא בא"י שהיא מושגחת בהשגחה נוהג בה אע"ג דומה כמי שיש לו אלוה וא' שהוא
הקב"ה ולכן אפי' היו רוב גוים לכאן לקושיה דמינן לפי שרובם של גוים אינם חשובים
רוב כיון שעובדים עו"ג ואינם חשובים כמיעוט לפי שעובדים לאל א' כמו שהיו בדלמיה
ודהו הוא בישראל יושבים על אדמתן דיש להם זה ההוכחה לאל אחד לבם אבל כשיוצאים
אין להם שום אור שיש להם אל א' ועובדים אותו ואע"ג אז הרשות שהשיב דבלא
וזה הקאמר אל. והר בחו"ל אפי' בעיר שרובה ישראל לפי שכל הדר בחו"ל דומה כמי שאין
אלוה מאחר שעובדים אותו ולכך השיב ריבה בכל. ועם מה שהזכרנו לעיל דהכל
בחו"ל אפילו וכו' לפי שאזלינן בתר הרוב כיון שנעקר ממקומו לפי עוד נראה שאמר שלו
כבכור נולדה מן קבר כן איש נולד ממקומו עם מה דאמרינן בבכורות מתן שחורים ומן
לבנים לבני ונמצא שחורים אסורים ומלין בבתר מניעו אמר רב הכא במאי עסקינן
וכו' עד דכי נמי בקף וכן בדרך הכן ונמצא ממי הכן אסור וכו' והטעם משום הנעלמות
אחד כי כל דפריש מרוב פריש ואזלינן לבתר רובא. וע"ש וזה הקאמר כבכור נולדה מן קבר
לאסור כמו שאמרינן בבכורות משום דאזלינן בתר רובא כן איש נולד ממקומו דכיון שהולך
ממקומו קביעותו אזלינן בתר הרוב כי כל דפריש מרובא פריש וזה שאמר המשנה ימלאכו
אלהי כי לא ישמעו לו ויהיו נודדים בגוים כי כמו מה שאמרו רז"ל כי השבע ה"ל להקב"ה
הנלחם באומה אחרת שילך את ישראל בשער אחר וזה נ"ל שאמר ימאסם אלהי
כי לא שמעו לו ובכל מעשה היה כבר נשבע שלא ימאסם באומה אחרת לזה אמר
ויהיו נודדים בגוים דכיון שיוצאים ממקומם ממילא הם בגולה ואין להם קביעות
כי כל דפריש מרובא) מרוב פריש ובכל זה אין לבלוע שהקב"ה מושגח את ישראל
בהשגחה פרטית משא"כ אומות העולם וכמו שהזכרנו כי במקומם שהיו בצרה וגולה

כי עשה ראה ראיתי את עני עמי וכן היה לו לומר למה אמר ראה ראיתי בכפל
אמר שומר אלא להראות על השגחה הפרטית שהיא בישראל ואמר להצילו מיד
הדברים ולא כן אומר מיד מצרים אלא מיד המצרים כמו שאמרו רז"ל שר של מצרים
דברים שהם כי לרמוז למה שאמרנו כי להראות שאינם רק שר של מצרים אלא הקב"ה
משגיח בפרעות וזהו להאמר ואמר אני בעצמי בשגחה פרטית להצילו מיד המצרים מיד
שר של מצרים לא כמו שהמצרים שאף רחה ירשו ולהעלותו מן הארץ ההיא שאינה
משגחת בפרעות רק אל ארץ טובה וכן שכינה המשגחת בפרעות כגון זה שאמר ואמר
באו משה ואהרן ויאמרו אל פרעה כה אמר ה' אלהי ישראל שלח את עמי ויחגו לי במדבר ויאמר
פרעה מי ה' אשר אשמע בקולו לשלח את ישראל לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא
אשלח ויאמרו אלהי העברים נקרא עלינו נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה לה' אלהינו
פן יפגענו בדבר או בחרב וכן לקושיא אמרו ולא ידעתי מי ה' נראה שלא ידעתי הוא ומאמרו
אשר אשמע בקולו נראה שידע אותו אלא שלא חשב לשמוע בקולו ואם הוא שרבל ונראה
אחר מי הוא שרה לשמוע בקולו הוא הרבך אומר לא ידעתי את ה' ועוד אומרו וגם את
ישראל לא אשלח ויאמר לשלח את ישראל ועוד אומרו לשלח את ישראל הוא מיותר כי בכלל
לבלי שמוע בקולו הוא ונאמר עם מה שאמר הרב אלשיך הנה אמרו לפרעה ג' עיקרים אחד
שהוא אלהים כי אמרו אלהי ישראל ושהוא בפרעות אלהי ישראל עבדו הדבר הוא
אמרה שהוא באמרו ה' כי אמרו אלהי ישראל ושהוא בפרעות אלהי ישראל עבדו הדבר הוא
השגחה הפרטית ג' שאינו ככל אלהי הגוים או שר שעל כל אומה כמו שהוא שר של מצרים
שאינו נכנע תחת אלא על אומרו כי אם שגם היותו אלהי ישראל במה הוא נוזר על כל מלך
רב ומלך הוא יוצר הכל וזהו שהמצוה שלח עמי כי יבוא על פרעה יעשה מצותו והשיב
ואמר מי ה' כי אינו במציאותו ולא ידעתי כי ישנו ונשרה אלהי ישראל ועוד כן לא ידעתי
שרוצה ירד השני גם אם אודה את השני אכחיש את השלישי כי לא אודה כי אינו לבדו מיוחד
כי אלהי מצרים הוא מי אשר אשמע בקולו כאומר ישמעו העברים כי אלהיהם הוא ולא
אני נעשה מה שאמרו האושר אחד ומושרו כנגד אותו מן שאנוש בקשתו למלך הנוש
מלך עולהו להביא רצונו כי כנגד אחרת ונשאל לו כמסה אלהיך מכוון להשבה ונשאל לאשר
לו טובה או כי היא לעשות רצונו למה אמר פרעה אם כמשתרר על עמו ונעבדיו יגזור
כי אינו אלהי שאשמע לרצונו בקולו וזהו אשר אשמע בקולו ואם לכך טובה מן זה היה אמת
על דבר קטן אך לשלח את ישראל שהם מרובים הוא דבר גדול וכן לא יעשה בטובה מן וזהו
לשלח את ישראל כמרמיזה ואם על שנשאל לו טובה כן כדבר שכן את אשר האלהים עושה
הראה לפרעה אלהים יענה את שלום פרעה הנה לא ידעתי את ה' הוא שם הויה כי אשר
ידעתי היה שם האלהים ועוד שלו ונח כי ה' אלהים ולעשה לו גם אני טובה כאשר עשה
לי מן הוא ירד מהנהגות הוא וזהו גם את ישראל לא אשלח וזהו לומר שגם אני כדברים
כי ה' הוא האלהים את ישראל לא אשלח כי רב מאד מהנה על טובה הנזכר אל פרעון האומר
שי יוסף ויאמרו אלהי העברים עכו על מה שאמרה שלא ידעתי שם זה שנאל כן אמרו מי ה'
לא ידעתי את ה' אל הרמז כי אלהי העברים נקרא עלינו שהוא לשון אלהים אשר ישמעו
ואשר משבר שהוא אלהי העברים לא ישלחו על אומר אחרת לכך לא מכלי הוקן
אחר הכל מכונה נלכתו לאלהי העברים כי הוא יוצר הכל הוא אלא שנקרא עלינו ולא על
אומה אחרת שאינו מקרה ולתכונה שהוא דק עלינו באופן שמקרה גם עליך ועל הכל
בהיותו אשר אמרה כי היא שאלה היא גדולה ואין לעשות בקורת העבר מן ולא ברורה

השבר בעבור שהוא בהכשך הירך שבר לו כי הוא ברחק אין זו מעשה כי אם

כי הלא נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר כלומר ואחר נשוב ואם לא [illegible]

או בחרב שרפים רבי [illegible] ימים [illegible] לעבודתך [illegible]

כה אמר ה' אלהי ישראל כלומר [illegible] שהוא [illegible]

לי [illegible] במדבר [illegible] מי ה' אשר אשמע בקולו לשלח את ישראל

ה' אשר זכרתם [illegible] בקולו לשמוע [illegible] אלהיכם [illegible]

לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא אשלח כלומר לא [illegible]

אשמע [illegible] שהוא [illegible] לא ידעתי את השם ולא שמעתי את

שמעו ולכן לא היה [illegible] ולכן הוסיפו עוד לאמר לו אלהי העברים נקרא עלינו [illegible] אם לא

ידעתי את השם הנה שהוא אלהי העברים כלומר אלהי שם ועבר ואברהם העברי שהצילו מכבשן

האש [illegible] אחר אשר [illegible] מלך [illegible] הוא אשר

נקרא עלינו [illegible] ולכן [illegible] שלשת ימים [illegible]

[illegible] ישראל [illegible] אשר [illegible]

[illegible]

עושה זאת ראיה. ארענו עמי וכן הש"י לבן שוב למה אחר זאת ראיה בכלל
מה שומר אלא להראות על השגחה הפרטית שהיו בישראל ואמר להצילו מיד
הדברים. ואינו אומר מיד מצרים אלא מיד מצרים כמו שאמרו רז"ל שר של מצרים
ברים שהוא כל להראות למה שאמרנו כי להראות שאינם רק שר של מצרים אלא רק ב
ברים שהוא כל להראות למה בעצמי בשגחה פרטית להצילו מיד מצרים מיד
משנה בפרעה וזהו להאמר ואמר אני בעצמי שלא רשר להעלותם מן הארץ ההיא שאינה
שר של מצרים לא כמו שהדברים שאף רחה רשר להעלותם מן הארץ ההיא שאינה. זה שאמר ואמר
מושגחת בפרעות מה. ארץ טובה וכן שהיא מושגחת בפרעות כנ"ל זה שאמר ואמר
באו משה ואהרן ויאמרו אל פרעה כה אמר ה' אלהי ישראל שלח את עמי ויחגו לי במדבר ויאמר
פרעה מי ה' אשר אשמע בקולו לשלח את ישראל לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא
אשלח ויאמרו אלהי העברים נקרא עלינו נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה לה' אלהינו
פן יפגענו בדבר או בחרב וכן הקשה אמרו ולא ידעתי) מי ה' נראה שלא ידעתי הוא ומאמרו
אשר אשמע בקולו ראה שידע אותו אלא שלא חשב לשמוע בקולו ואם הוא שרבל נזרה
אחר מי הוא שר גדול לשמוע בקולו הוא הכך אומר לא ידעתי את ה'. ועוד אומרו וגם את
ישראל לא אשלח כי נאמר לשלח את ישראל ועוד אומרו לשלח את ישראל הוא מיותר כי בכלל
לבד שמוע כמו הוא ונאמר עם מה שאמר הרב אלשיך הנה אמרו לפרעה ג' עיקרים אחד
אמרו שהוא בצורה כי אמרו אלהי ישראל ישרוה בפרעות אלהי ישראל עבדו הדבר הוא
הענינים ג' שאינו בכל אלהי האומות או שר שואל רק אומה כלשון שרו של מצרים
השגחה הפרטית אלא על אומרו כי אם שעם היות אלהי ישראל בחור הוא גוזר על כל מלך
שאינו נוהג כצווי מצוה שלח עמי כי גוזר על פרעה יעשה מצוותו והשיב
רב נושא הוא זכר הכל וזהו שמצוה שלח עמי כי יעשו ושרוה אלהי ישראל ושואל כן לא ידעתי
ואמר מי ה' כחש במציאותו ולא ונח כי ישנו ושרוה אלהי ישראל ושואל כן לא ידעתי
שרוה ירד השני גם אם אודה את השני אכחיש את השלישי כי לא אדמה אני לבים מאמרו
כי אלהי מצרים הוא מה אשר אשמע בקולו כאומר שמענו העברים כי אלהי העברים הוא לא
הנה עשוה מאמרו אמשר אחר ומשרת כנגם או לך מן שאעשה בקשתו כמלך המוש
מלך יוליהו להביא רצונו כי כנגם אחרה ונוטל לו כחסד אליך מכוון להשבה ונוטל אשר
לו טובה או כי אם לעשות רצונו למה אמר פרעה אם כמשרתו על עמו טובה יגזור
אינו אלהי שאשמע רצונו) בקולו וזהו אשר אשמע לקולו ואם לך טובה מן זה הוא אמש
על דבר קטן אך לשלח את ישראל שהם מרבות הוא דבר גדול וכן לא יעשה בטובה מן וזהו
לשלח את ישראל כמרמיה ואם על שואל לי טובה כבר שנ' את אשר האלהים עושה
הראה לפרעה אלהים יענה את שלום פרעה הנה לא ידעתי את ה' הוא שם הוי' כי אשר
ידעתי הוי' שם האלהים ועוד שלא ונח כי ה' אלהים ואעשה לו גם אני טובה כאשר עשה
לי מי הוי' ירד תרגום הוי' וזהו גם את ישראל לא אשלח וזה לומר שגם אודה כדבריכם
כי ה' הוא האלהים את ישראל לא אשלח כי רב מאד מתנה על טובה רבה אל פרעון אותי
עד יוסף ויאמרו אלהי העברים וכו' על מה שאמרת שלא ידעתי שם זה שואל כן אמרו מי ה'
לא ידעתי את ה' אל תתמה כי אלהי העברים נקרא עלינו שרוה לשון אלהים אשר ישמעה
ואשר משבר שרה וזהו אלהי העברים לא ישאר על אומה אחרת לכן צ' לא תבל הוא
אמן הכל מבנה נלכנו לאלהי העברים כי הוא יוצר הכל הוא אלא שנקרא עלינו ולא על
אומה אחרת שאינו מרכיה ומכובה ישמו רק עלינו באומן שמרכר גם עלך ועל הכל
בפרעות אשר אמרה כי ה' שאלה הוא גדולה ואין לעשות בהורה העבר מן ולא ברור

הסבר ומזה שהוא בהמשך הירך שבהלו כי הוא בדרך אין זו מעשה כי אם
כי הוא נלקח מן הדרך שלשה ימים במדבר כלומר ואחר נשוב ואם לא הקשה [illegible]
או בחרב שהפסיד כל שבקר ותועה שיר בגלל ימים נאמר יהרו לעבודתך [illegible]
כי אמר ה' אלהי ישראל כלומר המחייב המציאות שהוא המשגיח בנסים. שלח את עמי [illegible]
לי ויחוגו לי במדבר ויגד פרעה. השיבם מי ה' אשר אשמע בקולו לשלח את ישראל ז"ל מי ה'
ה' אשר זכרתם להשגחה אני חייב בקולו לשמוע הוא הוא אלהיכם אינו אלהי [illegible] כאלהיכם
[illegible] לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא אשלח כלומר לא מכלל המצוה ולא מכלל הצוי [illegible]
אשמע אליו שהוא דבר גדול וכאשר ראו משה ואהרן שפרעה לא ידע את השם ולא שמע את
שמעו ולכן לא היה נכנע אליו ולכן הוסיפו עוד לאמר לו אלהי העברים נקרא עלינו ז"ל אם לא
ידע את השם הנה שהוא אלהי העברים כלומר אלהי שם ועבר ואברהם העברי שהכלו מעבר
האיש עבר לשני גוים ומלכים והוא אלהי יצחק אשר נכנעו לפניו אבימלך מלך פלשתים הוא אשר
נקרא עלינו בנבואתו ולכן דבר תוועה נבקש ממך והוא שנלכה ג' ימים [illegible]

[illegible]

בדבר לרבנים בגבורו ואמר חזור בך ואם וכן ישי נעמ״ל בגוע אל חי בראש אל בן ישי בראש אל
[illegible] בפניא ליש להלכה מה היה שאלו רבנים תי׳ לך בראש בלא הרבה כבי׳ אמר אם ואחר
[illegible] שהדברים אורו לפלפל אם מה היה שאלו על דברו בראש ושתא לבו בשוה עם באותרו
[illegible] בגבולא מה הרה לגבורה אבל לבאר זה אמרו אל שה שנעל רבנים גם הוא תנבבאר השאלה חפש
שר ליש דברים מה שלא שמעו אוזן מעולם לפיא שרצם הרבה בגבוה הוא שאלה חדשה שהוזרו רה לו
רבנו עונה למנוח רמז יחגר הלב הוא תורה הרבנן לספר בנתר וכספר הספר שליבש תורה
בגוע אחר חזור והרבה לו הרבה שכר גדול ותעדר השכינה אול ישוב תורתו הרבה ואל חזור בך ואל
ואחר וכן יש נמ״ל בגוע כי שלך תורה הרבן אל תי׳ לך בראש לפני השכינה אחר הוא אל שהרבה אמו
אם ואחר וכן ישי תבור אם שהרבה לך בראש ואם אחריו וכן ישי גם אחר אבל אם רצה ללך בראש
כי הוא צריך לגבורתו כנשי תהלך והדברים לפניו אם תי׳ לך בראש קודם וכי שמעו הרבה אחרון
אל ישי לך בראש כמו שאמרו לך כי אם מגור נבי׳ שאדם צריך לגבורה להשגיח ולהשתנות [illegible]
אם זה הוא לעונבך שבן ש׳ לך בראש ואחר אחריו ואם אחריך בראש שגיח עליך בורר מפנינו שא׳
חמען ורר אצל ואם אם לא בגוגא כן שכן ד׳ מעלתו יורד מתנה ונש הר אחרונך למנה ד׳ באחרונו
רחמים כל לגבורה בריך הוא אם אלך לפניו בגוע שבר׳ עם ונש האלהים אשר הלכו אבותי לפניו ד׳ הא
שרא המורה החשובה שבנוח רבו הלכו לפניו והוא אחריהם להשגיח ולהשפיע עליהם לרועה [illegible]
ונאמר ותנוגע בצאתו [illegible] שאמר הכתוב ואתנה צאן צאן מרעיתי אדם אתם ואתם צאן
ולבו שמעתיו כגל הצאן מוסר צאנו לרועה א׳ שירעה לפי צאן מרעיתי שהרבה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

לג

דרוש לגם ואר'

אלבנו אלקים ה'

ויאמרו החרטומים אל פרעה אצבע אלקים היא

La regola et il buon ordine, cui trovasi negl' eserciti dipende dalla Savia diret.ne del Loro conduttiere, ciò e il Loro Re, p che Semper mai ha invista e in mira essi popolo e non Lo Lascia in balia e Libertà de Suoi officiali Subalterni che Se altrim.te Succedesse, tutto anderebbe in disordine e Sconcerto.

Sentite di grazia quest' inoponibil verità dalla Sacra Storia allor quan il celerato ... propose alli ... di farli quel infame Segno di privarli del occhio destro ... puram.te p renderli obrobriosi et odiosi apresso il mondo tutto ... ad altro partito non S'apigliorono che di ricorrere Somessam.te a Savio Re allor Regnante, affin che gl' Liberasse di tal imbarazzo il Savio direttore non perdete tempo in consiglij ne in altri inutilli pensam.ti ma diede in vero pronto riparo col publicare un rigoroso edito ... Si parto egl personalm.te ne ottene il bramato estito ...

... arguite giustam.te quanto vantaggio e di quant' importanza esca a un popolo L'essere diretto da un Savio conduttiere, mentre aguisa amoroso padre vede e provedegli di ogni bisognevole e gl' preserva d'ogni Senistro accidente, uditori prestantissimi Senza dubio che La il ... nostra e una pura copia ed una Semplice figura del ordine cui o S.r Si Compiace benignam.te provedere a noi terestri ... questo Sarà il mio brieve tratato in farvi vedere che dio ben

incomparabile ha ricerbato La direzione e providenza tua

Con un picciolo respiro alle prove sono

prima parte

Il Salmista coronato ci manifesta con chiarezza ed evidenza questa verità innoponibile et incotrastabile che La providenza divina derige qua giù in questo basso mondo Et eccovi il suo dire משמים הביט ה׳ ראה את כל בני אדם היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם אין המלך נושע ברב חיל גבור לא ינצל non crediate di già ne vi date falsam.te a credere che egli Lasciato habbia L'universo a direzione ed a discrezione degli astri celesti e che esso non abbia ingerenza di sorte alcuna coi terestri stante che egli è Sublime nella somità dei cielli e noi qua giù in questo basso mondo perche se ciò medita=te io vi dico che siate in un grandissimo errore e deplorabile equivoco perche משמים הביט ה׳ ראה benche egli è nella Sublimità dei cielli che pure raggion vorebbe che La Sua providenza non arivasse in questo basso mondo stante che siamo corporali e materiali composti dai quatro elleme=nti ed è incomprensibile רוחני בתכלית הרוחניות pure deanasi ai terestri ella è riflettibile et oservabile il dire La voce הביט e ראה mentre sarebbe meglio il dire מביט ורואה che è presente cioè ראה ma vuole il coronato Salmi=sta ad insegnarci che egli prevede Le cose che devon succedere cioè che הביט perche dimostrarci che già previsti havea gl'enti tutti avanti a succedere, o veram.te spiegaremo i sunominati versi secondo L=ma dei teologi cui dicon che La providenza devidasi in tre Spezie ... speciale universale individuale qualli denominasi in idioma nostra

[illegible] eccovi il dire del re al Salmista
[illegible] alludendo alla providenza Speciale, cioè
et il dire [illegible] dimostrasi La providenza universale cioè
e il dire [illegible] insegnasi La providenza individualle cioè
e [illegible] altro servabile per qual ragione non dice tutti questi
versi [illegible] Consecutivi qualli alludenti sono alla providen[illegible]
e che coerenza à il tra ponere fra essi il verso di [illegible] ella
Sapiamo che gl' ereci filosofi intendono che d[io] non ha La Sua providenza
in questo mondo per che, come mai può essere che d[io] il qualle è [illegible]
possi entrare nella Sua Cognizione si casi enti terestri qualle
sono inumerabili stante che La Sua Cognizione non ella è cosa sovra
giunta alla sua Sostanza per La Sua Cognizione ella è Listessa Sostanza
[illegible] imperciochè se dicessimo che d[io] à [illegible] La providenza qua giù in
terra non sarebbe La Sua cognizione Listessa Sostanza per che molti
plicandosi la Sua cognizione si moltiplicarebbe La Sua Sostanza secon[do]
La moltiplicità degl' enti ma questa falsa massima vien confutata da
[illegible] e Seido che La cognizione di dio non è eguale ne è al pari della
nostro imperciochè in una sol volta viene in cognizione delle operazi
oni degl' enti tutti e noi non habbiamo forza col nostro corto ingegno di
penetrarlo stante La Sua cognizione e L'istessa Sostanza e sicome
che non potiamo rinvenire ne pentrare La Sua Sostanza così non
possiamo conseguire La Sua cognizione come Sapiamo [illegible]
e questo è il Suo dire [illegible] Come dicon[illegible]
[illegible] Volendo insegnarsi di non
credere mai come La falsa massima riferitavi per che Sapiate che quello

[illegible] היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם [illegible]

è che Si obliga di dover dire, ממכון שבתו השגיח אל כל יושבי [illegible] che

אין המלך נושע ברב חיל גבור לא ינצל [illegible] Non Supongnate che tutte Le Com[illegible] mon[illegible]

Sono naturali e casuali e non providenziali ma Sapiate che dipendenti

Sono dalla providenza imperciochè non giovono Le preparature ne meno

Le deligenze umani cosi il Retorico proffetta אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל

הגבור בגבורתו ואל יתהלל עשיר בעשרו per aludere che tutti questi tre dipendenti sono

da d.o per ciò dice il Real Salmista אין המלך נושע ברב חיל non giovono a Saluare

il Re i prudenti Consylieri ne meno i Sprimentati guerieri ne tampoco di

havere in Suo asillo e aiutto uomini Savij uomini di caratere ella tutto

dipende dal omnipotente d.o e questo e il dire, ברב חיל che intendasi come

רב חיל che vol dire uomini Sientifici eccovi [illegible] ed il dire גבור לא

allutente alla גבור ed il dire [illegible] allude agl effetti come

Leggiamo altrove [illegible] et eccovi il עושר imperoche vinuenite

che La חכמה è La גבור e il עושר Sono purame.te dipendenti e proveduti

da d.o conforme il dire del divino retorico אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל גבור בגבורתו

ואל יתהלל עשיר בעשרו

הנה עין ה' אל יראיו benche La providenza di dio e universale al uman gene=

=re agl uomini divoti e religiosi d.o gli provede particolarm.te e questo e

il dire הנה עין ה' e il dire להציל ממות נפשם ולחיותם ברעב נפשנו [illegible]

volendo inferirci che La riccezza La Sapienza e La potenza vengono

proveduti particolarm.te ai divoti e religiosi ed eccovi il Suo dire להציל

ממות נפשם per alludere che La richezza che d.o influisce agl uomini pij

egl è una richezza giovevolissima eziamd.o in tempo di carastia e [illegible]

et eccovi il עושר et il dire נפשנו חכתה לה' עזרנו ומגננו alude alla po[illegible]

è La [illegible] [illegible] alude ai sapi[illegible] e eccovi [illegible]

Doue insegnasi il real Salmista che La providenza di d.° in
mondo col dire ... ben che d.° egl. e Sublime
... in questo mondo cui denominasi ... ha La Sua
providenza Ci manifesta ancora questa uerità che ui Sia La providenza
qua qui in terra ben che egl. e Sublime L. stesso coronato ...
... La doue e rifletibile il dire ...
... con questi due ... che corea meglio il dire ... Ma dicon Sog
-ti che uiene il corciato ... ad insegnarci che ben che d.° egl. e Sublime
discura dieci clase de angelli astratti ciò Sopra ... che
pure raggion vorebbe che La providenza di d.° non arriuasse non Solo nei
terestri che Soro materiali e corporali ma ne meno nei cielli stessi
stante che d.° eg. e Sublime di essi pure arriua La Sua providenza non
Solam.te nei cielli ma ancora in questo basso mondo e questo e il dire
... Chi Sarra il Simile del nostro dio che indubitabilm.te ha La
Sua providenza qua qui in terra ben che egl. e Sublime ...
... e questo e il dire ... con La ... quasi dicese
... prire degnasi di hauere La providenza non Solalam.te Sotto i di
-stere ma ancora in questo mondo ... pietosam.te Si abassa disa
...
...
Che La providenza di dio Sia in questo basso mondo Lo uediamo chiaram.te
dalla piogia La qualle inmancanza di essa non potrebbe p. asoluto hauer
il mondo durabilità stante che ella e giouevole tanto p. i uegetabili
Come p. i rasionali Et irrasionalli e questa non potiamo attribuire che
Sia naturalle e non providenzialle stante che non e cosa che uenga

continouam.te ogni anno e anno in L'istesso tempo come Sono [illegible]
naturalli ne meno Casualle p che Sapiamo che Le cose Casuali non
hanno preseueranza ne durabilita come dicon [illegible]
impercioche non è naturalle, ne meno Casualle che Solam.te prouidenza
alle dobbiamo conualidare, questo nostro asunto p due, ragioni L'una
che vediamo molti che procurano con Stratagemi et inuentioni p
offendere L'altrui e non Solo che non gl' riesca ad offenderlo ma tutto
allo posito gl' riesca p bene, ciò Lo vediamo da fratelli di ios. che voleua
offenderlo e pur fu ben beneficio di ios. e cosi [illegible] volea pure che [illegible]
Seruisse p Suo mediatore p far fronte all' Suo inimico a ciò che
Socombese, [illegible] e anzi in mezzo di questo
Si manifesto La Sua grauezza [illegible] e altro non e che pura
prouidenza [illegible] La Seconda de gastigi cui veng-
ono a malfatori [illegible] cosi dicea il diuino [illegible]
[illegible] che piu proua euidente et eficace vogliamo di pruuare questa
verita de fatto che La prouidenza diuina qua qui in terra da quei
portenti e prodigij cui fecce dio prodigiosam.te contro il naturalle in
egitto allorche il popolo israelita erano cola opressi et obligati a
quelli in Sofribili patim.ti e con quei La boriosi pesi che il proterno
faraone ben che chiarisim.te vedea tanti gastighi che pioueuano e
grondauano Sopra il Suo Capo Le tenebre che gl' offuscauano il
bel Lume del giorno [illegible] Le piaghe che vlceravano gl' uomini
Le peste che gl' consumauano gl' animali Le Locuste che gl' diuorauano
i Seminati e pure quanto fecce il proterno [illegible] non S'arendere

28

...osizione che i Suoi cortigiani medesimi Confesavono che
...ra i portenti e miracoli venissero prodigiosam.te da D. Come Legiamo
... אלו ערומים עבד פרעה Sentite di quarta R. A. ciò che fece p. non si
arendere di credere, questa verità che mandati Siano da dio convocò di
ogni Lato tutti i più celebri maghi a consulta p. difinire, Se questi prodigi
potevano atribuirsi a qualche altra mano diabolica cercò Studio Spec.
Lo provò che anche essi facessero prove, equali di Cambiar verghe in
Serpe ... ויעשו כן החרטמים בלהטיהם ... di colorire acqua in Sangue
di asalire rane le fiumi di adunare mosche nel aria e vegendo che
ancor essi Si davano al fin p. vinti ... ולא יכלו החרטמים להוציא את הכנים
appagossi ed arrendettesi e dovete confessare a Suo mal grado e dire che dispiacenti [...]
ויאמרו החרטמים ... אצבע אלהים ה' e con ciò intendiamo ciò che dice il divino proffetta
[illegible]
[illegible]

ella come può Star questo o divino proffetta? non avevono essi il flagello
dinanti gl'occhi? non Lo toccavano con mano? non Lo provavano? non
Lo palpavano? Come può Star Dunque che non Lo credeano? ma
errano aguisa di Faraon che veda il miracolo e Lo credea p. miracolo ma
non volea credere, che d.to flagello cui mandava quel miracolo così anch'essi
vedevano bensì che quello Sia veram.te flagello e flagello atroce ma non
credeono che quello fosse mandato da D. Sentite ciò che dice D. a questi
protervi e miscredenti שמעו נא זאת עם סכל ואין לב עינים להם ולא יראו אזנים
להם ולא ישמעו האותי לא תיראו נאם ה' אם מפני לא תחילו אשר שמתי חול
גבול לים חק עולם ולא יעברנהו ויתגעשו ולא יוכלו והמו גליו ולא יעברנהו

[illegible Hebrew line]

[illegible Hebrew line]

[illegible] O voi proterui che non volete arrendervi di credere che La providenza di D[io] arivi in questo basso mondo e che quello è che ci gastiga e che ci benefica! che che volete presevervare, e continuare in quest vostra iniquità O che Sciocherza! O che Stoliderza non vediate che quanto erravate in grazia divina D[io] vi influiva ogni sorte di bene vi mandava Le pioggie al suo tempo vi Salvava di ogni Senistro incontro e di ogni disaggio e'sorra che siette in disgrazia di D[io] il vostro mal oprare siete privi di ogni bene, ma anzi pieni di disgrazie pieni di tribulazioni pieni di traversie! che dunque non volete credere che dio Sia quello che governi il mondo e che Lo verige di gastigare il mal fattori e di prmiare i benefattori dal Sin qui detto rinvenite e comprendiate di non credere mai che dio abbi Lasciato il mondo a direzione degl'astri celesti ma anzi misericordiamo ha La Sua providenza in questo basso mondo

[illegible Hebrew passage]

מניעים אחר הוך הנהגת העולם וכנבראים בעצם רם דרים כי גד[illegible]
ולכן אינם מניעים מעצמם הנבראם ולזה המשיל לאלה שהיה עובר מתח[illegible]
העולם הוא מעבר לערב ונשר המישר לאור באוירו ומתוקים לתרום לכלל[illegible]
היה נעבר מלהנה ומלהגב בעין הדרישים אלקים וזהו ומתקים ונאלו כבר א' לנקה[illegible]
זה העולם שהשמש והכוכבים מאורים ויהיו שלשתן חברים לבנו עליו השלום לא היו מ[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

דרוש לפ' בא

ויאמר משה בבנינו ובבנותינו בצאננו ובבקרנו נלך כי חג ׳׳
יהוה

Le influenze e beneficenze divine cui vengono sovra il plurale ò il singolare egli è ò p merito degl contraenti ò p sua mera grazia e p sua misericordia E siccome che d creò e formò questa ma=na mondialle p sua misericordia (כי אמרתי עולם חסד יבנה) così altresì deriage e governe il mondo con la sua clemenza e pietà e così tutti quei portenti e miracoli cui fece d'l colla in egitto allorquando la nazion israelità erano in quell martirio penoso con qui labori pesi e con quei insoffribili ed insoportabili patimenti fu salamd per sua divina grazia e misericordia e non pel il merito della nazione, e se d'eo guardato avesse le loro azioni p asoluto non sarebbero stati mai più redenti ne ricuperata da quella laborios schiavitù ne mai haurebber d fatto allor contemplazione tai prodiggi e dicon autori che d inuitola contro gl egizi dieci flagelli conforotri ai dieci מאמרות con cui formò l'omnipotente Iddio l'univer. p dimostrarci e darci à divere che sicome che creò d'l questa machi mondialle purame p sua misiricordia senza precedenza di merito dei terestri (עולם חסד יבנה) così ancora questi flagelli e quei portenti e prodigi fu fatti p sua clemenza non riguardo all nostro merito impe=rcioche eravamo imeritevolli mentre ancor noi eravamo immersi

Nelle idolatria egiziana Come dicon לקחת לו גוי מקרב גוי מה הללו עובדי

ע״ז אף הללו עובדי ע״ז E con ciò rinuenimo e comprendiamo il verso di ולכל בני ישראל

לא יחרץ כלב לשונו למען תדעון אשר יפלה ה׳ בין מצרים ובין La dove e ben osservabile e
riflettibile che racembra ed aparisce che Solam.te in questo flagello fece d.o
questa perzialità e distinzione fra La nazione nostra ai egiziani e pure
non Sapiamo che in tutti i dieci precosse fu La nazione nostra illesa, ma ci volle
motivare a ciò che detto habbiamo, che d.o fece Solam.te quei prodigij p. Sua
pietà non p. il nostro merito e questo è il dire ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו
ancorche Isr.l meritavano di essere divorati et estirpati dai Canni Come detra-
tori ונודע כל המספר לה״ר ראוי להשליכו לכלבים דכתיב לכלב תשליכון אותו וכתיב בתריה לא תשא
Come dicon רבותינו ז״ל אמר משה אכן נודע הדבר על עכשיו לא היה יודע למה
בלוה אבל עכשיו שיש בכם בעלי לה״ר הוה המעש dicea il Sommo Legislatore
primieram.te inconsapevole era della Caggione p. cui Siate in questa
Laboriosa chiavitù ella presentem.te che io vego che in voi Serpegg.a il Serpe
della detrazione, pecato detestabile, pecato gravosissimo ed enormissimo
rinvenisco e capisco La ragione che Socombesti in questi disastri e disagge
Siche come detratori meritavono ancor essi di essere predominati dai irra-
zionalli bruti cioè dai cani כל המספר לה״ר וכו׳ e questo è il dire ולכל בני ישראל
לא יחרץ כלב ~~era~~ e ancorche meritaresti a tal gastigo non ostante d.o volse
privilegiarvi acioche rinvenite che p. Sua divina grazia fa questa

[illegible] ...zione fra voi e egiziani non per il vostro merito [illegible]

[illegible] ella dobbiamo per altro intendere La conezione e

...adenazione dei versi primeramente dice [illegible]

[illegible] e posteriormente dice [illegible] che racembra che altra

coerenza di sorte alcuna con santi proposito ma diremo con autorita di

Soggetto con cio che dicon in [illegible]

[illegible]

Siche torniamo al nostro proposito che d[io] per sua grazia e misericordia

fece sortire la nostra nazione da egito con tanti prodigij e portenti

e ancor che erano imeritevoli e già che siamo in proposito della

odierna Lezione [illegible]

[illegible]

[illegible] כו וכוונת מרנא הי' שלא לעשות שום דבר במצרים עד שעשה אמר כו

[illegible] כשאמר ה' ולכו [illegible] לה' [illegible] לנו ואח"כ צריך שיבא עמנו כאן עבד לעבוד ובבנינו ובבנותינו

אבל הענים לעשות ולכן אמר פרעה ראו כי רעה נגד פניכם לא [illegible] אתם אחרים [illegible]

ועתה לכו [illegible] אתם [illegible] כי ראו כי רעה נגד פניכם כמו שאומר [illegible]

פניכם [illegible] אלא [illegible] לכו נא הגברים ועבדו את ה' [illegible]

[illegible]

ונמצרי. יען שהמצר המגיהים לו ויאמר מושה גם הרב רבינו בה
אחרת מבור שלהן נמבה הנשאו כלוב אל גם הרב רבינו בהכנו אבמ"ב ונעול
כל רא"ל הריעה אלא בהמצריבם אמורים להנזבה כל יאל לא כמו שאמרה מבור
הרב רבינו יגי והרמנה יאל גוי מוררה כל יהי אני הרב רבינו נעול ולא רקמו עולם
ומעתו רואחר ועוד ואמתו לא כתב ושמנה יהיו מוררים כל

ועוד גם הרב רבינו ירבה השמרי כבן חנון לו השעה נדשה מאן באחר אבל אחר מלוה
בראשון העמה השניה כל נרבך הבית בגלל אין לאמן לא לא דל העמה השניה המגז
ואם אבר נרבך הבית בגלל אי ואל לא לא ומעל השעה השניה לברה רורה בלשון בגו
אים ואיר עוד אמן שעיים מורלבן הרבה עד איש איש אמן אלא לעולם העמה
השני מעל הלל ומעל לברה רורה בלשון בגו אם לא לפגן מיר הלב לממור הלשון
בגו אם לברה לא בא לרבור גויים ובאן בחוצבים לא נרבך הבית בגלל שמרים
בי רבים בלשון ערבמתראשון ראשון מוררים ולכם אמר טרעכם לעשה לב ואים בגוי
אמר אלא יהי לא בהרמרה האחרון בו הרב אינו בגלל רמונה ואם המורים כה עוון
לבסו העוברה ואלא לא נרבך הבית בגללם ומעל העמה העליון לברה רורה בלשון בגו
אים ואל הלנה הלר לא נרבך הבית בגללו מיב לרן הלברה והלשון שהרי עושה גם
הרב רבינו והשיבנו לו אלהנו מעשה כחו המגיהים הכל ושמה מעשו לבריב איש
איש מעלו ואם איר לברה רורה בלשון בגוים לא המורין מה אלא לא דמורין לברה רורה
ואם השני השני מגמ אם לא נרבך הבית ואם גם הרב רבינו בהכנו דברים אלו

33 מאירת לה' כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים

avrebbe per altro Sciocagine. Se un vomo dicesse stante che il Re egli è douvizioso e ricco non à deuoppo ne de bisogno de miei effetti Siche quel debito di quell danaro cui devo dare altri posso fare, ameno di dargello per che sapette, VZ. Se vi fosse tal vomo che cosi credesse e cosi meditasse e che trascurasse, e neglientasse di portar quell danaro al Re suo creditore per certo caderebbe in disgrazia reggia e questo cause=rebbe e caggionarebbe, che in altro incontro cui haura debisogno di essere assistito e di essere aiutato di esso re per certo che non solament non sarra in suo asillo come fece primieramente ma etiamdio non vorra vederlo dinanzi gl occhi ne vorra che comparisca mai piu aunti di Lui per il suo mal opra=re. che si abuso della cortesia regale così altresi non deue mai credere ne supponere il vomo che quella volta che dio fa con noi portenti e prodigij o qualche beneficenza non fa debisogno di encomiarlo e lodarlo stante che egli è La fonte delle benidizioni impercioche si pregiudicarebbe che d'io non lo mirasse piu con quel occhio benigno e non sara mai piu in suo asillo in caso di vrienza e necesità per La sua ingratitudine Siche non siamo mai sciolti ne Liberi di non Lodarlo ne benedirlo quanto contraenti siamo di qualche beneficio ancorche sia Lurigine della bendizione

E come ordinorono אנ׳ כה״ג di celebrare e dire in capite ...

ברכו את ה׳ המבורך per darci ad intendere che benche e gia benedetto e[...]
e non necessitoni delle nostre benedizioni essendo la fonte di essi contu-
=tto cio non siamo dispensati di Lodarlo e questo e il dire ברכו את ה׳
benche egl e המבורך che quella volta che noi contraessimo qualche
grazia dalla sua prodigalita e generosita e non rendessimo encomij
e Lode, ad caderessimo in un grandissimo e gravoissimo peccatto dell
ingratitudine cosi dicea il Somo Legislatore מרע״ה unito alla dillettissima
nostra nazione allorche transitorono nel nel mar rosso אשירה לה׳ כי גאה גאה
סוס ורוכבו וגו׳ volendo inferirci e mostrarci che ancorche d[io] e esaltato eccelso
contutto cio non siamo dispensati di encomiarlo e Lodarlo stante che
siamo contraenti de tanti beneficenze e prodigij cui fece a contempla-
=zione nostra che ben eravamo immeritevoli אבל יש להקשות על מה שאמרו רז״ל על

זה המקרא סוס ורוכבו רמה בים קשרם הקב״ה סוס ורוכבו זה בזה מה שהיה הבזה
לישראל וקשה וכי אם לא קשרם זה בזה לא היה הבזה לישראל ומה טעם קשרם
ועל זה יש לומר לפי קושיא הגוים העוברים את הררים ואת הגבעות הן
מורים ומה שעליהם אמרים שלא התחיל כסף וזהב עליהם וכ׳ הגל׳ אומר אלהיכם
על ההרים ולא ההרים אלהיכם וכו׳ ומביא בגמרא ר׳ הגלי׳ היינו רק אמר רבי בר מביא
אמר רז״ל בזמן הר כרר אינו לבני הן הק מכר בזמן הר אינו כרר ותרצו וכ׳ הגלי׳ סבר
בזמן הר אינו כרר וכון הר לא עז בזמן כמו אינו עז ולא תחמד עליהם האמר קרא
אלהיכם אלהים אלהים הם ותרגום הקמבון שם מה שלא מתקרבא עז וכו׳ ותרגל
ויש לומר הבא מייר בשעובדים אותו בזמן ואפילו הכי שרי ד׳ המשום לאו עובדים
אלא אותו הר ובגל לעבוד לא יהיה אבל אמור מן העיקר וזה עכ״ב כשהוא מחובר אל הר
לא בתלוש הא כתיב לא תחמוד וגם כתבו שם התוספות בזמן השעבד על כל הוא
הוא אוסר בזמן שהוא מחבר ובגל לעבוד כל הוא המנילה כשהוא מחובר אבל כשהוא תלוש
אסורה ומוכח לתרגום היה עז כמו שכתבו רז״ל ומוצא כל כסף וזהב שהיה עליו הוא
אסור שהיה גוי עז ולזה קשרם הסוס ומרכבה זה בזה לבעל אותו סוס ומורד לכן
סוס אינו עז גם מרכבה בעל אלו ומותר שרי לכן קשרם כדי שיהיה הבזה לישראל

וכן מדרש במדרשינו ואתה הרם את מטך אמר משה לפני הקב"ה
את הים ואעשה את הים · יבשה והכתיב אשר שמתי חול גבול לים וכו' אל הקב"ה
מתחלת הבריאה מה כתיב ויאמר אלהים יקוו המים אל הוא שהתניתי עמהו כך הדבר שנ'
בתחלה שאני קורעו שנ' וישב הים לפנות בקר לאיתנו לתנאו הראשון שהתניתי עמהו מתחלה מה
שמעו משה להקב"ה הלך לקרוע הים וכיון שהלך לקרוע את הים לא קבל עליו להקרע אל הים
מלפני איני נקרע אני גדול ממך שאני נבראתי ביום ג' ואתה בו' כיון ששמע משה כך הלך [illegible] להקב"ה
אין הים רוצה להקרע מה עשה הקב"ה נתן ימינו על ימין משה שנ' מוליך לימין משה [illegible]
הקב"ה וברח שנ' הים ראה וינס מה ראה ראה הקב"ה ידו קושר ומה היה עומד שלא
היה רוצה לילך ומה היה עושה הים שאמר אני גדול ממך ולא נקרע אלא כשראה הקב"ה
ולענ"ד להבין עם מה שכתב ה"ר בס"ד קף פה על המשנה ל' מוכר את הבור לא מכר לא את הבור
ולא את הדות אעפ"י שכתב לו עומקה ורומה צריך ליקח לו דרך דברי ר"ע וחכ"א אין צריך ומודה
ר"ע בזמן שאמר לו חוץ מאלו שאין צריך ליקח לו דרך וחכ"א צריך ליקח לו דרך ומפרש בגמ'
הטעם שר"ע אומר שצריך ליקח לו דרך משום דהמוכר בעין יפה הוא מוכר ולרבנן סברי אין
צריך משום דהמוכר בעין רעה הוא מוכר · יע"ש ואקשו עליה במאי שני ברים זה לפנים
מזה שניהם במוכר שניהם במתנה אין להם דרך זה על זה חיצון במתנה ופנימי במוכר
חיצון במוכר ופנימי במתנה סבור מינה אין להם דרך יותר ולא היא לא תנן במאי דברים
אמורים במוכר אבל בנותן נותן את כולם אלמא מנתן היב בעין יפה
בעין יפה יהיב ובהכי ר"ש שני ברים זה לפנים מזה והדריסה הפנימי על החיצון ליה
שניהם במוכר שמוכרן באחד לשני בני אדם או שניהם באחד במתנה לשני בני אדם אין
לו דרך לפנימי על החיצון דכי היכי דמוכר בעין רעה מוכר נותן נמי בעין רעה נותן
בעין יפה ולא מיקרי ר"ע עין אפילו לרבנן אלא היכא הפנימי ונשאר לעצמו את החיצון
כי מקנין אבל היכא דלא נשאר לעצמו כלום לא הקריה עינו יפה ליה ירע ליה וכו' חיצון
במתנה וכלהוא לא הקריה עינו יפה אלא לוקח עינו רעה אבל המקבל מתנה דלדידיה יהיב
לו מדה רחים ליה סבור מינה אין לו דרך כיון דלאחרים מוכר ונותן אין [illegible] מילתא
רבנן בסוף פרקין במאי דברים אמורים דסלקי רבנן ואמרי צריך לוקח ליקח לו דרך אבל
מוכר אלא משום דבעין רעה מוכר הנ"מ מוכר אבל בנותן מתנה כולי עלמא לבעין יפה יהיב
ויהיב גם את הדרך אלא לרבנן הכל דהמוכר בעין רעה הוא מוכר ובנותן נותן מודו דבעין יפה
הוא נותן ויהיב הדרך אלא לרבנן היכא דיש דרך לפנימי על החיצון דכי חיצון שמוכר לו הוא עין
רעה עבד פנימי שנותן לו במתנה הוי עין יפה אלא אפילו לר"ע [illegible] ליה עין יפה לדידי מוכר
נב' נותן מי' היכא עין יפה נמי ויש לו דרך לפנימי על החיצון המוכר מילתא דעינו יפה
אבל וגם מחיצון דקיי"ל ליה במתנה [illegible] מ"נ דתנא דסלקי רבנן ור"ע עין יפה
דקה במוכר אבל במתנה כ"ע מודו אפילו רבנן דבעין יפה נותן ור"ע לטעמיה דאף מוכר
בעין יפה מוכר מנא אלמא ליה נותן מהמוכר ואמר [illegible] שני ברים זה לפנים
מזה שניהם במוכר שניהם במתנה אין לפנימי דריסת הרגל על החיצון דקה כשהקנה
לשניהם באחד או לחיצון בריש דאי הקנה לפנימי בריש ושייר לעצמו החיצון זוכה לפנימי
בדרך על החיצון לא שנא מכר לא שנא נתן וכל שכן במוכר ר"ש שאומר שניהם
במוכר באחד [illegible] וכתב הר"ב [illegible] הר' מיימון [illegible] דקה כשהוא
מקנה שני לבורים הא אם מכר הפנימי ואח"כ מכר את החיצון [illegible] שקנה הפנימי
זכה בדרך הא קיי"ל כר"ע דהמוכר בור ודות יש לו דרך ולר"מ משום דאין זכותו
מסולק ובן חיצון למוכר ופנימי במתנה אם היה המוכר ראשון לא זכה הפנימי
בדרך שהרי לא היה לבעליו דרך הא קיי"ל כר"ע דהמוכר בור ודות צריך ליקח מוכר לו

[illegible]ין למקבל מתנה אלא הזכות שהיה לבעלים בו אבל ואע"ג נמי אם נתכוין גם מ[illegible]
אין לבעלים דבר על החצון וכן אם מכר מתחלה לחצון אין לבעלים דבר זכות כי [illegible]
[illegible] להמוכר בענין זה הוא והחצון זכה את הדבר ולבעלים לא היו בו זכות ואפילו אם
(מוכר) נתן במתנה אע"פ שהמקנה לא זכה הדבר כי לא זכה אלא מה שהיה זכות לבעלים
ובמ"ש ה"כ לא נתן מתחלה לחצון במתנה אין לבעלים דבר הכא מיהו הנותן בענין זה הוא נ[illegible]
ואחר כך נותן לא את הגוף ולא את הדבר וכן במה דברים אמורים במוכר אבל בנותן מת[illegible]
נותן את כולה. ומקשה המוכר מה מכר ומה שני מתנה ומפרש נמי להנותן בענין זה הוא נ[illegible]
אפילו הכי ממון החצון נותן אלא מה שמפרש בפיו מ"ד יהיב בנקוב למי רבי זה מפרש וזה לא
מפרש מפרש שנתן לו את הכל והכי קנה הכל ומדרך המוכר האומר מפרש וזה לא מפרש זה
מפרש וזה לא מפרש הוא המוכר מתנה קנה אלא זה היה לו למפרש וזה לא היה לו לפ[illegible]
נותן מתנה כיון דהוי להן בענין זה אם אינה הלא לא בענין זה נותן היה לו למפרש ולא[illegible]
ובור ובכל הנך למתנה נותן לא שייך המפקיר אבל מוכר זוזי משום ולא מכר אלא מה שפי'
ואפילו אם הכל שהוא לבעלים זה ממתנה אין לומר כן מ"ר הלוקח בראתה ואע"ג כי ש"ר הכן
לשעתו לכה מתן הכלה לאפילו במתנה מה הש"ר ש"ר ואחר כן הן במוכר קרקע הני הלך
בר לאחר ולבתו קני נבי וחכא אין הלוך מעשה עד ש"ה זיק את אומר מה מעשה הבי
אומר לכתוב קום הרהק באחר לאחר לבתו כי לך אמרה לרבנן משום מבכורי לאבר
הוא להאמר לה הכי כה שהי' נוחה לבנו לכבש נבן הלב לא רבה עד שנגעל נהר זמן
ועם מה שאמרנו את שפי' המודש לבני שרים ואין ישראל הול כשני בכרים זה לבני
מזה היה הוא החצון ואי' הכוני ונתן במתנה היום לגשר שלים ואי' לגשר אבל לא נתן
שנים כאמר כי מתחלה נתן את היום ואע"ג נתן מ' וזהו להאמר אמר מעשה לבני הרב'
שאחר אומר שאקרנו את היום כל לעשות הך לגשר והכרוב אשר שמעני חול נבול ולא
כלומר כבר נתן במתנה את היום לגשרו ואין לנו להך כשני בכרים זה לבני מזה אין לבני
הך על החצון ואע"פ שנתן לך לנו את האחר במתנה מכח אין לנו הך כי אין לנו אלא
הזכות שהיה לבעלים וכיון שנתן מתחלה את האחר) היום נתן לנו אף את הכל כי כל
הנותן בענין זה נותן ולא היה לך את הכל ואע"ג אף אנו אין לנו את הכל אמר לו הרב'
לא קריה מתחלה הנודה ניאמר אלהים יקוו אנו הוא שהרבה עשו מתחלה ישאר קרען
שנ' וישב היום לבנות בוהר לא רגנו לענין הראשון כלומר כי מתחלה כשתרק את הים
שירק לו את הכל במפרש שאמצע הנותן בענין זה נתן מתוכו ביה מה הוה למפרש
מפרש נבל ואע"ג אמצע שנתן לו במתנה כיון להלאמה מ"ב להרוע ולעשות לבם הכך
מה שמעוה מעשה נהלך לקרוע את הים ולא קבל עליו להרוע ואמר לו מעבירך אני אהרי
אני נבול ממנו ובו שאמצע הים כשנתן לשני כאחר במתנה יש להם הך זה של זה לבני
שאינו לגזר זה רוע אלא כלם שוים לשוב מה שאינו כן כמו שאמרנו לעיל שבענין
לשניהם כאחד אין להם הך אבל אם אמרה אומר כן הרך שלא אמנו כך לבני שלא נתן
הקבה לשניהם כאחר כי מתחלה נתן לו את הים ואע"ג הי' לגשר ואע"ג כיון שאין לך
לבך שאמרה המנהו המשורר שנים כאחד אין לבנותו הך קן כשנתן לבנותו בראשו
אין לו הך וזהו להאומר אני נבול ממך ואע"פ היה כיון שפירשלו האחר מ"ב לקרוע
כנגד הרקבה מפרש לו הרך מה עוק לא החזיק ישראל בארץ כי מה שאמר קום
התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך וכל משום חביבותיה דאברהם וכיון שלא קנו
חזקה אינו מ"ב ליתן לו לעשה הרך לפי שלא קנו קרקע וזהו שאמר ממך אבוה
אבל כיון שראה היום להקבה שהוא היה הבעל לפי רצונו להך לו לא היה [illegible]

35

יר ברוח הקדש היה רואה ויגום מרמזי אלוה יעקב אבל אומרים רז״ל בו
רואה מה רואה רואה ארונו של יוסף ומרמזי בן יגום שנראה מכאן שאם לא היה
של יוסף לא היה נקרע ולא הקץ היה שיקרע כמו שאמרנו מרמזי שהקב״ה שייך [illegible]
אלא נאמר המאן לאמר במכורו של יוסף נקרע אל כל לא הרגה הקב״ה שום הנה
ומה לאמר קרא לאהבו הכיש כמו שהיה קודם שיקרע ואח״כ כיון שלא שייך לנו את הקץ
הקב״ה נתן במורע את הים נתן לנו את הקץ כיון לא פירש כי כל המוכן בעין [illegible] נותן
ואח״כ אין לישראל שום קץ לפי הקץ לבן האמר שנקרע בשביל יוסף לא לישראל קץ אלא בזמנו
או נאמר טעם אחרת למה לא נקרע אלא במכורו של יוסף לא מן הקץ לפי שהיה בו קץ כמו
מי שהיה לקץ הרבים עוברה ברוך שהו ונעלה ונתן להם מן הלב מה שנתן ברך ושלו לא
היינו נמר ואמאי שלו לא היינו לנקום מרמזי יעקב שלא לא עביד הכי והראוי לגנבו
אמנם במקום סמיכה ומיכש רשי אמאי שלו לא היינו כלומר למה לא הקינו רבנן שיהא
לו רשות להם להם הקץ מן הלב בעל כרחם להרי אין מתמירים כלום וכבון זה כוכבים
על מה סמכו והלבך היה הקץ שלהם קנוי לו לומר שאם ירצו לעבור ברוח הקץ שלהם
לעצמו והוא אינו יכול להעמיד להם בקץ לנקום מרמזי מהל ולרב בר הוא הקץ להכול
את כל מי שירצה לעבור ולעבור הכי לעשות מאחר לא היה להם לכמה שעוברים בחוק
שהו והמעשה סבר הכון להקני מה שנתן נתן בקץ עושה מה המעשה והרבים קנוי לו והאי
הקני שלו לא היינו משום דהוי בני רה לעבור כבאן והוא לא יכול למונעם לא עביד
אלא במקום סמיכה הכי לגמרי ואנן היכא דלבנו לעביד הכי לעשיה במקום סמיך
אמר רב לא רמשתיה להבא נמר שמא יקנו להם עולהן עיין רשי רב משרשיא משמיה דרבה
אמר בגוורו בים הקץ עולהן כלומר כשהוקן להם הקץ ישראל אמרינן שלו היינו ולנקום
מרמזי ולרב אבל הכא עולהן כשנתן להם הקץ עולהן ולמיכך שלו לא היינו ומם לקן
המסיר וכן רבי היה כל האמן זה ואחר עשה את הים והיה להם הקץ אחרת לנקב לא:
ויחי ישר׳ מה אלא שהקב״ה סיבב אותם הקץ עולהן כדי שלא ישום למכרו ואח״כ נשג
כך ישר׳ שלו היינו ולא היה חייב להקרע אלא נקרע ממרמזי ארונו של יוסף כמלעיר
אבל קשה למה היה סרב למעשה להקרע ולא סרב לאליהו ולא אל אני גואל מחתך ונראה
לפי שלמענו האמרו ז״ל ורוח אלקים מרחפת על פני המים זה רוחו של אדם הראשון ורוח
שלואה נדב ואביהו היה של אדם הראשון ואמרו עוד כיון שעשה פנחס אותו מעשה
אמר מרה נשמתו ונכנסו בו נשמות של נדב ואביהו להיות הרן כלו כהנה וזה האמר
פנחס בן אלעזר בן אהרן שהיה בן אלעזר ואף בן אהרן לפי שהיו בו נשמת בניו ואמנם
הנינן דפנחס הוא אליהו ואח״כ הים לא היה יכול לאפרב לומר אני גואל מחתך לפי שרוחו
של אדם הראשון שהיה אף בפנחס שהוא אליהו היה קודם הים כמו שאמרנו וזה נראה
שמ׳ דר נדב אביהו
מה שאומר הכתוב ויהי נא פי שנים ברוחך אלי ושבטנו בו כל המפרשים לאמר היה
כח לאלישע להיות כאליהו רק לעשר להיות כמו ולמה היה רוצה יותר אבל עם מה
שאמרנו אתי שפיר שמה שאמר ויהי נא פי שנים איננו רוצה לומר פי שנים יותר ממך
אלא היה רוצה אותן שני נשמות של נדב ואביהו שהיה באליהו כלל וזה האמר ויהי
נא פי שנים ברוחך היקה ברוחך כלומר אותן ב׳ שני שיש ברוחך להם אותן נשמות של
נדב ואביהו אלי [illegible] של [illegible] מה כתב
לעשות יהיה לנו) ואמר [illegible] ק ולעומתו בן שנים נסמך לה [illegible] בשלח פרעה את העם

את עצמותיו. יוסף עמו ונאמר עם לשון המצריים. הא הא במה שאמר הפסוק לו [illegible]
יבא לקבור את יוסף ואין לך גדול ביושר גדול ממנו שנ׳ ויקח משה את עצמות יוסף וכו׳
[illegible] לרבן [illegible] עד השתא לא לענין המעשה גדול מכולם [illegible] ענין זה לזה ותורה [illegible]
מה הא׳ בברכות [illegible] שמתן מגוגל להבין כמו מה״ש וכו׳ ונאמר [illegible] כמו שמוגל עליו לה[illegible]
כמוגל להגיד [illegible] בהכבו הנסמכות בשם הירושלמי [illegible] בשבת נ״א כמו שזוקק לה
ארון והכרוב׳ ברבן והמחשבה על להביא ארון והכרובים כמשכנו וכמו משה נאמר [illegible]
[illegible] ישראל מתנדבים להעלות את עצמות יוסף ואמ׳ שנעלן משה [illegible] כמו המ[illegible]
על כל ישראל לקברו כמוגל לבנים. אבל שמקום לומר לכולם כמו [illegible] מן [illegible]
[illegible] שכבר צוה הקב״ה [illegible] לאור עליך וכו׳ אמונה [illegible] שם בירושלמי [illegible]
לבנים לא היו מוגל [illegible] [illegible] בלבוש וזאת הברכה [illegible] משה ארונו של
יוסף נשאו על כתפו וכו׳ ואז״ל נותנו לבנך ולא נתנהו ישראל מכל מצוה אך עד [illegible]
במקומו [illegible] אך הרעשה משה בעצמו. יוסף הלא עז זה המצוה [illegible] משה את
רש״י [illegible] ריש פרק הקורא [illegible] ישראל [illegible] במחשבה [illegible] והוי [illegible]
[illegible] מעשה [illegible] המצוה [illegible] אם רצה לקרות ק״ש בלילה הראשונה [illegible]
אלא כל הרוצה ליטול את השם יטול ופירש״י אם לא הורגל לחכם ותלמיד [illegible]
[illegible] זה אלא [illegible] שתורה בעצמו [illegible] לבו וכו׳ אבל אם הוא גדול [illegible]
[illegible] שנושא משה [illegible] אין מקום להורות על משה [illegible] לקח את עצמות
יוסף [illegible] זה כמו [illegible] משה [illegible] גדול [illegible]
לחכם ותלמיד לרבים [illegible] ישראל [illegible] על עצמו [illegible] כל ישראל [illegible]
נראה לאור על וכו׳
על עצמן במקום [illegible] כמו [illegible] ויקח משה את עצמות יוסף [illegible]
לא לקח משה אלא ישראל בעצמו היו מתעסקין בביזה [illegible] יוסף אבל היה מוגל [illegible]
לקברו [illegible] מה [illegible] לקח משה את עצמות יוסף עמו ונשאו על כתפו [illegible]
[illegible] לבנך [illegible] כל [illegible] משה [illegible]
[illegible] משה [illegible] בעצמות יוסף ואין לך גדול [illegible] כל ישראל לא
היו רשאים להתיר על עצמן במקום [illegible] כל הרוצה ליטול את השם יטול
[illegible] משה [illegible] לרבים [illegible] להתיר על עצמו [illegible]
זה [illegible] מה [illegible] על [illegible] ישראל [illegible] בבזה
[illegible] שנ׳ חכם לב יקח מצות [illegible] ישראל [illegible] לא [illegible]
[illegible] משה [illegible] חכם לב יקח מצות [illegible] לא [illegible] אלא [illegible]
[illegible] חכם לב יקח מצות [illegible] מצות בלשון רבים אבל [illegible] מה שאמרנו [illegible]
[illegible] בקבורה [illegible] במצות [illegible] אם [illegible] כמו [illegible] לא
[illegible] רשאים להתיר על עצמם אלא [illegible] שאמר [illegible]
מצוה על [illegible] [illegible] מצות [illegible] להבין [illegible] להתיר על עצמן
[illegible] בלשון רבים לומר מצות [illegible] יוסף [illegible] לא התירו
אף ישראל בעצמם [illegible] שנ׳ חכם לב יקח מצות [illegible] שהוא חכם ותלמיד יקח מצות
[illegible] מצות [illegible] אבל [illegible] לא [illegible] כל הרוצה ליטול את
השם יטול [illegible] שהיה חכם [illegible] מצות [illegible] להתיר על
עצמו אבל ישראל לא [illegible] שנ׳ [illegible] הברכות [illegible]
[illegible] כמו שנעשה [illegible] אין [illegible] ישראל כמו שנעשה

[illegible] רים כמה וכמה נסים הקהילו לשבחו את יש״י משה ובני ישראל [illegible]

[illegible] רבנו [illegible] ונראה [illegible] אבל מלבו [illegible] רגל [illegible] שבחו [illegible]

[illegible] על [illegible] עליהם [illegible]

[illegible] של משה [illegible]

[illegible] אלא [illegible] לא [illegible]

[illegible]

דרוש לפ' קרח

בהבבה:

ויקח קרח וכו' כבוד חכמים ינחלו זה קרח בשעה שבא אל
נחל ויאמר ה' אל משה אני מודיעך · קרח בא אליך כבר · יהושע אומר אם ש
כל אחד שלח לו מודיעך שאומר עושה בנים עם אין אתה עושה בנים עושה בנין משרק
אין אתה עושה בנין משרק עושה בשביל בניך כל אומר לו הקב"ה כך ויאמר ה' אל משה
אל הקב"ה אני הוא שאמרת עליה · העולם אני הוא שאני מקרב את קרח אמר זה שבא
אצלך אל הכה קרהו מיד ויצא משה לקראת מרגנו אמר כל משה · כל אהרן נכב ואביהו
וכו' מקנה ישראל וישאשרים · אף אהרן כל עמרם לכך נאמר כבוד חכמים ינחלו

Il più vivo e Sostanzialle della Religiosità egl è La dedicazione
e consacrazione che il uomo fa a dio de Suoi intimi Sentimenti e
dell interna Sua volontade e ꝑ ciò ꝑ molte, e molte che possono essere
e Sieno Le opere Religiose e più che vadi facendo un uomo mancan=
=dole talle scorte, non può già mai Sperare il divino agradimento רחמנא
בבא לבא בעי E innegabile che La parte più nobile La qualle esperim=
=mo nel uomo e quella dell Raziocinare del pensare questo causa che
non opera a caso ed asseconda quanto fano Le belue, questo Lo
illumina ꝑ prendere, misura e poter dominar Sopra qualunque
creatura Lo rende Sensato ꝑ poter investigare nelle operazione
del creatore, e nella Sua infinita omnipotenzia di penetrar nelle virtù
ad imitazione d angel ed in Somma Lo fa giungere a tutta quella
prefezione che neccessita a meritare il glorioso nome di uomo non è
dunque di meraviglia Se il pensiero vuole dio in primo Luogo e
(in qualunque nostro buon operato) ben disposto alla Santità Sua
e questo unicamente mira ꝑ concederci in qualunque nostro buon-

operato il Suo Santo aplauso mentre merotre dio S' ell e q[illegible]
Sesto all vomo e moto ai fatti Raggion volle che Sia anche co[illegible]
causa pricipalle in ogni nostro movimento ed azione allorche [illegible]
Fratelli risolsero di presentare a dio parte delle grazie da cui dispensato[illegible]
in riconoscimento della Sua patronanza ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה
Ecco che da dio non viene accotto ed agradito se non che il presente והבל
di הבל e non quello di קין benche fosse stato il primo e anziano nell oferire
alla Santita Sua וישע ה' אל הבל ואל מנחתו ואל קין ואל מנחתו לא שעה

Qual fosse La causa e il motivo Lo dicon ורבותינו וישע ה' אל הבל ואל

מנחתו נתכוין הקב"ה ואל קין ואל מנחתו לא שעה לא נתכוין Volendo inferire che

non ottene קין il desiato agradim[ento] perche dio non erra Sotisfatto del presen[te]

[illegible]io personalle; qualle non acompagno il presente con quella dovuta volon[tà]

[illegible]ta che L' Spetava a differenza di הבל cui dedico a dio il Suo intimo e cuore

[illegible]ondo meritava per cio il primo agradim[ento] come in fatto otene tutto perche dio

S[i] Come dicemo non Si ferma nella esteriorita del nostro agire ma penetra

poi oltre nell intimo nostro e nelle nostre intenzioni qualli vuole a Lui

doutte e Rasegnate in primo Luogo E con cio intendiamo molto ben[e]

il verso

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את
קרבנכם. שלכאורה קשה דלא רישא סיפא ולא סיפא רישא דהתחיל באחד
מכם קרבן לה' להשמיענו שהקרבן יהיה מגוף האדם ואח"כ קאמר מן הבהמה וכו' ונעשה מה
שאמרנו אלא שמה שכתוב אדם כי יקריב מכם קרבן לה' ר"ל שיהיה עצמו מקריב לה'
במחשבתו הטהורה והתכוונה כולה לכל לעבודה אז מן הבהמה ומן הבקר ומן הצאן תקריבו
את קרבנכם ר"ל שהקב"ה מקבל נפש תחת נפש כחשב לפני הקב"ה כאלו הקריב ונתאחל
להם את עונותיהם ועל דרך זה הוא מאמר ל'ה'בין ג"כ מדרש רבה פ' צו מה כל כך זאת
תורת העולה היא העולה גופה אמר רשב"י העולם אין העולה באה אלא על הרהור
הלב אמר מקרא מלא הוא להביא העולה על רוחכם היו תהיה עכ"ל המדרש
ולכאורה יש להקשות מאי קאמר ר"ל מקרא מלא הוא להביא דהיה אמתלה ולמה הכתוב
תחבן כמשמעו דהאי תורת העולה היא העולה מפרש לה רשב"י לבטל המלה היינו
ונתאר דהיא העולה באה על הרהור ותמה כמבינן דהיה כולו בלל לעבודה מלמח לא
דהיה למקריב שום נפש הרהור דעבירה כי אם על מוקד על המזבח כל

עולה על הבוקר ומוסף האמור מקרא מלא בכל המחשב לצריך שני.
והעולה על העולה ובכל מקום שם במדרש א״ר רבי אבא בר כהנא
הקריבו בשם ד׳ עזר לכפר מהו אמר משל למלך שהיה לו שני מגרשין בשלמים
הבשיל את ואכלו וערב לו עשה השני תבשיל וערב לו ואין אנו יודעים איזה מהם ערב
לו יותר כשהוא שהוא מצוה את השני ואומר לו כתבשיל הזה העשה זה לי אנו יודעים
שהשני ערב לו ביותר כך הקריב נח קרבן והיה ערב לו שנ׳ וירח ה׳ את ריח הניחוח הקריבו
ישראל והיה ערב לו להקב״ה ואין אנו יודעים איזה מהם ערב לו ביותר כשהקריבו בקרבן
אלא כשהוא שהוא מצוה לישראל ואומר ריח ניחוחי תשמרו להקריב לי וכו׳ אנו יודעים שקרבן
ישראל ערב לו ביותר ה״ד וערב לה׳ מנחה ירושלמי לבתי עולם ובשנים קדמוניות
כימי עולם כימי משה ובשני קדמוניות כימי שלמה ר׳ אומר כימי עולם כימי נח ובשנים
קדמוניות כימי הבל שלא היה ע״ז בימיו עכ״ל והוא קשה ולזמן הרמב״ן הוא
אבל מה שאינן רק ... בתוקף הם ומשלים על הא קרבן ועולה אין המשל האמור
במשל בשלמים שני הבשיל מפני אבל לומר כשאכלו רואים כשאכלו רואים המלך
מוסר על השני שיעשה לו כמה שעשה מעם אחר אבל נח זה ערב לו יותר מן הראשון
שלא עשה כתיקונו ובכך הדיקא אבל במשל נח וישראל והקב״ה מצוה לישראל
להקריב לו כמו שעושין מה אמר לבי עבדי יותר לנח הראשון ערב לו יותר והמצוה אומר
לו לישראל שישמרו לעשות כמו שעשים לפי שהן מקריבין למי הקב״ה והקרבה להם
עור בתוך מלכות ר״א בכ״ב ורח״ם רבי ... ועובד לה׳ כימי עולם ובשנים הקדמוניות
מפרשים על משה ועל אהרן שלמה שזה אש מן השמים ולוחכה קרבנותיהם לרבי
כריש לה לנח והבל של היה עם תמידין מר מרא שמעתא לא אמר כמר ובתוך מלכי ולבוא
לביאור עניינים מה לא״ה בומר הבכורים קין ... הם אמר מה והבל קרבו
עולות עולות אין שלמים לא כמאן דאמר לא הקריבו שלמים בני נח לא״י אמר ר״א ור׳
בר חנינא את קרבנו ... לא קרבנו מה שמעתא אמר הקריבו שלמים בני נח הקריבו
והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחלביהם איזהו דבר שחלבו קרב עשה מזבח
ואין כולו קרב לגבי מזבח הוי אומר אלו שלמים מאן דאמר לא קרבנו הקריבו עולות כמאן ובואי
היתן הטעם אומר שמעשים בכמן ערבי אותו וכו׳ עד לומר ... הוא בא לחבר
קרבן שלמים בני נח עכ״ל וגו׳ ובמדרש בראשית רבה על פסוק והבל הביא גם הוא
מבכורות צאנו ומחלביהם א״ר בשר ועור המורין הכל ועולה א״ר שם אמר רב הסכנו
בשם ר׳ לוי ... בר חנינא הקריב זאת דורת העולה היא העולה שהיו בני
נח מקריבין כל א״ר לשלמים וזאת תורת זבח השלמים אשר הקריבו אין כתיב כאן אלא
אשר יקריבו עכ״ל ועם זה רפרש המדרש שמביר ר״א ור׳ מלוי במדרש הכי קמא
תורת העולה היא העולה לנח ורח״ם היא העולה שהקריבו ישראל במדבר עולה
לרצון יותר מעולתו של נח הם הקריב בה ריח ניחוח ולפי המפרש קמא היא
העולה כמ״ר כב׳ ובמדרש הכל היא העולה שהקריבו הכל וכרבי הכל והבו כעולה
ועוד מלוגו מכלו לראות אם הקריבו שלמים בני נח אולם הקריבו שלמים בני נח
לר״א ור״ח הקריבו שלמים בני נח ולדבר מפרש היא העולה המשמע מיעוט להיו ולומר
שקרבן יותר מעולתן של נח לר״ב לא היה העולה לקרבנו הכל כבר שמעת שלמים
לא קרבנו הכל כבר לדבר ניבה המובר הקריבו שלמים בני נח ולמה מביא רא״י ...

לה׳ מנחת יהודה וירושלם וכו׳ ור״ל לומר כמו משה וכמו שלמה משום הערב
כן יאמר מגל קרבן שלא יהיה בריה אחרת אשר תבא גם כן ריח ניחוח ורבי מ״ל בריכות
הקרבן שלמים כי גם נח ודרש זאת תורת העולה היא העולה כי׳ למכבים לא יה העולה הק
הכל ישראל ובני נח בשוה ולא אמרינן הכי עכ״ל הרק למשמעו להקת עולה הקריבו ולא שלמ
כלא קרבן שלמים כי גם נח נקרא לומר לה׳ אמשר לגרשו שמיר על הכל ובני נח להם לא רבו
שלמים כי גם הב״ה הא׳ הקריב ויבל הבא גם הוא מבכורות צאנו ומחלביהן ר״ל לומר
עולה היא וערב לה׳ מנחת יהודה וירושלם כה״נו לומר עולה תמיד הנקרבת בכל יום כמו
עולה כמו שהבאהבשבל הקרבן ובקיים העולם ויאמר ה׳ אל לבו לא אוסיף וכו׳ ובשנים קדמוניות
כמו הבל שהיה הראשון להקריב להקרבן ואמר הראשון על חטא גם ואדם הכ״ל הבל בבכורות לא
כי״ב ריח ניחוח ולזה טרח אלא לצורך לעולה גם על הרהור הלב וכמו הבלא היה עם בעולם
וערב אמר מפרש קרא שאמר קרא להלם זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלהים
לא תבזה היטיבה ברצונך וכו׳ לפי הקדמנו לעולה באה על הרהור הלב וכמו שכתב הרמב״ן
בספר התורה לכל הקרבנות הם באים כפי להראות לאין מתמיד בנו ולכן אנו מזכירים
ומתענים שאמר ויהי העולם וזהו הדאמר זבחי אלהים רוח נשברה כל הזבח
שאנו מקריבין לאלהים אינו אלא כדי להורות לו שאנו מכירים אותו באלהותו ששובר כח היצר
וזהו רוח נשברה ואם לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה ר״ל אינו מבזה את קרבנו ומכפר
עוונותינו אבל כשיתכוין ה׳ למען רחמיו וחסדיו לבנות לנו בית המקדש היטיבה ברצונך את ציון וכו׳
כלומר לישראל היטיבה ה׳ לציון שהיא בעצמו תבנה חומות ירושלים ואין אחר בעולם חרבנה
שכל המפרשים ראו במה שאמר לא ירצה הקב״ה לא יבזה את קרבנינו רק את
רחמיו זבחי צדק עולה וכליל וכו׳ ראה דמה שקרבנות שאמר שהם זבחי צדק עולה וכליל לעבודה
אלקות וכו׳ אמר שלכן מפרש רמזו רמוז מאמר זאת תורת זבח השלמים עשה
אשמעינן מה דבר האלה כי דבר שלום אל עמו ואל חסידיו אחרי אמרו העולה ולבסוף
לומר אמר הקב״ה לישראל שיקריבו הקרבנות ולכן לא אמר שלום אל כלומר הקרבנות
אינם אלא שלום ומי ישראל אשר שכר בזה צריך שיקריב הקרבנות אחרים כמלך
אור ה׳ ונבשיו אחרים מקדשי לה׳ להקריב הקרבנות שה׳ עוז לעמו יתן ה׳ יברך את עמו
בשלום לכך אשמעינן מה דבר האל ה׳ ולמה אמר זאת תורת זבח השלמים וכתוב
זר מחשבו להקרבנות הם מתמצות שבעצמו בבריה ואין מעלתו מקום להקשות למה
ישראל נכשלו על המצוה זו ולא הם מה שבא מכל אשר מצוה ועוד למה לא אמר דבר
ישראל ולמה ערכו זו ועמד ממנו זאת תורת זבח השלמים לא שיכר על מדרש הכל
בירך ואמרין ערכו כי הקריבו גם גם הם נכשלו על
כי למבבין כליש מזאת תורת העולה היא העולה שקריבו כבר גם הק הם נכשלו על
העולה ולא על השלמים אחת אשמרים לה היא העולה אלא מהיק כהיק הוא בעצמו
על הקרא׳ בשלמים כריב וזאת תורת זבח השלמים אשר יקריבו אשר הקריבו לא
נאמר אלא אשר יקריבו ור״ל לכן להבו עד ולבוא לבאור הלא אמרנו הכל ורמזנו
מ״ל זאת תורת העולה היא העולה ר״ל הקריבו בני נח ובני ישראל למשמעו לא
קריבו שלמים כבר גם ובשלמו אם מאמר כל זה וזאת תורת העולה היא העולה
על הקרבן ישראל כבר ונערבה לו ה׳ הרי אז יש מקום לקושיא אותו הואיל העולם
הציור נראה שהיה משום דבבר הקריבו וערבה משרתים למה גרעו אותו מישר
בדבר הזה גם קרבן גם מנחתם היה לה׳ לקבל קתי שהיא ולצורך לה׳ על כבוד

כמו שצוה לישראל אבל אם נאמר שטעם הצווי איננו בשביל זה. וזאת תורת הע
היא העולה צריך לומר לבני נח הקריבו עולה ולא שלמים ואע״פ של זאת זאת לומר לה״ינו
זאת כאשר מצוה אע״פ לומר לה שאלה מקום כלל ועיקר ומי׳ הורה לה״א העולה לכת׳
לבריא כלל כשום מר מהם דרש משום כך אמצא לומר לברית וזאת וכך אפשר לומר כי׳
אבל אחרי התבאנו ראינו מפסוק׳ וזאת תורת זבח השלמים אשר יקריבו נקשיא לבן מה
אשר יקריב לעניי׳ ומוכרחים אם לכך לא קרבו בני נח שלמים ואע״פ קושיא זו יהיה
נקרא לה״א העולה לפי׳ אחר קרא להזכיר הקרבו עולה ולא שלמים לא אפשר יב׳ ומוכרח
אנו לומר לחרי׳א לדרשה הרת ולא לה״א העולה היינו לומר הערב׳ קרבנם של ישראל
ומצוים על כך שירחיק לעולה כמשל השני נביאים שבשלו למלך אז להקישו שמה אמנה
בלבם לתת צוה לישראל ולא לבהו הואיל ושלמים קרבו לבנו בשור ועגבה לו משני
ולבן הקה על הא׳ קרא לזה תורת זבח השלמים נדרשו המדרש רז״ל המבאן ראיה
כלא הקריבו שלמים בני נח עד״א העולה הקה נדרש כדת כלל ולזה היא בלבם בעה
שעבר להם. הקב״ה קרבנם אינו רק מאחר שבאו לפני ואילך קבלו את התורה כי הקרב
הם שלום ומי שקבל את התורה כלל מצ׳ מה שאמרנו במלואים לזאת ורבי יבן מה״ר
המה הלא שם על פסוק ויהי בהיותם בשדה זה בד״ה הכ״ב בין שדה ויחרש זה
אומר בחלק בנה ב״ה וזה אומר בחלק׳ בנה ב״ה עכ״ל ולבאור צריך להבין על מה
ועל מה היה להם זה המחלוקה ועכשיו כבר אמרנו הקרבנות של קין ושל הבל נתקבל
ויהי מכל הרבן לפי שעדין לא היה עז בעולם ויהי בזמן רבה נתקבלה לרצון כקרבנו
של הבל ושל נח וזהו שנאמר וערבה לה׳ מנחת יהודה וירושלים כימי עולם להבל וכנח
ולכך אפשר כבר לומר דבר זה. קין שלא נתקבל לרצון כמו של הבל הי׳ רוצה שיבנה
ב״ה בחלקו שהוא עולה הקרבן הקרבן לרצון כקרבנו של הבל והבל לא רצה שהוא
רצה שבחלקו יבנה ב״ה כשביל שלא בראשון לא זכה בשני ולכך ויקם קין על הבל
אחיו ויהרגהו ונבא לבאר מדרשינו הפסוק ויהי הימים ההם ויהרגו גללו הזה אין
אפשר למרעה להעביר בו הקב״ה לא קם. שהיה איש עניו ויראו שיצא היא היה אבל
לחכמים. אלא בדבר לדרבה מתנשא כלל אלא כבוד העלמה למה לו שיצא משה
לראותו ואמר משה לא יצא עד שנצטווה מפי השכינה וכי צריך לתת להם הירא
במה חכמה ושל יראו לפי זה מכאן המדרש שכבוד חכמים יחלו זה יראו ונאמר הן
הירן ומשה לא היו מולכים על כבוד המחמה אלא לכבוד עיראי ויהי נשל בני בנים
כרב הרמב״ם בפ״ח מה׳ מלכים להיות הר ושלמה לא קבלו גרים כי ישראל היו אז
בגדולה וחסו שמא לא באו לחסות תחת כנפיו יר׳ לנשים ולזה בר הגלות לא היו מתעמקי׳
בו כך ההיתר היו מיגרים אותם כבר שהנו הרה עכשיו לא ל... כי כאמרינן
מה שאמר שמגע נבא ונכנו וישראל אז היו בגדולה והכבוד שיצאו ויעלו ימים
בכך רמה והכניע כל אויבים החרם ונכנס למרתם גולם בקריעות מור ותולה
עמלק לא היה בם רוח ואע״פ אינך מתן שישראל היו בגדולה במתן שבא יתרו להרוג
ויה. משמעו שאין מקבלין גרים כי ההיתר ולא בזר הגלות כאשר כדברי ביוסף
הרמב״ם להיות שמא מחמת אימה גדולה ולא בשביל ולזה היו מתלקים ירדו ומשה
שיהיו היה רצה שיצא משה עבור לראות שבור הגלות יעסקו בו כגדודי זכני שה
נרצה שאם מחמת הגלות לא היה צריך שכבר היה כבר מתוקן רבא התורה

כי המחל היה חותן משה ולכך נראים הדברים שהיה בא להקב"ה בלבב שלם ולא משה
ולזה שלח למשה שיצא הוא עבור שראוי לכך להיות צריך להלקם של ישראל ואם תמצא
...אינו נאמן אצל עצמו יעשה בשביל אשתו ובניו כלומר להיות חותנו ועם כל זה משה לא
היה שומע לקולו ולא פנים כהכין כהא מלך וכל שכן אמרו לא קבלו כמו הדיוט ולזה אמר
הקב"ה צא ואמור לו אני הוא שאמרתי והיה העולם ואני הוא שמקרב לקרוב ולבוחן לבות וכליות
ואני יודע שלבו לשמים ועל פי פיו הקרב לקרוב ואל הרחק רחוק ולכך כששמע משה צווי זה לא
יצא משה לקראת חותנו וכן שיצא משה יצא אהרן וכל כלל הקהל קבלו אותו בכל הכבוד הגדול
צדק ולכן בכבוד חכמים נחלו לקרוב בחכמתו להיה יודע שזה צדק מקבל מכל הלב רבא
רבנו הדבר כי שיכירו וידעו העולם שאין בלבו אלא ה' אחד נמצאנו למדין דרחמנא לבא בעי
והכל הלך בכוונה וזה נלמד מעתק המדרש הבא בלקוח אל המדבר אשר הוא חונה שם הר
הכתוב מתמיה בלו שהיה שרוי בתוך כבודו של עולם ובא לצאת אל המדבר תהו שאין בו
כלום לכך נאמר אל המדבר בא להורות לנו שלו נאמר ויקרא משה לבניו מתמכי ישראל בנים
של ישראל ואין מקבלין לפי שהיה לשם שמים מתמכי שיצא אל המדבר שמים כדי להקב"ה
ונבין מה שאמר ויקח יתרו חותן משה עולה וזבחים ויבא אהרן וכל זקני ישראל ואיך
במדרש ומשה היכן הלך היה עומד ומשמש עליהם לאכול לחם לפני האלקים מה הלשון
לפני האלקים אלא מלמד שכל המקבל הנהנה ממעונה הוא כאלו נהנה מזיו השכינה
וקשה למה משה היה עומד ומשמש והלא מרע"ה היה מלך כל אותן שנים שהיו ישראל
במדבר וכ"ל אפילו למאן דאמר נשיא שמחל על כבודו כבודו מחול מלך שמחל על כבודו
אין כבודו מחול אבל איך כפוע אורחים המלך קרא משמשים ושבחו רבנן ומקשה הגמרא
ושבחוהו רבנן מכלל השמיר לעבד כרמיה ורבי אפילו למאן דאמר נשיא שמחל על כבודו אין
כבודו מחול מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול ומתרץ הגמרא לדבר מצוה שאני לדבר
מצוה מה מחול וזה נראה למאן דאמר המדרש ומשה היכן הוא היה עומד ומשמש וכי קשה
והלא לא היה יכול שמלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול לזה בא כתירוץ ויאכלו לפני
וכי וכי לפני אלקים אכלו אלא וכו' להורות שהיה סעודה מצוה מן שהיה יושב כה ואם
כן שהיה מצוה בלבד היה יכול היה יושב ומשמש אותם שהיה מלך לדבר מצוה של
כלל ועם זה אני מבין מה שאמר המשיל לחד ומה הורה לי הר עצה מיכל בת שאול
לקראת דוד ותאמר מה נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו
כהגלות נגלות אחד הרקים כלומר כיון שמשחו למלך על ישראל לא היה לך לעשות זאת
כי מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול ויאמר דוד אל מיכל לפני ה' אשר בחר בי וכו'
ונקלותי עוד מזאת וכו' שפל בעיני כיון שהוא לדבר מצוה מלך שמחל על כבודו כבודו
מחול ועם אמהות אשר אמרת עמם אכבדה כלומר עמהם הלך בכבוד ולא אבייש
עצמי כי כיון שאינו לדבר מצוה אין כבודו מחול מה שאינו לפני ה' [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

החב כבו דרב ורלמניר מנון להם שזכה לו מנעוני הרי נראשיר וכו' החב [illegible]
הין מנון להם אלא א' ומנעוני האמר רב רבון וכברה ורב אמי לוגלרי להבה [illegible]
ורב לא אין צריכו וכו' לגמרי להב רון לרבי למה ששמע מורה אבל לסברה למה
ולי זב המעשים שאינה צריכים הלך נברא באלעבו נמשיה הול אלו מעשים ומר השתא [illegible]
רל שהאל נרו ממעשה רבל ולא אל מעשה הבנה לבו מניע לאמר ה' רב [illegible] הבמור וממני זה
אחר הוי אמור מעשה אחר שבל ונשה ר' שב רב נרים הקהנה ומנה הבאו רגל כל [illegible]
יהו נבל המעשה ולב ולך כוונה ירבו הרה שהוכא על שני מעשה מרלע אחר ושב לבך [illegible]
אל לסמור שמר הרר ותו שולא חייה יצא לרראה מעשה בהנהלוקה שמורה לעצמו שיצא לב
ונלב לשון מגלה רה כמו להרב בבה ולא רם יצא נלבים ובמה מבואר [illegible]
מחנע אחר ושבלבק שאחה קיחיא אבל היל מי בנלב עלך ומש נבל המעשה נלב ונלך
כי דמתרחיב ולא שאחר [illegible] כל הלא אין עוד אחך ולך אבל אם רוח לך עוד רחב
שמוך היושבים עמך בכל לא יבחין העם מי הוא המזוכה [illegible] המתרחיב למה [illegible]
רב יאה העם לבר [illegible] אלהים ורמעש למרבנו אלהים כל כולם הנאר [illegible] ולמרים
ומחנה ונותנה אל חי האלהים ואחר [illegible] כל החלים בל עמם עמם אחר [illegible] עמם
המעשים ובין שהם רלמניר אחרי אלו נהם לעם [illegible] אחר כמוש [illegible] רבל
הוי בכבשיר ולהם מנחתו וה החב נבנו דרב ורלמניק אין מנון להם אלא א' [illegible]
רמאמר ואב הכרי לא מלוני מתנשאים כי שני נלבים על ירושתה על למה [illegible]
ירק ברין המור היה אחר לעם מכל האלהים [illegible]
אחר כל בהלורים אל התורה ואחר התורה כל א אחר על הקבי להם [illegible] כשאחר
שביק שמהם לא רהוך אלא שלא [illegible] ולא רק [illegible] שמונים דרב ורלמניק לשני
יכוה רמר הרי האמנים והירושה לרב אל הדך [illegible]
[illegible] למה יכוה רובל לקבר להם [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

דרוש לפ' משפטים

אם כסף תלוה את עמי את העני עמך

פרק ה' ח' ארבע אותו [illegible]

במדרש תנחומא את העני עמך אמר הקב"ה הוי זהיר שאם עשיר אתה
עשיר יכול אני להחזיר ולעשותך עני

O come Sono giouevolissimi gl' aueri mondani O come Sono danevolissimi Le ricchezze Corporali O come fanno aquistare La beatitudine gl' effetti materialli O come all incontro fanno perder essa beatitudine O come Sono La Causa principalissima di fare accendre il vomo collà Su nel paradiso celeste a godere L'eterna fellicità O come allo posito fanno dicendere collà giù della profondità del baratro infernalle a Soggiassere incesante penne. So che vi racembrera V.S. un paradosso e un equiuoco ò che Le ricchezze mondani Sono giouevoli ò danevoli Se Sono giouevoli non ponno essere danevoli e Se Sono danevoli non Sono giouevoli Se fanno aquistare La beatitudine non La fanno perdere e Se La fanno perdere non La fanno aquistare Ma Si replico Le ricchezze fanno aquistare La beatitudine e La fanno perdere e Son giouevoli e danevoli Se il vomo dispenza Suoi douizie in opere Caritatiui Sono giouevoli Se all incontro gl' distribuisce in opere malefice Sono danevoli Se fa con quelle Ricchezze opere meritorie andera collà

nel enpireo à godere Leterna feleuita Se allo posito Si dou[illegible]
essi in passatempi e trastulli andera nel inferno ~~a gode~~ O come co[illegible]
Deligenza procurara il vomo di non Lasciare i Suoi Ricchezzi in Luogo p[illegible]
[illegible]ko ma anzi di ponerli in Luogo Sicuro e Se sapessi un vomo che auesse
tutto Lagio e il comodo di ponerli in Luogo Sicuro e non volesse non[illegible]
Sarebbe tasciatto per un Sciocco e per un Stolto! E pure chi il crederebbe
che vi fosse tal vomo E pure, Come pur troppo Sonoui molti e molti che
in vece di fare opere caritateuoli con Suoi douizi che cosi facendo
gl' pongono in Luogo Sicuro come Abbiamo אני גנזתי למעלה במקום שאין היד
שולטת e in vece gl' distribuiscono in trastulli illeciti et in vece di godere
Leterna felecita La vogliono perderla e non o raggione di dire che Le
riccezze fanno aquistare La beatitudine e La fano perdere fanno
godere Leterno bene e fanno andare nel inferno per cio dunque deue
il vomo douizioso dispenzare Suoi effetti in operi Caritatiui essendo quest
opera molto giouevolissima per Lui come Sono per demostrarui atenti

[illegible]ia parte

Che Sia La verita che ci vende La Carita molti vantaggi a noi uditelli

רבותינו שאל טורנוסרופוס הרשע את ר' עקיבא אם הקב"ה אוהב את העניים מ"ט
למה אינו מפרנסם א"ל כדי להציל אותנו מדינה של גיהנם משל למלך שכעס וכו'
ויש לדקדק למה השיב ר"ע להאהבה מפני שאוהב את העניים אינו מפרנסם כדדרש
רבה [illegible] בעונו בעשר [illegible] הצילנו מדינה של גיהנם ונראה דכוונה שאלה זו אינו
לומר למה יהיו עניים ולא עשירים הלא חסד ואל הוא [illegible] ר"ע להעני בשביל
עוונותיו משל עצמו מדינה של גיהנם אלא שבעונותיו [illegible] עצמו למה לא באו ל[illegible]
[illegible] של [illegible] [illegible] ולא [illegible] שתהיה [illegible] והרבעם מרובה וזה

נתנה שאומר למה אינו מפרנסם ולא אומר למה אינו מעשרם והשיב
נשאל במה שהגורן זכה זכה בו מציל את עצמו מדינה של גיהנם וכן אמר [illegible]
נעשה איש עשיר לפי שיכול לעשות מהם צדקה ובזה יציל עצמו מגיהנם ובזה יובן
כבד את ה' מהונך ומראשית כל תבואתך וימלאו אסמיך שבע ותירוש יקביך יפרוצו מוסר
ה' בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכחתו כי את אשר יאהב ה' יוכיח וכאב את בן ירצה. לקשר הענ'
קשה יש לדקדק במוסר ה' [illegible] וימלאו אסמיך שבע אבל עם מה שאמרנו אתי שפיר דאמר
כבד את ה' מהונך ותן צדקה ותתעשר בודאי בשביל כן וימלאו אסמיך שבע וכן כתוב
שהוא עשר (תעשר) בשביל שתתעשר ואם תאמר כיון שהקב"ה אוהב את העניים למה אינו מפרנסם
ואם כן ולמה אינו אוהבם ונוגע אם היה צדקה לא בא למעלה זו ואם אני נותן צדקה אני בא
מקריב אני לזה אמר מוסר ה' אם רואה שאני מוסר מה אל תמאס מן צדקה לומר
שאינו צדיק כי אוהב כי את אשר יאהב ה' יוכיח ואל תאמר אם אני נותן צדקה הקב"ה כועס
עלי וכמשל העבד שכועס על בנו עבד ונתבשו עבד אחר והאכילו שכועס עליו אלא
וכאב את בן ירצה כמשל המלך שכועס על בנו שאין שמאכלו מרוצה [illegible] ובן
גבר בבקר זרע זרעך ולערב אל תנח ידך כי יהושע אומר אם בא עני אצלך בשחרית
תן לו בערבית תן לו שאין אתה יודע איזה מהם יכשר ואם שניהם כאחד טובים ורש
במה שאמר ואין אתה יודע איזה מהם יכשר לכן שעושה צדקה בראשון כשני למה
זרע ומשמע שזה וזה יקיים בך אבל אמרו [illegible] בשביל [illegible] בשער אחד
עשה בהם אמר יתיהו [illegible] הקב"ה [illegible] בשעה שעושים צדקה הכשילם [illegible]
אלה שאינם מהוגנים כדי שלא יקבלו עליהם שכר ובזה עם שאמרנו למעלה במשל
[illegible] ובן ראמר יתיהו הכשילם בבני אדם שאינם מהוגנים ולא יקבלו
שכר ואהבה יקבלו עונש כמשל המלך שכועס על עבדו ככל וזהו שכתב בבקר
זרע זרעך ולערב וכו' אם בא עני אצלך בבקר תן לו ערבית תן לו שלא יתער
מי שיהיה הגון לקבל שכר או שניהם כאחד טובים ובזה נבין מה שאומר הכתוב
צדקה רחמים בני (ישראל) וחסד לאומים חטאת ואומרים כל צדקה רחמים
בני ישראל וחסד לאומים חטאת חסד שעושים הלאומים חטאת היא להם
שרצה לפרש עם מה שהשיב [illegible] ישראל קרויים בנים בנים אתם
לה' אלהיכם משל למלך שכועס על בנו וכו' וזהו ראמר הכתוב צדקה רחמים בני
שרצה שהצדקה מועלת להם לקבל [illegible] ישראל בני אחר [illegible]
וכמשל [illegible] אבל חסד שעושה הלאומים [illegible] עם מה שהם במדבר [illegible] חטאת
היא להם וכמשל למלך שכועס על עבדו ויובן מדרש משלי וצדקה תציל ממות וכי צדקה
תציל ממות אלא תציל מדינה של גיהנם [illegible] אדם נותן לעני [illegible]
[illegible] ראוי [illegible] כל אם נותנו לעני [illegible] אומרת צדקה אלא דורה
[illegible] וצדקה [illegible] כי [illegible] לעשות [illegible] הדרך [illegible] הזה
רחמים [illegible] [illegible] אין [illegible] [illegible] במה [illegible] צדקה
תציל ממות [illegible] הצדקה תציל ממות [illegible] כמה [illegible]
[illegible] של [illegible] ומקבלו [illegible] שרצה [illegible] הצדקה [illegible]

ומה ש יכנה יש לומר אלא רצ"ל מה' שלובים עם מה שאמר אח"כ ישלך אדם
ונמנה וכו' ומר קשה יכול אפילו נרבה לגוי דהיא מצלה קני רבאן לכל שהוא עני
רבין אין לך צדקה אלא רודף אין לו קשר לא למעלה ולא למטה אמנם נראה לחול להבונה
לאומר וצדקה רצ"ל ממיתה מעשה שהוא דבר קשוב לכל מי שנותן צדקה שנצול מן המות
וזה אינו לכמה נותנים צדקה ואינם ניצולים כמו שראינו בחוש יש נותן שנצול ויש
נותן ואינו נצול ואין קאמר וצדקה רצ"ל ממות הכרחה הכל מי שנותן נצול ודרש על זה
אמר וצדקה רצ"ל ממות להאמר אינו מתוירה עכשיו אלא מיהו יש נותנים מה זה מציל
נותן צדקה ונקרא כולם ישוב אך לרצ"ל ממות עכשיו יש שמציל ויש שאינו מציל ורואה
האלה שישלך אדם לתי שראוי לו ויש לפי שאינו ראוי לו ולכן הנותנה לתי שראוי הי
שנה כה להצלו ממיתה ונצחה אך אם נותנה לתי שאינו ראוי לו אין כה כם כלא
לצילו מעוניים להינו צדקה עושה ומי מה נולד הל אפילו נרבה לגוי דהיא מצלה היוהו פוגע
כן להאמר שאם נותנה לתי שאינו ראוי לו ומתצלו ולזה קאמר אין לך צדקה אלא רודף
שנ' וכו' המגש צדקה והרדה למזר מי ישלו רודה ישראל ישראל הוא שאינו ראוי לו ויש
לו זכות כמו שהשיב רבי שאינו בכלל בנים אבל כל שאינו בן רודה לא שאינו בכלל בן אל
עבד ומלך שכובם על עבד וכלל וגם זה אני מבין מה שאמרו המדרש קללה שלא
למתוק על מנת החיים אריבל אם באה לעשות ומעשה אורה עם בנגל הירה שאין מיתה
אלא חורה שנ' הוי כל צמא לכו למים להרחה לומר בא לומר שאם ומעשה צדקה לא
לגויים שאינם בכלל בנים אלא עם ישראל שהם למזר רודה ונהרחו בנים והמשל
הנל וכן שרנעשה בן ברובה חיים קתנאחנו בא הצריך שאם אינו הגון רבה רצ"לנו
מה' שלובים ואם הוא הגון אפילו ממיתה עצמה אבל קשה לו מה שיכנה יש
עם מה שאומר אח"כ תן חלק לשבעה וגם לשמונה עם מעשה של בנימין הצדיק
וכו' אמר לו רבי פרנסני שאם אין אתה מפרנסני הרי אשה וז' בניה מתים וכו'
וזה בא החכם לומר שאם בא לחלות עניים הן רבים לא אמר רבים הן ואנו אינו
נותן לכולם אלא רק לכלם כמו שעשה בנימין הצדיק שנתן צדקה לז' בני ואשה
וזהו להאמר תן חלק לז' וגם לשמונה כי לא תדע מה יהיה רעה על הארץ שמא נגזור
גזרה רעה שרצה ונמצא הצדקה רצ"ל כמו שאירע לבנימין הצדיק אח"כ אם ימלאו העבים
גשם על הארץ יריקו ובן וגם מה שאמרו רז"ל אין הגשמים נעצרים אלא בשביל
פוסקי צדקה ברבים ואינם נותנים שנ' נשיאים ורוח וגשם אין וכו' וזהו להאמר
שלמה עשה צדקה שאם רעשו כן אם ימלאו העבים גשם ירא שיבא מעור לא יעצרו
אלא גשם על הארץ יריקו הצדקה מעשרת לאדם שנ' יש מפזר ונוסף עוד ומושך
מי ישר אך למחסור נותן לרשע אך למחסור ולמה אמרו כספים במעשה ברבן יוחנן בן זכאי
שהיה רוכב על החמור לראות ריבה אחת שהיתה מלקטת שעורים אל רבי פרנסני
אל בתי מי את אל בת נקדימון בן גוריון אני אל ממון של בית אביך להיכן הלך אל
רבי לא כך מתלין מתלא בירושלים מלח ממון חסר ... לצריך במותר בחייו
ונקדימון בן גוריון לא עשה צדקה והרי כתוב ... וכו' ומושך לכבודו היה עושה

למה לא אמר הר״במ זה הטעם כי מה שעשה ה״ר לכבוד ומה שי״ן
שהרי באמת עבר צדקה זה לכבוד הוא העבר ונראה לי שהשואל ה״ר ר״במ
ה״רק יכולה להשיב זה הטעם כי לכבוד הוא העבר והוכרחה להשיב כה״רין
ולבני למשובר לא עבר כי תלכנו לר״במ נכ״ מ׳ השוקנים הנ״ל שום צדקה לה״ד ה״ר
תקר׳ צדקה במה שואל ר״במ להתירה מה הכריב צדקה קרומים ד׳ וחמש להיות ים
מעלה כנגנה ר״נ ואמר צדקה רחמים בני אלו ישראל ואמר לאומים מעלה אלו אומות
העולם יזכל חסר שעושים מעלה הוא להם שאינם עושים אלא להתי׳ חד כר״במ מעל
אמר׳ רוח כשם ומעלה מכבר על ישראל כך צדקה מכפרים על אה נתלכנו לשוק
שר״במ הנ״ל ראף העושים צדקה להד״ר מיקר צדקה ולך שאל לה תמון של כר אבין ה״כן
הלך ראף לכבוד הוא העבר מתמ אין עבירה לזה ומקר צדקה לכן ה״שבה כה״רין הב״
כלכנו למשבר לא עבר כי תלך תמון חסר ורלאה הכל כמניעיות עבן בזה מלי להאמור
הקנ״א ל׳ מ״ה בנורני צדקה הרוצה שירך ולא ירנו אחרים עינו רעה בשל אחרים ירנו
אחרים והוא לא ירן עינו רעה בשלו ירן וירנו אחרים חסיד לא ירן ולא ירנו אחרים
רשע כבר אמרנו מלה ממון חסר שרגנור צדקה ממונו מרבה ולכן הרעה ליתן צדקה
ולא ירנו אחרים עינו רעה בשל אחרים שרוצה שירבה ממונו ולא ממון אחרים
ירן וירנו אחרים חסיד ולא ירן ולא ירנו אחרים משום שמקיים ואהוב לרוחק ממון
עכשם שהוא נותן כדי שירבה ממונו כך אמן שירבה ממון אחרים לא ירן ולא ירנו
אחרים רשע שגורם אבוד ממונו ואבוד ממון אחרים או נפרש עד׳ שאמרו במשנה
כל מי שיש לו מאתים זוז לא יטול ואם יש לו מאתים חסר א׳ נוטל אפילו אלף נותנים
לו כאחד וזה שאומר המשנה הרוצה ליתן ולא יתנו אחרים ר״ל מי שהוא עני שיש לו מאתים
חסר אחד ואינו יכול לטול אפילו אלף נותנים לו כאחד וכל זה רואה ש״ש א׳ שרוצה ליתן
לו הרבה צדקה וזה נותן לעני מה שמסר מאתים כדי שלא ירנו לו אחרים רוצה שיש לו מאת׳
וזה שאומר הרוצה ליתן ולא ירנו אחרים וכו׳ ירנו אחרים והוא לא ירן כלומר שרוצה
שיתנו אחרים עד שישלימו למאתים כדי שהוא לא ירן עינו רעה בשלו ירן וירנו
אחרים חסיד ר״ל נותן כדי שיתנו גם אחרים אחריו לעניים ובני השמחתו וגו׳
העני ליתן מה שבידו כדי שלא ישלימו למאתים כדי שיוכל לקבל גם מאחרים שיזכו
גם הם וזהו נקרא חסיד והטעם דאמרינן התם מי שיש לו מאתים זוז לא יטול ארבעים
חסר אחד יטול הכתוב במסכת הכונה צדקה [illegible] מאתים חסר א׳ ולכן אם
יש לו מאתים אינו בכלל צדקה ואם חסר א׳ הוא בכלל צדקה

dal Singui detto vinueinte e comprendiate quando giouendi
riesca le ricchezze mondani quando distribuiti Sono in opere
caritateuoli e meritorie con un pisciolo risguro proueranno
quanto nocceuoli riescono alorche non Si distribuise in cotal

conda Parte

O città di [illegible] dove sei [illegible] cosi ammena che erri orti [illegible]
vegra tu sei quella città che [illegible] Lavanti eravate, cosi deli[illegible]
e orrà sei tutta Lagrimosa e cosi Languente [illegible]
[illegible]

e per qual cagione un tal rovina repentina un morte momentanea
[illegible] non volevi sostenere miseri e poveri ... ויד עני ואביון לא החזיקה
Come dicono רבותינו ז"ל וכן אמר שלמה המלך ע"ה יש עושר שמור לבעליו לרעתו
[illegible]
[illegible]

האלו שמתנהים הכל לגרושים ותני אבל עולמו להוי יהוש ויקר ממונו ע

עשיר כך שהיה חסיד מאד מה יעשו אחוב׳ קך על כן ראוי להשכיל לברך

אלך היכה ויקן חלקו בבעיניים כשלש החכמים ... קוהלים כי מה יתן נתנה ימים

שלאלה נשמרת העלובה שינית את בנו כל העשר להיה מושלך בבור החזיר לבעם

סוד ולמשיח נהפך הוא והם ישבו בבורין הגלים והעשוים לבעלירו מורותים

בקול זמרים ושבחים והוא ישב בדד ויהם בלי

ונסיון רם ממונו אוכלים ובזה עם

לאחר רם אחוזים על הלער והוא יחבק אשפות ורעלעהו ואם כן לנשמרו העלובה

מה בצע על כן כל מי שנתן לו האלהים חכמה והנה ישיב אחר אל לבו ואם אין הוא

לו מי לו ואם לא עכשיו אימתי כי אין מעשה בשאול אשר הוא הולך שם ועברה אניר

הסיבה מאלה שחננו ה׳ עושר ונכסים וגם בעה עורו מקשה ערפו לקמון יד

מלפזר ממונו כי הוא בחיים חיהו היה משורש בלבו מבדה האמונים שאין אחר תורה

בלום כמון זה אחר שנר יבש שנופל וחוזר לעמר והרי לא היה כך האלהים אחר תורה

חוזר לעפרו ולא יעלו קן ואין ואם אין ליש בהערו האחר מורו מבואו אלהים במשפט

על כל מעשיו ויש בידו להציל לנפשו מן הדין ע״י פיזור ממונו וכי שומה שיראה על

האחרים להניח ממונו ולא ירחם על עצמו אלא מוכרח לאובד להיה קן ואין משמע

בשאול שירדבו ובחייו היה זאת המחשבה הכותמר שתולה בלבו ואם אינו הולך

מרכבו כי כן אמר שלמה ודע כי על כל אלה יביאך אלהים במשפט על כן יעשה צדקה

שבשבילה ינצל מן ענק ואל ימה אוזן לשמוע להסית אין לממונו מן הצדקה

במעשיה המורים נאמן לעני אם ירצה יחסר להאכיל ולחם בניו ובנותיו והדורה אחר

חיך קוהלים אבי חבורה לאכילה יבור לאחר כבעריו שבכה להציל נפשו מהעונש בני

אלם אין כל ממונו כן לעני שאין נותן לו כל חסר לו כדי להציל נפשו מגהינם ולהנחיל

מן ענק כמו שמלכותו במוסר ימנע כל ימנע אבל ימנע ה׳ אלהים מן בנייך שכל מי

שהוא עושה צדקה מבעמלותו וזהו ימנע אבל דר אכילה שהיא לוה בביאת אותו

נוהג כן עם העניים לזה נמנע לו מן בענק ויש לך אם שאינו רוצה לתת צדקה

לפי שאומר אני צריך בממוני ואין אוכל לפני שלא עמל בו ולזה באה הרנה

ואמר רק לו משלו שאדם נשלך שלו וכל מה שירנה עבד קנה רבו כן כמוהל הוא

אומר כלומר הכל מיוחד ברצון הקב״ה יכול להעשיר את הלפני ורוצה את העשיר

כמו שאמרנו בתורת הקודם והכל חייב לעשות צדקה ואם יעשה צדקה יעשה

בסתר לא בגלוי ויש אם לספק הלוה את עמי את העני עמך כי העני למחרו כל

שלישה מרבלין ואינם נענים ואם מהם התלוה שלא בעדים ולכן אמר אם כסף

הלוה את עמי צריך להיות בעדים ואחר עמי לומר שיהיו כשרים אל העני אבל אם

היה צדקה לעני עמך לא יהיה בפרסום לא תהיה לו כנושה או נאמר לעשר פירוש

אחד על זה הפסוק דאמרינן בגמרא דכרובות אין לו ואינו רוצה להתפרנס נותנים

לו לשום הלואה וחוזרים ונותנים לו משום מתנה וזו עשיר ויש לו הוא כסף

הלוה את עמי את העני עמך כלומר אבי אין לו ואינו רוצה להתפרנס ואחר

נותן לו משום הלואה לא תהיה לו כנושה להיות נפרע ממנו אלא חוזרים

ונותנים לשם הלואה לפי שהוא ממונו של הקב״ה כנ״ל ולא קנאו לו מתנה

[illegible]

Eccovi quanti privilegi Senza dubbio non v' ha cosa più giu=
vantaggiosa della Limosina e p conseguenza non v' ha cosa più
=spavile e non dimeno Come risguardate voi La Limosina? Come un
consiglio, e non come un precetto o pure, come un precetto oneroso,
e non come una Legge avvantaggiosa ma ditte di chi e tutta quella
roba che impiegate, si malamente e che sacrificate alle vostre passioni
Iddio non ve L'avea messa nelle mani p distribuirla a poveri. Io ve
L' hò dimostrato e dio può farvi poveri e torvi quella roba. E oltre ciò
come Li risguardano questi empi! quei compassionevoli obbiettivi Si
presentono Spesso dinanzi e voi come Li ricevete? voi che dovresti
guardarli con occhio favorevole, come vostri amici vostri Liberatori
e vostri protetori che v' introduranno negli eterni tabernacoli? Come Li
trattate! un puovero v' abborda egli co i tristi segni della vergogna e
del rossore, che La calamita gl' ispira? Voi dite subitamente che egli
è un artifizioso e un furbo. Presentasi egli all' opposto pressato dalla
fame con un aria più Libera e più ardita: voi dite che egli e un
sfacciato! ha egli un abito un puo ragionevole, voi Lo rigettate com
un uomo difficile di contentare, non ne ha egli e certi sucidi cenci
dichiarono un può troppo La sua miseria? voi non potete Sofferire
un oggetto si abbominevole, voi Lo fuggite, come si fuggono i fanta=
=smi Ecco come voi ricevete i poveri E se voi gli riceveste con più
umanità voi non fatte però Loro più giustizia e credete di fare
assai dicendo Loro andate in pace che iddio vi bendica che dio vi asista
andate in pace Lor dite voi, ahi! voi desiderate Loro la pace
e nel medesimo tempo voi Lor intimate una crudel guerra Lascia=
ndoli perire nella Loro miseria: Andate: e dove volete che

45

voi quelli cui dio hà dato il carico di Soccorerli nelle loro
neccessità quanto v' ha [illegible]ato i vostri beni! intendete voi che [illegible]
=no nelle loro Capane, ove La fame Li Consumavano E dondo[ve]
fame gl' ha cacciati! Coloro che voi ributtate Sono forsi di que[gli]
operaj che attendevano dal Loro braccio tutta La Lor Sussistenza
che voi non avete pagati e dal' infermità è della fame ridotti
Sono ad una fatal impotenza o pure Sono quei poveri figlioli
de nobili che non sono forse miserabili Se non che L' avarizia de
vostri patri. Badate che dio vi assista Si certamente che dio gl' ajut
-erà vi Sarà qualche altra mano che La vostra La qualla potrà
Liberarli dal morte ma per voi non vi Sarà niun Liberame
=nto e per badate risguardarli con buon occhio e Soccorerli
e così dio vi Salverà della morte

ועז״ל ופרש בכתוב צדקה תרומם גוי וחסד לאומים חטאת ואמרו צדקה תרומם גוי
אלו ישראל וחסד לאומים חטאת כל חסד שעושים וכו׳ [illegible] הרב ז״ל [illegible] אמן [illegible]
אמרינן במדרש [illegible] ולא [illegible] זה ויחנך את [illegible] אל [illegible]
[illegible] יש לו [illegible] שאל הקב״ה [illegible] את בניו אמרינן [illegible]
ח׳ [illegible] ונער א׳ [illegible] את אשתו [illegible] אומר אומר [illegible] בכתובות
אמר חנן [illegible] על [illegible] [illegible] עדיין [illegible]
[illegible] ואמרינן [illegible] [illegible]
הוא [illegible] [illegible]
ואמרי [illegible] חנן אומר [illegible] חבירו [illegible] ח׳ [illegible]
[illegible] לא [illegible] [illegible] ב״ה
לא [illegible] [illegible] הוא [illegible] הוא [illegible] חבירו
חבירו ואמרינן עוד במדרש א׳ [illegible] [illegible]
[illegible] הקב״ה [illegible] אני [illegible] ר׳ [illegible] בני [illegible]
[illegible] ישראל [illegible] צדקה לא [illegible]
את בניו [illegible] לא [illegible] חובו של חבירו שלא [illegible] על [illegible]
[illegible] הוא [illegible] על זה אבל [illegible] אינם [illegible]

חוטו של חבירו אלא ברשות ואינו חייב לא כו׳ אלא כחבירה צרי׳ אגבהין
שבים ולא ראי שאינם יוכם זה הוא חטאת דוא׳ וגם דחייבים דלשם עבירה
חטמו ברשות כהן כסוי ברם וזהו צדקה הדיוטות נו׳ חשבו אלו ישראל ותסר
חטאת אלו אוחות שלחסר שעורים חטאת הוא ופט כסברת חנן
חכברים על ישראל כך בפרק/ והא ס״ל דבני כבנים נולים דאחרו׳ ורבנן סבר הם
ויטול אר׳ יוסף כהברי בסל ולכן ז״ה בחטאת חכמרת

דרוש של פרוחם בוא בווא בדרוש של ע"פ בשבר

כי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ואת המחולות וכו'

המדרש כאשר שבר את הלוחות כי שעלה ונמלט ... שמחה גדולה כיון שמרחו ...
אמר אם אני נותן להם ... אני אותם לקצת המצות ... אני מגדר בראש ...
שכן הרגיז לא יהיה לך אחרים וראו את הקנים ... אחרו אחד ... בראש
אלוהים ואם אחזו בראשו ... כוחו של תשובה

Il peccato che aparisce all' occhio del uomo corrotto un al[bero]
si grande, e si belo, e non dimeno perniciosissimo e funesti ino
albero che la tentazione ha trasportato dal paese dell' abisso e
piantato nel mon[do] albero che non ha bisogno di molto tempo per
crescere, e per far suo frutto il suo solo germoglio è mortale,
la sua radice spa[r]sa e profonda nascosta nel fondo de nostri cuori
è la cupidigia i suoi rami cuoprono tutta la faccia della terra
e i quatro p[r]incipali sono i pensieri illeciti i desiderij colpevoli le
parole ingiuste le cattive opere le sue foglie sono le dilet-
tazioni de sensi e il suo frutto è la morte questo è quell'albero che
fu proibito all' uomo è del qual Dio gli disse voi non ne mangerete
אכלך ממנו e qualunque volta ne mangerete voi morrete, כי ביום
מות תמות Adamo ricusò di ubidire dio traviò non ascoltò la
sua legge abbandonò il suo creatore vedete voi come fugge quid
prio reo dalla faccia di Dio ויברח אדם però che che cosa è com[e]

il peccato se non fuggire il suo dio

Ecco adunque che egl' esce del paradiso come uno schiavo fuggitivo non trovando più sulla terra che delle spine e nell'aria dei fulmini dei torbidi nel suo cuore, delle ribelioni della sua carne, delle tenebre nella sua mente, delle fievolezze nella sua volontà coperto delle spoglie delle bestie e non aspettando altro che un sepolcro dato in preda alla maledizione, e alla morte, tal sarà la sorte d'ogni uomo che abbandona iddio suo trasgredendo i suoi santi comandamenti o per le ommissioni, o per le opere per l'irreligione, o per l'ingiustizia per li peccati della mente o per li vizi del corpo per le prevaricazioni della volontà e dell'cuore per l'iniquità della lingua e delle mani per le dissolutezze segrete per li scandali publici per un ingnoranza colpevole per una fragilità volontaria per una malizia detestabile per una attual disubidienza per una abitual trasgressione imperciochè chi mai può spiegare in quante maniere si commette il peccato che ci mena alla morte! tal sarà dico la sorte d'ogni uomo peccatore ma se tutti i peccati mortali sono il peccato del idolatrie peccato mortalissimo i qualle acelera la morte e lo fa soccombere sotto di una morte subitanea e repentina mentre abbandona il vero dio per cercare falsi dei è per a ciò è peccato intolerabile come sono per dimostrarvelo

Prima morte

Che sia detestabilissimo e inmortale il peccato dell'idolatria si dice dal prof[eta]

ירמיה שמעו דבר ה' בית יעקב וכל משפחות בית ישראל כה אמר ה' מה מצאו
אבותיכם בי עול כי רחקו מעלי וילכו אחרי ההבל ויהבלו וגו' מה מצאו אבותיכם
בי עול כי רחקו מעלי רוצה לומר הסברות הראשונות מאבותיכם שראו כמה נסים
שעשיתי להם מעת שנכנסו לארץ רחקו מעלי וילכו אחרי ההבל מאלהים שעבדו
האם מצאו בי עון שעשיתי שלא כהוגן שעל כי עזבוני וילכו אחרי ההבל ויהבלו
פי' כמו שהלכו אחרי ההבל כן נעשו הם עצמם הבלים וזה נלמד לתמורת לבי
כאיך בלשונו פי' ואהתון שנו כבודינו מצלין היך המטר עם המטר והיך הקמילין
עם הקמילין מסני הלכה הוא יל וזכו לידבק בשמים אמר הכתוב הולך את חכמים
יחכם ורועה כסילים ירוע וגו' ומה כתיב במשלי ם הענין כי כל האיש אשר הולך
אחרי בעל מעור השמש נעשה אם מי שנדבק לשם נעשה כמוהו מי שנדבק בהקב"ה
ואלו הן נאמר הדבקים וכו' אמר מורינו למי שנדבק לשם נעשה כמוהו לזה
אמר וילכו אחרי ההבל ויהבלו שהם עצמם נעשו הבלים כמוהו ולא אמרו איה
ה' המעלה אותנו וכו' לכן עוד אריב אתכם נאם ה' ואת בני בניכם אריב כי הולך
אשמה הזאת מאב לבנים הר אחר הר באופן דכתיב הן האבות כאנשים לקובת
כן יהיו הבנים וגם בני בניהם נעשה על רשעם מעשה חזה והוא כי עברו איי כתיים
וראו וכו' וכתב הרב אברבנאל כי כתיים הם הארצות המערב כולם כי כתיים
הם רומיים וקדר הם בני ערב אשר הם בצד המזרח כלל בזה הישוב כולו
מזרח למערב לכן אמר שיעברו איי הכתיים וראו במערב וכן ישלחו לקדר
והתבוננו מאד וראו הן היתה כזאת ההימיר גוי אלהים והמה לא אלהים וכו' אין
פירושו שלא המיר גוי אלהים מעולם שהוא נגד המוחש כי אמר ההמיר גוי
אלהים והה' הוא ה"א השאלה אמר אם אמיר גוי אלהים הנה לא ימיר
אותו אלא לפי שאינו אלהים ויעזוב האלוה הכוזב ויבחר בין האמת אמונם עמי
לא עשה כן כי הוא המיר את כבודו שהוא אלוה האמת ונתן לכבוד בלא יועיל
ועליו אמר שמו שמים על זאת ושערו חרבו מאד ז"ל שתמהו ושערו והרב הלוי
יזכה בעולם על דבר רע כזה והוא כי שתים רעות עשה עמי אותי עזבו מקור
מים חיים לחשוב בהם וכו' והנה לזה האל ית' למקור מים ח' לפי שהוא המשפיע
הראשון והוא ישפיע על הכל ולא יקבל לדבר מסבה אחרת כמו מקור מים חיים
שמשם יבואו מים לכל המעיינות אמונם בוחר הכוכבים והגלגלים הנה
אותם בבורות נשברים כי אין להם יכולת להשפיע ולהחזיק מים כי הכל הוא
במקור ולא בבארות עיין באברבנאל אלו הגאון כמוה גלל חטאו שמור רחק
מאל ונורם לעצמו כמה רעות וכמו שמצינו לכון שעשו י"ל ה"י
הקב"ה רצה להשמידם א' לאו מרעתם שהחזיק ברמלה להכניס את הנחה
לי ויחר אפי בהם ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול ויחל משה

O Santo iddio! doue andarà acercar un asilo contro La vostr[illegible]
il reo che Si è Scostato delle vostre vie? e chè diuerano Li trasg[illegible]
di una Legge che e Stata data tra fuoco e che Sarà richiesta col foco
Appena è conceputa L'iniquità che comincia il gastigo ועתה הנה
ויחר אפי ella [illegible] altro e ben osservabile come israel Cadetero
in tal grauissimo peccato ונלכד לרב ממנם לומר עשו ישראל את העגל

כבר תנינו בענין הלוחות שהיו הקדשים כמו שכתבו המפרשים ואמרינן
קדושים לפי האומר לאשה הרי את מקודשת לי עתה שאתן לך מאתים זוז הרי זו
והוא יתן ואי' בגמ' איתמר רב הונא אמר והוא יתן רב יהודה אמר לכשיתן רב
הונא אמר והוא יתן כאומר מעכשיו ואזיל ומפרש רש"י אמר רב הונא
יתן לכשירצה וקידושין חלים למפרע ומיהו מודה רב הונא דאם מת קודם שנתן
אינה צריכה חליצה שהרי לא קיים תנאו ורב יהודה אמר לכשיתן לכי יהיב הוו קידושי
השתא מיהא לא הוו קידושין מאי בינייהו איכא בינייהו שפשטה ידה וקבלה קידושין
מאחר לרב הונא לא הוו קידושי שני קידושי דקידושי ראשון חלים למפרע ולר"י הוו קידושי
אבל נמצאינן מהכא דהאומר לאשה הרי את מקודשת עתה שאתן מאתים זוז לרב יהודה
אינה מקודשת עד שיתן ולרב הונא מקודשת למפרע וכן פסק בב"י כרב הונא אבל
מודה רב הונא דאם מת קודם שנתן לא הוי צריכה חליצה כמו שפירש רש"י אמרינן
עוד במשנה האיש מקדש בו ובשלוחו האשה מתקדשת בה ובשלוחה של אדם כמותו ואמרינן בתוספ'
כיצד משנה האיש שאמר לשלוחו מאחר שאמרתם לא תעשו מה היה לו לעשות שהרי היה לו
כמוהו מעשה של משה ואמר להם משה מה זה הקב"ה אמר להם לישראל שיהיו
מקודשים עתה שאתן את הלוחות והיו מקודשים למפרע להקב"ה אעפ"י שלא נכנס
הלכה כרב הונא האומר לאשה הרי את מקודשת עתה שאתן מאתים זוז
מקודשת והוא יתן אבל אמרינן דרב הונא מודה דאם מת קודם שנתן אינה צריכה
חליצה מעשה [illegible] השליח וכיון שראוהו שמת אמרו קום עשה לנו אלהים למי
שהיו מעוברים שלוחו כמותו וכיון שמת מקדש הקדושין מעכבין או אמר דבעינן
העגל משום שהיו מעוברים כרב יהודה דלא הוו קידושין חלים עד שיתן לכך אמרו
עשה לנו אלהים לו נאמר מעתה אחר האיך שם במשנה מה שאתן לך מכאן
ועד ל' יום מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ואמרינן בגמרא
וירא העם כי בושש משה מאי כי בושש באו שש שעות ולא ירד לומר שהגיע
בהמ"ר
עמהם לקיום כמו שש אני מביא את התורה מכיון שבאו שש ולא בא אמרו קום
עשה לנו אלהים ואמר הקב"ה עמהם לתת הלוחות שהיו הקדושין לסוף ארבעים
יום במילה שש וכיון שראו שהגיע הזמן ולא בא אמרו לא היו מקודשים כמו
שאמרו האומר לאשה עתה הרי את מקודשת לי עתה שאתן לך בתוך שלשים
יום בתוך ל' מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ולכך אמרו קום עשה לנו
ועשה אח' שלפי מה שאמרו במדרש משל למלך שנשא אשה וכו' בכתובה.

כו אמר מוטב שרהא נוהג כמנורה ולא כאשת איש ולכן שבר ,
או נאמר טעם בלוחות וגם זה המדרש שמ״ר למה שבר משה ה
מדברי המדרש נראה שהקב״ה מכר את התורה לישראל בכסף שהביאו ב
המשכן וכן הוא דברי המדרש ויקחו לי תרומה הה״ד כי לקח טוב נתתי לכם תו
אל תעזבו אל תעזבו את המקח שנתתי לכם יש לך אדם לוקח מקח יש בו זהב
ואין בו כסף כסף ואין בו זהב אבל התורה יש בו כסף וזהב כסף אמרות ה׳ אמרות
טהורות כסף צרוף יש בו זהב שנ׳ הנחמדים מזהב וכו׳ ויש פ׳ הענין ואמרינן
במציעא הזהב קונה את הכסף והכסף אינו קונה את הזהב וכו׳ ופירש רש״י
דמקח הוי דינרי זהב בדינרי כסף שנתן לו דינרי זהב משיכת הזהב קונה את הכסף
לבעל הזהב בכל מקום שהוא ונתחייב לו זה שמקבל דינרי זהב לתת לו דינרי כסף
ואינו יכול לחזור בו אבל הכסף אינו קונה את הזהב שאם נתן לו דינרי הכסף
תחלה לא קנה ויכולים שניהם לחזור דכסף הוי מטבע משום דחריפי ליתן בהוצאה
ודינרי זהב אינו אלא כשאר מטלטלים ומעות אינם קונות עד שימשוך את המטלטלי׳
אבל כיון שמשך את המטלטלים קונה ואין א׳ מהם יכול לחזור בו ולכך התורה יקר׳
מפנינים והקב״ה מכרה בזהב וכסף להמשכן ולא את התורה לגבי שאר
דברים כפירות ומטלטלים והשאר דברים נקרא מטבע לכך אינו נקנה המקח עד
שימשיכו את התורה דהתורה הוי כזהב לגבי כסף וזהב קונה את הכסף אבל
בנדינו שאר דברים אינו קונה את התורה משום דהוי כסף לגבי זהב והכסף
אינו קונה את הזהב ואמרינן עוד השואל את הפרה ושלחה לו ביד בנו ביד עבדו
פטור אם מתה בדרך הרי לא בא עדיין ברשות שואל ב׳ משה היה עבד של
מקום שנ׳ לא כן עבדי משה שהוא עשה שליח ואמר לו עלה אל ההר ואקנה
לך וכו׳ וכיון שראה משה שעשו את העגל שבר את הלוחות מפני שאמר כיון שמכר
הקב״ה התורה בשביל זהב וכסף וכו׳ כ״ש אם אני נותן להם את הלוחות מעכש׳
שהם לא נתנו את הכסף מ״מ כיון שמשכו את התורה הם קנו מפני שהתורה
לגבי שאר דברים הוי כמו זהב לגבי כסף והזהב קונה את הכ׳ ולכך אם ימשכו
את התורה הוי קנין גמור ואינו יכול לחזור בו והיו חייבים כליה ולכן לא רצה
ליתן להם את הלוחות ושברם וכיון שלא באו לידם אינם קונים כמו שאמרינן
השואל את הפרה ושלחה לו ביד בנו ביד עבדו פטור אבל אם כיון שלא קנו
למה לא נתן להם אבל נתן כמו שאמרו בתורה משנה אבל אמרו חיים מ׳
שפרע מהם המבול ומהם הפלגה הוא יפרע מהם שאינו עומד בדבורו ואע״פ
אעפ״ שלא קנו מ״מ הוי חייבים כליה משום שאמרו כל אשר דבר ה׳ נעשה
אבל מ״מ א״כ להקשות למה מועל משה בשבירת הלוחות דכיון דהתחילו לקבל
התורה אף מעשה ישראל הוי כמו דאמרינן במשנה אף אמר לו הש׳ שלחה
לי ביד בנך ביד עבדך ביד שלוחך או הוי כמו שאמר לו המשאיל הוי משלך

בו נקרא להקשה במאי ביד עבדו ח״ב ר׳ עבד כד רבו [illegible] ביד עבדו ח״י
ותניא קני אלא השואל שלחה לו ביד עבדו ח״ב ושלחה לו ח״ב השואל באונס״ה בבק
והלא לא יצאה מרשות משאיל לה עבד כד רבו הוא והרי באלו הוליכה הוא לו אמר
שמואל בעבד עברי לא קני ליה נמי רב אמר אפילו תימא בעבד כנעני ונעשה כאומר
לו הכישה במקל והיא תבא אחריך הכא מאי לאו מתלבו של בעלים כדתני שאני בין בלא
שומר עומד ברשות שואל לשעבר לא מתמשיה משבאה מרשותיה והרי הכישה במקל עד
שיצאה מביתו ומקשה הגמרא מתניתין השואל את הפרה ושלחה לו ביד בנו ביד עבדו
שלוחו ח״ב ביד עבדו פטור ומפרש ושלחה לו ביד בנו של משאיל שלוחו משאיל לשואל
ח״ב השואל וכגון דאמר ליה ביד עבדך פטור ואפילו אלא שלחה לו ביד עבדך כשל
לשמואל מוקמינן בעבד עברי ושבר״יא בעבד כנעני אלא לרב קשיא אמר לך רב לא
קתני נעשה כאומר ליה אלא מאי באלו הכישה במקל והיא תבא אלא רב מוקי
למתניתין באלו הכישה במקל והיא תבא אחריך דהשואל לא מיירי מכי נפק מרשותיה
ומשום דשלח ביד עבדו אמתניתין והברייתא דאומר פטור לאו אלא הכישה במקל וה
כמו לה״ה שאומר במתניתין אלא שואל למשאיל שלח לי ביד עבדך או אמר המשאיל
הריני משלחה ביד עבדי אלא שלח לה״ב א״ר בעבד כנעני עבדי לאו גופו קנוי
לו ואפילו לרב למה עבד כנעני הטעם לה״ב משום האי, אבל לא אלא הכישה
במקל אלא האי שלח שלחה לו ביד עבדו פטור דעבד כנעני גופו קנוי לו והעולם
לא יצאה משאיל ואפילו אלא שלח ביד עבדך פטור ער״ש כה לר׳ שואל כמו שאומר
הברייתא ואמ׳ משה ר״ה עבדו של הקב״ה שנ׳ לא כן עבדי משה ומשה לבו קב״ה הו
כעבד כנעני שגופו קנוי לו ואמ׳ אפילו האי ישראל להקב״ה שלח ביד עבדך שרצה
משה אמר לא קי״ל [illegible] כמו דהא כיון דמשה היה במדרגה עבד כנעני שגופו
קנוי להקב״ה ואמ׳ רב בגון זה מילה כיון דהא לא שייך הכישה במקל הרי לא
שייך אלא לבוא [illegible] משה עשה משה ששבר את הלוחות וכמו שאל הקב״ה
אשר שברת יישר כחך ששברת שאמ׳ ה״ו חייבים כליה וזה שאמרו בירוש׳
מ׳ מאה שבר הלוחות נצר כיון שעלה [illegible] שמחה שמחה גדולה כיון
ששברתו ישר׳ אמר אם אני נותן להם אני מזיק אותם למצות התורה ונתחייב
אני מיתה בשתים שכן כתוב לא יהיה לך מהר לאחריו וראו הזקנים ואלו
אחריו את משה בראש הלוחות והם אחזו בראשו ואחז כחו של משה וגם לקשה
מה שאמר אם אני נותן להם וכן והלא אפילו לא יתן להם חייבים לאותו נעשה
ונשמע [illegible] למה משה היה עושה מריבה עם הזקנים שלא היה רוצה ליתן להם
ומה אמר ליה אבל כמה שאמרו את שמיר להם היה נותן להם היו קונים
אותם לא נרגש הזהב והכסף לפי שהקדי׳ הי׳ כזהב לגבי כסף לכך [illegible] קנו
את הכסף בכל וכיון שלא נרגש אותם שהי׳ מוקדם לא היו קונים להי״ה

מעל כמעט כל ולכן שברם ולא נרקם ה"ה ינן לבלין דכת' תמור עכו"ם להין [illegible]
ולא בא כמו שלכן כמו מעשו כמורה וכעז כ"ב ואשר הגמון כן העובד ולכן
לכן ה' בקבלה ויעשה כמותו נ"ה לעולם לכ"ב ואחרים ה"ב בה אלקים [illegible]
בעלבא היום ובב' תמורה עכו"ם הל המורה כבודר בכל החרה כולה אבל קלה אין הר ה"ה רולה לעשות
כח"ר בסנהדרים נ"ה הרבא עד הראש עד שרחוה [illegible] שם לאלהים אמר כבר הואל ברש הר לשבור
עכ"ו נ"ה הרבא עד הראש ואין ראש אלא עבודה זרה שעבודת שלמה ר"ש"ה הר"ה נ"ב לרבה חול:
הארב' לרבאן נאמרה על ראשון אדהר מלך שבתורך יעבוד גם אל מלך שבמועך הרוגו כבו אל מוע
[illegible] אל רמתב שר"ל גל ולא הר"ה מבורכה [illegible] ממין לה"כ יה"ה לאיש בן סורר ומורה
ומורה שר מא' לאמר מועב שלעבוד עכו"ם ואל ירחל שם שמים בבררת יר"א אם יעבוד עכו"ם אין לך
חלול והאל מוחה לכך מירש הבעל ובול בגמין עם מא' לה"ר בדרוה ונבלה השמוני לדבריו הקל
אמרה לברכה אלא לא בעגר בהסורה הך א' רול מעשה כביר לה ולה לי מאלך אלא חכך כי שבכב
אמר כל גבם לחרברא ולא יהני לה' מי נ"ה לעניר אחרי לחיה כי בנאה אל ולו חבומו רברא האכומן
עד להא ומגלה לבו לה' מגיהו שבך אלו כולהן להוא דכדיה לא אל כולו ככמי להא' נג"ב הרי שהכל
הורה לא יקום עד אבן עוד איהל בר ובר כל הדה בחוצה לא כה לו יעובד עכו"ם וכן בהר הים אומה
וכל ערנה הל בבריו מנבו אבשלום היה רולה להרחק ולאמר לאחן ולכן דריב שם אמר להר
לבל עברת אשר אחר בירושלים נתנו ועברתה וכו הנה כבן וה' [illegible] עד הראש ההיינו לראש
הר גרים ומעשים היה ראה ירושלים אשר שרחנה שם לאלה כבר לינול רסור לבבר [illegible] ולכן
אל חוש מלך שבתורך [illegible] המיר [illegible] מלך המירבתו [illegible] שמועה על בבריך מומכולאבל
שאול באמרך כי גרשוני היום ועברה אחר ברבעך דולה לאמר אל הוא כמועבד עכו"ם ואמצב שלאמה
אחר יה"ה מורה להבל ובוזו מנהמוה מלך תמיד שבתורך אין הלו עשוה כן הא' הרי זוכר הראש
כי כר להכום בהרה עכו"ם כר להנצל אין לאסור בהבר וכן מפה הב' [illegible] ערין הנה אך מהדך [illegible]
(הא' שאמור) שרלו להרחק ולכן אל מלך שבתורך שאמר המיר [illegible] כל לאמר אל שה [illegible]
כנגד נדבר אל מלך שרחמו הרוגו כבו כי אמרו שאבשלום אינו בן [illegible] שרשם על להרגו והרוא
ועובה הרר בנאה ואב' מעשב לאמר אל ואל ירחל שם שמים שאמרו במלאך בגמ' או שאשר
הולרה אבשלום מאיש אחר ואמרינן בגמ' המאל היכי הני חילול ה' בל [illegible]
יה"ר ש' מרחמר שם רגש לא נלון אל חוש מלך נבבר יהר האר כי בולה [illegible] בנים מושמועבר
בן [illegible] האר ואב' לבא חילול ה' אל וכו אבל נלעגר למוש [illegible] יה"ה רולה [illegible] עכו"ם שאב' אלים היה
אמרינן בנמר לסנהדרים העובד מאהבה ומיראה ומירש מאחבר אהבה [illegible] עכו"ם ולא' אבי ה' [illegible]
ח"ר ולב' אמר פטור אי רבלה לאלוה אין א' לאלא [illegible] כרבא ואב' הלהו מיראה אהבה אבל לא אמר
הבל הן שיקבל עליו לאלוה אלא כר שאבשלום לא יהרוג לבון שהוא עובר היה רולה לעבור עכו"ם
מלך ואל חוש מלך שבתורך יעבוד עכו"ם כלומר אמצב העובד מיראה ולא אינו ראוי להיור
שבתורך שאמר המיר לא יאמר [illegible] אחר על מלך שבתורך הרוגו וכו הוא מעשב [illegible]
אל ירחל שם שמים כל אם אעבוד עכו"ם לבא חילול השם לכן הבל יודעי עכב שאעבוד עכו"ם
הני לאנוס ועוד הוא פטור ואם הרוגו כבו לבא חילול השם שאמרו הא שהוא מנחמר יראה
ה' יקי' מנו הכ'ילול השם מתוך מעשה כה"ר בהרש שנא אחר שאלי מאמר ה' כבו ואב' חילול
כבר ה' רב אבא בר כהנא אמר מלבוק שאל אחר מגלא הר שאל אחר [illegible] שאמר [illegible] שבר
ושאלה מתוך שוה וכבר הרחק מתוב ר"ש ומשראל רגלו כן א' זכנו ובחמשר [illegible] שיר ג"ע
אורש ערפשה שם אלהי אימא קשה הלשונה א' שנה אל שבה למה שירך [illegible] גבו עד ה' [illegible] ג"ב
שמי בור המים ולא נירך על חילול ה' שנא איש אלהי ליה עבה ואם עם קשר אל ר' [illegible] אל רוח
ואם א' ירוצו בבו לבא חילול ה' ראה שעמבא נבבת יעבר האר ואב' הבל יודעים [illegible] מתמנים.
אבל עדיין היב להקשות ולהבי מאי קאמר מ"ש מוע נבבר [illegible] ואל [illegible] בשו שרים
אל מוע לא הרש מתועבים דכתיב [illegible] יהיה לאיש בן סורר [illegible] [illegible] בריש [illegible]
למה לך הר [illegible] לא להיור מתועבים וכו' למה לא אמר [illegible] ואמר [illegible]

[illegible] ...ל שאמרו ז"ל כל אשה אסורה לכהן אסורה למלך ואמרו [illegible] כהן [illegible]
[illegible] הוא לא שנא כהן לא שנא ישראל או לאשה שאינה [illegible] הוא [illegible] בהם [illegible]
[illegible] אמר [illegible] ושמואל אמר אסור בבעלה הראשונה כיון לא [illegible] אלא [illegible]
[illegible] בבעלה שנה רב לאמר [illegible] הוא [illegible] ושמואל אמר אסורה [illegible] אלא [illegible]
[illegible] אסורה לבעל [illegible] בבעלה שנה כיון לא [illegible] האסור להוי [illegible]
בבעלה הראשונה רב [illegible] לא [illegible] אלא [illegible] ושמואל אמר אסור [illegible]
[illegible] וכל [illegible] לא [illegible] והבעלה אל [illegible]
[illegible] בבעלה הראשונה [illegible]
[illegible] השנייה [illegible] בראשונה [illegible] אל [illegible]
[illegible] שנה כיון לא [illegible] ואל [illegible]
אל [illegible] לא [illegible] אלא [illegible] לא [illegible]
[illegible] הראשונה [illegible] לא [illegible]
[illegible] ישראל [illegible] של [illegible] ז"ל [illegible]
[illegible]
[illegible] של [illegible] ועל [illegible]
[illegible] אמר [illegible]
[illegible] לא [illegible]
[illegible] שאמר [illegible] ז"ל [illegible]
[illegible] לא [illegible] אלא [illegible]
[illegible] אלא [illegible]
[illegible] לא [illegible] אלא [illegible] לא [illegible]
[illegible]
[illegible] אלא [illegible]
[illegible] ישראל [illegible] אלא [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] של [illegible]
[illegible] של [illegible]
[illegible] אלא [illegible]
[illegible] של [illegible]
[illegible] אלא [illegible]
[illegible]

דרוש לשבת הגדול על גסות הרוח

50

עץ ארז ושני התולעת ישה וידבר על העצים ועל האבנים וכו׳ ואמר ...
על העצים מן הארז אשר בלבנון עד האזוב אשר יצא בקיר אחר שאמר ...
המצורע הזה מטהר בגבוה שבגבוהים ובנמוך שבנמוכים בעץ ארז ואזוב אלא
ש[illegible] שהאדם המגביה עצמו כארז הוא לוקה בצרעת וכיון שמשפיל עצמו כאזוב הוא
מתרפא באזוב

vomo: e Superbo? vomo: e orgolioso? Ma che non Siate voi quello che auest. E bosi principi ed ignominiosi orriggini di un putrido Sem, d' una fetente Stilazione? [Hebrew marginal note] E non Siete voi che andate ad infrancedirui ed a finire in misere pluere, e cenere? [Hebrew marginal note] E nattalli cosi infini dementicate, obliuiate, una fine, cottanto miserabile, che osate di temerariam.te insuperbirui e gonfiarui di un pestilente Soffio d' alteriggia [Hebrew marginal note] Forsi alzate i Spiriti e vrendette aroganti? Le felecità e Le prosperità che vi trouate auere in gran copia Le ricchezze immense che Riusciui d'Comulare, Le epulenze, Le degnità Siate principe Siate monarca un Giuseppe, nelle bellezze, un Leone, di un Sansoe nella brauezza un Salamone, nelle Scienze, nel Scenpi Scetro nel imperare, in un universo E Sono poi in vost.a possanza queste grandiose prosperità? e non Siete

forsi è voi e Loro in poter divino è ne Santi Suoi bracci
L'asioma del לא תאונה אליך רעה ונגע che vi assicura di non
venir inaspetatam.te assaliti di una infermità atroce che vi Lasci
difformi ed indeboliti confusi ed attoniti chè da gladiatori che non
vi Levono Le Sostanze chè da insidiatori è da Rubelli che non
vi Levon dal trono per Subentrare Loro all Regno come succedete
ad un נבוכד a un שאול a un פרעה בן ... tutti Re d'Israel ad un
... Re di יהודה ed a molti e molti altri come da avedere Le Storie
Sacre? ardite orsù di orgogliare, di insuperbire per grandiosità e beni
che non Son vostri e per ordine e comando di chi ve ne fece deposi=
=tarij che è dio Santissimo possono da voi Smarire in un momento
e in un tratto ne potete andar delusi e privi. Ma dato e non
concesso che potesteui pure assicurarvene per tutto il corso della
vostra vita finalm.te non deve poi arivare L'austero giorno della
mancanza della morte! Spolio di tutte e ingo di quante sono
? è dove è questa gran copia di grandezza e dignità Spoglio
replico Spoglio di tutte, verrà pure il nostro Cadavero deposita=
=to in una oscura tomba in un opaco e tenebroso misterio cui
sara pascia, trovato e Consumato da vermi ... עפר אל ...

51

...espestato da piu infimo viuente ... E Lasciato

di vista miserie cosi inespl innsplicabili e che uano a un cosi

Lungo tempo e premanenza quasi dicat una perpetuità come

dice il Salmista ... ch' incoragisse d' insuperbire ...

prosperita mumentanea e volanti ... A Stolitia

A vania e cicita umana come presto prendono i uomini Le Redine

canal sbregliato destriere che sono i nostri pensieri e da chi si

confonde La cortanatura mente, ella che dissi Stolitiria, e

vania Sacrillegio deve io apellarla gia che L' alteriggia e La

Superbia non solo dacciati devon essere ... folia ma altresi

condanata ... peccato mortalle e dellito di Lesa maesta come

Sono aprouarlo con irretratabile argomento e incofutabile

autorita incominciò

prima parte

Dopo corso un gran tempo che il fido vassalle ... ... stinclo

al Sinistre ... La congiura dell' due annuchi di tradire

et auenare il Loro Sourano finalmente viene il monarca

in maßima di ricompensare e Rimunerare con Larga
un cosi eroica azione, Si chiamaro p cio i Sensi a capitolo e Si
Richiede altresi il cosiglio del Segretorio מה ליעשות באיש אשר המלך
[illegible] Cosi Si fa e tanto S' esequise al nobile merito del celerato
Principe d' ישר E qui riflettete o D. A. Se fosse una Simille
operazione dallo Stesso principe Senza hauer auto il comando
Reale e Li ordini Supremi qual delito non Sarebbe Stato quel
qual punizione non aurebbe meritato Certam.te come Ribello
Sarebbe Statto trattato e Seueram.te gastigato col Spargimento del
proprio Sangue Se non anche col estirpazione di tutta la famiglia
e d' ogni Loro hauere figurata pure come la verità Si è che
L' alteriggia e La Suberbia Sieno abiti diuini ed i vestiti del
Supremo nume quali veste come unico Padrone dispostico dell
vniverso pie dominatore de cielli e terra tutto pr tutto a niente
Si manca perpetuo e Sempiterno [illegible]
E Come arditam.te orsu O fragili umani che mai potete
[illegible] che niente abbiate in vostro arbitrio e potere
[illegible] Momentanei e mortalli [illegible]
[illegible] ardite con tanta audaccia di insuperbire e vestire

Sontuosi non gia d' un Semplice Re umano come vo[i]
ella di un Re divino di un dio Santissimo? E non e questo forse
peccato e peccato Sacrilegio Empieta la cui merita di venere
con Empito di veracondia non Solo flagelato ma altresi anichilato
E che lo e certo e p ci non meraviigliare Se il gran monarca
di נבוכד allorche nel pallazzio imperialle della gran citta di
babilonia discorendosi coi Suoi principi Con alterezza e Superbia
ענה מלכא ואמר הלא דא היא בבל רבתא די אנה בניתה לבית מלכו וכו
Ecco che incontinente Senza niuna indugenza Sente salire
dal ciello una voce La qual manifestava al mondo che dal
Tribunal divino era il Sudetto coronato condanato di venere
Levato dal trono di perdere L'impero e trasformato doveva essere
in figura d' irrationalle Scaciato dal domicilio umano a
quel d' Bruti allimentandosi quanto Loro a Semplice erba
e tosto Senza indugiar momento Cosi aviene d'S da illico
esecuzion alla condana gia che come dicemo L'alterigia
e peccato grandissimo e peccato di Lesa maesta e p cio nell
atto che insuperbiva questo gran potentato e che adata
a Se medesimo le grandezze e il valore presumendo
aver in poter Suo Senza conocere il vero Patrone

[illegible] Tosto vien ridoto alla maggior miseria cio[è]
quelle di non essere nemeno nel sesso de umani ma in quelle di be[stie]
e brute come che non erra iluminato da uomo ma ignaro e oscuro
quanto belue. אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות qual flagello ne è questa
qual morte ingnominiosa. E come senza processo si da il dillin-
-quente superbo a tal morte, se non fosse la superbia e
l'alteriggia considerata peccato e peccato di Lesa maestà il come
disse chiaram.te il Savio coronato כל פעל ה' למענהו וגם רשע ליום

רעה. תועבת ה' כל גבה לב יד ליד לא ינקה [illegible]
[illegible] של פעל ה' למענהו [illegible] לשמו לשבחו ולכבודו
ואף רשע ליום רעה. שזהו העונש שמוכן לחוטא [illegible] תועבת ה' כל גבה
לב [illegible]
[illegible] תועבת [illegible] כל גבה לב [illegible]
[illegible] כלום שהכל ברשות גבוה וגם מי שהוא נכשל בעבירה אין אדם צדיק בארץ
אשר יעשה טוב ולא יחטא [illegible]
[illegible] תועבת ה' כל גבה לב יד ליד לא ינקה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] תועבת ה' כל גבה לב [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

כמאמר להמעלה רשע כגובה אפו אין אלקים כל מחשבותיו ור' חמא בר חנינא אמר
כו' כאלו בא על כל העריות כולם וכשיטה דר"ח בר אבא דאמר שם שם נאמר
איש נפש יקר דהיינו לומר דכל המתגאה לסוף נכשל בגילוי עריות וכתב המגלה עוד
יעקב דהיינו משום דבמקום המורא אמרינן ר' מאן דמייהר אפילו אדיבור בריה
לא מקבל ופירש רש"י אפשרו לא מקבל ואשתו מצלפן מן החמא לבן זה שאין מקבל
על אשתו נכשל באלא יעקב כי הוא נבון ונעלה נא להוסיף עליהם ולומר דהוי כאלו
בנה במה והקריב עליו קרבן וכמו דהבונה במה מקריבין לדבר מצוה ועושה עבירה
כך מי שמתגאה אפילו לדבר מצוה דהיינו כדי שיהיו כל דבריו נשמעים הוא עושה
עבירה וכדאמרינן שם אהב אד' ונראה צריך שיהיו א' משתמוה בשמיעה כדי שיהיו
דבריו נשמעים אך זה שבונה לשמים אינו מוכרח כמו בונה במה משום
דקיימא כרב נחמן המוסיק שם לא מיני ולא מקצתה הני מוער מלי דכתיב תועבת
ה' כל גבה לב וכמו שהבאנו מותר העבירה כך הילו נב' תמור העונש שאמרו
שם על מאמר המלך החכם תועבת ה' כל גבה לב יד ליד לא ינקה אפילו עושה
צדקה בסתר דכתיב מתן בסתר יכפה אף לא ינקה דין דהיינו דשם הקבל
את עונשו אבל חכמ' זה ר' חנינא לכופה אף ותשלומים עד כשר יכלה כי אין
הזכות מועיל רק התורה העונש מפורק וזהו דאמרינן כל אדם שיש בו גסות
הרוח ראוי לגודעו כאשרה כתיב הכא ורמי הקומה גדועים וכתיב הרם ואשרי
הגדעון ואמר כל אדם שיש לו גסות הרוח אין עפרו נער עד שנ' הקיצו ורננו שוכני
עפר שוכני עפר לא קאמר אלא שוכב עפר מי שנעשה שכן לעפר בחיין
ואמר רחמנא נפילה ערה ועבר לשוף בעולם ובעוה"ב שנ' עפרו ננער ועבר וערה
לנפש של ידה מידינה דהיינם אחשם צריך לרבנן לא אין מידה מתורה לחו'
הגאוה ולמור ענש שלא יקום להחיה עוד צריך להשמיענו דה לאמר אחד שזו
השכינה מיללת עליו שנ' כי רם ה' ושפל יראה וגבוה ממרחק וכו' והנה בגלל
עון יעקב על הקושיא הראשונה שלנו הוכרחנו לדבר אין עפרו ננער להוא מורה
כנגד מדה ה"ה בכת חלק דף צ"א אמר ק"סר לר' אמון השבם מי והא
הוו עפרא ונעפר מי קחי אמר ליה בר' שבקיה ואמא מיבדל ליה שני יוצרים
א' יוצר מן המים ואחד יוצר מן הטיט איזה מהם משובחין זה שיוצר מן
המים אל מן רמים צר מן הטיט לא כ"ש ופירש"י מן המים ז' התומכה מרוחה
שהוא כמים הוא מוליד וא"כ זה שמתגאה על על הערו שנוצר מעפרה
מרוחה אלא מובשר עמוש וא"כ למי לערו לבא הן לכך אין עפרו ננער וזהו
דקאמר הר דבקה לנעמד נפשי חיני כלבבין דהיינו כשאני בר מחור עפר
ומאלך נחושב אני כנעמד את חיני כלבבין ענבי אך עתה יש לי לשאול
למה מכריח לומר דהגאה זה חושב בלבו כאלו נברא מבטיבל לומר
כחושב עצמו כאלו נברא מעפר שאינה מרוחה ולכך דהגאה אין פורחין

...ירה שאין לו רבותא אם חושב עצמו כבשר או חושב עצמו כאילו הוא תועבה
וחיה מרוחה ואע״פ שעדיין הקל בתקנותו שמותר שאינו מלה כנגד מלה עוד צריך לבין
דברי המלך הנ״ל למה הנ״ל ח״ב כלדברי למה מורה לי נראה לפרש באופן אחר ואין
שום ספק בזה. יקשה ר״ת מימריה שו״ת הנ״ל אלא לפי העד להבאת ראיה על השני
לאין עמדו לנגד ועוד דאפילו לפי הנ״ל לבריה לק״מ אינו מוכרח לפי זה ההקמה
רק מקרוב הדברים אל השכל שאינו דבר נמנע אבל שהיה ההקמה הוא דבר הקל
במאון ואע״פ הוא״ל ומאמין זה שמתגלה בהחיה למה אין עמדו כנגד מתנים
אירא במנה הים ק״ל שבת שאלו ...קים להם מבין להח״ק המתקים מן הקורה מתור
להם מן הקורה ומן הנביאים שן הכתובים ולא קבלו ממנו מן הקורה הכתוב ויאמר
ה׳ אל משה הנך שוכב עם אבותיך וקם העם הזה ולמתא וקם העם הזה וזנה מן
הנביאים להכתיב יחו מיתיך נבלתי קלמון ולמתא מרים שהיה אף יחזקאל מן הכתוב
לכתוב ומכך כין רעוב וכו׳ לבב שמעתי ... ולמתא כד׳ ואמר ד׳ משום דשב״כ
מי שאומרים לו הלכה משתו בית המדרש שמחזיקין לכבוד בדבר שנ׳ הבב וכו׳ עד
שאמר להם מן המקרא הזה אשר נשבע ה׳ לתת להם לכם לא נאמר אלא להם
ויש אומרים מן התורה הז׳ ואתם הדבקים בה׳ אלהיכם חיים כולכם היום מה היו׳
כולכם חיים אף לעה״ב כולכם חיים ויש להפליא לבשלמא מן המקרא להם
יש קצת ראיה לכם לא נאמר להם אבל ממסוק שרבי״א היש אומרים מה ראיה
איכא ומי הכריחו למתרצה היום כולכם וכו׳ דלא הא זאת עיקר הראיה והעיקר
חסר מן המפר ...מה שמשמעות הפסוק דאע״פ מאי קמ״ל קרא זה אינו אפשר
לומר להכי קאמר להיתושה ח״כ כולכם היום משמע שכולם דבקים בהקב״ה
דאע״פ היו מתים כמו שמתו אבותם וראיה במפרשים שהבאתים נותר ואתה
ומפרשים להו היה היום קדושי להוה מצ׳ למכתב ואתם הדבקים בה׳ בה׳
אלהיכם חיים כולכם ... ואת בראת לא נאה לי להו דרך הכתוב לפי שהיה
מדבר עמהם ומתו אורח לכך קאמר להיום הוא המדבר עמהם ומצותם
אותם לכך קאמר היום הוא להם מדבר עמהם מתוך שהיו דבקים בה׳ ועוד דאב
איתא לתורה קי״ו אין זאת תשובה נלחם לצדיקים להיותם שאותם בדברי רבותינו
הלא אבצר למו ... מספר שהוא אומר היום דקא הם חיים אבל לא לעה״ב
מן ואפילו הספרים בהקב״ה ועוד דהגמרא אינו דורש דבר זה מה דיר אלא
ממשמעות דגמ׳ לא אומר דאין צל היום וכו׳ שנ׳ דממשמעות דריל הלב להוכיח
דברים שבנוה לדרש בהקדים מדרש קנחות הוב׳ בלבונו כ׳ ואח״כ מן מצלין
היך המפרש הספר ורק הרפ״ין עם הרפ״ין הנ״ל ואכן להבין במפרש
לך אמר הכתוב הולך את חכמים יחכם לא הולך את חכמים יחכם זה
יהושע לכך למשה שנ׳ ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את
ידיו עליו. מה כתיב באשר היה עם משה היה עמך ומה מי שהוא מדובק לבו

וכה להיות כמותו ישראל שמתדבקים בה״ה עאכ״ו שהיו קיימים לעולם הוי
הדבקים וכו׳ וכזה יתפרש המדרש שפי׳ אתה גבור לעולם ה׳ מחיה מתים אתה ענין
לזה אבל הוא הדבר אשר דברנו דהתחיה מוכרחת מכח שהקב״ה הוא חי וקיים ולעד
כן הושיע מי שנדבק בו שנעשה כמותו כן מי שידבק בהקב״ה שהוא אל חי וקיים
שאף הוא יחיה לעולם וזהו דקאמר אתה גבור לעולם ה׳ שאתה גבור וקיים לעולם
ולכן מחיה מתים דהא בהא תליא ועם זה יתפרש המאמר הנז׳ כמשמעו הכא ממשמשו
בעלמא דרי״ש ז״ל דקשיא ליה על הפסוק דכתיב ואתם הדבקים וכו׳ אם דבריה
כמשמען דהיום הם חיים כמותו זה אא״מ הנז׳ דמי שנדבק עם כו׳ כנז׳ לכן מוכרח
אתה לומר דהכי קאמר מה היום כולכם קיימים אף לעוה״ב דאי קבלו הדבקים מתוכנו
כבר זה דהיא ראיה דגלה אין להשיב וה״כ קאמר ואתם הדבקים בה׳ אלקיכם
כהוא חי וקיים לעולם לכך חיים כולכם היום כלומר שאתם חיים כולכם היום כך
לעוה״ב דמי שנדבק באל דהוא יזכה לתחיה אבל מי שאינו נדבק עם האל בחייו
אינו קם לתחיה ולכאורה כן ר״ל ועכשיו הוא ואל ענין ישוב כל דברי עוד עוד דבריו
הדברים מה דאיתא בב׳ פועל אמר רב חסדא כל אדם שיש בו גסות הרוח אמר הקב״ה
אין אני והוא יכולים לדור בעולם שנ׳ מלשני בסתר רעהו אותו אצמית גבה עינים
ורחב לבב אותו לא אוכל אל תקרי אותו אלא אתו וכו׳ וקשה טובא השכל הרעיון
דאיכא כל הספרים דסברי שהקב״ה את האדם משום דאין צריך להשגיח בתחתונים
השפלים והנבזים אשר בעפר יסודם וזה אינו אמת דהקב״ה במקום גדלתו
שם ענותנותו ועקר שכינה בתחתונים ואיך כל אדם שיש בו גסות הרוח אמר
הקב״ה אין אני והוא יכולים לדור בעולם דהרי הם מן המכוון דמה שהקב״ה
משגיח בתחתונים הוא מצד ענותנותו וזה אדרבה מראה בעולם שאינו יכולין
לכן אין אני והוא יכולים לדור בעולם כאחד לכך אותו אצמית וכזה יתפרשו
דבה על נכון כל הנ׳ מאמרות דמעבר דקאמר כל אדם שיש בו גסות הרוח ראוי
לגודעו כאשרה כדכתיב רבא וכו׳ דהגאוה היא נמשכת לו ממנו וגדלה לכך
ראוי לגודעו כאשרה בעצמה ושמא האמר דמיירי מגבה ורבא מרדו
לשעה לכך קאמר עוד א״ר א׳ כל אדם שיש בו גסות הרוח אין עפרו ננער
ויתנו נלא יחיה לעוה״ב ושמא האמר המאמר בעושק כלל לכך קאמר
עוד כל אדם שיש בו גסות הרוח שכינה מיללת עליו שנ׳ רם ה׳ ושפל
יראה ופי׳ רש״י רשיה דהא כי רם ה׳ ושפל יראה יראה מתרחק מרום
שרבוה אליו הכורעני מעלה רבים ז״ל שאמרו שרם ה׳ ע׳ שפל יראה
ומקרב אליו שפל אנוש ולדברים הם בה״ה אלקיכם מה שאמרנו שיש בו
גאוה כרחוק מה׳ דרחוק ה׳ מרשעים וכנה מתרחק יתב״ה וקונם שרבת
אליו הרעה יורים ממפיל כבר נרחק מה׳ רחוק נאמר בה לכן אותו לא
אוכל אותו לא אוכל וא״כ אין עפרו ננער להראות הש׳ ותחיית המתים

...ים ותקן כל ומתוננו נב' חרה. שומע לפני שאינו לבק בזה אלא אדרב' רחוק מ...
כלא יקום לתחי' לר כה הן ועבר הוא ואין עברו נעבר ואל עבר ישוב כבראשונ...
ואז' אינו שובה לתחי' בזה ראי' בזה עבור ובזה מתפרש שפי' קרא לזה בכל ...
לעבר נפש' מ"ם כבבריך לה"נו לזה היה שנו ולבק מ"ם כבבריך לה"נו מוקרא לה...
הדברים או נאמר מ' מעולם שאמרנו שוכב' עבר לא קאמר אלא שוכב' מ...
שבן לעבר כת"ו וזהו דקאמר לבקה לעבר נפשו מ"ן כבבריך ה"נו תוקר' השוכב
עבר וזהו דקאמר במקום אחר אל תבואני רגל גאוה וידרשעים אל תדיני שם
נפלו פועלי און דחו ולא יכלו קום ה"נו לתחי' ועם זה נבין מאמר הכנא
כל מי שיש בו ג' דברים הללו מתלמידיו של אברהם אבינו ושאין בו ג' דברים
הללו מתלמידיו של בלעם הרשע וכו' עד ויורידם לבאר שחת וה"נו כמו שהו...
להבין מה תמורה הכל להבנה: אינם מ[illegible] רואי' לעבור כאשר וגם כנגד
כה"נו קום לתחי' משא"כ שפל רוח הנחל שני עולמות וזהו דקאמר תלמידיו של
אברהם אבינו אוכלים ונוחלים העה"ז יש להם חלק בעוה"ב מ[illegible] משא"כ תלמ...
קמים לתחי'
דהם יורשים גיהנם ואינם

E Dopo che abbiamo dato avedere quanto Sia ~~pernitiosa~~ pernisio=
=so e diabolico il vizio della superbia pecconinoso e danato e chein
Soma disipa La nostra fede Santissima כאלו עובד כאלו כופר בעקר
illuminiamo or tanto e Scoprimo il fondamento per i qualle nel
prossimo פסח veniamo comandati da dio Santissimo di Sgonbrare il
חמץ שבעת ימים שאור לא ימצא בב' Sipegono imoralistie i Legisti che il
motivo di tal precetto sia per indicare a noi che bandimo ed allontan=
=iamo da nostri Personalli L alterezza de Spiriti e Ellevazioni di
anime tal qualle allontaniamo il pane Levato crecitivo ella
resta Sempre da riffletere, E per che in questo [illegible] חג abbiamo
tal comando e non in altro a nostro tema e Levato al argomento
in questo חג Ebbe nostra preclar fede i Suoi natalli alorche
dalle prodigiose meraviglie divine Conubero La prima Causa
Scoprimo L ~~essere~~ essenza e La providenza dell omipotente
Dio   חמץ רמז וכו׳:   basa fondamentale in qu[illegible]sta

Legge nostra tutta [illegible] בא חבקוק והעמידם על א' וצדק [illegible] E cosi co[illegible]

[illegible] כמוה בב[illegible] E per cio nel tempo nel tempo che fiori e nacque in noi ta[illegible]

Religione e dall credenza com̄ comanda Diò che si estirpa l'Eresia

e quel Serpe fermentatore che insitò il medesimo uomo a mangiare

il velenoso frutto cui causo la morte all universo quell' alteriggia [illegible]

gia che da questo si vene anegare quella audacia iredenza che in

dal tempo fiori nella nazione nostra [illegible] E per tanto sortire

che sia da nostri intern questo Spirito non meno eretico che fanta[illegible]

veniamo alla conferma della antica massima ramemorando le

meraviglie ca diò esprimendo il loro motiv[illegible] [illegible] אשר לא [illegible]

אמר שלשה דברים הללו [illegible] על [illegible]

Ecco che si conosce la prima causa il divino mottore uni[illegible]

per che fu dato il comando del [illegible] per mostrare che si consumano

idolatria e l'idetria come accadete a [illegible] quelli idolatravano

l'angell agnel che resto scanato alla loro presenza per mostrare

che non e dio per cio diciamo [illegible]

מדרש וכו׳ מדברים שמי לאוין לעבדים ולשפחות ואין קונה לעצמו אין קונה
לדברי הגמרא אבל אחרים שרכשו לדברי הגמרא יש להם קנין באומנות וקשה וכי בשביל
הרודה יש להם קנין באומנות [illegible]

[illegible]

דרוש ליום א׳ של פסח

כי עתה אומר אני העדה שבחורים וחשובים אשר לא [illegible] אלקינו [illegible]

Dalle più disaventurate accidenti dalle più rimarcabili
Sciagure e dalle estremità delle disgrazie si risorge ancora
pur anche Ravisar potiamo che Serrate sieno tutte le vie nel
disprezo in un mare de Sciagure disperate il riparo e perduta
la credenza di poter sortire onde si teme indubitata la caduta
sempre però non sia in vista se non quel tanto può a noi contrib
ire la madre natura ma se più lungi si tirrerà il sguardo
e che con occhi intelletuali scopriremo che finalm.te vie un
dispositore di questa natura non si dovrà giammai come non
si deve disperare il risorgimento per eccessivi che fossero i
travagli e le miserie siccome non potiamo negare che alla omnip
otenza divina mancono i mezzi di dar sesto a qual si sia ~~cosa~~
sconcio trapassando anche i cancelli della natura a manifesta
meraviglia dell graziare del sollievo come lasciona di [illegible]
[illegible] e per ciò dovemo con raggione d'aver speranza
e poi speranza in D.o Santissimo che niente d'è imposibile a
modi e formi la clemenza sua di cavarci di qual si voglia labo
[illegible] laberinto e di qualunque borasca per precepitosa che ella
sia " [illegible] Replicati il termine per che
[illegible]licata e la speranza che dobiamo nel viener graziati

Santissimo e ciò mezzi della natura e con quelle della meravi[glia]

Il meraviglioso avenimento del proffeta Giona quale rissorse della profondità d' inzeniti mari e de Smisurate abissi [illegible] [illegible] e vessi nel ventre di un pesce pel Lungo tempo di giorni tre cose tutte oposte e totalm.te contrarie alla natura miracoloso Sucesso di חנני' מיש' ועזר' quali Si Salvorono da una fornace ardente, e così דני' da una tana de Leoni, Sincer-luta vitoria portata da חזקיהו Sopra il potente סנחריב allorche Lo combatete con formidabile armata Senza darle battaglia nel Levar La Spada dal fodro ויצא מלאך ה' ויך [illegible] Cosi molti e molti altri avenimenti che troppo vi vorrebbe ad adunarli e Si veggono ne Santi Storie danno medemam.te acconoscere La verita del nostro dire di che mai diaevar.ti ceue Le divine gratie Speranza e poi Speranza in d Santissimo quale può gratiarci fori dei Limiti della natura e colla meraviglia [illegible] tal incontrastabile verita m' da ad intende-re La Scientifica oratione del Sudetto proffetta בהתעטף עלי

[illegible] ותבוא אליך תפלתי אל היכל קדשך משמרים הבלי שוא חסדם
יעזובו ואני בקול תודה אזבחה לך אשר נדרתי אשלמה ישועתה לה' [illegible]
[illegible] זו לקאמר [illegible] [illegible]
[illegible] לקאמר [illegible] משמרים הבלי שוא חסדם יעזובו
עם מה שאמרה. אחר שהקדים לקאמר [illegible] בהתעטף עלי נפשי את ה' [illegible]
[illegible] כי [illegible] להוציא מצרה.

כמו את ה' זכרתי בלותר שבא לו במכרה שה' יכול להצילו ען הקיונבורריך
ובלאותיו ששועה עם כרותו להצילם כמות יה הרעה עבדך נם ופלאות
מנת אלו והבוא אלך הפלאות את ה' כל הסך ש' צלנו ממצרים וראה ויתמרו תעשה
הבל שוא חסדם יעזבו כי כרו אלהותי ואני בקול תודה אזבחה לך אודו על
נפלאותיו ונמוי התמהים שה' שועה בה' ה' ואין עזר

alorche i nostri antecessori si trouauano nelle oscurità e tene=
=brosità d'un infinità di Sciagure, Legate con catene di fero
nelle miserie di un aspera et insofribile chiauitudine ישב
חשך וצלמות אסירי עני וברזל Senza Speranza di poter Sortire e
Liberarsene perche erano abassati al non plusultra ויכנע
בעמל לבם וכו finalmente tutti aflitti e contritti con uiua esclamatione
Ricorendo da Dio e impetrando dalla clemenza Sua la merauigliosa
gratia ויצעקו אל ה' בצר להם, Tanto ci fa Sapere e tanto ci attesta
i chiarissimi di
הקדושה ועתה הנה צעקת בני ישראל באה אלי
וגם ראיתי את הלחץ אשר מצרים לוחצים אותם ועתה לך ואשלחך אל פרעה
והוצא את עמי בני ישראל ממצרים ויש לעיין דבה' כל הגאולה ראה
הלחץ ואח"כ שמע את נאקתם דהיו צועקים מתוך הלחץ וכן בתרגום אחר
קאמר לך ואספת את זקני ישראל ה' אלהי אבותיכם נראה אלי אלהי
אברהם יצחק ויעקב לאמר פקד פקדתי אתכם ואת העשוי לכם במצרים
ואף כאן ה"ל בדבר ונראה לומר דבכר יתעו דאמר לו הקב"ה לאברהם
ועבדום וענו אותם לומר שני ישראל לא היו במצרים אלא רק אכן
קיימא דהקב"ה חשב אותם במשוריין תמני כובד הגלות כאילו בתורה של
ואח"כ זהו דקאמר להם קב"ה ועתה הנה צעקת בני ישראל באה אלי
ואחר איך אפשר והלא עדיין לא הגיע הזמן לזה תירץ וגם ראיתי את
הלחץ אשר מצרים לוחצים אותם המלבד העבודה הוא וזהו את הלחץ
כך להשלים הזמן וכן פ' פקד פקדתי אתכם ואת העשוי לכם
במצרים דבקוש רשעבוד משלים הזמן ועם זה נגל להבין

[illegible] רבה הנקוד והיבא ברש״י ז״ל נשתנו לקולך מבזון שאמר להם בלשון זה שמעו
לקולך כי כבר תמוזר בהם מי עקב ומי יוסף שבלשון הזה הם נגאלים יעקב אמר ואלקים
פקד יפקוד אתכם יוסף אמר להם פקד יפקד אלקים אתכם והקשו העולם למה
סימן הוא זה אחר דבולם יהגו לבלשון הזה הם נגאלים ועמהן להקל כלא לא למי הדבר
שאין כלל להבינו משום בלי ההוק כלל להאמר הוא הקבלה היה צריך בלשון הזה היה
להם לגאל אבל לא היו יודעים שלאמר ועל מה ולכך כשבא משה ואמר להם בזה
הלשון פקד פקדתי אתכם ואת העשוי לכם שבא עד הכתוב ה מבוני שהקב״ה מלקט
קולו השעבוד לעבודה כאלו היו כל ר״ת שנה וכו׳ ושמעו וצאתו לבדך באלוהם כי
כבר לכר זה תמורה בהם הוא ועמו נבואה למרע נ״ב קרא לסוף הפרש׳ ויאמר משה
אל אלהי למה הרעות לעם הזה והצל לא הצלת את עמך ויאמר ה׳ אל משה עתה
תראה את אשר אני עושה לפרעה כי ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם ואמרו
רבותינו עתה תראה במלחמת וכו׳ ומשנה אבל אין אתה רואה במלחמת לא מלכים
הם הלכבים אלא למה זו קאמר עד למה הרעות לעם הזה למה זה שלחתני ובתורה
לבן אמר לו למה הרעות לעם הזה ולא הרעות להרות של אברהם יצחק ויעקב ואם
אתה הקושיא מבהו הוא הדרך של הקב״ה עתה תראה והדבר ידוע כמו שאמרנו
ובר׳ קדם עוד מה לאיך במדרש על פסוק ויאמר אברהם במה אדע כי אירשנה מפלוג
שם אם אברהם שאל אות או תמוהר ונשנים לגלות מצרים לבנו ועלזה או שלא תמך
נשאלתו היה בא״ח זכות לירשנה והגלות מצרים היה מבוני תכבדו יוסף וער אי״ן
במדרש אלמלא היו במצרים כל ר״ת שנה לא היה עוד נגלה כי שם היו תמקים חבל מיג
עבוא לבחור משה הקשה מתוך אם מעם הגלות הוא מחמת לבדו של אברהם למה
הרעות לעם הזה לא להרות הקודמים אם מחמת מכירת יוסף נמה הקה כתר הזה
נאמר למה זה שלחתני הנך לא היה נגאלין של ישראל לגלות אינו מתחיל מאברהם
אלא מהתהר של יוסף ואת להמשר הגלות היה בשביל מכירת יוסף לאעשר הקב״ה
נגאלין מכוני שמצרך גאל השעבוד כאל שלמו החטן הקשה מאד באותן את פרעה לכן
בשמך הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך הנל מה עשה ה׳ כבה והקב״ה השיב
עתה תראה וכו׳ למי שבא גו׳

La Liberatione delle nostre Schiavitudine in מצר׳ e La Sortita
Loro da egito Sicomeche ella è all' ultimo Segno meraviglioso ed in
capite di ogni altro prodigioso miracolo merita d'essere Registrata
Come dice כי הוציא ה׳ את בני [illegible] e dicon כנגד כל [illegible] שעשה ונענו
מצות [illegible] את יום [illegible] למען תזכור vole d° che si fascia ogni tempo
memoria e in questo Santo מועד in Spescie e vuole che esercit-
-mo tutti questi חוק מצות qualli Sono ונוכר מצר׳ [illegible] esercitati
e mantenuti da nostri antecessori nel tempo della Loro Libe-

[...]uido anche l'auenimento tutto e La Storia Recitata La nostra

H Santa ⁄⁄ non cementicare delle diuine grazie, e della Santa Sua

prouidenza a qual dobbiamo ricevere con purità di animo e Secerità

di cuore, gia che tutta e propecea ⁄⁄ noi e tutta disposta ⁄⁄ nouam.te graziosa

שי כה אלהינו בכל הכאנו אלין e ⁄⁄ Dio en prudenza esprime il תנ״ר הא לחמא

עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים וכו׳ ולפרש הענין אמרו כך דאית במסכת

פסחים בר״ש פ׳ ערבי פסחים ערבי פסחים סמוך למנחה לא יאכל אדם עד

שתחשך ומקשה הגמ׳ מאי איריא ערבי פסחים אפילו ערבי שבתות וימים טובים נמי דהתניא

לא יאכל אדם בערבי שבתות וימים טובים מן המנחה כדי שיכנס לשבת כשהוא

תאב דברי ר׳ יהודה ר׳ יוסי אומר אוכל והולך עד שתחשך אמר רב הונא לא צריכא אלא

לר׳ יוסי דאמר הולך ואוכל עד שתחשך ה״מ בערבי שבתות וי״ט אבל בערב פסח

משום חיובא דמצה מודה וכתב קצת הפוסקים אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן אמר

רב יהודה אין מפטירין אחר מצה אפיקומן ופי׳ הפוסקים שצריך לאכול מצה באחרונה משום

זכר למצה הנאכלת עם הפסח בכריכה וזו היא המצה הכפולה שאנו אוכלים

באחרונה לשם חובה ועל כרחינו אנו מברכים על אכילת מצה בראשונה אע״פ שאין

לשם חובה כדאמר רבא לעיל גבי מרור דאחר שמלא כריסו ממנו היאך חוזר ומברך

עליו הלכך מברך ארחוה בריש׳ והדר אכל מצה באחרונה ואחר אותה מצה אין

מפטירין באכילה דבר אחר שלא לשכח טעמה ובמצה כמתן הזה א״ר [illegible] פסח

בזה״ה במקום הא״כ פסח הא בזה״ה דתן אין מפטירין אחר אכילת פסח אפיקומן

והראש כרב ננ״ב דברין אלא שרצה למנוע אין אנו עושים הכריכה (בראשונה) באחרונה

ולכן העלה כל כאותה מצה שאנו אוכלים באחרונה אינו אלא לזכר הפסח ואינה

חובה כלל דהראשונה שאוכלים היא לשם חובה ובזה נתבאר פסק זו דהתחיל

הרגה קודם הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים ויש מצוה באכילתן

ומעשה לפה הכן אחר שאמרנו דאכילו ר׳ יהודה דבענו לא יאכל סמוך למנחה

משום חיובא דמצה הנאכלת לתיאבון ולכך הן נקראו כל הכין [illegible] ייכול הכא

לתיאבון וכר׳ פסיק לן דמצה שאנו אוכלים בראשונה היא משום חיובא דמצה וכל

דמצה שאנו אוכלים בסוף מצה באחרונה היא זכר לפסח כי לכך בראשונה אכלינן

לתיאבון ובסוף על השובע ולזה חזר ואמר כל דצריך ייתי ויפסח ולמה הקשה על

מה ועל מה שבהן זכר לפסח לכך הי״ך להשתא הכא ולשנה הבאה בארעא

דישראל דאנו ערוים לאכול הפסח לכך עכשיו זכר לפסח והיינו לאכול אותו

על השובע דוקא וכל היכי דלא [illegible] לא על הפסח שצריך לאכול על השבע

לזה אמר לשנה הבאה בארעא דישראל בני חורין ולכך אכלינן אותו על השבעא

כמו שפירש רש״י על הא׳ מתניתא דפסח נאכל על השבע כדתני׳ בלק ולכך

הטמא. ת"ל בגולה. שיאכלו הקרבנות בדרך שהולכים עושים שאוכלים אותו על השבע
ומזה נבוא לבאר ספיקא אחרת להתוס' דיא תאמר חכם מהו אומר מה העדות והחוקים
והמשפטים וכו' והתוס' הרב' חלה לתרה ה"א יותר השאלה וכן אינו יודע החכם טעם
המצות ושרשם הלא אינו רחוקה לרבנן מעתו אם המצה והפסח על שום שלא הספיק
בצקם של אבותינו להחמיץ ופסח על שום שפסח וכו' ומרור על שם וימררו את חייהם
בעבודה קשה ועוד יש להבין לברורה כתיב מה העדות והחוקים והמשפטים אשר
צוה ה' אלקינו אתכם והוא משנה מעה שכתוב בתורה ואומר אחרנו ועוד צריך
טעם להשובתו דקאמר ואף אתה אמור לו כמה זו תשובה לבאור' הוא מוסיף קושיא
על קושיא שישאל טעם המצות והוא משיב לו מצוה א' ולא לביאור שקדים מאלהיך
בפסחים ל"ה אמר רבא מצה בזמן הזה דאורייתא ומרור דרבנן מאי שנא מרור
דכתיב על מצות ומרורים בזמן דאיכא פסח איכא מרור בזמן דליכא פסח ליכא מרור
מצה נמי הכתיב על מצות ומרורים מיהדר הדר ביה קרא בערב תאכלו מצות ור' אחא
בר יעקב אמר אפי' מצה נמי מדרבנן אלא הכתיב בערב תאכלו מצות ההוא מבעי
ליה לטמא ושהיה בדרך רחוקה דס"ד אמינא כיון דפסח לא אכיל מצה ומרור נמי לא אכל
קמ"ל ורבא אמר לך טמא ושהיה בדרך רחוקה לא צריך קרא דלא גרעי מערל ובן נכר
דתניא כל ערל לא יאכל בו בו אינו אוכל אבל אוכל הוא במצה ומרור ור' יעקב כתיב
בהאי וכתיב בהאי וצריכי וכו' ועיי"ש דטמא ושהיה בדרך רחוקה לא ילפי מערל
ובן נכר דהא איכא השלומים לפסח שני דהוי מצה בראשון עד שיעשה פסח
שני לדיינים על מצות ומרורים אבל ערל ובן נכר לא הוא שיאכלו בראשון דהא אכל
בשני ולא כתב רחמנא בערב תאכלו מצות הוה אמינא דלא בערל ובן נכר דלא ליה
השלומים אבל טמא ושהיה בדרך רחוקה דאית להו השלומים לא לחייבו בראשון לכך
כתב רחמנא טמא ושהיה בדרך רחוקה והיא כוונת הרבא ששת ימים תאכל מצות
וביום השביעי עצרת לה' אלהיך מה שביעי רשות אף ששת רשות מה מעתה הוי דבר
שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא
מה שביעי רשות אף ששה רשות היינו דבר שהיה בכלל דכתיב שבעת ימים מצות
תאכלו ויצא מן הכלל בהאי קרא דששת ימים וזהו יכול אף לילה הראשון רשות
ת"ל בערב תאכלו מצות על מצות ומרורים יאכלוהו אין לי אלא בזמן שבית המקדש קיים
בזמן שאין בית המקדש ת"ל בערב תאכלו מצות בא הכתוב וקבעו חובה ואולי עוד
בטמא קק"צ מה בין פסח מצרים לפסח דורות פסח מצרים מקחו בעשור
וכו' ת"ל דכתיב דברו אל כל עדת בני ישראל לאמור בעשור לחודש הזה זה מקחו
בעשור ואין פסח דורות מקחו בעשור אלא משמרה ע"י לכם למשמרת עד ומ"ל
ארבעה עשר לחודש הזה הכ' כתי' זה טעון בקור ד' ימים ואין אחר טעון בקור והקנ'
בן בג בג אומר השמרו להקריב לי במועדו ולהלן אומר ע"י לכם למשמרת מכאן
שהתמיד טעון בקור ד' ימים שאני הכא דכתיב השמרו הכ' נמי הכתיב ועבדת
את העבודה בחדש הזה שיהיו כל עבודות חודש הזה כזה וזהו יעלו יכבף קצת
אי"ה אמר בר תשרי"א בריה דר' נתן רבי אמר הלל תמוה לומר לא נברון

מצה ומרור בהדי הדדי ונכול משום הלל מצה בזמן הזה תנן הכורך מצה ומרור
אתי מרור דרבנן ומבטל למצה מדאורייתא ואפילו למ"ד מצות אין מבטלות זו את זו
הנ"מ דאורייתא בדאורייתא או דרבנן בדרבנן אבל דאורייתא ודרבנן אתי דרבנן ומבטל דאורייתא
מאן תנא דשמעת ליה דאמר מצות אין מבטלות זו את זו הלל היא דתניא אמרו עליו על
הלל שהיה כורכן בבת אחת ואוכלם שנ' על מצות ומרורים יאכלוהו. אמר ר' חלקיה עליו חברין
על הלל הזקן. כל היא כורך בבת אחת ואוכלן כדרך שהלל עושה קרי על מצות ומרורים
יאכלוהו אפילו זה בפני עצמו וזה בפני עצמו ונחלקים [illegible] ונמצא על פי [illegible] לדבר
לי' חלוקים עליו חברין על הלל הזקן צריך לאכלן זה אחר זה [illegible] הנמצות חלוקים
חברין על הלל דקאמר אינו אלא משום הלכה אם צריך לאכלן כרוכים זה על זה
אלא לברכה זה אחר זה ואם אכלם יצא [illegible] למצות מבטלות זו את זו
משום הכי קרא על מצות ומרורים ומשני יבא לבאור דרבנן דחכמים הוא הלל כרב
כהלכה כוותיה במצה בזמן הזה דאורייתא ומרור דרבנן [illegible] מקרא הכל מצות
ומרורים. אכלהו דהא בזמן הבית כפסח איכא מרורים ליכא פסח ליכא מרורים
אלא למצה מרבינן ליה מדהדדי קרא בערב תאכלו מצות [illegible] הקשה למה
צריך [illegible] זה להאור בזמן הבית פסח וכו' [illegible] לא אלא אלא למשמע
מרור לא [illegible] קרא אלא ומרור [illegible] אחר [illegible] לרבות קרא
בערב תאכלו מצות למצה בזמן הזה שאף המרור דרבנן הא אמרה דאורייתא למה
לי קרא לבערב ולכך הקשה בתוספות [illegible] והתוספות [illegible]
[illegible] מצה ומרור אשר צוה ה' אלהינו [illegible] דקרא במתן הבית למה בא הצווי [illegible]
[illegible] למשמע מצה במתן הבית [illegible] ולא למשמע מרור לא צריך [illegible]
אשר [illegible] שאל בתכמה למה דקרא בא הצווי לכם ולכך אהשינו [illegible]
[illegible] ולכך [illegible] לשמע העבדה והתוספות [illegible] כמה [illegible]
משמעות [illegible] כל בן נכר לא אכל בו זה משמעות [illegible]
[illegible] יש בו חוקים [illegible] לא ישברו בו [illegible] ומצה ומרור [illegible] בכלל
עבדה [illegible] משום [illegible] כמה יש בו חוקים
ומשפטים [illegible] נצטוינו עליהם ולכך הקשה [illegible] לא היה [illegible]
אומרים [illegible] לבמתן הזה דרבנן [illegible] כמת
וקרא לבערב [illegible] אבל [illegible] כבמת
[illegible] ומשפטים והוקות [illegible] הכל והקשה [illegible]
כל בן נכר לא [illegible] לא אכל אבל אוכל כבמת [illegible] וכן הקשה [illegible]
שבירה [illegible] לא ישברו בו [illegible] לא [illegible] להאור [illegible]
העבודה בחודש הזה שיהיו כל העבודה שוות ולמה הקשה [illegible]
הזאת יש בה מצות וחוקים וגם נצטוינו עליהם [illegible]
[illegible] בא הצווי [illegible] ליתנו המצה ומרור במתן הזה דרבנן [illegible]
[illegible] נצטוינו גם על החוקים והמשפטים [illegible]
[illegible] לא ליתנו בו אוכל אבל אוכל [illegible] מרור [illegible]

בערב ראשון מצות חובה לך בנוסח מצה חובה במתן ליכא ומותר להפטיר אחר מצה ושרי
בכך דחוקה לא ... מעורל וטמא וחוזרת אל הקושיא להבין למה בא הצווי לכם וה...
אליכם להאמר קרא היינו אותנו להאמר המגיד לאו הכוונה להוציא עצמו מן הכלל אלא על
הצווי המורגל ובזה אתי שפיר החילוק שבין שאלת חכם לשאלת הרשע דלכאורה הם
כדבר אחד דאחרים הם היינו אתכם להאמר החכם היינו לכם להאמר הרשע וגם מה
שאמרו אתי שפיר דשאלת חכם הוא על הצווי לא על העבודה לכך קאמר מה העדות
וכוונתו אינו אלא כמתמיה על הצווי למה בא כמו המומין אבל הרשע מדבר על עיקר
העבודה ולא על הצווי שאמר לכם להוציא עצמו מן הכלל ולזה תירץ המגיד אף אתה
אמור לו כהלכות הפסח אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן ז"ל רש"ב לו שאלותיו מצוה
הלכות הפסח דהם לא אין מפטירין אחר הפסח אין מפטירין אבל עם הפסח מפטירין
ויכול לאכול כמה מצה ומלח לבנו ולומר לא אמורין להוציא יהיו כמלוק זו אחר זו אלא הל...
קרא על מצה ומרורים ואכלוהו ומשלשה הקושיא.

יע"ר כן פסח מצרים לפסח דורות פסח מצרים מקחו בעשור ומעון הזאה באגודת אזוב על המשקוף ועל שתי המזוזות ונאכל בחפזון בלילה א' ופסח לדורות נוהג כל ז'

Per tre riquisiti e circostanze Si denomina e Si chiama a un oggetto col freggio e carratere di magnianimo e grande cio di גדול 1ma ff La grandezza dell Suo individuo e del Suo corpo cui è de Smisurata grandezza a distinzione de altri Seconda ff che è maggi[ore] di età Terza ff La Sua degnità e m

1ma dico che una cosa Si chiama col termine di גדול ff La Sua grandezza e ff La vastità del Suo corpo questo Lo vediamo chiaramente dalla Sfera Solare, cui chiamasi coll avoce di גדול essendo più vasta e grande della Sfera Lunare את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה. וכן אמרו רז"ל שקטרגה הלבנה ואמרה להקב"ה לכי ומעטי את עצמך e così ancora Lo vediamo evidentemente את הנהר הגדול נהר פרת che carraterisassi col freggio di גדול essendo egli più vasto e Smisurato degl altri

Seconda che Si carraterisa coll avoce di גדול ff essere maggiore di età Lo vediamo chiaramente da לאה che chiamavasi גדולה essendo più avanzata di età più di רחל Come dice שם הגדולה לאה ושם הקטנה רחל ff ultimo che una cosa che Si denomina col freggio di גדול Sia ff La Sua degnità Lo vediam dal כ"ג che Si appelava col nome di גדול ff La Sua magnanemità והכהן הגדול מאחיו alzato da רבותינו שיהא גדול מאחיו בנוי בכח בעושר בחכמה ובמראה

La doue e rifledibile et oservabile Come provono רבותינו
מכאן che il כ״ג deve havere Singue propritadi e degnitadi a[...]
vra de Suoi fratelli io poso intendere due o tre ma ~~me~~ non Singue
... lla con raggione dicon che deve essere decorato de Singue degnita
piu de altrui fer[a]telli per che erra assai Suficente il dire והכהן הגדול
מאחיו e per che dire הגדול con La ה״א La qualle e inutelle e Super-
-flua del tutto e per ciò dicon רבותינו che questa ה״א veene per dimostra-
-rei Le cinque degnitadi del כ״ג quasi dicesse והכהן הה׳ גדול מאחיו
quel כהן Surefirito e Sunominato הה׳ גדול in cinque cose deve
essere difarente de Suoi fratelli בנוי בכח בחכמה בעושר ובזקנה

adunque uditori veneratissimi rinuevite e comprendiate che una
cosa Si chiama col nome di גדול o per La Sua degnita o per La Sua
vastita del Suo corpo o per La granderra di età questo Sara il
mio tratato in quest oggi in farvi vedere per qual de questi tre
raggioni Si chiama questo שבת col nome di גדול Se e per La gran[dezza]
o per La Sua degnita o per La Sua anticita atendetemi e Sono
alle prove

prima parte

Che La raggione che questo שבת Si carraterisa col nome e fregi
di שבת הגדול eglie per La Sua grandezza essendo piu Lungo degl
altri שבתות non per questo Si dovrebbe donominare שבת הגדול imperò
che Sonovi molti e molti שבתות che Le Loro giornate Sono più
Lungi di questo שבת e particolarm.te שבת תמוז che il giorno e Lung-
-issimo che quasi e due terzi il giorno e un terzo La note Si dovreb[be]

61

…ire שבת הגדול Se La raggione per cui chiamassi שבת הגדול
e per La Sua anticità Si dovrebbe più tosto denominare שבת הגדול
שבת בראשית cui precedette a questo שבת Lungo tempo adunque
non Si appela col nome di שבת הגדול ne per La grandezza degli
del giorno ne per La Sua anticità Ma chiamassi שבת הגדול per La
Terza causa ciò è per La degnità e nobiltà che pocede a differenza
degl' altri שבתות Come habbiamo in טור

שבת פ׳ רע״ו הג״ה פסח שבוע נמר
יצאו ישראל ממצרים ביום שחטו פסחיהם ובמוצ׳ יצאו ואותו היום ה׳ בשבת היה
וכתבו התוספות ה׳ בשבת היה ואם כן בעשור שחטו פסחיהם ונמצא בשבת שלקחו
לקחו פסחיהם שאז היה בעשור לחודש ועל כן קורין אותו שבת הגדול לפי שנעשה
בו נס כמו שמבואר במדרש כשלקחו פסחיהם באותה שבת נתקבצו בכורי מצרים אצל
ישראל ושאלום למה כך אמרו להם פסח הוא לה׳ שיהרוג בכורי מצרים הלכו
אצל אבותיהם ואצל פרעה לבקש שישלחו את ישראל ולא רצו ועשו הבכורות
מלחמה שנ׳ למכה מצרים בבכוריהם

Ma ancora Si dovrebbe chiamare שבת הגדול il שבת del מתן תורה
cui concludiamo in ול״נ טור שבת che tutti accordono che בשבת
ניתנה תורה impercioche videro un grandissimo miracolo קולות ולפידים e così
כי שאל נא לימים הראשונים אשר היו לפניך למן היום וכו׳ e come abbiamo
Siche dunque più tosto Si dovrebbe chiamare questo שבת שבת
הגדול a caggione del prodigio grandissimo cui Comparve o' Sol
monte סיני ma Sapiamo che una cosa che per Se stessa e magnanima
e grande il denominarla grande è più tosto disvantaggio che vanta=
=ggio Come dicono רבותינו משל למלך שמשבחים אותו בכסף ויש לו של זהב
הוא così già Sapiamo che il שבת e già per Se stesso grande e il
denominarlo הגדול e inutille Ma questo שבת che apparentem.

racembra che questo שבר non habbia quella קדושה come gli ...

שבר mentre prendetero il קרבן שבר che e עוזה Lo portoron in עבודה זרה

per cio chiamoron שבר הגדול per dimostrare, che anta il prendere il שבר הגדול

fu una degnita a questo שבר e ben che aparise La cosa Stranea

che dio premete il giorno di שבר prendere cottale animalle cui עבודה זרה

Ma La Meditatione ed intentione divina fu per chè ... errono

ancor essi idolatri come dicono רבותינו לכו וקחו לכם מי שהוא מקריב ע"ז אמר הללו

משכו וקחו לכם צאן משכו ידכם מעבודה זרה וקחו לכם ... ע"ז הללו ע"ז e dicon ancora

לכם צאן לפסח adunque il קרבן פסח erra per espurgatione del peccato del idola-

-tria Sapiamo altressi ... ה"ד בעל תשובה באותו מקום באותה אשה באותו פרק

e per cio andutto dio che הזה בעשור לחדש in quel tempo cui erra il

bolore del idolatria egittiana Come Sapiamo che ... erra

idolatria de egitti e cosi il mese di ניסן predomina il מזל טלה eccovi

dunque il primo cio e באותו פרק il Secondo באותה אשה cui pigliorono

il שה che erra L'istessa ע"ז per essere מכבודם Con esso e ... ultimo man-

-giorono il קרבן פסח in מצרים Come dice ואכלו את בשרו in questa notte ...

che errano colla eccovi באותו מקום e con cio parmi di Scansare

con questo un grandissimo obbietto ... che noi Sapiamo che il ...

... Come habbiamo ... הבכור והמעשר וגו' e il tempo di poter mangiar קדשים קלים

... קדשים קלים esse e ... לשני ימים ולילה א' come dice chiaramente ...

... ma il קרבן פסח non eur dempo che עד חצות e cosi habbiamo ...

כנגד עוז. הפסח אחר חצות מטמא את הידים נאמר אלעזר in נאמר לפסחים

אחר חצות ה"ל נותר ומאן תנא ר"א בן עזריה דאמר ואכלו את הבשר בלילה הזה וגו'

ולהלן עד חצות אף כאן עד חצות אמר לו ר"ע והלא נאמר חפזון עד שעת חפזון

ור"ע סבר מאי חפזון חפזון דמצרים א"כ מה ת"ל בלילה יכול יהא נאכל כקדשים

ביום ת"ל בלילה בלילה הוא נאכל אבל לא ביום ור"ע הא' הזה מאי עביד ליה

חובה לה לתשעה ליל׳ אחר הוא להראות סוף חמץ הואיל ופסח קדשים קלים דשלמים
קדשים קלים הוה שלמים נאכלים לשני ימים ולילה א׳ אף פסח אוקים לילה כנגד ימי
והיה נאכל לשני לילה ויום א׳ כדרבה דאמר אלא מן לרבות לאחר ונר ישבר תובזוו בן לרה
באחר ונר תצוה הפסח אינו כשאר קדשים קלים דאתן אכילתו הוא לשני ימים ולילה.
א׳ ותנה ומעם אכל עם תוה שאמרו. אבי שבזכר דכון שלקחו הקרבן פסח כדי לעשות
השובה תוגה והיכי דאי כנגל השובה באחרו נרך באחרה אשה באחרו תמקום ונכון היו
שלשתן באחרו נרך שהיה בעשור לחדש שאז היה זמן שלישור תגל ואלו באחרה אשה
שהעלה היתה ונב של מצרים ולכן ניקחו להם איש שה לבית וכו׳ ובאחרו מקום
ואכלוהו את הבשר בלילה הזה שהיה במצרים מקום ששם היו עובדים ואם לא היה
זמן אכילתו לשני ימים ולילה א׳ היה א׳ חסר באחרו תמקום לפי שבבוקר היו יוצאים
ממצרים ולכן לא היה זמן אכילה כי אם הלילה וזהו שאמרנו בתמיה הקושיה
מה בין פסח מצרים לפסח דורות פסח מצרים מקחו בעשור וטעון הזאה באגודת
אזוב על המשקוף ועל שתי המזוזות ונאכל בחפזון בלילה א׳ ופסח דורות נוהג כל
שבעה דבא לרמוז כל השלשה דברים שאמרנו שצריך כנגד רשובה באחרו נרך
באחרה אשה באחרו תמקום. מה שאמר מקחו בעשור לרמוז באחרו נרך כנגד הזמן
הזאה וכו׳ לרמוז באחרה אשה דבשה עצמו שהיו עובדים. ועשו כל אלו העבודות
ונאכל בחפזון בלילה א׳ שהוא באחרו מקום הרינו לבלן הנראה שהיה הגדול
על שם הנס שנעשה בו וכשם שנעשה לנו זה הנס באחור ... כן יבא יום
אחר הנקרא גדול דכת׳ הנני שולח לכם את אליה הנביא לפני יום ה׳ הגדול והנור׳

דרוש לפ' בהעלותך

כפפנו:

והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה

משום דא"ל בריש אמר כל מקום שאתה מוצא גבורו של הקב"ה בגבורה מעשה [illegible]
המרכבה [illegible] מכל הנביאים חשך ה' בכם כי אתם המעט מכל העמים
חושקו בכם שהגדלו בענוה שאני משפיע [illegible] ונגלה אתם מתמעטים
שתולם

Non riconoscete voi O. A. R. i Sentimenti e Linguaggi del mondo in quegli uomini vani ed ambiziosi che inspirar vogliono al maestro medesimo dell' umiltà a al Re degli umili i desiderii della gloria del secolo? il mondo non si muove se non colle macchine dell' ambizione, e non dà egli altrui che lezioni di orgoglio. Ei sollecita ogni uomo che viene a produrre i suoi gran talenti sotto bei pretesti e a cercar anche nell' opera di dio la gloria del uomo. Ei dice a ciascuno: manifestatevi fatevi conoscere al mondo li padri il dicono a loro figlioli li fratelli a loro fratelli. E che dunque? l'amor della gloria umana che il mondo risguarda come principio delle più nobili azioni è una passion da pagani e da infedeli.

A. A. se voi rinunziate alla superbia non vi lasciate sedurre dal vano desiderio di far comparsa abbracciate la santa umiltà che dio del cielo e della terra vi insegna [illegible] [illegible] E per quanto difficile sia questa virtù non è ella men necessaria non ne è men comandata la pratica a tutto il mondo perciòche senza l'umiltà noi diventiamo

Sacrilegi usurpatori della gloria d Si spregevole che non può ri[illegible]
nere che a D.° a cui solo si dee riferire ogni Lode e di più perciochè
L'umiltà sola Levandoci La nostra alterigia distruggendo il nostro
fasto può farci entrare per La porta Si stretta della gloria
e nell'ordine della grazia non c'è altro principio d'ellevazione che
L'abbassamento come con un piciolo respiro vel dimostrerò

Prima Parte

Che sia La verità che L'umiliazione è un principio di elevazio=
=ne dittemi di grazia da che derivete [illegible] al regno e pure era
un vo vil pastore, conducendo Le grege al pascolo ma solo La sua
umiltà fu quella La causa della sua Levazione [illegible]
Eccovi dunque che L'umiliazione e La Levazione [illegible]

E così dicon [illegible]

E così dicea.

[illegible]

הבא עד ששוכן אצלו שצריך להגביהו מדרגה למדרגה עד שזוכה לרה"ק ומה...
וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח שאעפ"י שאני מרום וקדוש בכמה מדרגות עכ"ז אני
מגביהו ומוליכו ממדרגה למדרגה עד שזוכה לרה"ק ויבא אצלי וזהו אני את דכא שזהו ה
מבורך הש"ל שהענוה גדולה מכולם שמי שיש בו ענוה זוכה מיד לרה"ק וזשה"כ רש"י
אני אדבק שכינתי לשכון עמהו מבלי שילך ממדרגה אחרת והיה לה מדריגה ואת דכא ו'
החיבור דא"כ ה"ל מרום וקדוש אשכון את דכא ומסהבר כמ"ש אני את דכא שהרי השרי
שכינתו על הר סיני ולא גבה הר סיני וזהו מרום וקדוש אשכון ועכ"ז ואת דכא השרה
שכינתו על הר' סיני מפני שפלותו ונאמר כי אחר עלילה המאמר כמו שכתבו המפר'
והקדים בתחילה פסוק א' בפ' יתרו ויאמר ה' אל משה כה תאמר אל בני ישראל
אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב
ויש להקשות האיך נמשך מזה שראו כי מן השמים דברתי עמכם לא תעשון אתי
אלהי כסף וכו' ואמרינן במדרש ז"ל שני כתובים המכחישים זה לזה עד שיבא
הכתוב השלישי ויכריע ביניהם כגון כתוב א' אומר וירד ה' על הר סיני וכתוב
א' אומר מן השמים השמיעך את קולו בא הכתוב הג' ויכריע ביניהם אתם ראיתם
כי מן השמים דברתי עמכם מלמד שהרכין הקב"ה שמים ושמי השמים על הר
סיני ודבר עמהם וכן אמר דוד ויט שמים וירד וקשה כי איך הכריע הכתוב
כי מן השמים דברתי עמכם שהרכין הקב"ה וכו' וכי מה המדרש יש בין כתוב
זה לפסוק מן השמים השמיעך את קולו אבל ההכרעה היא במאמרו אתם ראיתם
שאם הדבור והקול מן השמים לא שייך לומר אתם ראיתם אלא אתם שמעתם
כי אתם שראו כי מן השמים דבר עמהם שהרי השמים במקומם עומדים גם
נראה ובאמרו אתם ראיתם לא יוכל להיות אלא שהרכין הקב"ה שמים כנ"ל ומדוים
לעולם דבאומרו אתם ראיתם למדנו שהרכין הקב"ה וכו' וזהו ש"ל מסהבר כמ"ש אני
את דכא וכו') והנה מעם המינים שיש להם כלרחוק ... במעשה אדם שנאמר ...
לפי שלא יצדק בעיניהם לבא להקב"ה הענוה כמו שאומרים רז"ל כבי שירא
גדול ומלך בקומו לפי שזה מלך נאור לבש וכו' ואיך ידבק שמלך רם ונשא יהיה
מולך בקטן ומעשה אומרים שעשה רשויות יש ולזה בא הכתוב לומר אתם
כי מן השמים דברתי עמכם שהרכנתי שכינתי על הר סיני וירדתי ודברתי
עמכם ותכלאו הלא כמה מגבה כנגד הענוה שהרכנתי שכינתי על הר סיני
ולא גבה הר סיני מפני שהיה הנמוך שבכולם וכיון שיש בו ענוה מה' מפור
לנשא אדם בא ללמוד הענוה ולכן לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זה
שהרי אין לכם לומר שעשה רשויות יש כיון שאני אדון בתחתונים ובעליונים
שהרכנתי כנגד על הר סיני ולא על שאר ההרים לפי שהר סיני היה נמוך

שכלים וכדאמרינן במדרש גאות אדם תשפילנו ושפל רוח יתמך גאות אדם תשפילנו
זה תבור וכרמל שבאו מסוף העולם מתגאים ואומרים שאנו גבוהים ועלינו שכן
הקב"ה את התורה ושפל רוח יתמך זה סיני שהשפיל עצמו ואמר אני נמוך הקב"ה
כבוד עליו כמש"א ויהי וירד ה' על הר סיני ויש להקשות מה צריך להביא ראיה כמש"א הק'
וירד ה' על הר סיני זה מפורסם שהקב"ה השרה שכינתו על הר סיני אלא לומר לך מה"ע
הענין שמפני שפלותו הקב"ה הרכין שכינתו על ראשו כמו לזה אמר כמה דה' ...
וירד ה' על הר סיני כלומר מ"ה היכי הוא מה שירד על הר סיני ולא הגביהו להעלותו עמו
תיבה בענין הענוה. רבי נתן מה שבחר הר סיני יותר משאר ההרים היא מן הענו
עצמו להיות משום היותו נמוך ושפל והקב"ה מחבב הנמוכים והשפלים ורבי אמרינן
במגילה מאי דכתיב למה תרצדון הרים גבנונים יצאה בת קול ואמר להם למה תרצו דין עם
סיני כלכם בעלי מומים אתם אצל סיני כתיב הכא גבנונים וכתיב התם או גבן או דק ...
לחקר למה לבחור ה' להר סיני מפני היותו שפל והוא בכבוד ותבור וחרמון להיותם בעלי גאוה
וקשה דאמרינן בב"ר למה תרצדון הרים גבנונים ר' הגלילי מהר דרך בהרים כשעה
שבא הקב"ה ליתן תורה בסיני הלכו הרים רבים ומדיינים זה את זה זה אומר עלי הקב'
נותן את התורה וזה אומר עלי נותן הקב"ה את התורה אמר הקב"ה למה תרצדון הרים
גבנונים כולכם נעשו עם ... ההר חמד אלהים לשבתו וירד ה' על הר סיני א"כ מעצב
אך ה' ישכן לנצח ... מוכח מרבות לירא משום גאוה אלא משום
... ועוד קשה במאמר ... במאי דפ"ם מעצב ... ונראה דהכי יובן במאי
... שלשה ... העובדים את ההרים ואת הגבעות הם מורים ...
שעליהם מורים שנ' אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם את ההרים
הגוים אשר אתם יורשים אותם את אלהיהם על ההרים ולא ההרים
אלהיהם על הגבעות ולא הגבעות אלהיהם ... היא הלכה ... להרי
עצמם מורים לחצוב אבנים משום למחובר לא ... ואמרינן ... בגמ'
... בר מאי המשתחוה להר אבנים מורים ... או לא ... כמחובר אצל גבוה
או אין נעבד כמחובר אצל גבוה או אין ... נעבד במחובר אצל גבוה ...
יובן מאי דכתיב ... אבד תאבדון וכו' לא תעשון כן לה' אלהיכם ...
... על דעת שישראל יהיו נוהגים המזבחות אלא לא תעשון
... עוונותיכם למקדש אבותיכם שיחרב אך ... מעשה ...
אפשר לומר דקאי לתחלת הפסוק שאמר אבד תאבדון את כל המקומות וכו' אלהיהם
על ההרים ולא ההרים אלהיהם שלפי ... שהרים עצמם מורים ... לזה
... הפסוק לא תעשון כן לה' אלהיכם כלומר זה שההרים ההרים ... לפ"ם
... נעבד במחובר אצל ... אבל לא תעשון כן לה' אלהיכם

אסורים
דיש נעבד במחובר אבל גבוה והשתחוה להר אבנים ותורים למזבח עוד [illegible]
על ההרים הרמים ועל הגבעות הנשאות אבעאי אתן כל מקום שאתה מוצא הר גבוה
וגבעה נשאה ביהע שיש רחבו עז לתרבו מכאן שהר גבוה אלא מיתן לעז וביבושו
להך מרבנן אבל שאעבי שמוהר להדיא אסור למזבח אך גבוה בית הבחר והרבנו על
פי נביא שנ' ועל הר בכבר נב' אשר דבר בשם ה' ובזה גבוה לבונה המאמר הזהב
פסל וברזל משום גבורים הכין שהם גבורים איכא ליה דעז וכבביו דע כל
מקום שאתה מוצא כאל ואף שהוא מחובר אבל גבוה יש נעבד במחובר אך הר מתור
אלהים לשברו משום היותו שפל ונמוך להם מים בעל המאמר והאחר אם הכור
וברזל נפסלו משום ליה דעז אבל מכיר לך דיש נעבד במחובר אבל גבוה אבל הר האמור
פסול לבנין בית המקדש ואיכא כיה משום לירה דעז דיש נעבד במחובר אבל גבוה להם
קאמר אעכשב אך הפסו לוצח בבית עולמים אך שהוא הר גבוה משום דגבוה ועני
נביא אבל לפני כמה גדלה ענוה שהשרה שכינתו על הר סיני ולא על שאר ההרים
ועל מלה משבבה מרעה והאיש משה עני מאד מכל האדם אשר על פני האדמה
אבל צריך להבין מה זה האמר במדרשים ויבבר מרים ואהרן במשה על אודות אשה
הכושית אשר לקח כי אשה כושית לקח ויאמרו הרק במשה דבר ה' הלא גם בנו
דבר וישמע ה' לאשה מה ראו לתלות על משה בית זמן רשה מה האמר כי אם זה
הכושית לקח שהוא מיותר כי ישבבר אמר על אודות אשה הכושית אשר לקח ונאמר
עם הנה נאון אל ולהוסיף דבר משל לאירק בנמר תעלה אך כן כבי משמש לבי
שעבר אלא מר יום הבכורים ועשירה האיבה רק לכל דבריהם לה ולזה ישות וכריב
רני אם בא להרגיר או לעבור שום עבודה משמש שמשונה בנו... כבר שעבר
כבהן המשמש באמבור כהוב גדלה עליו לא מורע ולא כיורים ומצוה על הגדולה
ומוהר על האלמנה ואבל מרעה היה כהן ששמש שני המעלות ואיך בכור
קדושים כהן מהו בבבר דאר מהש הוא לא שנא כהן לא שנא ישראל אך הלמנה
שאני כרבנים הוא ... בהם מצוה יהודה רב אמר מוהר ושמואל אסור בביאה
ראשונה כוון לא נולד השר לא דבר הוא אלא כנגד יצאה כי נולד בביאה שניה
רב אמר מוהר הואיל ואכשר אכשר ושמואל אמר אסור דהוה לה בעולה עי...
אסורה לכהן אף בביאה שניה כיון לא נולד לאסור דהוה לה בעולה כי נולד בביאה
ראשונה רב אמר מוהר דלא דברה הוא כנגד ... ושמואל אמר אסור כל היכא
דקרינן והבאה אל הוך כהוך קרינן ביה ודאי במשכב וכל היכא דלא קרינן ...
אל הוך ברוך לא קרינן ביה ודאי במשכב ואינן קטלן כמכרבים אך זונה
האמור בגורה אלא ג׳ורה ואבל הכהן אסור בגורה ומשה לקח את בת יתרו
וגורה כאמרנו אבל עדיין משה לא היה כהן והיתה מוהרת ... [illegible]
... פירש שאשרו אמר מעגי פירש מאשה לכך נאמר משום דגבוה
הוא כהן ולכן פירש משום דלא אמרינן כיון דהותר הותר ... כי אשה
כושית לקח כבר קרובה שהיה ... לכן למרים מתורה אבל [illegible]

ותשבו י. ולא נביא ודבר עמהם וכי הרק במשה דבר ה' הלא גם בנו דבר ולא מינו
ממשה ואל הקב"ה לא כן עבדי משה וכו' פה אל פה אדבר בו ולמדנו במאמרי פה אל פ
אמרה לו שיפרש מאמרו שנאמר אמור להם שובו לכם לאהליכם ואתה פה עמוד עמדי
ונלמד עם מה שאמרנו מה שאמר כי אשה כושית לקח עוד במאמרי על אודות אשה
הכושית מגיד שכל מי שהיה אתה אותה היה מודה לו והא"כ כושית ז"ל יפת תאר ועוד
כי אשה כושית לקח בא כלומר למה פירש מאשתו אם משום שנואה הרי זה אינו כי
אשה כושית לקח הנאה הן יפת תאר ומה יפת תאר אמרינן כמו הדורה הודה כן זה הם
שלקחה בהדר אנשים שנעשה כן לפי תאר ונכתב כי אשה כושית לקח שאם להראות
שהיה נאה כבר נשמע ממאמר על אודות אשה הכושית ומה נשמע תאר ונכתב כי אשה
אשה כושית לקח אלא להראות כמו שאמרנו או כאמר שמעה אחר לקחה זו ואכתב אינו
אלא גיורת ונשתחררה ונשמע מדברי הרמב"ם כבתוב הרב ובעה"ז ד' ל"ו דהיינו
דהוא לנו להבעלה. אם היה זונה אבל בפרט לא אבל לא נשמע כן מדברי רש"י וכן כמו
י.רמב"ר וכו' לקח בת גיורת ונשתחררה אפילו הגיורת פחותה מג' שנים ויום אחד וכו'
ענש לבניו וכו' ומה שאמרו ואלה דברי דוד אחרונים מכלל דקדמאי ראשונים
מה היא ויבן דוד לה' את דברי השירה הזאת ביום הציל ה' אותו מכף כל אויבו ומכ
שאול אל הקב"ה לו דוד שירה אתה אומר על מפלתו של שאול אלמלא אתה שאול
והוא דוד אבל... כמה שם אומנו שאול ונכתב רש"י שהוא צדיק מתוך היינו דכתיב שני
לבב אשר דבר לה' את דברי השירה הזאת) שר לה' על דברי כוש בן ימיני וכי כוש
שמו והלא שאול שמו אלא מה כושי זה משונה בעורו אף שאול משונה במעשיו כי עם
בכבר חזרה אומר על אודות אשה הכושית אשר לקח וכי כושית שמה והלא צפורה
שמה אלא מה כושית זו משונה בעורה כך צפורה משונה במעשיה והכי משמע לבר
המאמר דצפורה היתה צדקת וכן משמע מדברי המדרש הגכור דה"ה בלקוטי שמעוני
שהיה צדקת אף מקודם שלקחה משה ובכבר אמרנו למשה היה כהן כמו שאמרנו ואי
הלוי כמו דבת... שאמר שהכהן לא זונה אלא גיורת הוא הך דהכהן להבעלה אם
... לא ולכן כיון שראה שפירש מאשתו אמר למה הוא משום שהוא כהן
וגיורת אסור לכהן אלא שמשה לקח כהדר לא היה כהן וזה כהן הדיוט
... אבל מי חנינה וכו' ... כל ... ואמר ... להנהו ...
והובא הנמנע לא היה לו לפרוש למה לאמרינן לזונה היינו גיורת ואסורה לכהן
... להבעלה אבל לא בפרט לא וזה לא ... להבעלה. ...יולן שלא
... כי אשה כושית לקח כמו שאמר הכ' שהיה צדקת וא...
כן היה ... על אודות אשה הכושית אשר לקח כי אשה כושית לקח ראם כא
להודיע להיותה צדקת היה לא ה' שאמר ... אלא אמר עוד כי אשה כושית
... לקחה היה צדקת ... כושית לא נבעלה ...

לכבן ולא היה לו לפרוש ממנו אלא והא משום שהיה נביא לזה אמר הרי זו גם כן
כי בכל כך כל [illegible] ובירוע משה והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה יש
לשאול למה נכנס באיש ולא באדם כי הלל ואיש משה עניו מאד מכל האנשים לו והאדם משה עניו
מאד מכל האדם אחר על וכו ושאר מאל מכל האדם אשר על פני האדמה כי כשנו שכל האדם כי
הנראה כמה הוא כי מילת איש בכל בכל מקום הוא מורה אדנות ושררה כמו הלא איש אתה ובניו בן
[illegible] בן איש מי [illegible] בן איש [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

דרוש לפ' שלח לך.

שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען והמדבר

במדרש רשה לא רצו ולא יכנו כי מה מראות עיניהם מה ראה לומר אחר מעשה מרים שלח לך אנשים אלא שהיה גלוי לפני הקב"ה שיאמרו לשה"ר על הארץ אמר הקב"ה שלא היו אומרים לא היינו יודעים שעונש לשה"ר לפיכך סמכן וגו'

O Parli il demonio o sia muto, o ci attachi egli o ci abbandoni sempre ha bastevol forza per perderci se non abbiamo noi molta vigilanza per custodirci, noi siamo nati sotto il dominio del forte armato questo spirito impuro ci possiede si dal nostro nascimento [לפתח חטאת רובץ] Tende egli de lacci per tutto ei muove il suo cuore e vi fa nascere de pensieri che lo corrompono e gli anima la sua lingua e vi forma delle parole che corrompono gli altri egli arma la carne contro lo spirito e porta la desolazione al mondo impercioche voi ben sapete quanto è artifizioso e possente questo nemico s. ei no ci può vincere nel deserto ci trasporta nella cità se non può sedurci in casa nostra ci mena in una casa straniera se non può persuaderci con le opere ci lusingo con ragionare parole offensivi al prossimo con le detrazioni et altri

esso fu il primo che introdotto ha questo velenoso rasciocinio della detrazione, con il qualle caggiono La morte a un mondo intero Come dicon רבותינו בבראשית רבה ר' סימון בשם ר' יהושע אמר הנחש אותה לאמר על כוחו אמר מה לך זה אכל וברא את העולם ואמר לכם לא תאכלו כי שלא תבראו עולמות אחרים e con questo nocevole artifitio persuade gli vomini per farli corromperli e per cio guardati dunque o vomo Sensato di non aderire alle Sue Lusinghe di incorrere in tal peccato della detrazione, essendo velenoso e mortalle Come sono rimostrare.

pirma Parte 3

che Sia velenoso e mortalle, cottal peccato della detrazione, ciò è del לה"ר vididello dal Salmista Reale che Lo dice. accuiari acenti יכרת ה' כל שפתי חלקות לשון מדברת גדולות אשר אמרו ללשוננו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו sì sì che meritono con raggione, cottai detratori di essere estirpatti e distrutti qualli meritano e cogitino di essere, essi patroni assoluti delle Loro Lingue e di poter proferire, con Le Loro Labra cio che volono Senza niun ritretto ne Soggizione e così altrove dice מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו. וכן איתא במסכת ע"ז דף י"ט ר' אלכסנדרי מכריז מאן בעי חיי מאן בעי חיי כנופו ליה כ"ע ואתו לגביה אל"ה בן חייא אמר ליה מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה שמא יאמר אדם הואיל ונצרתי לשוני מרע אלך ואגרה בשינה ת"ל סור מרע

ועשה טוב ואין טוב אלא תורה שנא' כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו הכוונ'
ידוע בכך היה כלומר מתחילה לפרש עם מה שאמרו רז"ל כל מי שיושב ואינו עובר עבי'
נותנים לו שכר כעושה מצוה והדבר זה תמוה הלא כל אדם יאמר אנכי בשינה ולא
היה לעשות שום מצוה תהיה לו לתורה זה כיון דאפילו בשב ואל תעשה יש לו שכר
כעושה מצוה אם לא שנאמר דמש' יושב ולא עבר עבירה היינו שנזהר במצוה לא
ומה אינו יושב בטל אלא עוסק בתורה ונה' שאינו מקיים התורה במעשה מ"מ
כיון שיש ולא עבר עבירה וגם לומד בתורה בכך עיון ולאמור לא בקיום המצוה לכך
נותנים לו שכר כעושה מצוה משום דהלמוד גדול והלמוד מן המעשה ובאמת לכאורה
משמעות כן מהפסוק אשרי תמימי דרך ההולכים וגו' אף לא פעלו עולה בדרכיו הלכו
תמוה הפסוק נתן לו השב ואל תעשה כעושה מצוה שנא' אף לא פעלו עולה שיושב
ולא עבר עבירה בדרכיו הלכו שנותנים לו שכר כמו שעשה מצוה וגם נאמר אשרי
תמימי דרך ההולכים בתורת ה' שאינו יושב בטל אלא עוסק בתורה אז אפילו לא פעלו
עולה בדרכיו הלכו וכן משמעות מאמר ר' אלעזר הנ"ל כל' יאמר אדם אנכי בשינה
הנ"ל סור מרע ועשה טוב ואין טוב אלא תורה משמעות דוקא אם עוסק בתורה הוא
נותנים לו שכר כעושה מצוה כיון שאינו עובר עבי' אבל לא משמעות כן דאמר
אדם שב ולא עבר עביר' וה"ל לומר שב ועוסק בתורה ולא עבר עבירה וכו'
ואכ"ה הדר' קושיא להבין לכך נפרש מה שכרו נותנים לו שכר כעושה מצוה
לא לענין רב טוב הצפון לעוה"ב קאמר אלא לענין שכר העוה"ז דכיון שאין לו
עבירה ליפרע ממנו בעוה"ז נותנים לו שכר בעוה"ז כאלו עושה כל המצות שיש
בהם שכר בעוה"ז ובעוה"ב אבל לענין שכר העוה"ב וה' אל לזכות לרב טוב הצפון
יהיה שכל כלי כנגד הכליה כח במעשה המצוה שהם כלי הכליה כמאמר האירן
במדרשים והנה ר' אלעזר היה מכריז מאן בעי חיי מאן בעי חיי רצונו בזה
על שני מיני חיים חיים בעוה"ז וחיים לעוה"ב ולפיכך כנגדו אמר מי האיש
החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב דמשמע מי האיש החפץ חיים בעוה"ז
לראות טוב לעוה"ב דהיינו שיזכה לרב טוב הצפון לצדיקים צריך שיהיה סור מרע
דהיינו בשב ואל תעשה דאז הוא זוכה בעוה"ז ואל יאמר אנכי בשינה אלא ועשה
טוב דאל"כ לא יזכה לעוה"ב רק לחיי העוה"ז ולא לראות טוב הצפון לעולם הבא שאינו
אלא למקיים מצות עשה אבל לאמור נ"ל לפרש בלי שום דחק בהקדים מאמ'
חז"ל במאמר הערכין א"ר חמא בר חנינא מאי תקנתו לבעל לשה"ר אם ת"ח הוא
יעסוק בתורה שנא' מרפא לשון עץ חיים ואין לשון אלא לשון הרע שנא' חץ שחוט
לשונם ואין עץ חיים אלא תורה שנא' עץ חיים היא למחזיקים בה ואם עם הארץ הוא
ישפיל דעתו שנא' וסלף בה שבר ברוח ר' אחא בר חנינא אמר [illegible] אין לו תקנה
שכבר כתבו דוד ברוח הקדש שנא' יכרת ה' כל שפתי חלקות לשון מדברת

אלא מאי הקנה שלא יבא לספר לה"ר אם רק הוא יעסוק בתורה וכו' ולכן ר' אלכסנדר אמר
שהח"ים הוא דבר שלא יספר לה"ר לכן שהמספר לה"ר הלשון באה עליו כמו שאמר רז"ל
אלא תורה המצורע המוציא שם רע והמצורע משוב כמו זה שאמר נצור לשונך מרע
ושפתיך מדבר מרמה. ור"ל אמר שמאי אמר אם הוא [illegible] לשונו מרע אלך ואמר
כשיני כלומר למה דאמרינן מרפא לשון עץ חיים דצריך לשמור הוא דקאמר שמספר
לה"ר כלומר ר' חמא בר חנינא לאמר מה [illegible] של מספר לה"ר יעסוק בתורה ואם אני
שנ' [illegible] לשונו מרע אין צריך לעסוק בתורה ה"ל סור מרע ועשה טוב ואין טוב אלא [illegible]
ה"ל כמו שמספר לך למה שצריך לעסוק בתורה הוא מי שמספר לה"ר אלא הלכה
כלה לאמר שכבר שלא יבא לידי לה"ר צריך לעסוק בתורה וזה שאמר דוד נצור לשונך
מרע ומה דעשה סור מרע ועשה טוב ואין טוב אלא תורה שנא' כי לקח טוב לה"ר
כמו שאמר מרפא לשון עץ חיים וכן כמו [illegible] בתורה [illegible] מצורע מעשה הרוכל אחד
שהיה מחזיר בעיירות שהיו סמוכות לציפורי והיה מכריז מאן בעי חיי מאן בעי חיי
[illegible] ר' ינאי אל [illegible] להכא [illegible] צריך לא [illegible] אמרת עליה
[illegible] לעבור [illegible] לו [illegible] מאי הח"יש החפץ חיים מה כתיב
בתריה [illegible] נצור לשונך מרע סור מרע ועשה טוב אמר ר' ינאי אף שלמה [illegible]
אומר [illegible] לשונו [illegible] אמר ר' ינאי כל ימי [illegible] קורא המקרא הזה ולא
[illegible] הח"יש החפץ חיים [illegible] מעשה [illegible]
[illegible] המצורע המוציא שם רע [illegible] מאי דאמר
כל ימי [illegible] קורא מקרא זה ולא [illegible] ולא [illegible] ר' [illegible] בר רב
[illegible] זה הרוכל אבל [illegible] כבר אמרנו [illegible]
[illegible] לה"ר [illegible] עסק התורה [illegible] אמר [illegible] לו
[illegible] אין לו [illegible] ר' ינאי [illegible]
[illegible] שהעוסק בתורה הוא [illegible] לה"ר כמו שאמר [illegible] סור
מרע ועשה טוב ואין טוב אלא תורה אבל [illegible] אין לו [illegible] והפסוק [illegible]
מי הח"יש החפץ חיים נצור לשונך מרע [illegible] מדבר מרמה [illegible]
[illegible] לשונו סור מרע ועשה טוב כלומר [illegible] בתורה כמו שאמרנו [illegible]
[illegible] לשון [illegible] בתורה [illegible] אבל [illegible] לה"ר [illegible]
[illegible] ר' [illegible] נצור לשונך מרע [illegible] מדבר מרמה [illegible]
[illegible] לשונו סור מרע ועשה טוב [illegible] אלא תורה כלומר [illegible]
[illegible] ר' [illegible] לה [illegible] שבא [illegible]
[illegible] שאמר מי הח"יש החפץ חיים נצור לשונך [illegible] סור מרע ועשה
[illegible] שאמר [illegible] מרע ועשה טוב [illegible] לשונך מרע
[illegible] שלא יבא [illegible] אין [illegible]

ונאמר גינם. אמר לה"ה במאמר הערכין אמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר"י על
שבעה דברים הנגעים באים על לה"ר ועל ש"ד ועל ש"ש וג"ע וגסות ומרקשה. הגמרא אינו נאמר
ועיניני בר ששון למה נסמכה פ' קרבנות לפ' בגדי כהונה לומר לך מה הקרבנות מכפרין
אף בגדי כהונה מכפרין כתונת מכפרת על שפיכות דמים שנ' ויטבלו את הכתונת בדם
מכנסים על גלוי עריות דכתיב ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה. מצנפת על גסי הרוח
ואמר ר"ח יבא דבר שבגובה ויכפר על מעשה גובה אבנט על הרהור הלב היכא
דכתיב והיה על לב אהרן חושן על הדינים דכתיב ועשית חושן המשפט אפוד
על עבודת אלילים דכתיב אין אפוד ותרפים מעיל על לה"ר אמר ר' חנינא יבא דבר שבקול ויכפר על מעשה
קול וכתיב ונשמע קולו המעיל משמיע על מעשה קול לה"ר ולא אמרו נגעים באים
ולא קשיא הא דאתו מעשיו הא דלא אתו מעשיו אתו מעשיו נגעים באים
ולא אתו מעשיו מעיל מכפר אלא לכאורה על לה"ר ורוח מה דלא יהא ר' ינאי
מה דקאמר מי האיש החפץ חיים וכו' כיון דלכאורה אלא אי אתי נגעים
באים עליו אי לא אתי מעיל מכפר אבל כיון דפירש לאו האיש החפץ וכו' ואם
לא לא יהיה דל ויבא עליו נגעים ומצורע חשוב כמת והנה מפורש לדבר וזה אינו.
ואמר אלא אף שלמה אמר שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו מצרעת נראו דל
הנגעים באים עליו אלא זהו כמה קשה לשון הרע שהנגעים באים עליו ולכן אמרו
כל המספר לה"ר כאלו כופר בעיקר שנ' אשר אמרו ללשוננו נגביר שפתינו אתנו
מי אדון לנו כל המספר לשון הרע נגעים באים עליו שנ' מלשני בסתר רעהו.
וכו' ובן מרים וכו' שדברה באחיה לקרה בצרעת ורז"ל דברי ר"י ואמר מרים שלא
נתכוונה לדבר באחיה לגנאי אלא לשבח כמו מי שמתכוין לגנאי אבל צריך לבאר
ופירש מנשים רק להיות עמה דבר אחר
מה היתה עונש מרים אינו יסבבר פרשנו ונבאר עוד עונש אחר כבר אמרנו
מעשה היתה כהן וכהן קולן אמור בנדרה לחי זו אמור בריה אלא נדרה ומעשיה
היה בבמות דם ושאל ר' שמעון בן יוחאי נדר בתורה מבר שלש שנים ויום
כשרה לכהונה וכבר רש"י לא מחזקינן כזו שנ' וכל הטף בנשים אשר לא ידעו
משכב זכר החיו לכם והר' פנחס עמהם ורבנן לעבדים ולשפחות אי הכי בר
שלש שנים ויום אחד נמי כהנה הוא וכבר הש"י לא מכ"ר אמרה דבר ג' שנים ליתא
קרא החיו כבר הוא דמי כדכתיב כל אשה יודעת איש למשכב זכר הרגו ו"ה א'
והנה היתה מכלל הטף כי ידעו בה לא ידעו היאך ובר"ב ובלואשה הטף בנשים
אשר לא ידעו משכב זכר החיו לכם הא ידעו הרגו הוי אומר ראוי לביאה
הכתוב מדבר וכו' אמר ר' יעקב בר אידי הלכה כרשב"י אמר ליה ר' זירא הלכה
בפירוש שמיע לך או מכלל שמיע לך בפירוש שמיע לך מינה דריב"ל
מכללא (ושמעי) דשמעון תיני מלי דהלכה מינה דמבורך ליה כרשב"י מהי כלא דהא
דכל עיר אחת היתה בה שקרא עליה ערער ושבר ר' את ר' רומנוס ובדקו ומצאה
בת גיורת פחותה מבת שלש שנים ויום אחד והכשירה רבי לכהונה כלומר

ומה רחוק בעולה ז״ל בפירוש שהביא לו ואי מבללת מה׳ למה שאני הרס הו״ל
ואנס״ב אנס״ב דה״א רב ור׳ דאמרי הרווייהו בוגרה ומוכה עץ לא ישא ואם נשא נשא
רבי השרה בשלמא הרס מוכה להיות נשאת רחוקין מוכה להיות בעולה רחוקין הכא
מוכה להיות מ זונה רחוקין ובכה רש״י בדתניה א מבי״ר לה הבמול משום זונה
אבל לא שני לבתחילה לא שני ליעבד ר׳ מסבר מרבי לה מבללת וקשיא ליה ומשני
קושיא ליה הו״ל ואנס״ב אנס״ב ומשני הכי כלשונן בשלמא הרס מוכה וכו׳ בכו׳
ואמר לבמור עדיפא כושית על שם שהיא צרה ולבן אמרה אלא להטעם שפי׳
מאשרו הוא מבנו שהוא כהן לזה איננו שנשא כראוי ולזה קמ״שי שמא רתנו׳
זונ׳ אף זה לא היינן כי אשה כושית לכך שהיא צדקה מעיקר ומתירי עבודתם
הו׳ בושת ולבן כבל הלשון לרמוז כמו שאמרנו אלא וזה פירוש מאשרו מכונו שהב
ה׳ עמו יהרך כחשה לכר ה׳ הלא נם כמו דבר וגו׳ כבלעזר אבל דרכו כמה נחל לה״ר
ועם מלונה שאמרנו למעלה אם יש תקנה לבעל לה״ר או לא ולענין שאמרו ז״ל
השב אנוש עד דכא עד דכדוכה של נפש וכן דכא לם כפי׳ אשה כבאן
כלו׳ לבו שמספר לשון הרע מגדל עוונו יותר מנגע וגו׳ שאר דבמלוהו הרי״ב נחל
בלשון הרע כד ה׳ נחלתו ונם זה הבעל ונחלתו אחרים אומר דזהו הבלוגרא
דרך המספר כלים דבור שחרבו חולה ונקרן חול בן חולה לחולה ר׳ אליעזר...
והכתובים מעמחמים ומהו דבור של עבודה זרה עבודה אמר רב יהודה שהקיש
דברים בעבנ׳ זו ומתמו רבן באחרו היום השיב רא כל השובות שבעולם ולא הבל
תמונו אמר לרם חרוב זה יוכיח נעקר חרוב ממקומו מאה אמה ז״ל אין מביאין
ראיה מן החרוב חזר ואמר להם אם הלכה כמותי בולך כות המדרש יוכיחו
השתים לחכמו ז״ל לא בשמים היא כבר נתנה לנו התורה ואחרי רבים להטות וכו׳
ואומר דבלו רא ואבל לגמור אם יש תקנה לבעל לה״ר או לא כמו אמרנו לעיל
וכלו׳ אם יש תקנה לבעל לה״ר או לא ואבל מ״ר לא אנכי שאין לך דבר
שעומד בפני התשובה שלפי ד׳ עבודות החמורות וכו׳ עו״ג ג״ע ש״ד יש להם
תקנה בתשובה והבל מודים כמו שאמרו ז״ל רש״י ויעתור השב אנוש עד
דכא לם כפי׳ אשה אמר ר׳ מלאל הלשון קשה מכולם כלה בעדן הבא הב׳
ישמעאל כל המספר לה״ר מגדל עבירות כנגד ג׳ עבירות עבודה זרה וגם
ש״ד וכן אמר עד כל המספר לה״ר כאלו כופר בעיקר שנ׳ אשר אמרו
ללשוננו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו וגו׳ הוא המוציא דבר נבלה מפיו
בכלל רה״ר מה ועוד יש עוד אמר רב חנן הבל יודעין כלה למה נכנסה
לחופה אלא כל המנבל פיו ומוציא דבר נבלה מפיו אפילו נחתם גזר דין של
שבעים שנה לטובה נהפך עליו לרעה ש״ד הוא המלבי׳ כמו חבירו ברבים
שהוא כשופך דמים וכן אמרו ז״ל לה״ר הורג ג׳ וגו׳ רמוז ש״ד ואבל אמה
מהמהר שאלו רלין בלשון עוד אמר והלעז בלשון רבים והכל כורך

שחטא הלשון גדול מכל העבירות בהיות שאין יתרון האדם על הבהמה [illegible]
המספר הוא מצד המושכל בלשון מדברת ולכן [illegible] יתרון האדם [illegible]
כי בלשון הרע הוא חוטא בדבר שבו הוא [illegible] עצמותו יתרונו ושלמות הצלחתו והוא
חוטא בדבר הראשי אשר בו נבדל האדם מכל בעלי חיים ונבדל המלאכה [illegible]
אמרו על הרוב עבירה ראשית מעבירה לפי שהחוטא בדבור הרי זה חוטא בעצם
הדבר העצמי שבו כי הדבור הוא המחשבה והענין וראוי להוציאו בענינים אלה
ולחשוב מחשבות ביושר עץ החיים הבורא ולכן היה קשה כי הוא מגנה
צורתו וכן כי הרבה המגיד נלה העונש שלך אצל הלשון כהוא צורת האדם
ותהורו יוכיח כי הלשון רך יותר מכל האברים ומאשר מחובר ודבריו זהו הוכחה
וראיה ברורה על מעלת צורתו כי כך היא התורה בכל הנמצאים כי הדומם
אין לו צורה כלל כמו מדבר ואכן למלך החומר שלהם קשה מכל חומר כל
הנמצאים ואחריו הצומח שיש לו יתרון בנפש הצומחת וזו היא צורתו לפיכך
חומרו יותר חלוש והיה רך מן הדומם וכן חומר הבהמה יותר חלוש מחומר
הצומח וכן חומר האדם יותר חלוש ורך בטבעו מחומר הבהמה וזה לפי שכל
מה שנעלה הצורה יותר החומר נפעל וכן ישראל שצורתם השכלית נבחרת
מעולה כבודה [illegible] חומרם חלוש יותר מאומות העולם וכן הלשון הרך
ולכן נורא המוח לכל האברים [illegible] וחיים ביד לשון [illegible]
[illegible] שהדבור [illegible] לכן [illegible] הדבור [illegible]
[illegible] החומר [illegible] לבעל [illegible] וכן [illegible] החומר אין לו [illegible]
[illegible] יש למאמר מקום לשאול ולומר מה נשתנה זה מעלתו [illegible]
כי [illegible] שהתשובה מועלת [illegible] כמאמר השב מנוש עד [illegible]
היה המלוכלך בחטא כל ימיו ועושה תשובה לעת קצהו התשובה מועלת
[illegible] עד [illegible] של נפש [illegible] אף אם כבר [illegible] כחו [illegible]
[illegible] במחשבה [illegible] מן התשובה [illegible] כמו שכ' בדבריו יחה
רשע [illegible] כמו זה [illegible] שהרשע [illegible] דבר היה [illegible]
[illegible] ותשובה שאין לו [illegible] שהוא כמו כי [illegible]
[illegible] כמו [illegible]
[illegible] עד [illegible] כמו [illegible] יש מקום לשאול [illegible]
[illegible] לפי [illegible] הוא קשה [illegible]
[illegible] הרגיל בחטא כל ימיו [illegible] בו [illegible] ואם [illegible]
אין לו [illegible] שהם [illegible] מכל העבירות יש לו [illegible]
כיס [illegible] בתשובה [illegible] שהרבו [illegible]

הלשון הוא קולמוס הלב כי הלב חושב והלשון שלוחו להוציא לחוץ דבר ובזה רחש לבי
דבר טוב אומר אני מעשי למלך לשוני עט סופר מהיר והלב נמשל לכנור כי יחד
עבו לדבר שירה על מולהו וכן אמר הושע כי קרבו כתנור לבם בארבם כל הלילה
כל אופיהם בקר וכו' וזהו הכנור. ונמשל אליו הקנה כמו כנור זה ושני
שני הכנור וכנים. וכן נמשל כן הלב שנמשך במחשבה לכנור והדבור נמשל אין
לו הקנה כמו בשבר שני. נשבר ונלכו אליהם לא רבה ואיש דבור ישחקבו
חלור לאינו שנשבר לנזרים כמו ונלך בה שלא רוח שאמרנו שהיו הלשון הוא
בשבר רוח ונרקב מול כן חולה לחולה החול מורה על השקיקה. לאלפני ושבע
בתי על כסור ויהן אל התלרים ומתנהו בחול מה החול אדם נמשלו כאן ומנין
בתרום אחר מלה ישמע קולו כן לא ישמע לבריה וזהו הוראה על הנילה עצמו
לנעשור מין לחבמה שהיה ער זלה יחזור לסורו לא תמורה לחזור שיש הקנה
למספר להר כנעה ר' חמא בר חנינא והכמים מצאתם לומר ספר אין לו
הקנה כנער ר' אבא כמו וזהו הנרו של עכבה מאי עכבה אמרו יהודה
שהיתה דברים כעכבה כל הקימו הוא כמו המשילו או לשון התנין והלשון דון
אין פתיחים בנוני וכו' שהמשילו החטא שאדם חוטא בדבור לעכבה היינו
בנחש הקדמוני שדבר להר על בוראו וכמו שאמרו רז"ל הכל מתרפאים
לעתיד לבא חוץ מן הנחש היינו מן להחזר ר' אבא סכנה אין לו רפואה וזהו
שאמר שדריכו לברים כעכבה שהמשילו חטא הדברים לעכבה או כאמור
רבא בחורו ליום השיב לא כל רשובור שבעולם כל שהשיב להם בהן
כל כל מה. נשבר רשובה זו מכל רשובות שבעולם הבאור על המלך
ויוני ומתרבלוה ואחר זה יש היה להם תשובה ולא קבלתמונו כלשר לא
אמר להם לא תרוב זה. וכמו כל הרי מי שהולך במלך ואינו עושה פרי
הרנה עד כי בא יותו אחר מלאך ע' שנה כחרוב זה שאינו עושה פרי
עד ע' שנה ואמנם יש לו הקנה בתשובה שני רשב אנוש עד דכא עד
דכדוכה של נפש ואבל אין לאנוש כל רוב הרגל מיד נעקר החרוב ממקומו
כל שנעשה גם זה בעקירת הרכב ממקומו כדי להודיע שיש לזה הקנה
ועוד אורת ממקומו אנוש שאינו עושה פרי עד סוף ימיו כך הבעל תשובה
והיה רשובה אחר נהבא ראיה שבחו של הקנה לא עבירה חמורה
עם נגע ושלך כך יהיה ללהד ויושב אמר המים הלכה לרתום את הנגע
שנמשלו לנגע כמו שכתוב ~~שהחתים מהם~~ עמלכתים אל רור וזה וכן
כתוב שהיה מים מכוראן לכל רווה בחשך ולא כאשר היכין הוא

קנ״ב

[illegible] יחזירו להתוה שכיון שחוזר הלא לאחוריו ועושה תשובה נכבש נ״ל

אין מביאין ראיה וגו׳ חסר ואמר כורל בר המדרש [illegible] היינו תמה שר׳ כתנו שחו

המפרשים שהנשמה נקראת בר המדרש שה״א נפש המשכלת [illegible] נקראת [illegible]

בר המדרש כי הוא מעמיד הנפש [illegible] נפש [illegible] הכורל [illegible] לא [illegible] שכרכו

שה״א הנשמה כי אין [illegible] שלט ברוח [illegible] כרל בר המדרש [illegible] להורות שיש

[illegible] חסר ואמר מן השמים [illegible] כרבים שובו ישראל עד

ה׳ אלקיך [illegible] כורה [illegible] כי [illegible] הזה שהוא [illegible] עד השמים ויש

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

E questo otteneva, ad è dice e Dio Santo ed eterno. in un
mento che Le spiriti impure va sempre eterne e che i
cuori depravati spandone dalle Lore Labra un torente de
parole profane e rei, i nostri pericoli sono infiniti tanto
se pensiamo come se parliamo e non c'è altri che voi ed eterno
che possa governare il cuore e La Lingua dell'uomo forma
à me casti consigli e Le miei Labra pure, acciò che non
comparisco dinanzi di te o medico Supremo con Lingua
ardente e nera per le tentazioni ricevo questa gratia non
miei meriti che immune sono Ma la ricevo per La tua
clemenza. applicando anche per La [illegible]

[illegible]

דרוש לפ׳ קרח יונה׳

ויקח קרח בן יצהר בן קהת וכו׳ Al menuum ! ... ר״ה

במדרש מה כתיב למעלה מן הענין ועשו להם ציצית אמר קרח למשה טלית שכולה תכלת מהו שתהא פטורה מן הציצית א״ל חייבת א״ל טלית שכולה תכלת אין פוטרת את עצמה ד׳ חוטין פוטרים אותה ע״כ

Si muore e pur si pecca si sa di dover morire e pure si offende Iddio si ha il Sepolcro dinanzi gl' occhi e pure si oltraggia la divinità! Come sapere di aver a morire, e peccare, O questo si che non l'intendo sapere di avere a morire e perseverare, nelle loro ostinazione vedendo la Semblea di קרח che doveano soggiacere, a mumenti alla morte e pure non si voleano arendere! O che sciocchezza! O che stolitezza, se voi non saperate, tal occombenza transeat ma sapere d'aver a morire e peccare. O questo i replico non l'intendo come, voi קרח sapendo di dover morire da mumento in mumento e continuare, a offendere Iddio אם כמות כל האדם ימותון אלה ופקודת non vi sentiste o voi disgraziate, peccatori al tuono di queste parole! O stolti come è posibile dunque sapere di dover cadere nel sepolcro e peccare non la capisco, e certo ne meno capisco, e quanto capirne il savio legislatore ימותון

creco anzi La La Loro disperazione col dire [illegible] שנו e [illegible]

La Loro Salvezza e pure vediamo in altri incontri di peccati più

gravosissimi e più Scandalosissimi Come nel peccato del vitello di

Oro pervenì anzi a detto La Lor Salvezza questo sarà il mio

brieve tratato in questa mane nel capire questo fatto Siate

atenti che Sono a capirlo

Prima Parte

Una infermità ancor che gravosa ella Sia quanto accade in qualche corpo ed indeviduo umano La natura potrà Soffrire quell dolore, e quella infermità seconde il membro Sovra di cui accade quella infermità come ad esempio quando accadesse qualche infermità Sovra un brascio o a un piedi quell malle con facilità Sarà rimediabile e spere potrà La Sua quarigione ma quella volta che cadesse quella infermità in qualche membro che La vivacità umana dipende da esso come al cuore e Simile Sarà apsoluto malle disperabile ed irremediabilbile Così i travaro- =vi peccati non erano gravosissimi e cestracissimi Come questo che negava nella base fondamentale כל הדברים אלה לך

ובהם אלו E così dicon רבותינו ז"ל אשר קשה היא העבודה זרה בכתוב בלא העגל

הרבה הדברים אשר [illegible] אנשי השם וכתוב הבא נשיא עדה קריאי מועד

אנשי שם אבל ראוי להבין מה שכוונו רבותינו קרח עם דור העגל [illegible]

נחתם גזר דינם על הגזל וכאן בקרח לא היה גזל אמנם כוונת ר״בל הוא לבר
מה במחלוקת קרח שעשו אף הקטנים שלא מצאו בכל לזה שהוא קשה המחלוקה
שנענשו הקטנים בדור המבול שנמחו כולם הקטנים והגדולים והטעם יען לבב
הרב אנשי השם שרצו לקנות שם ולקרא את שמם על אחוזה ולכן הא״ל ה׳ מחה
אפילו הקטנים שלא ישאירו שם אחריהם הפך בוררים כמו כן הכא בש״א עד קרי׳
מועד אנשי שם שהיו רוצים שם ולכן ה׳ המית את בניהם ואת נשיהם הכן
או בענין אחר יפורש כי מכתבי חזה. ראל כן המורו מה חדי האף הגדול שבא על קרח
ועדתו שנבלעו ונשרפו אין שם כא׳ המשום לבקשו את הכהונה הא׳ לעונש מה לג״ע
קרח לא יהיה להם חלק לעוה״ב ולמה לא פירש מעשם נחלתם ומיבה עונשם למה בא
להרן העונש ולמור מעשם ונהוה לי׳ כאלו כתיב בהדיא לרקיב שם אנשי שם וכתיב
כאן אנשי שם כמו דור המבול היו כופרים בנבואה שנאמר לנח כי לבן הקדים עשי׳
הקיבה מאה ועשרים שנה קודם שהביא המבול והיו מלעיגים על נבואתו כן קרח
היה כופר בנבואת משה ושכר לעונש שהם מנה הורהינו הקדשה כענין דור המבול
וכמו שדור המבול אין להם חלק לעוה״ב כן קרח אין להם חלק לעוה״ב ואמרינן במדר׳
מאי דכתיב שמש ירח עמד זבולה לאור חציך הלכו מלמד שעלו שמש וירח לזבול
ואמרו לפני הקב״ה רבש״ע אם אתה עושה דין לבן עמרם נצא ואם לאו לא נצא עד
שזרק בהם חצים אל בכבודי לא מחיתם בכבוד בו״ו מחיתם ובכבודי לא נצאו
עד שהתחיו להו המדרש הזה אומר לרשוני ואין השלהקשות למה נתעברו על ד״כ
לא להם וכי מה איכפת להו אם עושה דין לבן עמרם אם לאו ועוד נעם מה שפי׳
הירוש כך למה עדה קרח בכל יום ר׳ מרחתבם שעלה אורים מן השאול ומרכין
עם מה שאמרו ובורקין בבה״ע מ״ע שאמר לרבה בר חנה דבל יום ל׳ מהדה לה
וריגם כבשר בקלחת והן צועקים ואומרים משה אמת ותורתו אמת ודקשה ולמה
בל ר״ח אבל אפשר לפי המאמר עם מאמר בוון דבכל יום ל׳ מרהתנים ולא שנה
עולים בקנה א׳ דהוא דבום ל׳ נהלו המאמר ובכים היה קמרון הלבנה שאמר
את ישנו מלכים להוריש בכבר אתה קרח ועדתו היו סוברים שעשר היה בן
ונאמר דבחה שנהבנו בשרש ולבך בכל יום ר׳ מרהתנים כן לומר מה בלי הא
שאנחנו בשו מדקבא״ם באלה ריצא כנו הלא בצבא השמים ישים דהלה
רבים מה אירע. המרון הלבנה על החמה נ״ב מחמר קנאה ומה ... לור
אשר אבל בחמה אלא כן שהקמור שהמרון הלבנה לא היה מצד הקנאה
דכשאמר אל הלבנה לכי ומעטי את עצמך אל רבשע בשביל שאמרתי לפני
דבר הגון אמעט את עצמי אמר הקב״ה הבא לו על כבדו עד שאמר בשעיר
של ר״ח מביא לה הרי המנה שמביאים בכל ר״ח דיא... מוכיח דבהיון

רה. לכן קרח בכל יום ד׳ מתחננים וגדולה היו בין הלבנה. הנה בזה כוונו בכבוד
הירח באלו עשר בשביל הקנאה לכן בכל ר״ח שמקבלים קרבן על מיעוט הירח
שהורה בזה לדברה כהונה לבלבו בום מקדים להם נראים נלכים אנשים על עזות
על המלכים משעה ירבה השמש והירח שעשו שעשה ראשונה שתי אפשר לשני מלכים
להשתמש בכתר א׳ ועולם אחר עושה קן בקרח אז יהיו לתמורה לדבר הדין לכך הירח
אבל אם אין אחד עושה כן אמרו הנה שהקב״ה אינו מתייבש מכמו שיש להם כמה
גדולה שהוא הירח בזה שהכל עכ״ז במה שעכ״ז לא נמצא כי הכהונה כהונה אבל לעך
על גבורים משה המאמר בכך אחר לכ׳ שקרח ועדתו היו רוצים להיות כולם כה׳
כמו שאמרו במדרש זהו עשו קרח לבם מתלהנה מה ראה לומר להם כן אמר
להם בדרכי הגויים יש נימוסים הרבה וכומרים הרבה וכולם מתקבצים בבית
א׳ אנו אין לנו אלא ה׳ א׳ אהרן א׳ וכה׳ א׳ ונבו א׳ ומקדש א׳ ונמ׳ מבקשים כהונה גדולה
ה׳ לכם בשמים משבה שהוא הקטורה נמצא היו רוצים להיות כהנים גדולים וזה
את שאין לשני מלכים להשתמש בכתר א׳ כמו שאמר ירח ולכן כיון שראו השמש
והירח שקרח היו רוצים להשתמש בכתר א׳ השמש והירח שמשה יבא הירח ...
ביום והשמש בלילה כיון ששני מלכים אפשר להשתמש בכתר א׳ והיה זה התחלת
כם התמה הלכה מה עשו הקב״ה בשביל זה שמש וירח עומדים בלילה כמו ויקם
השמש וירח עמד אמר לפני הקב״ה אם אתה עושה כן לבן ועמרם ולהורות שאין
לשני מלכים להשתמש בכתר אחד כלומר שבא כל אחד מהם שאתה הגבלת השמש
ביום והירח בלילה ואם אין אתה עושה דין ושני מלכים ישתמשו בכתר א׳ אם כן
אנחנו לא נצא במהרה אלא כל א׳ ונאמר כבר א׳ עם מה שאמרו רבותינו בתוספ׳
מובא בשביל ד׳ דברים חמה לוקה על שני אחים שנשפך דמם כאחד וכו׳ וכתב
ד׳ דברים מאורות לוקים על כותבי פלסתר ועל מעיד עדות שקר וכו׳ ובדרש המאורו׳
לוקים ירח וכוכבים להר׳ לחמה ולבנה לוקה על שני אחים שנשפך דמם כא׳ וכתב׳
ועדות שקר ידוע ההולכין מפני חכירו כרכים באלו שופך דמים שמשלה כאן הכנ׳
השמש עלבון משה ואהרן שהשמשו הרבה מעדה קרח לדבר זה בשביל החמה ש׳
על שני אחים שנשפך דמם כא׳ וכאן נתביישו והמלבין כאלו שופך דמים וירח על
מה שהעידו עדות שקר והבין הענין נהקה דבר היהודים משה ויקח קרח מה ויקח
ורגל אמרו לקח עצמו לצד אחר להיות נחלק מתוך העדה שאינו יודע מה בא לומר
ועל מה שאמר ולקח ואבירם וכו׳ ונתנו מפני ישראל אנשים ומאתים אם
כן ואבירם היו בכלל רז״ל למה יצא ויאמר רז״ל חסרו שנים אבל משמע לכן ואבי׳
לא היו בכלל רז״ל אלא ובתשובות הבהמה דהן ואבירם וירח בהליון נסך רז״ל עירכו
יקשה למה מדבר קרח על זה מפני אבל קרח לקח עצמו לצד אחר להיות כעל

קרח ודתן ואבי׳ ואון בן פלת נעשו לו עדים בדבר ורצו היו המנהיגים במחלקת.
אשר היינו כי הכל שבט דהוי מנהיגי רשעי חוץ משבטו לוי ויא מהם כי עולה רשע
וחכי להוציא שם רע על משה ועל אהרן במעשה ויקנאו למשה במחנה לאהרן קדוש
ה׳ ארז״ל מלמד שכל א׳ קינא לאשתו ובן אחרד וישמע משה מלמד שחשדוהו באשת איש
אז לקח קרח מן הסנהדרין הללו לצד א׳ להיות הוא הרוכב ובעל דין לבא על משה
ועל אהרן בדבר החשד הנ״ל ולקח מן הסנהדרין את דתן ואבירם דתן ואבירם ואון
ועדה ועדת שקר ימנה) והוא מעשה״ל והחשד על הדבר לא דבו) אין מושיע. אך
החלם אלא אבי ישבו ונגריק מעשה ומשני שאר משה לאויבים. הוא המכון לקלה
והיינו דתן ואבירם שהיו לו לאויבים וכמו שאמרו ז״ל כי מרו כל האנשים האלה שונאים
את משה והם דתן ואביר שירה מנכסיהם והם הוציאו עליו קול זה שהעמידו
אורם קרח וצרף עמהם את און בן פלת וברחבולה גדולה עשה כזה האופן דהיא
שהיו שני אחים דתן ואבירם ועוד אחר מצטרף שהוא און בן פלת כדי להוריד מנהלהן
ולא שיהיו אורוך מעד כי לא נתכוון על זה אלא נתקנא על נהלהו ואמרו ז״ל על
שנים עדים או שלשה עדים יומת המת אם מתקיים העדות בשנים למה פירש
הכתוב שלשה אלא להקיש שלשה לשנים מה שנים נמצא א׳ מהם קרוב ופסול עדותן
בטלה אף כו׳ אחד כאן בדיני נפשות אבל בדיני ממונות דקיימא עדותן בשאר
דברי ר׳ ג׳ עדים ונא׳ מהם פסול בדיני ממונות דקיימא עדותן לעדה אחת
משבון לו לכן אם קרח היה נוטל לעדים דתן ואון בן פלת או אבירם ואון היה
מתייר׳ למי שהם שני אחים לכך נטל את דתן ואבירם שני אחים ואון כדי שלא
תתקיים עדותן לדיני נפשות אבל דקיימא לדיני ממונות להוריד מגדולתו כאמר
ר׳ ואמרינן בפרשתי זקן שמרה אין מורידין אותו מגדולתו ובר שלא יהיו אף
כשהן שנמצא בו דבר הנזכר הלכו על הוראו כדי הוא כמורש לכן ויקח קרח רבה
את עצמו לצד אחר להיות בעל מחלוקת הסנהדרין להיות הוא הרובע דתן
ואבירם ואון בן פלת להיות עדים ויקום לפני משה ואנשים בני ישראל שהם
הסנהדרין כדי שיהיו משה על עון אחר והיו כל העדה כולם קדושים ולא אדם
ומהם הרנשאו הרי נשיא שמרה מעבירין אותו מגדולתו ולכן לשמוע משה
שחשדוהו באא ויפול על פניו כל העולה שהעדה עדות שקר ולא [illegible] הוא
שמע ויירא עמד זבולה דכשבל ל׳ דברים מאורות לעולה ובקרב רשי ישב
ויקח ובכל הרי שהיה מאום נחל לא היה להם תשובה ודקנתה לו לעברון
וכמו שאמרנו במדרש הרגם ויקח קרח מה כתיב לפניו מן הענין וענין
להם צ׳ כ׳ אחר רבה למשה עליה שבולה הבליג מהו שקהל [illegible] דין

...בת א״ל חייבת א״ל קרח טלית שכולה תכלת אינה פוטרת את עצמה ד׳ חוטים פוטרים
אותה א״ל דברים אלו לא נצטוית מלבך אתה בודאן ה״ה דא״ל קרח וקשיא ל׳
במה המדרש נוגע מה דאמן דתנן שקרח חכם גדול היה כדאי׳ אמאי במדרש ולא לתנא
בא בדברים אלו למה משה אלו לא היה לו טעם אחר ועוד קשה מאי לאמר טלית שכולו
תכלת מהו שתהא פטורה מן הציצית והלא כתיבן בטלית תכלת ולבן ואמאי למה אומר שתהא
פטורה מכולם מן התכלת יש לו איזה טעם תמהני שהטלית כולה תכלת אבל מן הלבן אין
לו טעם וא״כ ה״ל מהו שתהא פטורה מן התכלת אבל מלבן לא דהא לאמרינן במנחות
דמנחות פ׳ התכלת אינה מעכבת את הלבן והלבן אינו מעכב את התכלת וכתב
רש״י לא עביד (שליש) ארבעה תכלת או ארבעה לבן צ״א ולומר הוי לימא מקשינן
לא כרבי לרבא נראה תמה אורו מלמד שמעכבין דברי רבי ותכלת אין מעכבים זה.
שנאמר דבי לכתיב הכנף מין כנף וכתיב פתיל תכלת ואמר רחמנא וראיתם אותו עד
דאיכא לרוויהו וכתב רש״י הכנף מין כנף היינו לבן דהוי טליתו של משיים לבנות
הם ורבנן אמרי וראיתם אותו כל חד לחודיה משמע אמר רב יהודה אמר רב אבילן
מאי רבי לא נצרכה אלא לקדם וכתב רש״י לא נצרכה מלתיה דרבי אין מעכבים אלא
לקדם להקדים מצוה לקדם לבן לתכלת וכתב רש״י לבן בריית׳ כראשי הכנף מין כנף
ואם הקדים תכלת ללבן יצא אלא שחסר מצוה מאי חסר מצוה דלא עבד מצוה
מובחר דאמרינן אח״כ בפ׳ דציצית בית שמאי פוטרים וב״ה מחייבים וכתב רש״י דבית
שמאי פוטרים משום דלא דרשי סמוכים למשרי כלאים בציצית וב״ה מחייבים דדרשי
סמוכים לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו גדילים תעשה לך ואין כאן משום
כלאים שמותר ללבשן ובטלית של צמר נמי אסור לעשות בו לבן של פשתן ותכלת
של צמר ולב״ה מותר וה״א דבריהם מלוגריהן בהא כמין משום דבעיא לתולקיה לא.
בו ציצית בלא כלאים דעיקר מצוה תכלת ותכלת עמרא הוא ועוד קרח טלית שכולה
תכלת מהו שתהא פטור מן הציצית כלומר דרשינן סמוכים ומשרי כלאים בציצית
ומייתי כלבן או דלמא לא דרשינן סמוכים ופטורה משום כלאים וא״ל חייבת
דדרשינן סמוכים כב״ה וא״ל קרח טלית שכולה תכלת אין פוטרת את עצמה ד׳ חוטין
פוטרת אותה קרח ס״ל שהמשנה שאמר התכלת אינה מעכבת את הלבן והלבן אינו
מעכבת את התכלת ס״ל כמשמעותו דלא עביד ארבעה תכלת או לבן ולא וס״ל
דתכלת עיקר כפרש רש״י וא״כ ס״ל דאפילו עבד בטלית של תכלת ד׳ חוטי לבן
יצא דרבנן ולדידיה דרשא דהכנף מין כנף ניחא שאמר קרח טלית שכולה תכלת
אינה פוטרת את עצמה ד׳ חוטין פוטרים אותה כלומר א׳ הוי טלית של פשתן:

נ"ח: לחייבו בציצית הא תמיה דדרשינן מתוכים ותיעתי שיכול לעשות כולם ...
ולא הוה כלאים תימה שהרי תכלת אינה מעכבת את הלבן ומה חייב לעשות התכלת
משום דעיקר מצוה בתכלת ואינה משורה משום עליה שכולה כשרה אינו כשר לחוט
כשר משום דעיקר מצוה בתכלת אבל עליה שכולה תכלת למה חייבו אלו הימנו חייב
משום דדרשינן מתוכים כבר ומה היה לו לשמור את עצמו דהא אמרינן דהתכלת
אינה מעכבת את הלבן וכו ואי עביד בעלית של תכלת כל ד' חוטין לבן כדא ולמה
בא עליה שכולה תכלת שהתכלת היא עקר אינה כשרה את עצמה ד' חוטין כלומר
ד' חוטין אפילו לבנין כשרה אותה טלית לבן אינו עיקר מצוה לכך אמר לא בהדבר
הלו אלא בלבו עם זה את שפיר למה הקשה על עליה שכולה תכלת ולא הקשה על
עליה שכולה לבן [illegible]

[illegible]

והטבות לבאור רמז כי הנה שלש ענינים הם. ובאור השם קורא מן השמים הענין לשבר ועוד
הנה רוח ה' מרחפת בשערים כאשר נזכר כי הנה כבר אמר שרוח ה' להוביל כח הדק ולכן עשה
ועשה אלהים שלום רבים ובאמצע משה ואל עלי שבולת רבים [illegible] שראה מ"ה בצלם להגביל הלבן
כי כן שנעשה אמר ה' יען בראשית ברא אלהים לכן הדבר עניך ואין מקום לכן כלל והעבודה ל
בלוים אל משה מ"כ בצלם [illegible] כי הלבן לעיקר לא הקרה ה' אמר התשובה שמשיגה הקב"ה
על עולמו [illegible] הרחמים לכמו אל הדק שהוא ה' רוצה להוביל אח"כ ולכן עשה בעשיה.
בורונם ובנגד מצ'לוה השם אמר ברחלת מכנרים כי עיקר מצור התשובה היא לזכור עם
הוא האלהים [illegible] [illegible] ענינו בו בצלם מבורו לעמרא כבא' [illegible] קרח חטא כי המצוה
אינו אלא לא שמור הנה מתחיקן ולכן שאלהים מלא מכנרים ואל תרנוה [illegible] והמצוה כי אין הכוונ'
אם לבורא השם על מרחו אמת לה' לא ממכרת בנגד תורה מן השמים אמר בברה כנרים מהו אל
בבלו עמנא מברחת בבלא מרו אל נורר בהחמרן [illegible] מי נברכו [illegible] אחד על עולם
אב בשר תורה שהרורה מן השמים ואין אנו כולים להשיג בכל מה [illegible] [illegible] קורים נסררים
בא ר' [illegible] חמר קרח [illegible] באור ענה היה כששמעו שמשה אל נורא בכולו [illegible] עוד
סורר אל [illegible] [illegible] [illegible] בלה [illegible] [illegible] ועלי בכולה רבא אמר נשמרו ר' מוו
[illegible] [illegible] מלא מתרים [illegible] בתיות [illegible] הוא להבין כי הכל [illegible] מהחלק כי נבורים עמנא
[illegible] [illegible] ולכן [illegible] אמר קרח למשה אין תורה מן השמים לא משה נבוא בנו
[illegible] שבוא הנה [illegible] על [illegible] [illegible] ה' [illegible] ביום [illegible] אל [illegible] כי היא הלא'
ולו אמר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ברחמים [illegible] הכל [illegible] [illegible]
אמר משה [illegible] בתורה. אמר לו: שמונה משה הקרה שבל מקום. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] משה [illegible] [illegible] לכן לו: השנה לשון [illegible] ההוד כ' אלהים אמר [illegible] אמר

דרוש לפ' חוקת

וממתנה נחליאל ומנחליאל במות ומבמות הגיא

Siamo corporali e altieri? Siamo materialli e orgogliosi?
Siamo caducchi e superbi? Siamo fragilli e ambiziosi?
ma come dementichiamo forsi da dove atraemo il nostro origgine
e da dove deriua la nostra organisazione dal più basso e vil
ellemento ciò è dalla poluere e cenere ויבר אלקים את האדם עפר?
obliuiamo la nostra fine ciò che esser deue doppo la nostra socom=
=benza e la nostra morte, che poluere siamo e in poluere si
conuertiremo כי עפר אתה ואל עפר תשוב. Noi miseri e poveri che nulla
habbiamo in nostra balia e in nostra liberità e tutto ci viene
somministrato p divina clemenza e p la esegrande bontà di d[io]
כי אדם הבל ימיו [illegible] noi mumentanei e che in questa bassa
regione ci lasciamo vedere p passo volante כי צל עובר ימינו noi
peccatori che tolerati veniamo p semplice misericordia d[i] [illegible]
e [illegible] non doversimo ne meno d[i] [illegible] Cappo potiamo orsù
mostrarsi baldansosi e superbi? e che da [illegible] non può venire
tolerata talle intollerante audaccia e anzi viene condanata

e punità al maggior segno questo sarà dunque il mio [illegible]
trattato in questa mane in farvi veder quanto detestabile e
deplorabile è l'orgogliosità e l'altrezza atenti che sono alle prove

Prima Parte

Il potente e סנחריב allorche ~~mandò~~ Rauno i suoi
maggiori e con formidabile armata mandò il valoroso mare=
scialle רבשקה p. conquistare la matropoli di יה qual erra
ירושלים armando con suoi combatenti sin sotto le mura
della deta cità Ecco che si fa ambasciare p. i propri ministri
al Re חזקיה nei seguenti tenori ויאמר אליהם רבשקה אמרו נא אל חזקיהו
כה אמר המלך הגדול מלך אשור incomincia a orgogliarsi ed insuperbirsi
ella Ô che caduta miserabile Ô che disfatta rimarcabile
בבוקר
ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור מאה ושמונים וחמשה אלף וישכימו
Resta in un tratto estinto un così fiorito campo di Batalgia
perda l'arrogante i suoi combatenti e perda altresì la propria
vita restando ucciso da propri figlioli ritornato che fu [illegible]
gia che l'alterezza è delitto e pravità intolerabile e così il
savio disse chiaramente תועבת ה' כל גבה לב יד ליד לא ינקה רע

78

וכן אמרו רבותינו ז"ל כל אדם שיש בו גסות הרוח כאלו עובד ע"ז כדכ' הכא תועבת
ה' כל גבה לב וכתיב התם ולא תביא תועבה אל ביתך ונבין עם מה שאמרתי
בפ' ראשון בשער ש"ה משה כותב את התורה הי' כותב מעשה בכל יום כיון
שהגיע לפסוק זה ויאמר אלקים נעשה אדם אמר לפניו רבש"ע מה אתה נותן
פתחון פה למינים א"ל כתוב והרוצה לטעות יטעה א"ל הקב"ה משה האדם הזה
שאני עתיד להבראות לא גדולים וקטנים אני מעמיד ממנו שאם יבא גדול ליטול
רשות מן הקטן הוא אומר מה אני ליטול רשות מן הקטן והם אומרים לו למד
מבוראך שהוא ברא עליונים ותחתונים וכשבא לברוא את האדם נמלך במלאכי השרת
שנ' נעשה אדם וכתב רש"י בפי' התורה ענ' נעשה אדם ואעפ"י שלא סייעוהו לא ימנע
הכתוב מללמד ד"א ומדת הענוה שיהא גדול נמלך בקטן אם כן מי שיש בו גסות הרוח
ע"כ לא קיים שיהא גדול נמלך בקטן שאילו קיים הכי לא היה המתגאה ואכ"ל המה הכ"ב
נעשה אינו למד ד"א וענוה שיטול אדם רשות מן הקטן אלא לאמר היש שבי רשויות
וא"כ אדם שיש בו גסות הרוח כאלו עע"ז וכן אמר ה"ל כל שיש בו גסות הרוח ראוי
לגודעו כאשרה ואמר ה"ל כל אדם שיש בו גסות הרוח אין עפרו ננער שנ' הקיצו
ורננו שוכני עפר שוכני עפר לא קאמר אלא שוכני עפר מי שנעשה שכן לעפר
בחייו ונל' להבין מה טעם ע"ז וכו' דאמרינן במסכת ע"ז א"ר כל מקום שאתה
מוצא הר גבוה וגבעה נבו' בידוע שיש שם ע"ז ומה שאמר ראוי לגודעו כאשרה
מטעם דאמרינן בירוש' ... וארחון ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום
מי שנדבק לע"ז נעשה כאשרה מי שנדבק לה' ... וכבר אמרנו כל המתגאה
כאלו עע"ז וכיון שנדבק ע"ז נעשה כאשרה וכמ"ש כדכ' ואשריהם והחמנים
באש) ... לכך ראוי לגודעו כאשרה וכיון דכל המתגאה כאלו עע"ז אין עפרו
ננער דאמרינן אלוהי' להם אלא לעזב ואומר אין תחיית המתים מן התורה
ומה טעם הוא כמו כדאית' התוה"ק ... אין לו חלק בתחיה ואין ... התאוה
כע"ז ככופר בכל התורה כולה וכיון שהמתגאה כע"ז הוא ככופר בכל התורה
כולה וכופר אף בתחיה ולכך כל המתגאה אין עפרו ננער ואמרו ז"ל בגמרא אחר
לגס' הרוח מנ' רב אמר מה"ב שמעו והאזינו אל תגבהו רב אמר מה"ב ורם
לבבך ושכחת את ה' ... בגמ' ... אמר מה"ב ומר אמר מה"ב אמונה
... כל התורה אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו ואם נביא הוא
נבואתו מסתלקת ממנו והטעם לפי שכל אדם שיש בו גסות הרוח אמר הקב"ה
אין אני והוא יכולים לדור בעולם שנ' גבה עינים ורחב לבב אותו לא אוכל אל תקרי אותו לא
אוכל ... וכיון שהשכינה מסתלקת ממנו אינו ראוי לא לחכמה ולא לנבואה ולמתקן שכל
המתגאה אם חכם חכמתו מסתלקת ואם נביא הוא נבואתו מסתלקת ...

ועם זה מה אמר מה ומה אמר אמר מה ולא כלום ואחר מוסיף על חבירו ולכן רב' מו"ר ז"ל מיישב
ואלהינו ואלהי אבותינו שמדבר עם האבות כמו שכתב במגן האלף הנז' מתחלה אך כל יושב
המלאכים והמרון שכתבן והוגים המדרגים וכן נביאים לשמה כי אלקים שאינם נביאים אמר אם
לא היו מדרגות הדרך רוח הקודש שורה כהם ומתוך שמתנו ואלהינו ואלהי אבותינו שאם הענין
כי הקדושה נבואה וכו נותן אמר אם חכם חכמה מסדר מתנו וזה שאומר נקדש
שכחה אל ה' כי כל המדרגות שורה הקדושה ולכן אמרו בגמרא הלכ' ה' וכו' הנו כבוד
לה' אלהיכם בעולם תשיך לבם מדבר נבואה ובעולם תשיך לבם עליו
הנה שכלבן לא הקבלו שמתחיל ואמר שמתנו ואלהינו ואלהי אבותינו ואחר האומר הנו
כבוד לה' אלהיכם בעולם תשיך כלומר הזהרו שלא להרהר והנו בכבוד לה' אלקיכם
ולא הרהר כבוד לבם שאם הענין כבר תשיך לבם מלה שכל המר אמר אם חכם הוא וכו
ובעולם תשיך לבם מדבר נבואות ואם נביא הוא כו' ועוד הזהרו שם כל אדם שיש
בו נבואה הבנה לסוף מדרגתו שאז רואה מעלה כול ישנו בעולם ז"ל ואלהינו ואם
חוזר בו נאסף מן העולם במתנו שאז והוא כבר כבן במדרגה כלאחר כעור להב
כבו מכל כל אם לא וכראש שכולה מלו מושל לאחר שנכנס להיכל שהיא נבא
נבואה מלאכת ורשה הגר לו להרוש כל זה ומה אשר יש זה בזה אתנם רשה לו בכבוד
לבב כי רואה מעלה מה רואה מעלה לבך פירש כל אם שיש בו נבואה הרבה לסוף מדרגתו
ר' ינו מדרגה מעלה אם חכם חכמתו מסדר מתנו ואם נביא אבא ומשה רואה
מעלה מן שמדרגה מעלה מדרגה כנ"ל וכן אמרו בספר מיתן לנבואה הרוח מעות ועד
אם אמר שזה נבואתו ובזה כבר לזה אמר כול יש בעולם שזה כבר לו דירה
בעולם כו' ואינו שכן אמרו ז"ל או לרבנות שמקבלת את הגולה ואם חוזר בו שמושכל
ומבקש מן הקבלה אל הקבלה נאסף מן העולם במתנו שמשלם מדה מדי כאחר רבים
שאמש' וכו' בו וכו' בכך את אברהם בכל המדה ובמעשה ובגבורה עכ"ל אמרו אנכי
ומה נאמר יכן יצחק וכן יעקב ואם לא שמתנבאים נאמרים להיות עשיר וכראש
שבולה מלו זו היא מכלכם מעלה לאיזה וכו' ובמוש במדרש אחר הדברים האלה
על המלך אל המן לא נתגלה אלא לרשעה או נמרש לבוער זה הכבוד רואה מעלה
לא היה ראש אמר ר' מ"א בר ר' אשי אמר רב ה"א צריך ש"ה בו אחר מושמו
במשנה ופירש רש"י ה"א צריך ש"ה בו מעלה נבואה הרוח כה שלא יהא קל ראש
משמחנו בו ורו לבריו משתמשים שהוא המשנה פירש מהרש"ם דכך צריך שיהא
חלק מספר יצא מזה מכל עם הרוח שאז יצא משם שהוא עם רוח אמר רב הונא
שמעשה לה במאמר כשיהיה נבואה הרוח מעלה נאה והוזהר לו ה"א אמר רבא
במשנה מאן דליה כה' כשמה' מאן דליה בה כשמה מאן דליה כה ונבואה הרוח
ובשמה מאן דליה כה הנה' וכו' שלא יהא תנו מתנו ועם זה אל יש"ר

רמזו ממשא הרת צריך שיהא בו ממשש גשמי אבל צריך שיהא ממשש כמו שאמרו בר
שיהא בו א' מה בשמינה ואיננו כלומר עם זה איננו בכלל גם הרוח כמו שפירש מהר
ורוש ורמזו בכלל אבל אם הרת יהיו עננים בורר ולא יהיה בו א' מושמעו בשמינה יקטלן
ורנים יקמטון כלומר מוך שימורון לפי שבסופם מתגלגלים ברם וכמו שאמר רב בשמע
מאן ליה כיה וכראש סיבולה יתלו וכו' ד"ה יהיו גם הרוח יורו מרה כראש סיבולה
יתלו וכמו שאמר רב בשמע מאן דאית ליה כה שמכאן רמז במה גדול כה הבחוה ואף
שלמה המלך ע"ה כו ויחכם מכל האדם אמר אמרה אחכמה והיא רחוק ממני ואמר
במדרש ילה מוקה הקורה ר' ... כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוק
ממני אמר שלמה על כל התורה כולה עמדתי ועל פרשה זו של פרה כיון שהייתי
מגיע בה הייתי דורש בה וחוקר בה ושואל בה אמרתי אחכמה והיא רחוק ממני והיינו
מה שאמר הוי דורש בה וחוקר בה ושואל בה

L'impudicizia è quella che tira addosso tutti i mali e se vorrete
rispingere con orrore l'idee del delitto non istarete a guardar la
sua graziosa comparsa e il suo viso ridente ma i suoi piedi che disce-
=ndono nella morte e i suoi passi che s'insinuano sino all'inferno
Voi guarderete il dolore che dura sempre e che segue un piacere
sì transitorio un momento di gioja e un eternità di sospiri Voi
considerarete e le sacre carte vel dicono che questa fattal
cupidità è quella che hà sommerso il mondo in un funesto diluvio
e che ha consumato e ridotto in cenere le cinque infame città
che hà destrutto quelli di שכם rapitori della giovine דינה che ha uccisi
ער e אונן figlioli sensuali di יהודה: che ha fatto cadere sol capo
dell'incestuoso ראובן un eterna maledizione che ha trafitto e
messo a morte l'israelita fornicatore e la femina fornicante
=te che il oltraggio fatto alla moglie del Levita ha desterminato
il tribù di בנימין che ha fatto perire in un Combattimento
i figlioli voluttuosi di עלי che ha fatto morire in un Convito
בלשאצר corruttore di בבל che

דרוש לפ' בלק

ויחל העם לזנות את בנות מואב והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו המדינית לעיני משה ולעיני כל ישראל

כמה״ש ויאמר אל שופטי בני ישראל הלך שבטו של שמעון אצל זמרי בן סלוא אמ' לו הן נדונים דיני נפשות ואתה יושב ושותק מה עשה הלך וקבץ כ״ד אלף מישראל והלך אצל כזבי בת צור אמ' השמעיני לי אמרה לו בת מלך אני וכן צוה אבא לא תשמעי אלא לגדול שבהם שהוא משה וכו' תפשה בבלוריתה והביאה אצל משה אמ' בן עמרם זו אסורה או מותרת אם תאמר אסורה בת יתרו מי התירה לך ..

[illegible]

Non evi peccato più detestabile e deplorabile come il peccato della Lasuria e Libidine peccato detestabile dalla Legge e deplorabile dal morale [illegible] E non evi peccato abbomineuole e odieuole dinanzi gli occhi del Supremo motore, come La Lasuria essendo egli Santissimo e così dicono רבותינו כל מקום שאתה מוצא גלוי עריות שם אתה מוצא [illegible] E così il scelerato בלעם non trouò il modo più plausibile per rendere in consiglio La diletta unione altro che con Lesortare i [illegible] di esporre Le Loro figlie accé netere del dellito e delinquenza egli è pecatto incompatibile e intolerabile e Dio per certo tolerare non vole dal peccatto atenti che vel dimostro

arte

Che il peccato della Libidine è il peccato detestabile e iniq[uo]
Legete al primo dell genesi che di per questo peccato è distrutto et estirpatto il mondo

ויהי כי החל אדם לרוב על פני הארץ ובנות ילדו להם ויראו בני
אלהים את בנות האדם כי טובות הנה ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו ואמרו רבותינו
ויקחו להם נשים זו אשת איש מכל זו משכב זכור אשר בחרו זו בהמה. [illegible] ויאמר
אלהים אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה כי נחמתי כי עשיתים ויקשה
למה ענין זה לזה אבל בא הכתוב ללמדנו כמה גדול עונש שלא ראתה שהעונש שמעולם
מעשים שלא היו להם כל כך גדולים ולא היו [illegible] ליקחם בהיתר ולקחם באיסור אבל זה
אינו כי ויהי כי החל אדם לרוב על פני הארץ ובנות ילדו להם והיו להם ליקח בהיתר ועם
ויקחו להם נשים זו אשת איש ואל תאמר אם הוא ענין כל כך מגונה למה מצאנו דוד [illegible]
שבטל שכבר אמרו ז"ל בגמרא כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה שנא' ויהי דוד בכל דרכיו
משכיל וה' עמו אפשר חטא בא על ידו ושכינה עמו [illegible] שאמר במזמור
רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו באלהים סלה ואתה ה' מגן בעדי כבודי ומרים
ראשי קולי אל ה' אקרא ויענני מהר קדשו סלה כבר אמרו חכמי האמת [illegible]
אשר איש [illegible] אלהים וכמו שאומר ויאמר אלהים אמחה וכו' וכן והשחת
הארץ לפני האלהים וכן הלה אומר דוד רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו באלה
[illegible] אין [illegible] אלהים אבל זה אינו כי אתה ה' וכו' כאשר
אתה ה' היה שכתב ויהי דוד בכל דרכיו משכיל וה' עמו שתלה ה' [illegible] שלא
נאמר [illegible] אפשר חטא בא על ידו ושכינה עמו ואז תלה ה' מגן בעדי שמור
שלא תמאר [illegible] ועשה לו ה' [illegible] התורה נפשו וכן אמרו [illegible]
על [illegible] היה רוצה שדוד [illegible] מכון שמו
[illegible] קודש וכל הכתובים [illegible] ואמר לו הקב"ה דוד בהיתר לקח
שהיוצא למלחמה דוד גט כריתות כותב לאשתו ואל היה לו [illegible] הנשים
[illegible] השנה לראשון או בן שבעה לאחרון אל כבר [illegible] כמו שאומר שם
עשו אלה שנא' ולו ה' [illegible] להראות שלא תמאר
ולרמה בהיתר [illegible] נפשי [illegible] קולי אל ה' אקרא ויענני מהר
קדשו סלה [illegible] אל
[illegible] שלמה [illegible] בשעה [illegible] שלמה המלך [illegible]
לבית קדש הקדשים [illegible] שערים זה בזה שנא' שאו שערים ראשיכם וכו'
אמר [illegible] ולא נענה כיון שאמר זכרה לחסדי דוד עבדך נענה [illegible]
שעה נהפכו פניהם של שונאי דוד כשולי הקדרה וזהו דקאמר קולי אל ה' אקרא
[illegible] אור אבל [illegible] ויענני מהר קדשו סלה שלא [illegible] זה האור [illegible]

כי אם מהר הקדש שהוא שרוי בשעה שכונס הוין לכה דהא הדהשיה. אה׳ כה׳ מה׳
ומן גזה ואפילו להסרבל בנשים כלא׳ כמסכה כלה כל התורה. תמוה לאשה כה לימר
כי אפי׳ נהל כתושה רבנו שנהג דגרה עליה לא יבא תורה של גרינס שאי דלי
לא יבא דע לא יבא תורה של גרינס וכן תצנו גבי גרים הזוגר שהיה פ״ב שנהרו
כי חוק מישראל כמו שאמרנו במדרש הקודם. ויאמר משה אל שפטי ישראל הלך
שבמו וכו׳ אל זו אסורה או מותרת נגל אסור כי ידרן מי הדיר לך עלגור לכל
עם מאי קאיק בעתר דכתוב ל׳ גם פצוע דכה וכרות שפכה מותרים בגיורת
ומשוחררת ואינם אסורים אלא מלבא בקהל גמר׳ כמו מינה. מרב שישת פצוע
דכא כהן מהו בגיורת ומשוחררת וכרב כש׳ לא דכהן כשר אסור בגיורת ה״נ
מונה בקדש בקדושתיה קאי ואסור או דלמא לא בקדושתיה קאי ושרי אל רב ששה
גיורה פצוע דכא ישראל מותר בגיורה ואי סלקא דעתך בקדושתיה קאי הרי כאן
לא דהתם בם אמר רבא אמו משום דקדושה לא קדושה הוא דאסירי לבוא מגלד בן
ואפי׳ כולה לענין והני מילי בגירן נכרים. אבל כי מגיירי כשראל שרו ורבנן הוא
לגזור בהו וכי גזור בהו רבנן בגירן בני אולה אבל הא׳ דלאו בר אולה לא גזור
בהו רבנן וכרב כש׳ אמו הכא דקא אסר דהתני באומות משום קדושה ולא
קדושה הוא דאסרינהו אפילו נתגיירו כגון נתינים שהם גרים הכא נעם לבנת
מולד בן ואלה לענין הלכך בגירן נכרים קרא כתיב לא דהתם כם אבל נתגיירו
שרו בה והא דאמור ישראל כשר לא ישא נתינה גזרה הוא דגזור רבנן כדאמרינן
לקר גזר עליהם וכי גזור רבנן רבך לבני אולה דשייך לאסור דגרה לענגל משו
אולד ומתקשה הומר׳ אלא מעתה מתור לבני אולה הכי נמי דאסור והא הבן
הנך ממזרים ונתינים מותרים לבא זה בזה אלא כי גזור רבנן בכשרים בפסולים
לא גזור וכרב רש׳ כגון פצוע דכ׳ ומתיר הכה אמר רבא לאו מילתא היא
כלומר האי דאוקימנא קרא בגירן נכרים אין להן חתנות אבל נתגיירו יש
להן חתנות לאו מילתא היא בגירן נכרים נמי אין להן חתנות נתגיירו יש להן
חתנות. ואב מאי דאמר קרא לא דהתם אינו בגיורה ומשום דקדושה מן שרי
פצוע דכא בגיורת שהוא לא בקדושתיה קאי וכהן פצוע דכא מותר בגיורת
מתניה רב יוסף ויתחתן שלמה את בת פרעה מלך מצרים וגיירה
לא קבלו גרים בימי דוד ובימי שלמה מיהו הוא ומתמק משום דשלמה ...
הא לא צריכי והא מצרית ראשונה היא וכי הוא הנך אזלי ואתערבי והנו:
אמרינן גירו והא הנאך נפק אמר ר׳ יהודה מנימין גר מצרי היה לי חבר והלכו
דגל אמר אני מצרי ראשון ונשאתי מצרית ראשונה אשיא לבני מצרית שני
כדי שיהא בן בנו ראוי לבא בקהל ומי רב כי׳ אבן משלשה דורות.

שלמה לא נשא מ״י לכה״ב מן הגוים אשר אמר ה׳ להם לא תבאו בהם והם
לא יבאו בכם בהם דבק שלמה לאהבה אלא קשיא דהתנן אלא מרוב אהבה יתירה
שאהבה מעלה עליו הכתוב כאלו נתחתן בה אע״ג דאמרינן מהב׳ דבר׳ הרמ״ה חבר הוא
דאסר קרא לא תתחתן הוא בגויות אבל בגירות לא ולרמב״ן אמר דהוא בגירות ולא
בגויות דהא הני מתנות ואע״ג דאמר דהוו דקאמר ומר׳ למעשה זו אסור׳ או מותרת בלאו
מה׳ דכה״ב לא תתחתן בם הוא בגירות אבל בגירות ליכא איסור דמותרת את מותרת
את שפיר שנשבה בר יורו לפני שהיה בגירות אלא את אסור׳ משום דקרא קאי אגיורת
בר יורו מן הגירה לך אלא והא הוא בגירות ולא בגויה ולכן אף זו מותרת
אי דאמר כעניין אחר למי מה׳ דא״ר בקידושין על מעשה נבל מי שאין עליו קידושין
וכו׳ בבריתה תנן אמר קרא לא תתחתן בם וכתיב בתריה לא יהיה לך דורך תורה אשכחן לאו
רחמי קידושין ולדה כמותה מנין אמר ר׳ משום רשב״י דאמר קרא כי יסיר את בנך
מאחרי בנך הבא מישראלית קרוי בנך ואין בנך הבא מן הנכרית קרוי בנך אלא בנה
אמר רבינא שמע מינה בן בתך הבא מן הנכרי קרוי בנך וכו׳ והוא בשבעה גוים כתיב שאר
אומות מנלן אמר קרא כי יסיר את בנך לרבות כל האומות הנחה לר״ש דדריש
טעמא דקרא אלא לרבנן מנא אמר קרא ואחר כן תבא אליה ובעלתה מכלל דמעיקרא לא
תפסי קידושין אשכחן להו רחמי קידושין ולדה כמותה מנין אמר קרא כי תהיין
לאיש שתי נשים ולא לגוי כל היכא דקרינן ביה כי תהיינה קרינן בה לבתולה לא כל היכא
דלא קרינן בה כי תהיינה לא קרינן וילדו לו ואע״ג דאמר לה היה מעוברת ממזר בן
פלוני עם משה דכבר אמרנו לר״ש סבר לא תתחתן הוא אף בשאר אומות ורבנן דקרא
בז׳ עממים וזהו דקאמר זו לאיסור מז׳ עממים אסורה או מותרה אסור׳ כר״ש דאמר
לא תתחתן הוא אף בשאר אומות או מותרה כרבנן דאמר דאינו מדבר אלא בשאר אומ׳
ואף אסור׳ בה ידו מי הגירה לך כלומר אף שהלכה כר״ש ואסור׳ בה ידו מי הגיר לך
שאף היא היתה מז׳ אומות ואינו מז׳ אומות אבל לא היתה דסבר קודם מרן הגר ועוד שגיורתן
כמו שאמר מתוך שאר אומות שנתגיירו מותרת להתחתן בהם שהרי מאחר שהוציאן
הכתוב לאסור עמוני ומואבי מכלל דשאר גרים מותרים לבא בקהל הכי הלכה
כר״ש ומעשה נ״ר וזהו דקאמר מדרש אבכור ויאמר אל בנותיו ואיו מיר צאה לבכורה
בבכור והבכורה דא שמיהרה כל בת אבוה בהם הבכור ואע״ג מושב מעמים אלו היתה
מותרת אבל לה״ק מה שאמר הכתוב יקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה ולעיני כל
עדת ישראל לא הם היה כמנו משה עבדנו ישראל לבך וירא פנחס וגו׳
[illegible] עם מה׳ דא״ר כגון לך לו את צאת נגרו על כרך משום שחננם ויזנו
משום גם על גם משום [illegible] על בנותיהם משום לא ועל [illegible] אחר משום

לא בעולת כותי לאורייתא היא דהכי לא דריש [illegible] לאורייתא אומנות אבל [illegible]
לא נאמרו אלא ברצון [illegible] לשאר אומות [illegible] כדאמר כל [illegible] אלא בזמן [illegible] לרבות
כל [illegible] אלא [illegible] לאורייתא [illegible] ואמרו [illegible] [illegible]
[illegible] בבת [illegible] של שם [illegible] [illegible] הלכה [illegible] אלא לאורייתא
[illegible] הבא על בת ישראל [illegible] אבל ישראל הבא על הנכרית לא [illegible] עמור אם
ישראל הבא על הנכרית הבא על הנכרית [illegible] הבועל ארמית קנאים
פוגעים בו אל לאורייתא [illegible] [illegible] אפילו בצנעה [illegible]
[illegible] הלכה [illegible] להבועל ארמית קנאים [illegible] אבל בצנעה לא
[illegible] ישראל [illegible] [illegible]
[illegible] הבועל ארמית [illegible] קנאים פוגעים בו [illegible]

[illegible]

[illegible] ביאה [illegible]
[illegible] הרבה [illegible] [illegible]
[illegible] אבל [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] אלא [illegible]
[illegible] אחר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

שאמר לא נשבע מ״ד לכה״ב מן הנזיים אשר אמר ה׳ לכם לא הבאו בכם וכם

לא יבאו בכם ככם לכך שאמר לאהבה אלא קשיא ורחמן אלא מרוך אהבה יקירה

שאהבה מעלה עליו הכתוב כאלו גרמו בה אע״ג נמר״נו מה״ב לרב מרתי אבר הוא

לאסר קרא לא הרחמן הוא בנרות אבל בנירות לא ולבסוף אמר להוא בנירות ולא

בנירות לבר להו מתנות ואע״ג נאמר להו להאמר זמר׳ למעשה זו אסור או מורכב כלומר

מה׳ הכה״ב לא הרחמן בם הוא בנירות אבל בנירות לכא איש נמורכב את מורכב

את שמים שנשבר בר יקרו לפני שהיה בנירות אלא את אמר משום דקרא קא׳ מנירות

בר יקרו מי הקירה לך אלא ולא הוא בנירות ולא כשרינה ולכן אף זו מורכבה

אן נאמר כענין אחר למי מה׳ לה״ק בקידושים כל ...

וכן בכריתות מנין אמר ...

רמה׳ קידושים

ונאמר׳ בנך הב

אמר רבנ׳ שמו

אותמור מנין או

משמעה דקרא א

הכם׳ קידושים

לא״ש על משום

כלא קרינן כ הר״נ

מלוא עם מעשה לכב

כג׳ עמתים וזהו לקו

לא הרחמן הוא אף

ולא אמנו׳ בה יקרו

שאף היא היהה מה׳

כמו שאומר מתנו לשו

הכתוב לאסור עמתו

כרוש מעשה נ״ר וזהו לקו

בל מי שאין עליו קידושין

ונרר קירון אשכחן לא

א כי יסיד אך בנך

ו׳ בנך אלא בנה

נויים בכה״ב שאר

ירש להרשי

עכלל המשוק לא

ר קרא כי קרי

ק נכל היכ

עונר זמרי בן

ה׳ ורבנן לקא

כרוש להאמר

לא כשאמר אותו׳

ומי הקיר לך

ר ועור שנירותך

מנאמר ישהצלך

, האין הלכה

תל״ר יצחה לצורה

in del ... ar ... quando ... sara ... era ...

e solo un 9 che allora non sapeva dire 9

per andare al 8 in li banchi ... fora

un ... un ... che sono ... li ...

... metano oniti a 8 banchini e li

...ra noue andar al uinti ...

... prendera li bolete banchini che ...

un solo prendera in li ... e sarano

... per andare al ... sabira io andare

... noue e quel ... di nietera in la

numero ... sono e ... in li ... banchi

... el ... non ...

... un ... che ... non ... li

... un ... per andare al ...

e prendera quel ... che ...

... in ... prendera ...

... sarano ... per andare ...

... noue e cosi in li

... הכפור ואע״ג מושנו מעתים אלו היקר

כלפור והכוחה לא שמירה כמ

מורכה אבל לה״ק מה שאומר הכתוב יקרב אל אחו אך המלינה לעיני משה ולעיני כל

עדת ישראל להוה לו אם היה כבני משה עבוני ישראל לבך וירא כנותם ונראה

ועוד להבו עם מה׳ לה״ק כמוך לך לו אחר יצחק גזרו על כהן משום שהנם וזמנו

משום ינם ועל ינם משום נניהרם ועל כבלה משום לא ועל ... אחר משום

47

לא בעולת כהן לאורייתא ה"ה לכהן לא רבינן בה לאורייתא אומנם אבל [illegible]

לא נאסרת לישראל ונזורים אלא לשאר אומנות ולרב"י שאסר כל ימיו אלא בבן מאחר. ולרבותינו

כל האוסרים [illegible] לנותר [illegible] כהונה אסורה לכך מהנה נאסרת [illegible] ונזור אפילו

זונה זונה נמי בכלל לכן של שם נמרו לכהן ויאסר. הלכה [illegible] אלא לאו [illegible]

נכרי הבא על בת ישראל המשכבה בהר"י אבל ישראל הבא על הנכרית לא נאסרת [illegible] עמור אם

ישראל הבא על הנכרית הבא על הנכרית [illegible] להאסר [illegible] הבועל ארמית קנאים

פוגעים בו אל [illegible] בפרהסיא ובמעשה [illegible] אפילו בצנעה [illegible] נשארין

[illegible] הבועל ארמית קנאים פוגעים בו בפרהסיא אבל בצנעה לא

[illegible] ישראל [illegible] בפרהסיא [illegible]

[illegible] הבועל ארמית בפני [illegible] קנאים פוגעים בו [illegible]

[illegible]

[illegible] הוא בחטא [illegible]

[illegible] הוא לקדש [illegible] מקום [illegible]

[illegible] ישראל [illegible] הוא [illegible] מלך [illegible]

[illegible] ישראל [illegible] הוא [illegible] מלך [illegible]

[illegible]

[illegible] ישראל [illegible]

[illegible]

[illegible] הדברים האלה [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] רבנן [illegible] קידושין [illegible]

[illegible] קידושין [illegible]

[illegible]

[illegible] הלכה [illegible] קידושין [illegible]

[illegible]

[illegible] הלכה [illegible]

[illegible] הלכה [illegible]

[illegible] הלכה [illegible]

[illegible] ישראל [illegible]

[illegible]

והתפילות כי שהשרה בכל גבול והתפילה אורם לזה ק״ה היא מולכת
א׳ למטה נגד אורם והתפילות ולמה א׳ גבריאל והתפילה ולא מלאך אחר א״ה כגון
[illegible] חנניה מישאל ועזריה לכבשן האש כי [illegible] וגו׳ עם בכתמי [illegible] ז״ל אמר
הרב גבריאל אל הקה ולא יצל אורם שר הברד [illegible] מלאכי המים מכבים את האש והבא [illegible]
[illegible] כמים [illegible] המבוע כמו שאמרו אין על הנם מוכר [illegible] אבל א״ה בא לשב [illegible]
[illegible] היה קשר לישראל כמעשה העגל [illegible] בנור כו׳ [illegible] והקשו [illegible]
[illegible] היא בכיה [illegible] ואמרי [illegible] רבנן [illegible] שנים [illegible]
[illegible] אמר [illegible] שמואל [illegible] ר׳ [illegible] ז״ל [illegible]
ומעשה [illegible] והלא [illegible] הוא כר׳ [illegible] כאמרי [illegible] ז״ל [illegible]
[illegible] ז״ל [illegible] ורבי [illegible]
[illegible] נבוכדנצר [illegible] גבריאל [illegible] הקב״ה [illegible]
[illegible] הקב״ה [illegible] ואתה [illegible]
[illegible] הקב״ה [illegible] גבריאל [illegible] הגולה [illegible]
[illegible] בין [illegible] ואמר [illegible]
[illegible] ואמר [illegible] הקב״ה [illegible]
[illegible] גבריאל [illegible] והתפילות כי [illegible]
מישאל ועזריה מכבשן האש [illegible]
[illegible] ואמר [illegible] אחרי [illegible]
[illegible] אחרים [illegible] והתפילות [illegible] לכבשן האש [illegible]
[illegible] אורם [illegible] הברד [illegible] אחרים [illegible]
[illegible] אורם [illegible] יהודה [illegible] עשר [illegible]
[illegible] הכל [illegible]

דרוש לפ' פנחס

לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום

במדרש לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום בדין הוא שיטול את שכרו

רבותי

Se è detestabile e deplorabile La Libidine e La Lussuria, egli è altretanto encomievole e Lodevole La Castità. Se merita punizione un uomo Libidinoso merita di essere premiato quello che s'astiene, e più ancora quello che hà tutta L'abilità e comodità di cometerlo e incorrere in tal delinquenza e che Sottomete e Subordina La tentazione. rimiriamo Giuseppe il casto che La moglie di פוטיפר che continuam.te et incessantem.te Lo Soducea acciò che cometesse e darsoccasse in tal enormissimo peccato &. e pure ancorche hauea tutto il potere di Cometerlo non volse condicendere, ne concentire a tal rea massima ne volle udire a tai nocevoli e perniciosi Comfabulazione &. non essere nella Suprema disgrazia — פרעה המלך. dite orrà da che derivete di hauere quella Superiorità e degnità di essere vice Re. da che derivette di essere patrono assoluto di egitto La Sua castità e La Sua purità che non incorre in tal

in tal peccato o tal Sarà il guidardone e il premio di quello che Si astiene di non cometere tal peccato come Sono con piccolo rispiro à dimostrarvelo

Prima Parte

Che Sia Lodevole un uomo che hà tutto il comodo di cometere dal peccato e pur Si astiene non fà di bisogno de prove mentre che Lo vediamo chiaram.te ed evidentem.te dalla odierna Legenda
פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב chi mai ebbe più comodità di cometere tal peccato come פנחס come dicon' רבותינו ז"ל לשנה בא"ה אל לשונו
ונכנס ונתחהו מיד בלבד פרושי הרי אמרו לכן Ecco che haueva tutto L'aggio di incorre in tal Scandolonza e Si astene ecco dio Lo encomia e Lo Loda col dire פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ואמרו רבותינו
לפי שהיו השבטים מבזים אותו הראיתם בן פוטי זה שפטם אבי אמו עגלים לע"ז
והרג נשיא שבט מישראל לכך בא הכתוב ויחסו לשבח פנחס בן אלעזר בן אהרן
הכהן קנאי בן קנאי משיב חמה בן משיב חמה ואף קבל הכהן שכר על זה לכן אמור
הנני נותן לו את בריתי שלום ואמרו רבותינו כהן הוא שימלא את שכרו א[illegible] קשה
יכו הוא כהן שימול את שכרו יכונו לה והא קי"ל אין הקב"ה מקפח שכר כל בריה אבל
מי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא כי אם לאחר מיתה [illegible]
[illegible] במדרש כל אהרן אלעזר בריה אל נבי [illegible] כפנחס לא היה
פנחס בעלמא כלותו [illegible] שלום [illegible] אבל פנחס בעלמא הוה
[illegible]
[illegible]

מלוג קדוש מה' מעותא בנין דכהנ' ובנים לא היו להם האיערנו לזקני המלכה כה"ר ...
ארחין לשמשא בכהונ' רבה בשעה' דקני פנחס על ברית קדוש ונטל בנו אובלמים ויהי
להון לכ"פ על רוחמה לעיכרון דכל ישראל בר מתה שבט' דשמעון בכתה אובלמים הרא
ובי פרחה נשמתיה מיניה והרין רוחים דהוו ערוגלאים בלא דכהה חרבלין כתרא
אז אליהו מובכ' מעם מירה ולכן הוא חי וקיים כי כבר הוא מר כמעם אחרה ולכן כך
הוא שימול את ישכר, אעפ' שסבר תלנה בהח' ועלתו לכה כנ"א לאחר מיה' פנחס
כבר מה שפרחה נשמתו נער שאומר הכתוב פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ישרה
יכול לומר פנחס בן אלעזר בן בנו של אהרן הכהן אבל אמר בן אהרן הכהן כאלו
היה בנו של אהרן הכהן מתוך נשמות של נדב ואביהוא שנכנסו לתוך גופו ונעשה זה
גלעזר לכהן מה שאמרנו ז"ל לא נתכהן פנחס עד שהרגו לזמרי לפי שידענו שאעפ"י
שנקב' כהונ' לאהרן הכהן לא נתנה אלא לבניו שנמשחו עמו ולתולדותיהם שיולדו אחרי
כן אבל פנחס נולד קודם לכם ולא נמשח לא בא לכלל כהונה אבל עכשיו שפרחה
נשמתו ונכנסו לתוך גופו נשמות של נדב ואביהו שהיו כהנים אז היה יכול להיות
כהן מצד נשמתו ומה שאמרנו לא נתכהן פנחס עד שהרגו לזמרי שאלו לא היה
הורג שזה היה מ"ב שנתקבצו שבטו של שמעון להורגו ופרחה נשמתו ונכנסו לתוך
גופו נשמות של נדב ואביהו שהיו כהנים לא היה יכול להיות כהן כלל אבל עכשיו
שנכנסו לתוך גופו אלו הנשמות שהיו כהנים יכול להיות כו' ואז לא נתכהן פנחס
עד שהרגו לזמרי. או נאמר לתירוץ מעם אחר למה לא נתכהן עד שהרגו לזמרי.
דא"ר במסכת כלה הובא בלקוט פ' תמור ויקרב את קרבן ל' אלעזר' זו ביכור'
זו ארשב' כל המלאכה בנשים סוף כח ליה עבודה וכל המלאכה עצמו מן העבי'
אפילו הוא ישראל ראוי להעלות עולה שנ' המזבח בכא שנ' וישלח את נערי בני
ישראל ויעלו עולות וכל מי שנכנל מעבי' ולא עשאה כאין מנו השכל כמלאכי
השרת שנ' ויחזו את האלהים ערכוהו ארנהו בפנחס במעשה זמרי שנכנל
מן העבי' ולא עשאה וגם כינה לכו מן העבי' ולרבי' הרג את זמרי על כבה
לכן לא נתכהן פנחס עד שהרגו לזמרי לכון שנכנל מעבי' אפילו הוא ישראל
ראוי להיות כה"ג כ"ש פנחס שהוא מזרע אהרן שראוי להיות כה"ג והוא חי וקיים
כתוב השרה ועם זה לתוסר את מבין העמסה למה נטל יעקב הבכור' מראובן
ליוסף שנ' ובחללו יצועי אביו נתנה בכורתו ליוסף ולמה נתנה ליוסף יותר מאחיו
אחיו אבל עם מה שאמרנו את' שמ"ר לכון הבלמי שנכנל מעבי' ראוי להיות
כה"ג מי שאינו נכנל אין ראוי להיות כה"ג ואז ראובן שלא נכנל אין ראוי להיות
כה"ג עד שלא הוקם המשכן היה' עבודה בבכורות ולכן נטלה מראובן וכו'

... גדול מן העבירה במעשה דפוטיפר וכל הגדול מחבירו ראוי להיות כ"ג שזה היה המעט
שירין ויעקב נחשו על הבכורה. דה"ה בכא בקרא חמש עבירות עשה אותו היום בא על
נערה המאורסה לכה"ב ויבא עשו מן השדה וכה"ב והוא עיף בשדה מצאה וכו' ולכן שלא
נצול מעבירה אין ראוי להיות כ"ג לפיכך נתן נחשו על הבכורה. מכאן הראו כמה גדול שכר
מי שאינו עובר עבירה ויש לו יכולת כל לעשות כמנחם ויוסף שבן כה"ב [illegible] והיה
לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על בני ישראל אבל יש
להבין על מעוקה זה דנראה המשום ויכפר על בני ישראל לכך זכה לכהונה דאל אינו
מה בבנה מה. אבל למאמר ז"ל הוא מה בבנה מה. דה"ה בנו דתנרכן אמר ר' עזיגי בר
שמעון למה נסמכה פ' בנות כהונה לפ' קרבנות לומר לך מה הקרבנות מכפרות אף בגדי
כהונה מכפרים וכו' כנ"ל. ולפי זה שכן שלכפר על בני ישראל מה זה
והיה לו ברית כהונת עולם שיזכה להיות כ"ג וילבוש בגדים ובגדי כהונה מכפרים
ולא מעבירה זו בלבד אלא אף בשאר עבירות הוא מה בבנה מה. ולכן מרגלים שהוציאו
דבת הארץ לא היו להם חלק בארץ ויהושע וכלב נטלו חלקם וכן מתלוננים ועדת
קרח בלה"ה בכה"ג אבינו מת במדבר זה צלפחד והוא לא היה בתוך העדה הנועדה
מרגלים הנועדים על ה' אלו מתלוננים עדת קרח כמשמעו אבל רש"י פי' והקרבה בגור
צלפחד וכו' אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה כי בחטאו מת לפי שהיו
בחור לומר בחטאו מת נזקקו לומר לא בחטא מרגלים ולא בחטא מתלוננים ולא בעדת
קרח אלא בחטאו לבד מת ולא החטיא את הרבים עכ"ל רש"י והוא מלשון ספרי ובפי'
מעוללים הכנ' לרש"י בא להדן יותר קרא שאומרו ולא היה בתוך העדה הנועדים וכו'
נראה שזה יתר ולכך פי' רש"י לפי שבאו לומר בחטאו מת נזקקו לומר וכו' ועל
לא נודע רש"י מה הכריחם לומר כי בחטאו מת מה היה חסר אלו אמרו מקום
אבינו מת במדבר ולא אמרו לא היה ולא זה הלא יותר לומר כי בחטאו מת מעבר
היה עונה מעלה ועוד אומר לפי רש"י שפירש אלא בחטאו מת ולא החטיא את
האחרים למה ידוע נראים שזה יתר המאי נבקיה יש כבר אם החטיא או
לא אבל ז"ל להורות לומר דיקא בחטאו מה הוא לאו דוקא לא היה להם מקום לבר
לפי שזה בה"ר צלפחד דכת' הנה בנות צלפחד מכתנות הן דרשנות הן צדקניות
הן מכתנות הן דאמר רבי שמואל בר נחמני מלמד שהיו משה יושב ודורש בפ'
יבמין שנ' כי ישבו אחים יחדיו אמרו לו אם כבן אנו חשובים תנה לנו נחלה
כבן ואם לא היינו אחנו ואמרינן בגמ' פ' יש נוחלין וכו' ירושלמי נאון כרב נאי בר
ומבא בנות' הני יבם מותר לא בנו הליצה מיבה. ואם היה הבעל מותר וייבמה
הדין ומה בשנתיהם בלא בנים אינה צריכה בום דהא לאו אחיו הוא אלא לבר.

אשה מותר לא הר״כם ואמרינן בג׳ דחולין ד״ה המותר לחלל שבדיה דמותר לעבו׳
כמו׳ המקושש זה צלפחד וכאן הוא אומר ויהיו ישראל במדבר ולהלן הוא אומר אבינו
מת במדבר מה להלן צלפחד אף כאן צלפחד ואע״ג צלפחד היה מותר לעשותו ומותר לשבת
כמותר לענין ואע״ג אשה צלפחד לפי דברי ר׳ יהודה נאמן לא הר״כם ואע״ג לא למור להשה
מותר הר״כם כמו צלפחד היה להם מעשה נמור לומר אם אנו חשובין כבן הנה לנו אחוז
כבן ואם לאו הר״כם אמנו ואעפ״י שהיה אשה מותר שחלל את השבת אעפ״כ אשה מותר
הר״כם אבל לפי דברי ר׳ יהודה נאמן לאמר שאשה מותר לא הר״כם אע״ג אין מקום לטענתם
אם כבן אנו חשובים הנה לנו נחלה כבן ואם לא הר״כם אמנו לתת לעולם אינם
חשובים זרע וזה קשה דהלא הר״כם אמר הלא אמרן היה אשה שלצלפחד שהיה מותר
לחלל שבת ומותר לחלל שבת כמותר לענין ואשה מותר לא הר״כם אבן לפי מה שאומר
רבותינו שעשה תשובה נח׳ אף לשנה זה הוד נאמן לפי שמקשים רבותינו לדברי ר״ע
דאמר מקושש זה צלפחד ובחטאו מת שחלל את השבת אע״ג קשה מה שאמר כל מי
שאמר תולה מעשיו מקומים ורבותיו מיחסו לשבח הרי זה צלפחד בן צרה ולמה
שהיו כמו צלפחד וכאות כמו זכאי ואם צלפחד חלל שבת היכן צדקה ואומרים
שכיון דכל המומרים מקומים נעשה תשובה והנה קיום האף לפי דבריו ר׳ הוד אם
נעשה תשובה קרינן ביה כי ישבו אחים יחדיו ויקוקה ליבום ולכן מה צדקו מאד כמו
צלפחד ובחכמה דברו ובמתנו דברו כי אמרו אבינו מת במדבר וגו׳ ואם כבן אנו חשובי
הנה לנו נחלה כבן ואם לא הר״כם אמנו וכן אמר להם הלא אביכם היה מומר
ואמרו אינה מריבתה מה עשו אמרו בחטאו מת פירוש בשביל חטאו נודע במדבר וכל
המומרים מקומים אע״ג עשה תשובה וכיון שעשה תשובה אסרו מריבתה אך לא
אף למה החטיא את הרבים ואין מספיקין בידו לעשות תשובה לכך אמר בחטאו מת
ולא החטיא את אחרים ונראה עוד לנו לומר פירוש אחר כי בחטאו מת היה
כמודע קנתות דבר אחר והקריבו כמו צלפחד מה שהם אמרו מעשה לדורים
הראשונים אמר אבינו מת במדבר הב׳ אמרה והוא לא היה בתוך העדה רגועו.
על ה׳ בעדת קרח רז״ל כי בחטאו מת הוא המקושש הר״בינו אמרה למה ידע שם
אבינו החמישית אמרה ובנים לא היו לו אמר להם מעשה אפשר לבר שהירש אמרו לו
למה אמר להם שאדם נקבר אל ובה אמרה מישה רבינו הואיל שהזכר יורש …
אמנו וכבר אמרנו המותר לחלל שבת כמותר לענין אשה מותר לפי דברי … לא
הר״כם ואע״ג היה נוגעים ואם לאו הר״כם אמנו והלא אינה בר יבום ועוד קשה
למה אמרו כי בחטאו מת הוא המקושש למה לי לדעת אם היה המקושש … לאו
אבל איתא בג׳ דחולים קף י״ד השולחן בשבת ובוים הבכורים אע״פ שמתה …
בנגעון שתימהו פשרו׳ נתרקשו הקומפוזיה ואבינו במזיר בנו לאורקה ור״ת

[illegible] איך שאמרו בשרה והא מותר לחלל שבריה אסור לאכול משתמרו כהלכה לעיל
ועל כבמותר כמו לאורחיה אמר ר׳ מאיר זה ורבי מאיר אית ליה כבי׳ זה בורר המותר
לדבר אחר הוי מותר לכל הבריה כולה ויש לומר הרם בחרם והכא בכמנה מהו לענין
המעשר כרבי מאיר קשה ועוד י״ל המעשים בטעם אחד לא חשיב מותר ואפ״ה מה דאמרינן
המותר לחלל שבבולו כמותר לכל הבריה היינו החלל יתר מטעם א׳ אבל בשביל שבח א׳
לא נקרא מותר עשר זה נלמד ההיא ההוספה לישנא דהתחלל שבריה ה״ל מחלל שבי׳
ואסור מחלל שבריה לומר דהקא בשביל שבריה הרבה נקרא מותר ולא בשבח א׳ וכמו׳
בלמחר כחמה הכרו ואסרו אכינו מה במדבר וכו ואה״ל שמא מה בשביל שאר איזה
חמא נשנה בה. אעפ״ שאינו מותר ולו׳ וכו׳ והמותר לדבר אחר הוי מותר לכל הבריה כולה
בר׳ מאיר ואשה מותר לא קרבים ולכך אסרו כי בחמאו מה זה בלמחר וכיון שהזה
המקדשים לא חלל כגון שבח א׳ ומה דאמרינן המותר לחלל שבריה הוי כמותר לכל הבריה
כולה לדקא לשבריה הרבה אבל טעם א׳ לא נקרא מותר ואפ״ה כיון דאינו מותר ליכא מה
דבלנו להם אבנו חשובים בזרעו רבה לנו אמורה ואם לאו הרבים אמונו וזה נלמד דאמר
כי בחמאו מה ולא אמר בחמאין אלא בחמאו דה״ל בשביל חמא א׳ שעבר כנגד א׳ ואפ״ה
בשביל טעם א׳ לא נקרא מותר ודר״בם אמונו

דמשק [illegible] בת

[illegible]

אין דחוצר [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] כחמאו
חמור לה [illegible]

[illegible] לא נבר [illegible]
לה חן לא שרי ונסה [illegible]
חסד [illegible] שמחה לבל [illegible]

דרוש לפ' מטות

איש כי ידר נדר לה' או השבע שבועה וגו'

[illegible]

Se la medicina delle a me deve valere a proporzio
di quegli stessi aforismi de qualli si serve la medicina de
corpi: malle p chi importunam. ~~giura~~ fa votazioni sen
adimpire e pegio per chi inforziosam. giura che con giuram
e votazioni senza proposito vilipendiate il nome di d. Stropa
te la autorità desprezzate la maestà voi se così fate
siete amio credere con un piedi nel inferno voi siate
i carnefici e i manigoldi de vostri figlioli voi siatte quelli
che gli private di vitta בעון נדרים בנו של אדם מתים שנ'
למה יקצוף האלקים על קולך וחבל את מעשה ידך ואיזהו מעשה ידו של
אדם הוי אומר
voi con le proprie mani ucidete le vostre moglie senza
che abino niuna colpa בעון נדרים אשתו של אדם מתה שנ' אם
אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתיך
Siche quanto meglio sarebbe voi che tralsciaste,

שב אשר לא ידע מעשהו לא קנאם

Siche oggi fermo il mio punto Soura ייפ atenti ~~che~~ Sono alle proue

O come meglio Sarrebbe al uomo il tralasciare e trascu=rare di votare udite La Sacra Storia allorche יפתח chiamato fu et anzi fu formato principe p andare aguereggiare e combatere contro quei di עמון Ecco che fece il voto di ... ad Se gli concedera quei di עמון nelle Sue mani ritornando acasa Sua vitorioso e baldanzoso il primo che Sortira dalla Sua porta p venirli incontro vo dedicare ad ה׳ וידר יפתח נדר

לה׳ ויאמר אם נתון תתן את בני עמון בידי והיה היוצא אשר יצא מדלתי ביתי לקראתי

בשובי בשלום מבני עמון והיה לה׳ והעליתיהו עולה

vincete La guera eritornando a casa Ecco che Succedete che il primo a Sortire fu ~~La~~ La unica Sua figlio O che giornata Lutuosa fue quella p Lui! La Letizia Si converti in mestizia il canto in pianto וכו׳ ויבא יפתח המצפה

אל ביתו והנה בתו יוצאת לקראתו בתופים ובמחולות ורק היא יחידה אין לו ממנו

בן או בת ויהי כראותו אותה ויקרע את בגדיו ויאמר אהה בתי הכרע הכרעתני

ואת היית בעוכרי ואנכי פציתי פי אל ה׳ ולא אוכל לשוב

O come meglio Sarebbe Stato p יפתח che mai havesse aperto La bocca

איתא בילקוט אמר לו בתך שמא כתוב בתורה שיקריב נפשות והלא כתיב מן הבהמה
מן הבקר אלא בני נדרים והיה היוצא אל יעקב אבינו שנדר וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו
כן שמא הקריב אחד מבניו לא שמעת לה אלא הניחו ואלך אצל בית דין שמא ימצא פתח
לנדריך שכן הרבה מצויני שנים חכמים יורדין על ההרים וכו' יש אומרים יורד על ההרים
אלא מה יורדין אל ההרים אצל החכמים שכן שמענו דרשם את ריב ה' ואמרינן עוד
וכו' לא היה שם פנחס שיתיר לו הנדר אלא אמר פנחס הוא צריך לי ואני אלך ועמדו לפנה
אמר אני ראש קציני ישראל ואני אלך אצלו בין זה לזה אבד הנער והיה עוד שם
גם פנחס נתחייב להרת עם הארץ היה ועם זה נבין למאמר במאמר פלוני פתח וכו'
והיה במאמר הנזיר קף לא במשאל הקדש טעות הוי הקדש וכו' אין הקדש בנזיר אמר
שור שחור שיצא מביתי ראשון הרי הוא הקדש ויצא לבן כה אין הקדש למשאל הקדש
עשה במאמר ואם לא הכי כולא הוי הקדש ואין צריך שאלה לחכם ואם כן נאמר
כרוז פלוני א' הוי הקדש טעות ואין צריך שאלה אלא לא צריך שאלה כדו היה מה היה
הקדש בטעות ואין צריך שאלה ועוד שמא כתוב בתורה שיקריב נפשות והלא
כולא ואם כן אף הכא לא נדרה אלא הבהמה והוי הקדש בטעות ואין צריך שאלה אל
בת נדרה שנ' והיה היוצא כלומר אינו הקדש בטעות לפי שאמרה והיה היוצא מפתח
ומה לפלוני כו' וכו' אלא שאמר שחור ויצא לבן אבל הכא הוי הקדש כל שיצא
משם נדרים להקריב ואל והיה יעקב אבינו וכו' כלומר אף יעקב אבינו אמר
מכם ולא הקריב שום בניו ולא שמעת לה לפי שסבר דינו כהרת עם הארץ היה
ואכן היתה במסכת שבועות דכי בנדר מרובה פרט וגלגלו כמה חיובים להורה
במה שנוהגים וכו' והקופה להיות ההיא רה אבל עם הארץ לא ואם יעקב
אבינו שהיה רב מעט שאמר פרט כיון שלא היה כלבו בניו לא הוי הם הקדש
אבל אני שאני עם הארץ מעט שאמרה פרט הוי הקדש וצריך שאלה ומה
דהאמר ואכי הכי כך לה דקשה שהיה שאמר כי כלכך כולה תלה והוא
וכי הוא נשבע ונצמו משום דכלה כך לה לא יכול לשוב אבל אחרים יכולים
לשוב אבל נעם מה שאמרנו אף שסבר שאמר ואמר חכמי שהיה נעה וכו'
כך לה פרט לא יכול לשוב בלי שאלה אבל אחרים כלומר רק אין צריך שאלה
ולכן אמר לו הניחו ואלך אצל בית דין שמא ימצא פתח לנדריך וכו' ואמר
אחר לרבותי והיה במאמר דנדרים קק וכו' האומר לאשה הרי על כל
פירות לו תפנקים אחר כך שלא יקל את ראשו בנדרים וכו' הר על כל
אתו כבשר אחר כנבלה וכבלאים לא אמר כלום ובחרם וכו' אמרו שם
לא נבין אמר אבל לא אמר כלום טעם כי צריך שאלה מדרבנן ...

מהר״י הואיל ונדר בדבר האסור מ״מ צריך שאלה כדי שלא יחל את ראשו בכך וכו׳
אמר הא בק״ח הא בנזר. ה״ה לא בעי שאלה לאחר דנשאל הוא לא ידע לן ולא יחל ותרנ״ה
א״י נעה כהא אמרה אפילו שאלה לא בעי. יחל את ראשו להיות נזיר כך והרב״י הנודר בקונם
לא אמר כלום ואמר רבי יוחנן וצריך שאלה לחכם ואמר רב נחמן דתלמיד חכם א״כ
צריך שאלה ולנזה צריך שאלה כו׳ בספר התרומות ולא׳ נמרי׳ן להנודר בדבר האסור מן
התורה ל״ה א״צ שאלה ולנזה צריך שאלה לכן מספר התרומות וז׳ ולא כתב׳ דאמר צריך
שאלה אף לה״ה ומהו דקאמר לו כדי שמשא כתוב בתורה ש״הר״ב במשנה והלא כרי״ב
תנן הבהמה ותנן הבהמה הנודר לא הק״ר אלא הבהמה ולא האדם ולא׳ הוי נודר בדבר
האסור ואין צריך שאלה א״ל בכי נודר כלומר אלו נדרי כך בפירוש נ״מ דאין הנדר
חל ואין צריך שאלה אבל אמרה מכל מקום יהי׳ היוצ׳ ממקום נדרים להחמיר אף באסור
ודר משום בכי נדרי צריך שאלה מדרבנן נ״ל והלא יעקב אבינו אמר וכל אשר
ודו לא הקריב שום כן וא״כ אין הנדר חל בדבר האסור ואין צריך שאלה אפילו מיו
ולא שמעלה לפי שאמרנו להנודר בדבר האסור אין צריך שאלה הוא דוקא לה״ה אבל ש״מ
צריך הקרה כדי שלא יחל את ראשו בנדרים ולכן יעקב אע״פ שנדר בדבר האסור
לא חייל הנדר לפי שהי׳ קה״ח וא״צ שאלה אבל אנו שאנו עמי הארץ צריך שאלה כמו
שכתבתי כבר ואם חל הנדר נ״ל אבל כדי שמא יתלה מרה לעבור ממקום אחר וג׳
וכו׳ והוא לא הלך אלא היה ולא היו יכולים להקדיר דאין יעיין דאין אדם יכול לעשות
שליח להשאל על נדרו בהא״ר בנדרים דף ח׳ וכתוב בספר התרומות אבל צריך לתבוע
לחבר הי׳ צריך ללכת למנהרים והלא שלשה הדיוטות מתירין ואפשר לומר דבמקום
הי׳ סובר דכיון דהנודר הי׳ ראש שבכולם וה״ה בעי מעך לא הי׳ יכול לבא לשם
שום מודרים דבי לא בעי מנה״ר נ״ל משום דהי׳ במנהרים אין דנים לא
את השבטים אלא בב״ד של שבעים ואחד משום דהי׳ את הדבר הגדול יביאון אל
משה ומשה במקום יעקב קאי ובפירוש׳ דבר גדול דבר של גדול כגון נשיא או כו׳
וכו׳ ואיהו עוד (במנהרים) בנדרים דף ע״ח הכן דכם מתירין נדרים בשבת ונשאלין
לנדרים שהן לצורך השבת וכו׳ סבר רב יוסף לאו מתיר ונשאלין לנדרים בשבת באין
מומחה אבל כגו׳ היינו לא משום המנח׳ כדי׳ א״ל אביי כיון דסבר לן אפילו כגון
אפילו ביחידי אפילו בקרובים לא מחזי כהי״ב וא״כ הי׳ סובר שהוא כמו רב יוסף
דבלא מומחה כהי״ב ואין להתיר את השבטים וכו׳ אלא בב״ד דומה לענין הלכה אצל מנה״ר
או במומחה יחיד כמו שהלכה במנהרים ואם שהמנהרים כולם יתירו לו אלא
וכו׳ אבל מומחה ולא הי׳ יכול שום אדם להתיר לו אלא במנחם שהי׳ הגדול
שבכולם ואין היתר דאין לו לאדם להתיר במקום רבו או במקום מי שגדו׳

מתנו אלא ירק לו רשות כמו שמספק נ״ב ובן מהתוכם ובן אי״ה במדור כמבואר לעיל
ובכ׳ הנה לא נהר׳ להביאו אחרי לקמיה הרב אשי אף כעל תורה שיעשה שליח לתרומה
אשרו אף אי מכובדין אין אי לא לא שאינו הוא שאינו כעל נעשה שליח לתרומה אשרו ושאינו לא
אי לעשר נהרה באחר דביה ושאינו כי מכובדין שפיר דמי ואלא היה מנחם שהיה הגדול
שבגללם ולא היה יכול להקיר אלא מנחם וכן מדאה דאמר כנ׳ ירח אחר יבא אצל בנה
אחר יבא אצל וכן לא לרא אבל הגבור וכן אמרינן בילקוט הגבור מנחם והוא מעם
והלא היה יכול להקיר לו נ׳ היינו אבל כמו שאמרנו לעיל שפיר דכון למנחם היה
הגדול שבגללם לא היה יכול לשום אדם שיהיו לו כנ״ל מכובד אסור לישבע לשקר אף
אפילו לישבע באמת כר׳ במדרש ולא היו הי״ג שב׳ יתר נה לא הד״ר ונשבעת חי ה׳
באמת במשפט ובצדקה אף הקב״ה לא רצה מוכרים שהותר לכם לישבע בשמי אלא
באמת אין אתה רשאי לישבע בשמי אלא יהיו בך כל המדות האלו את ה׳ אלהיך תירא
שתהא כאותן שנקראו יראי ה׳ אברהם איוב יוסף אברהם דכתי׳ כי עתה ידעתי כי ירא
אלהים אתה איוב איש תם וישר ירא אלקים יוסף את האלקים אני ירא הוי את
ה׳ אלהיך תירא ואותו תעבוד אם יש אתה מעבה נעבתה לרה לעמוד בתוצר ואין לך
עבודה אחרת לכך נאמר ובו אם יש בך כל המדות האלו אתה רשאי להשבע
ואם לאו אי אתה רשאי להשבע אבל צריך להבין מה דאמר קרא ונשבעת חי ה׳
באמת במשפט ובצדקה ג׳ לשונות למה ועוד מה דאמר עם מה דאמר בעל זרע בין
על מה דאיתא בילקוט על פסוק את ה׳ אלהיך תירא אותו תעבוד ובו תדבק ובשמו
תשבע וז״ל ובו תדבק ובשמו תשבע דאמר רחמנא וז״ל אם אינו ענין לשבועה
הדיינים דכבר נפקא לי׳ משבועת ה׳ תהיה בין שניהם תנהו ענין לשבועת
בעל השר׳ ואם אינו ענין לשבועת המצוה דהא נפקא לי׳ מבואר קרא תנהו ענין
לשבועת חולין השר׳ עכ״ל כמעלתו לתרץ מזה המאמר דיש ג׳ שבועות א׳ שבועה
שנשבעים לקיים המצוה ב׳ שבועת הדיינים ג׳ שבועת החולין ובזה מבואר מענה
ג׳ לשונות הנ״ל בפסוק ונשבעת חי ה׳ באמת במשפט ובצדקה דבאמת ר״ל
שבועת אמת בחולין במשפט היינו שבועת הדיינים שמוסקים עליו במשפט
ובצדקה היינו נשבעו לקיים מצוה או לתן צדקה ואמר אינו מותר לישבע אם אין
בך כל המדות האלו ונבוא אל ביאור הפרש׳ וידבר משה אל ראשי המטות לבני
ישראל לאמר וכו׳ וכתב רש״י וידבר משה אל ראשי המטות להקיר נדרים
היינות או כיחיד מומחה וקשה למה הקדים לאמר הדברה הנה הנדר
לא הזכיר ענין הפרה ועוד שאמר איש כי ידור נדר בלשון כבלל ועוד מוש לא יחל
את דברו ככל היוצא מפיו יעשה דבכלל לא יחל את דברו יש ככל היוצא מפיו
יעשה אבל לפי הפשט כבר הפרשים כתי׳ לעיל דמי״ם אלה הובאו לה במתו

מנדבותיכם וגו' ויאמר ה' אל משה ככל אשר צוה ה' את משה וסמיך ליה וידבר
משה אל ראשי המטות לומר שנתנו לאמר משה ב' פרשיות הללו כאחת ואמרו
ז"ל במסכת נדרים פ' מנה לך מי מפירין בשבתות עבורים מנבים בראשונה היו אומרי'
אותן היתים מותרים ושאר כל היתים מותרים אסורים עד שבא ר"ע ולימד נדר
שהותר מקצתו הותר כולו ופי' הר"ש מורקין בשבתות שאותרים לו אילו שמקה לבך
שיכוונו ברוך זה היתר אלו היתים לא היה מורה והותר כל הנדר ופי' הר"ן בשם רש"י
ז"ל זה מפני שאם מקצתו בכל היא מתנין ועתה המשמע כשבילו קיים אבל הותר
מקצתו הותר כולו וה"ה אם שפיר ההא לגבל הא"ר בשבתות וכו' ולכן אמר וידבר
משה אל ראשי המטות המדברים הנדה שדבר בה החוגגה זה הדבר אשר צוה ה'
לאמר לראשים לפרות בשבת וכו' ועוד יש לומר דהפילו לאחר ההתר עי' מקום
רגל דברי לבשבת וכו' מותרים מפני שאלי' מי החול נשארים באיסורם ולא הותרו
ולפי' אמר ככל היוצא מפיו יעשה ז"ל להקת בשבילו קיים אבל נדר שהותר מקצתו
הותר כולו כמ"ש הר"ן אבל קשה מה שאמר איש כי ידר נדר לה' הקשה הר"י ז"ל
כי ידר נדר למה אמר לה' ועוד מהו לאמור לא יחל את דברו ע"כ אבל אני
נו' דבנדב פ' ג' קף קב דאי' חלוקה בין בש לבר. דבש אין אין שאלה להקדש ולבר
יש שאלה ולכן אפשר לומר דהקדש כבר נדרים נדרי חולין ונדרים הקדש והן
דאמר איש כי ידר דהיינו נדרי חולין נדר לה' היינו נדר הקדש ועליו לא יחל
דברו ואמרו ז"ל הוא אינו מוחל אבל אחרים מוחלים לומר דיש שאלה בהקדש
כבר. אבל נאמר מטעם אחר למה אמר איש כי ידר נדר לה' עד"ל איש כי
ידר לה' או כי ידר לה' נדר אבל יתכנו דאמרו ז"ל דאין לומר מאח לה' עולה
אלא מאח לה' עולה לה' והטעם שמא לאחר דמפיק את השם ימות ונמצא
שם לבטלה ומ"ש איש כי ידר לה' נדר לה' לא יאמר מבחלה לה' נדר אלא
נדר לה' מבחילה נדר ואח"כ לה' שאם יאמר כך לא יחל את דברו אבל אם יאמר
מבחי' לה' אפשר שימות ונמצא מחל את דברו ומוציא שם לבטלה וטעם זה
אני מבין מה שאמר הר"ן נדר לה' אשלם עולה לבל עמו דקשה למה אמר
נדרי לה' אשלם ה"ל אשלם לה' ועל מה נגדה לבל עמו ואבל א) ועוד
מאי שייך מה שאומר אח"כ יקר בעיני ה' המותה לחסידיו אבל אמרנו דמה שלא
אמר מבחילה מאח לה' ח"ש לך שמא ימות ואמרינן במקום אחר אין הקב"ה
מוסר מיתה על הצדיקים [illegible] שיתחילו בפירות ואח"כ מיתה לדור נדרי לה'
אשלם נגדה לבל עמו דבל אנשי' צריך שיאמרו מבחי' מאח ואח"כ
לה' אבל אני אומר לה' מבחי' ואח"כ אשלם נגד לבל עמו והטעם יקר בעיני
ה' המותה לחסידיו שאי' [illegible] מוסר מיתה על הצדיקים ואח"כ ליכא למיחש [illegible]

יש לבעלה. ואנ״ב מכאן ראיה כמה המורים הגדולים שאמרו לו לשבע אחר ה...
וכן יעקב אבינו ע״ה שאמר רבנו תרה אשקו וכתוב שאמרו ר״ל תרה עלי רחל ...
על בעלה שאמרה את נפשי. וכל שכן מכאן לנורה ואינו מרקים וכן אמרו ז״ל מוב ...
אשר לא היה משתכר עלה השלום ומוב מזה ותמה מי שאינו עמד כל ענין כמו
שאמרנו

tutti piangiono tutti lagrimano e noi ridiamo e noi

sentigliamo O che clamori O che giemeti che io

do e noi ridiamo e stiamo allegram.te piangia un dio p.

la distruzione e dirocazione del ב״ה come vediamo chiara

ויקרא ה׳ צבאות ביום ההוא e noi festeggiamo Selamano gl'angelli

astrati הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון e noi fasciamo feste

la Si che pianger dobbiamo e non un pianto mume ...

... ma un pianto incessante un pianto indeletibile

p. La tri dirocazione di ... p. la distruzione

del Santo Santorum e p. La nostra trasmigrazione

e noi in vece festeggiamo e ridiamo Si Lasciamo anda

in oblivione tal distruzione Si Lasciamo andar iscordan

al mancanza e intolerabile tutto il corso dell'anno

... in questi giorni Lagrimevoli e Lutuosi fasciamo

e deplorabile e . cio oggi mi faticerò in prouarui quanto

pianto quanto Lutto portò questa disgratia e da ciò com

prenderete, come ancor noi dobbiam Lagrimare, e piangere

apertatemi un picciolo rispiro e sono a dimostrarvelo

Prima Parte

Quanto Lamento quanto pianto quanti Scalmori quanti

Languori riportò tal iscordabile desgratia i nostri patriarci

veghendo tal distruttione, e tal trasmigratione erano tutti

Sosipiranti e Lagrimanti così habbiamo da .. per tutti nel

עולם אמר [illegible] אברהם [illegible] ישראל [illegible]

הנה אברהם [illegible]

רבש"ע בני היכן הם אמ"ל [illegible] אלהים [illegible] שנה

[illegible] בן [illegible] לעולה [illegible] ולא עכבתי על

[illegible] בן [illegible] שנים [illegible]

[illegible] ולא [illegible] ותרחם על [illegible]

ועוד אמר יצחק לפני הקב"ה רבש"ע בני היכן הם אמ"ל נתמסרו ביד צריהם [illegible]

[illegible] כשאמר שא"ל אבא [illegible] על המזבח לא [illegible]

על [illegible] ולא [illegible] ותרחם על בני [illegible] שנאמר [illegible]

ועוד אמר [illegible] לפני הקב"ה רבש"ע בני היכן הם אמ"ל [illegible]

[illegible] לפני הקב"ה [illegible]

[illegible]

באורה שנה׳ עמוק כולם באמונה אחת והיו צועקים. ובוכים אלו הקב״ה למה תהרוג
בוכים אלו או לזקן שבקהלותו הצלות ובמקרה לא הצליח או לו למלך שיושבו בבנו
בנ״ו או לו למלך שה״ה צחוה לכל בריה שנ׳ הוי׳ צחוה לכל העמים אחר לבני
ובשנע שמה אין הקוה לבנים אלו אל האחרון כך יש הר שהוא מסבה להולכו׳ מ״ד
הם נשאלים שנ׳ ויש הקוה לאחריתך נאם ה׳ ושבו בנים לגבולם אבל קשה מה שא
משה לשוא דבר׳ אורם לשוא נפלה עצמותה׳ (ובנה׳ נס) במדבר ׳לבאור׳ קשה כי
כי מה שנן דלכתו׳ במדבר ומורדו שם במדבר אבל כבר בעל מעלה עמוקה
לבעונם של ישראל לא נכנס משה לארץ דאב״ה כה נכנה ע׳ משה לבנו
ולא היו האבי׳ כם לשלום בו ואם לא היה מושלך מרון אמוי על העצים ועל האבני
ולא היה הקוה לשואה של ישראל ולמי זה כאשר ראה משה רבינו שנשפך
מתוקו על העצים ועל האבנים ואמני שהרגו כמה אלפים ורבבות אב׳ ועל מה
לא בא לא׳ ולא נכנה כה עליך כי לא הועיל כלום לאב׳ לשוא נפלו עצמותי׳
במדבר ׳וכן הקב״ה בוכה כדא״ה במסתרים תבכ׳ ואם לא תשמעוה במסתרים
תבכה נפשי מפני גאוה. מאי במסתרים אמר רב שמואל בר נחמני מקום
יש לו להקב״ה ומסתרים שמו ומאי מפני גאוה מפני גאוה של ישראל שנטלה
מהם ונתנה לאו״ה ר׳ שמואל אמר מפני גאוה של מלכות שמים. ומי איכא
בכיה קמי הקב״ה והא אמר רב פפא אין עציבות לפני הקב״ה שנ׳ עוז וחדוה במקומו
לק׳ הא בבתי גואי הא בבתי בראי. ובבתי בראי לא בכי והא כתיב ויקרא ה׳ צבא׳
לבכי ולמספד ולקרחה ולחגור שק שאני חרבן בה״מ דאפילו מלאכי השלום
בכו שנ׳ הן אראלם צעקו חוצה וכו׳ ונדרשה המאמר עם מאי דאמר המקשה
לא הקשה מרחל כאן או״ה דבר מאי במסתרים תבכה נפשי והוא ליש למלך
שנו מלאכים א׳ במסתרים כל מקום מוצנע במסתר או במסתרים כל שש״ה
מקום נקרא מסתרים ולכן שאל מאי במסתרים כל מלאכה פירוש בפירש ואמר ר׳
שמואל בר נחמני מקום יש לו להקב״ה וכו׳ אינו כל מקום נסתר אלא כפירוש רש״י.
ומאי מפני גאוה למה היה שני פירושים על המדרש אמר מפני גאוה מפני
אומות העולם שהיו אומרים איה אלוהימו וחד אמר מפני מה שהיו אומרים
מה אנוש כי תזכרנו לכך הקשה כשאמר אם נפרש במסתרים כל׳ ומאי
אך שפי׳ מפני גוה שבכה במסתר כי גלה ראו התו׳) ואומר העולם כו׳ שר׳
אומר) אבל רק שהוא מוכר שבמסתרים זה מקום הוא כי לא דבר על
הא״ה שר׳ מעלה וכו׳ מאי מפני גוה אלא דאי כל במסתרים כל׳ ומי
ואב׳ אך שמר מפני גוה כי גלה דאו״ה. נ״ו. אמר ... אמרנו וכו׳.

ר׳ והכתבנו עד שבא ר׳ והשיבו לעולם לא דבר הוא על מה שלא יבכה בבני
ומאי במסררים מקום הוא נאי קשיא לך תמכי נוהר לעמכי לאוקן של ישראל שנעלה
ונדבר לאומנה ושבא אחר תמכו לאוקן של מלכות שמים שנעלה [illegible]

[illegible]

[illegible] עשה הרב״ה [illegible] בה׳ [illegible] והיינו דאמר כל [illegible]

[illegible] שעבר [illegible] ראשון [illegible]

[illegible] שעבר [illegible] ויזהו [illegible]

על [illegible] שנה [illegible] הרב״ה להחזיר [illegible] עולם [illegible]

[illegible] על [illegible] ישראל והרב״ה [illegible] על ישראל [illegible]

[illegible]

[illegible]

99

[illegible]

[illegible] ירושלים [illegible]

[illegible]

זכריה [illegible] של זכריה ואין קבורה [illegible] מה עשה הקב״ה נטל [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] על [illegible] עולים [illegible]

עולים לירושלים הגיענו לצופים וקרענו [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ועל המוכר [illegible] יצא לחירות [illegible] יצא לחירות [illegible]

[illegible] יצא לחירות [illegible]

[illegible] יצא לחירות [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

דרוש [illegible] [illegible]

[illegible] לבה [illegible]

[illegible]

chi piangie chi ride chi con Sclamori chi con Languori chi con Lutto chi con [illegible] chi con tristezza chi con allegrezza chi con immaritudine chi con illaritudine Io La volgio prime contro i primi contro di quelli che Si Solazzano in questi terre che dirano con ragione [illegible] che

[illegible]

[illegible] ונלמד כוונה שהיה איש רשע ויערב איש רשע וכתוב יערב לא קבל רבותינו בן היה
רשע ויש לא שלוה כמה שאמר יערב אבל לא היה ולא עשה היה כוונה ולא קבל רבותינו
מעשים שהיה לו אחד רשע שהיה בחיים לא מרבין הנחותן עליהם מעשה רשע ולא שהיה אומר
לו אלהים [illegible] עשה רשע לא עולה [illegible] מקבל לבון שמא תורו [illegible] רבותינו אבל קשה מה
שאמר רשע ונבוא אורו אבל [illegible] אבל אורו אבל אורח כי המכחים ולאחר אבל אחד
עבשר ולא שלפני כמו [illegible] לא [illegible] אורו לא חשב וכו אחר [illegible] מחכמו כמו [illegible]
הברוב חבר אחר אחר שהוכשר חמור [illegible] התורה אורו אורו בלא רצה ולא המאחר
נברו ולא [illegible] ולא חמר [illegible] וכרכו המפרשים ולא כל המאחר נברו בלא רצה
ואחרינן [illegible] שבר [illegible] מעשבין שכינן נדרים אשרו של אדם מרה ואחרינן נמי שכינן
נדרים [illegible] מעשה [illegible] ומעל אלא מעשה [illegible] ולאחר הם
מעשה [illegible] של אדם לא [illegible] ולא [illegible] אורו [illegible] ולא [illegible] המאל הכרת
אורו הוא כמו אורח ולא אורה והמאחר נברו בלא רצה או להמאל כמו כלל המאחר נברו בלא רצ
ומה [illegible] אורו לא שהוא אחר הנדר ומה נמי [illegible] הלא [illegible] אחר [illegible] כי [illegible]
אורו [illegible] אדם על [illegible] המאל אורו אבל אחר כי [illegible] אורו אם הוא כמו אורו בלא
רצה ולא [illegible] נברו בלא רצה או להמאל כמו [illegible] המאחר נברו בלא רצה ומה כי [illegible]
אורו [illegible] אדם על [illegible] נדרים [illegible] ואשרו של אדם מרה בלא ומה
אם על [illegible] אבל [illegible] ומה [illegible] מתשובה
[illegible] חיים [illegible] שיש לו [illegible] לכוונה [illegible] חמור ולא חיים
[illegible] מעל [illegible] על העצים ועל [illegible] כל [illegible] מעל האמר בברוב
אמר [illegible] שעברה [illegible] של אדם [illegible] בן אדם [illegible] מרגנים [illegible]
[illegible] אמר כל [illegible] על מה [illegible] ולאחר אל שמעו
[illegible] כל [illegible] ובכל [illegible] הכרת בשברון
מרגנים [illegible] מרגלה [illegible] כל [illegible] שמעו [illegible]
[illegible] ישראל [illegible] ישראל [illegible]
[illegible] לא [illegible] אל לא אמר [illegible] שעברה [illegible]
של אדם אל [illegible] אבל [illegible] המאל [illegible] לא [illegible]
[illegible] ולא [illegible] שעברה כל [illegible] הוא [illegible]
לא שמעו אלא [illegible] אבל כל [illegible] אבל [illegible] אחר [illegible]
[illegible] הוא [illegible] שעברה כל [illegible] שהוא [illegible]
אבל [illegible] ומה [illegible] אמר [illegible] אחר [illegible]
[illegible] אבל [illegible] אמר [illegible] ישראל [illegible] כל [illegible]
[illegible] אבל אחר [illegible] ועשיר אחר
[illegible] לא היה כל [illegible] אחר [illegible] שהוא [illegible] שאם
[illegible] ישראל [illegible] אל [illegible] שלא [illegible]
[illegible] לא [illegible] ולא [illegible] אל [illegible] ומעשבו [illegible]
[illegible] כל [illegible] ולא [illegible] ועל [illegible]
ואחר [illegible] כמו [illegible] ישראל ואחר
[illegible] ולא [illegible] אבל [illegible] אמר [illegible] כאו גוים
[illegible] אחר [illegible] כל [illegible] אחר [illegible]
[illegible] אבל [illegible] המאל [illegible]
[illegible] על [illegible] אל [illegible] הראשונים
[illegible] שמואל [illegible] אל [illegible] אל [illegible]
[illegible] ולא [illegible]
[illegible] אבל [illegible] אמר [illegible]

ולא אמרו תלמוד שחוזר לו כל עונותיו והיינו דקאמר לא כך שאלו את ר' עקיבא [illegible]
אלא היינו הרמה לתשובתו [illegible] שהיו תלמידים של למה ה' [illegible] לנצח וגו' שמע [illegible]
על הגוים כמו שכתוב [illegible] עליך ולא שבט [illegible]
[illegible] להמין חטאו על הגוים [illegible] עונו [illegible] תלמוד שחוזר לו
כל עונותיו [illegible] שטעו על [illegible] כבוד [illegible] ורבי [illegible] המאורינו למען שמך
[illegible] עם [illegible] כאומר [illegible] המערכה [illegible] ה' [illegible]
של המערכה [illegible] ואמר [illegible] ולומר [illegible]
[illegible] ורבנן רבי אהרן הכהן [illegible] תלמידו [illegible]
[illegible] כבוד [illegible] אריה אני [illegible] ראשון [illegible]
כמו [illegible] ורבי אמר שחוזר [illegible] על ההרה [illegible] הבר [illegible]
ולא [illegible] אמר ה' [illegible] ולא [illegible] ה' [illegible] בן [illegible]
[illegible] ואלו הם [illegible] כאומר [illegible] אש [illegible] הוא [illegible]
[illegible] גוים [illegible] ישראל [illegible]
שבר [illegible] לא ישלם [illegible] שכבר [illegible] על [illegible]
ולא [illegible] ואמר [illegible] לראות שהשכינה [illegible] התשובה [illegible]
והיו דקאמר [illegible] על המאורינו למען שמך כמו [illegible] שהב' [illegible]
[illegible] לא ישלם אבל [illegible] על [illegible] ה' [illegible] ישראל [illegible] כל [illegible]
וגו' דאמרו [illegible] על כן אמר [illegible] את כל [illegible]
[illegible] וגו' [illegible]
[illegible] דקאמר [illegible] ה' [illegible] וגו' לא [illegible] ה' [illegible]
ה' [illegible] ולא [illegible] הוא [illegible]
[illegible] אמר [illegible] ה' [illegible]
[illegible] על [illegible] שאינן
[illegible] אבל [illegible] לא [illegible] אמר [illegible] את
[illegible] כל [illegible] ישראל [illegible] את [illegible] הקב"ה
[illegible] הוא [illegible] ואשרו [illegible]
על [illegible] שאינו [illegible] אבל [illegible] את [illegible] כל [illegible]
והיו דקאמר [illegible] בן [illegible]
וגו'

87

[illegible] è il [illegible]
con le nostre celeratezze noi siamo i carnefici e [illegible]
di tanto sangue innocente questo [illegible]a il mio brieve
trattato quest[illegible] premetetemi un piciolo rispiro e son[illegible]
[illegible] pre[illegible]

che il peccato infelicissima eredità de nostri maggiori abbia fatto
scempio crudele dell'uman genere. chi è sì cieco d'intelletto che nol vegga
o di duro di cuore che nol pianga? e che ha reso questo mondo infelicissimo
scena di luttuose tragedie teatro miserabile di dolorosi spettacoli misero
albergo e quasi vo dire così publico spedale d'infermi languenti?
fiamma calamitosa è il peccato che all'uffizio d'un infernale soggestione
destandosi ha incenerito ogni nostra grandezza, vortice torrente che sgorgando
da le riviere del paradiso terrestre, e facendosi il letto per la sventurata
posterità seco rapì ogni nostra speranza, turbine impetuoso che
sciolto con violenza incontrastabile svelse sin dalle radici ogni
verde germoglio delle nostre glorie. Idra ramosa che in cento e cento
capi a nostri danni ripullulando spenta ancor non si vede, notte
tenebrosa che sopra di noi stendendosi eclissò ogni nostro splendore,
veleno pernicioso che pascendo le nostre viscere ha infettato
il buon sangue umano. peste immedicabile che attaccata con mortal
contagio ne' figliuoli d'Adamo ha empiuto di cadaveri le sepolture
anzi ha fatto il mondo tutto in un intiero sepolcro. questo
spada rovinosa che rovinò quella bella città di Sion. che produsse
tanti disagi alla nostra natione come dice chiaram.te Gere

דרוש פ' ח'ב

98

ח״כ משה לבו ערבם ומושלכם וריבכם

כשנער שהרבה בה מאד הרבה למדרשם אל מה לבה בבבר אל בנו ה׳ בן הם אל בן
חטאו עלו אל שחד מי שמון חטאו אל הרבם שחד כשום אל עשורה המסורה אל שחד לם
המרבה לבם שעורשבה אל ב רערבי אל רעולם ב״

L'iniquità non va mai disgiunta della maledizione e per quanto si sforzi di sottrarsi all impero di D.io La man potente trova i suoi ner[vi] e li ferisce col torbido e con la confusione e disolazione per qual cagione il primo mondo è stato distruto dall aque dell delu[vio] per queste malattie innumerabili dell peccato che affigeno l'umana carne La morte, Le malattie Le rovine sono entrati ~~alr~~ nel mondo per il peccato bisogna il piacere che tira il peccatore sia espia[to] coi dolori e se il primo uomo non avesse abbandonato D.io con la sua ~~disobbidi~~ disubbidienza sarrebbero forsi il mondo consumate di una continua morte ma io vi dimando ancora per che queste guere così spesso accese che armono Le nazione contra Le nazioni La malizia degli uomini ha messo nelle mani dell angelo sterminatore questa sanguinosa spada che Li distrugge per che La trista rovina de [illegible] e il [illegible] noi L'abbian tr[illegible] con Le nostre celeratezze noi siamo i carnefici e i manigoldi di tanto sangue innocente questo [illegible] il mio brieve tratatta quest[illegible] premetetemi un piciolo respiro e sono alle pr[illegible]

Prima Parte

Che il peccato sia quello la cagione della distruttione de ירושלים ובא lo vediamo chiaram.te dall profetta יחזקאל ט' כדכתיב

ואשארה אני ואפלה על פני ואזעק ואמר אהה ה' אלהים המשחית אתה את שארית ישראל
בשפכך את חמתך על ירושלם. ויאמר אלי עון בית ישראל ויהודה גדול במאד מאד ותמלא
הארץ דמים והעיר מלאה מטה כי אמרו עזב ה' את הארץ ואין ה' רואה עכ"ל הנ"ל.
ואמר המשחית אתה עושה וכו' בשפכך חמתך על ירושלם. נראה שהיה קשה [illegible] על
ירושלים שעשה כליה [illegible]
הכונה [illegible]

[illegible]

ועושים שהחטא נעשה חוב למעלה וצריך למרקו אבל קצת מן הראשונים כו' [illegible]
לפוגם למטה שהוא מזיק ופוגם למעלה ולמטה שבעולם האצילות אינו פוגם [illegible]
המשרד יש היא פוגם ע"י שמעכב את הצינורים ומעכב את השפע מלירד כהרהור כבל [illegible]
הנולמטה וק"ל הפגם הנו בזיבורי"ה או בכנוי"ר [illegible] מן האיש אשר אתה נושה בו
יוציא אליך את העבוט החוצה אפילו [illegible] היינו [illegible] ונ"ע [illegible]
[illegible] אבל כשישראל אינם עושים רצונו של מקום ובא למרקו [illegible] בין אם בא [illegible]
מן הנעשור או מן העצים והאבנים יש [illegible] אם כבנות צריך לעבור [illegible] מן [illegible]
[illegible] אבל [illegible] מן [illegible] היינו [illegible] מן [illegible]
[illegible] היינו [illegible] ויש בו [illegible] היינו [illegible] ויש בו [illegible] היינו ירושלים
[illegible] ויש בו [illegible] היינו כל שאר הארצות שנחשב [illegible] לערך ירושלים
[illegible] ישראל יש [illegible] צדיקים בינונים רשעים [illegible] כשרה אמת [illegible]
[illegible] מן [illegible] היה גבוה הכל [illegible] וה' [illegible]
[illegible] מן [illegible] מן [illegible] אין [illegible] ומשולם וכמו שנראה
[illegible] אבל [illegible] ולא [illegible] השמחה [illegible]
[illegible] האבנים [illegible] היינו בכל [illegible]
שהוא [illegible] היינו [illegible] את [illegible] שהוא [illegible] שמו את ירושלים [illegible]
היינו [illegible] ירושלים [illegible] אם [illegible]
[illegible] היינו [illegible] ואם [illegible]
[illegible] את היכל [illegible] היינו [illegible] ירושלים [illegible] אין עליה שום
[illegible] מן [illegible] היינו הרשעים
[illegible] היינו אם נחשב [illegible] מן [illegible] שהוא [illegible] הרשעים
[illegible] היינו מן [illegible] אם נחשב [illegible] אם [illegible]
[illegible] שאר [illegible] קשה [illegible] אם הנו
[illegible] היינו הרשעים אם הנו [illegible] אבל בבינונים קשה
[illegible] מן האבנים [illegible]
על [illegible] אין [illegible] על [illegible]
[illegible] אבל [illegible] היינו [illegible] לבן [illegible] אם
על [illegible] שהוא [illegible]
[illegible] עליהם [illegible] אבל [illegible] יש לומר [illegible]
מן [illegible] מן האבנים [illegible] עלי'
[illegible] איש [illegible] הדברים [illegible] שהוא [illegible] על [illegible] שהיה
[illegible] איש [illegible] אסף שהוא [illegible] בשביל [illegible]
[illegible] בשביל [illegible] אם בשביל זה אבל את [illegible]
[illegible] הראשונים [illegible] עלינו [illegible] על זה [illegible]
[illegible] הכבר [illegible] כל [illegible]
אם הנו [illegible] גבוה [illegible] ואם הנו [illegible] גבוה
מן [illegible] ירושלים [illegible] ושאר ארצות [illegible]
בישראל צדיקים בינונים רשעים [illegible]
[illegible] היינו הצדיקים להם [illegible]
[illegible] שהיה [illegible] צדיקים היינו [illegible]
[illegible] שהוא [illegible] על ירושלים שהוא [illegible] על [illegible]
[illegible] אם [illegible] היינו כבינונים [illegible] על ירושלים [illegible]
אבל [illegible] צדיקים [illegible] היינו [illegible] שהוא [illegible] הכלה [illegible]
[illegible] ישראל נעשה את כל שארית ישראל [illegible] על ירושלים שהוא [illegible]
[illegible]

ורבי [illegible] ערי יהודה ואם כתבו לנו אחר שומן [illegible] על ירושלים שהוא בכותל [illegible]
[illegible] גדול בתוך [illegible] אין לו אלא ערי יהודה כולם וכן מן הערים במקדש כולם וכן מן
המקדש שבורו כולם וכן מן הסתירה [illegible] אין [illegible] לו ערים אבל לא [illegible] לעבור [illegible] מן הערים שנאמר
את העולם מן המקדש וזהו אבל לאחר הבית לחזרה לירושלים שרחוק [illegible] [illegible] שהרחיקו מן הגליות שאם
ערים [illegible] שלא [illegible] מן המקדש שהוא ירושלים לפי שמן ישראל וירוד גלות בתוך [illegible]
ואם לא [illegible] [illegible] [illegible] כי [illegible] גלה וכן אין [illegible] אלא [illegible] מן המקדש [illegible]
[illegible] זהו [illegible] ועם [illegible] ירושלים [illegible] קרועה לשבעים או לו [illegible] קרועה
[illegible] ערי המקדש ולאחר לא קרועה לא [illegible] ערי הגולה [illegible] [illegible] האחר [illegible] [illegible]
[illegible] ערי [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אלהיך [illegible] אר כל [illegible] ישראל [illegible]
על ירושלים [illegible] אל לאחר כן [illegible] [illegible] וכל [illegible] ישראל כולה אשר אחרו [illegible]
[illegible] ירושלים רחוקו [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אין [illegible]
[illegible] בכל ישראל אף בירושלים והיא הלכה [illegible] אין ירושלים קרועה לשבעים ולכן אין [illegible]
המקדש [illegible] [illegible] לאחר הוא [illegible] ירושלים אין [illegible] ערי המקדש כיון לא קרועה לשבעים אבל
כיון [illegible] ירושלים לאחרים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] וכן [illegible] [illegible] ערי
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] המקדש וירושלים וכן אמר [illegible] כי [illegible] [illegible]
[illegible] ירושלים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אלהינו [illegible] [illegible] [illegible] על
[illegible] [illegible] אבל [illegible] [illegible] [illegible] בירושלים [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] בירושלים [illegible] [illegible] וכן [illegible]
אבל [illegible] המקדש [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אלא [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] אבור על [illegible] [illegible] האחר [illegible] כי [illegible] [illegible]
האחר הוא [illegible] [illegible] ירושלים [illegible] ערי המקדש [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ערי המקדש [illegible] כי [illegible] [illegible] ירושלים [illegible] [illegible] [illegible] אם [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ירושלים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ערי
[illegible] אבל [illegible] המקדש [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] האחר [illegible] [illegible]
על [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ערי המקדש וזהו [illegible] האחר [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ישראל [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
על [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
את ירושלים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ערי המקדש אבל [illegible] המקדש [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] אבל [illegible] [illegible] על [illegible] האחר [illegible] כי [illegible] [illegible] אבור [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ירושלים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אבל [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] על [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ישראל [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אבל [illegible] [illegible] [illegible]
אף שהוא ירושלים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שהוא
[illegible] אבל [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שהוא [illegible] שהוא [illegible] [illegible] [illegible]
מן [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ירושלים וכן [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ירושלים [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ירושלים קרועה לשבעים או לא [illegible]
[illegible] ירושלים [illegible] [illegible] לשבעים [illegible] [illegible] [illegible] ירושלים [illegible]
לא קרועה לשבעים

ובזה מיושב כל קושיא ש׳ כל רואה כמה בה זה מיכאל וגבריאל שרי המלכות.
הקב״ה מי חביב עליכם אמרו לפניו ישראל ואחריו ישראל מי חביב עליכם אל כ״ה [illegible]
שאתם בעולמכם. הכוונה בזה כי אור האור מי [illegible] גבריאל ומיכאל שני לפני האש [illegible]
כי כלה [illegible] הכל [illegible] על עצמו [illegible] שני [illegible] שלא אש [illegible] [illegible]
רמז שכבר [illegible] לבוא [illegible] ישראל [illegible] [illegible]
מיכאל וגבריאל [illegible] על ישראל ובקשו [illegible] על כ״ה ולא כלו ישראל ולפני [illegible]
[illegible] כבר [illegible] לשר ישראל חביב עמי [illegible] שחביבים [illegible]
על כ״ה צריך [illegible] [illegible] ישראל [illegible]
המקדש צריך [illegible] מקום [illegible] [illegible] חביב [illegible]
[illegible] להכריע [illegible] המקדש [illegible] [illegible]
האחד [illegible] הוא [illegible] [illegible] ר״ת [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ישראל [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] מן [illegible] ישראל [illegible]
[illegible] ולכן [illegible] שבשער
שנראו [illegible] [illegible] מיכאל וגבריאל
[illegible] על ישראל [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ולא [illegible] [illegible]
מן הצדיקים [illegible] [illegible]
עמי [illegible] ישראל [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ישראל
[illegible] הקב״ה [illegible] חביב עליכם [illegible]
[illegible] מן הצדיקים [illegible] חביב
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ישראל
[illegible] [illegible]
[illegible] על ישראל [illegible]
[illegible] ישראל [illegible] ישראל חביב [illegible]
[illegible] ישראל [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ישראל [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ישראל [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] כל רואה כמה בה [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

מר מנה להו הבבלי ה״ל תנא להו כאן ונדרש על רבי זה וצריך להקדים הקדמה תורה
במסוק נחלתינו עד כאה לגרים וז״ל רשי״ה קרא אותה נחלתינו שעניה קרא אותה כי
קו׳ כאלהרבנו ובא אסף ואמר לא נחלתינו ולא כרה קהלת אלא באו גוים לדרך שלך הדרכה גוים
בנחלתך טמאו את היכל קדשך וכו׳ המדרש הוא רשיך אתה באומר שעניה קראו כבר הקשנו רשיה
נחלתינו על ומה שנעם אלו השנים אמו כל אחד שסמך אלו אל עצמינו ומה זה אסף אמר על שניהם
ולומר לשניהם על הקבה הם כבר כתבנו למעלה מאי האיא כי הזבחים כי לא באתם עד עתה
כלל הרי אחר אמר ירושלים נקרא נחלה ולמה תנא שי רשיה קראו נחלה באומרו נחלתינו הוא על ירושלים
ומה נחלה זו שילה על שילה אמר רשיה נחלתינו וכן אמר וכן אמר ר׳ ישבב המדרש הכל באיזו מכר
הן מנחלים שעניה רשיה ואסף והוא לאמר ירושלים נקרא נחלה מבואר כי כבר כתבנו רבולה
רבנן ור׳ על ירושלים אם נחלה אלא אבל מקום מקדש כגג מנוח אמרי ר׳ אם נחלה והרא עוד
הם באו החדש הזה לכם שנתן הקבה את העולם לאברהם אבינו אל אמאי אמרה נחלה בה רבי
על רב אמר לא נחר לי כלום דהוא כל מה שהוא מדרש שנ ולא נחר לך לכם מן השמה שנ׳
בה מנוחה אחרה שבם ושמר מכור אמר עב ונלה המרבר בגונה מתשמע זהבונים שילה
להם אחר ירושלים אל זכם ושמר וני טובה ומנוחה זו מנוחה הבבר להנר רק ירושלים גבולין
נחלה ולהניר ירושלים ולהנר אבל בה לא למר ולהנר המדרש שנהם נחלין ובזה מבואר
ושמנוה נהנים המשב הרשה קראה אותה נחלתינו יהיבר ירושלים כאמר נחלה זו ירושלים
ואל לרשיה הירושלים נחלה לשבטים באותן שנחלו זו היא אבל בה אין לאמו לה שבה לא
נחלו ר׳ הנר ר׳ אבי לא שמענו אלא מנוחה מרגם אבן שעניה קראה כבר הקשנו בך להורור
שגמ׳ נה נקבה לנו כבור המדרש הכל אל אחרה שבם ומכוש הנחלה להיבו ירושלים דכשיאל
השלנו היא שנחלו לשבטים אבל אסף אל כבור רק ירושלים לא נחלו לשבטים וכו׳ בה
ולכך אמר אלקים באו גוים בנחלתך טמאו את היכל קדשך כולם יגלו הקבה ולא נחלה
משמעו משמעו אלא נהנה לנו אמנם לאיך מר כלל הנחלה זו שילה נחלה שם ראר שנה
שעניה רשיה ואסף בר׳ למדרשם על שילה ועם זה ירושלים תנא מנה להם כבר זהנא הנו׳
לבם ששו השיבה מוש שהא משאלו התינוק בבדים ברשיה אל יהושע לו שמשאלו נו׳ המשכן
ומוה השתמשכן לשרך משכנו ללוה על הלואה באותן לה רבה נרן לנו את הרבה בבך הלואה
ולהנהו משכנו לו משכן הרש רבב המשכן ואם נשברים על רואדו הרי לוקח מושכנו
והנה דין המלוה על המשכן את קונה משכון את לאו מנינו רבעור את מקנו ובבהם שם
לה רבנולה ומוסרים נשלמשבט נמכרו להלכם המלוה קונה משכון מדרבי לבר
ומשמשבט להו בין שלא בשעת הלואה בין בתשכנו אלא בשעת הלואה ולהרבם אינו קונה אלא
שלא בשעת הלואה אבל בתשכנו בשעת הלואה אין המלוה קונה משכון לכל אחר לשאן ראל
בר׳ יהושר קונה משכון אבל למר אין המלוה קונה משכון לא קנה בשום ענין אבל שלא בשע
בשמואל דאמר אחר דרך מבילר אחר אלא לא זוזי ובבר מבואר הענין להנה המשכן על נב
שילה ערבו שראל לקנה מיר בשעת הלואה להיינו מיד ובשאם למר אסיו לרבא הריה
שקבלו אותו בהלואה לרבנו לו המשכן אחר המשכן הוא הרי עצמו משכנו שילה שאחה
ר׳ שמר בשילה והיא הנחלה הנה לשאל למר שילה זו שילה אבל המר הש כבר שלשים
שונבנה כמה שלמה הרי הרה שלא בשעת הלואה ולכן אמשר להמר קראו נחלה שבר
המשכן שילה שלא מכבר המדרש אל כר׳ לאמר המלוה קונה משכון והיכן הרק שאם
הלואה אבל בשעת הלואה אבל לרי אינו קונה ולכן כר המדרש שהיה שלא בשעת
זו אינו אל הקבה שהוא המלוה וקנה המשכן שלא בשעת הלואה אבל הנחלה דהיינו
המשכן שהיה בשעת הלואה ובאלמינו נשארה לנו כי לבך הם המשכן לנו וקראה
ולירושלים אבל לא אמר כבר הקשנו כי בה אינו שלנו להירה שלא בשעת הלואה ולמה
להרבה אבל שעניה לא אלא בר׳ לשמו אלא אינו קונה משכון אבל שלא בשעת
הלואה אמר בר קנין לו
קנה הלכה הלשנו כמו במשכן שילה ...

עדיה בשער הגולה כמ״ש ׳שלנו הוא אבל אסף קרא אותו נאלמו היכל קדשך ח
קונה ומ״ל גבה לכן בשער הגולה וכן שלא בשער הגולה קונה משכנו ואח״כ בנין זה
היאשל הקב״ה לאמר המשכן שהיה בשער הגולה היא של הקב״ה כמ״ש המקדש שהיה
הגולה ולכן אמר אלהים באו גוים בנחלתך זו משכן שילה במה שלישראל ואח״כ עמדו
קדשך השמים שלך היא ועם זה נבאר המדרש הנ״ל בשער שחרב בה מצאה הרבה לאברהם
ונותר בבה אל מצולה כבר כמש כבר רמזו לו היה שלו וכבר נברא כי כבר קנאה מזה
לבחק ובנה ברר אמן הנ״ל ונמנה כמשכן לו לאברהם להר שוב ואח״כ בנה היכן הם מנשים הפל
כשמואל לרבי לבחק לקונה משכנו אבר קרא המגיה אבר אלה קוני ונמצא כיר המדרש שהיה
מתמושכן בה וקנאה הרי לאחר לאבה ומסרו כיר הלויים הרי אבר כל החוב שהיה לו עלבנו
הלויים ונמצא אתו לא הפקיד המשכן כמו שבארנו בלוהחוב הענוור ומחלו כל הענוור כבר
אבל קרא המגיה אבר אלמא אחי ואלכתב היכן הם כיון שהוא בירך ראשונה להם כבר לאבה
מיושב לשם מרת מרה אברהם מה לשאול על בנו והתרן ער שאלמא להם בכבי דבריו מנשום
כאין עונים בכבר אברהם אם לא מצאת הרי הקב״ה שהוא כבר יכול ודינו ולכן מעלו וגל
ובאנו בזה לרבותם ולהבין עד הלכה למבור אזרחת העולם של כשמואל לאבר קרא המגיה
אבר אלמא קוני ואי מנשום בכך הרי מעלו וגלו ולא נבררו כולם אלא הרוב גל יאי לאו הכרעו
הלכה להר צרה ואם נאבר לו נאבר ולא היה מנשכן המשכן לא היה להם רק ורבה
אבל אברהם עתה לא הכין יזהמכם לאמר עתה כשמואל ושאל מבר אברהם מה שהשלבו
רנין מעלו וגלו היינו מנשום להם לאל כר לקונה משכנו לכך קראו הוי מתו ... הגלות
ולא השמואל לאמר אבר קרא כבל רק עד המשכנו המשיר ולבך אל שמא בשוגג ולא היינו
הענוור אלא לברך המשכן ואל עשור לחזור שמא מישוע מעלו ולא היה כבר עשור אלא לער
המשכן והשיבו להבין מעלו ותחילה לא מה שישראל גלו ולא כלו ונשרי מנשום להיה לאברה
כל לקונה משכנו עם של כשמואל לאבר קרא המגיה יכול ולבה השיא ליה לאברהם שמא אח
המרנה להם ועשור שובה לכרב רשי כמה לאלפים בשיעור לשמואל לאמר אבר וז יגל כרבן
אינו אלא בעלבר המשכנו ירך הזמן לאחר זמן רבר היינו זמן הכרעו הרי כבר ומרנו
הגלות מנשכנו שרחר ער כבר המשכן ואל השיא לאברהם בשיעור להבין כל כשמואל
לאמר אבר קרא וז ואלכ היך נשארו ריום כנוא להם מעלו והמשיר מעלו יהיה לערך הרובה
וירה הרבה משיך המשכנו כרוא המדרש אם לא מתני שהכריע הלכה כשמואל אבל הגנו
שערך האין יהיה כוון בשער שנאבר המשכנו כבר היינו זמן הכרעו הענוור נרתולה
מארם ואין נוכל לומר שאמנם שלא הספיק עד אתו הרא המאבר לגלות אלא עד ... לאמר
וחובה היה קולם להיינו הזמן והוא נקב שאמרו על ישראל יגל הרעה ... מנשור
מנשום אביו ישראל על הרעה אלא לבה ועשה הרבה ינם ישראל שהיה ... זנים יה
ונשענה רב משלה ראיים נהם לאברהם מהרה ולא רמיה ... מעמוק אבל כנגד
הוא נקב להבינו להיה למרה בלרך כלה משכנו כבל והיינו ער זמן רכב כמו וגשורה
ואם היה מחזרין להם ער סוף הזמן לא יכול לרר ממרישתהם עמו הרן לקבל המשכנו יבר
כל החוב אבל לשמואל לאמר אבר קרא המגיה וכו׳ לאמר אלא כנחלות מקום הזמן אבל
מיוגים הזמן מקבלו ועברו ומשלם אחר המורר לכן הרחם להרבות רומם ... שנאמר יה
יורענך לקבל כלא החוב וכן אברהם השיג שני זה עלשין לבני רשובר הרבה ... לא
אל להשער שמא המרנה להם עמו רשובה ולא היה נחרב כיר המדרש ולא גלו מנשור ...
והשיבה נגלו היה לבני שלא עשור שובה ונחילה ... מתור להם היה ...

[illegible]

107

Dalle più disaventurate accidenti dalle piu rim[...]
ciagure, e dalle estremità delle disaveture si risorge an[...]
[...] anche, [...] potiamo che serate sieno tutte le vie
del risorego in un mare de sciagure disperate, si spera e pr[...]
la credenza di poter sortire onde non si teme [...] la
caduta per non sia in vista e non quel tanto piu anci con[...]
[...] La madre natura ella da più lungi si tirava il sa[...]
e che con occhi intelletuali scopriremo che finalmente vi è
un dio disponitore di questa natura non si cessa giamma[i]
come non si deue disperare il risorgimento [...] eccepini [...]
sopere i travagli e miserie sicome non potiamo negare che
alla omnipotenza divina mancono i mezzi di [...] sesto a
qual [...] sia secondo trascendano anche i cancelli della natu[ra]
e a manifesta meraviglia gratiarci del sollievo [...]

Come anti [...] Come sarra [...]

Prima Parte

Per qual sta ed abbatuta che sia la natione nostra nelle vende castinita e da quelle cattene di schiavitù e di un mare così tomultuose de disagi e sinistri che ogni memento minaccia rouine e naufrago e giungere finalmente al porto della tanto desiata salvezza del riposo dell'aspirata libertà e inespreabile gloria questa verità la vediamo chiaramente dalla Sacra Scrittura allorché erravamo nella in egito opressi e flagelati con quei insofribile patimenti e con quelle altre pesi [illegible] e pure chi mai creso haurebbe di sortirne alla predicaamente e contro il naturale ecco [illegible] il nostro Salomon [illegible]

[illegible]

E così ancora in questa strasmigrazione che abbatuti si veggiamo e contraueriamo umiliati siamo bassi siamo coperti siamo sotto l'impaginamento di tenebre per qualche tratto di tempo sotto qualche velo di tenebrosità che [illegible]

[illegible] ...contarci e ocuparne, ella finalmente con maggior veme[illegible]
con incancelato splendore, inaspetatamente si vedremo sortire
da tali ocupitade, giurando come fa il Sole allorche, all'albegiar
del giorno viene combatuto dall'oscurita della note e finche ne
aprossimarsi all'orizonte nacce fori la bell'aurora tutta risplen[dente]
e luminosa cosi ancor noi nell'oscurità di questa note di questo [esilio]
si veggiamo abbatuti ma sara vera quel giorno che risorgeremo
e non dobbiamo mai credere ne suponere, che la malle disperazion[e]
e irremidiabile. Cosi il profeta dice

והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול
ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים וכו' וכן אמר ירמי' אחרי אשר
הוכיח את האומה והראה להם את כל הרעה אשר הגיע' לעשות אם לא ישובו
מדרכם הרעה בא לה נחמה ואמר ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל
כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד
אבל קשה זה הלשון מרחוק אבל ר"ל הענין כי יש שני גאולות כמו שאמרו ז"ל אני ה' בעתה
אחישנה זכו אחישנה לא זכו בעתה וזה שאמר אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישר'
כי הנני מושיעך מרחוק היינו כשלא נהיה זכאים שאז רחוקה הגאולה אבל ושב יעקב
שישובו בתשובה ויהיו זכאים אז ושקט ושאנן ואין מחריד להם ותיכף תבא הגאולה
כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הפצותיך שם ואותך לא אעשה כלה ויסרתיך למשפט
ונקה לא אנקך ולהבין זה נקדים מה שאמרו ז"ל בגמרא דפסחים [illegible] אודך
אושיעני מאי דכתיב צדקות פרזונו בישראל צדקה עשה הקב"ה שפזרם בין האומות
ור"ל אמר ההוא מינא לר' חנינא אנן מעלינן מינייכו כתיב כי ששת חדשים
ישב שם יואב וכל ישראל עד אשר הכרית כל זכר באדום ואלו אנן אתיכון גבן כמה שני
ולא עבדינן לכו מידי. אל רצונך ניסבול לך [illegible] ניסבול לה ר' אושעיא אל
משום דלא ידעתו היכי תעבדו [illegible]
[illegible]
[illegible]

מה שהזכיר לבן כי אומרו ולא נקנו רחם אמתה אחת ולמה קאמר הטעם משום
שאמר לא אעשה כלה שבזה לא יעשו כלה מן הטעם הנזכר רק ייסרך למשפט
הנזכר בגלות מכפרת עון ונקה לא אנקך אלא כלשון לומר עוד על שארית ישראל דקאמר
כי אעשה כלה בכל הגוים אלו ואותך לא ... ישראל נקראו תרומה קדש ישראל לה' ראשית
תבואתו ואין ... דהוי תרומה והתרומה בדבר שזרעו כלה אבל בדבר שאין זרעו
כלה גידולי חולין ואמר הכא כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הפיצותיך משום שאכלו
את ישראל שנקראים תרומה ואם נחה על הראשונים שהיו תרומה שחייבים הגוים
אשר אכלום אבל בנים הנקראים גידולי תרומה אם הקב"ה יעשה כלה כמו שאר
גוים אלו זרעו כלה וגידולי חולין ואלו אין חייבים מיתה ולמה קאמר הכא הטעם
כי אעשה כלה בכל הגוים משום שאותך לא אעשה כלה ואלו ... כלה וגידולי
תרומה בדבר שאין זרעו כלה גידולי חולין התרומה ואלו חייבים כן על אכול בן
על בנים כמו אוכל תרומה כמו שאמר קדש ישראל לה' ראשית תבואתה כל
אוכליו יאשמו רעה תבא אליהם נאם ה' אבל ... ק מה דאמר כל ... מה
כל ... אוכליו יאשמו לומר תרתי ... עם מה דאמר בעל פרשה ...
בגמר ... מזכרה לבוננה בה גבו כל משפטו אבל המזבח שקבצו אנשי ... והם
בגמרא ... ולישראלנה לבספיריו ... לא אמר כי ... ברשו לאסור כל ... וזהב
שבעולם משום כלים והזהב של ירושלים עד שמצאו לה ... הברכה שהוא
תורה שנאמר ... ... למומר דכון ... כל ... כלהו
שבקדושה לחולין והכי ... לא השתמשו בהו לגבוה ... לא השתמשו בהן
לגבוה ... לא השתמשו בהו להדיוט ... דבר קדוש
כיון שבא ליד גוי נפקא מקדושתו לגמרי היינו דבר קדושה שלא השתמשו בהו גבוה
ומיהו ... והזהב של ירושלים אבל דבר שנשתמשו בהו גבוה אף שבא ליד גוי
לא נפיק מקדושתיה ואסור להשתמש בהו דהוי כאבני מזבח והנה היה עולה על
דעתך להן ... ישראל אחרי קדש ... והנה תרומה תמעל בהקדש ...
הינו כמועל ראשון אבל ... שכבר ... ...
וחולין דכל דבר שבא ליד גוי נפיק מקדושתיה והנה ... לא ... תמעל
... לדבר ... לחולין ... הקב"ה רוצה להיכרע ... ולמה בא
... ואמר ... אחר ... אחר ... ולא
נתנבא להשתמש בהו לגבוה ואלו ... ישראל ... שנשתמש בהו גבוה
... השתמשו בהו גבוה אבל בא ליד גוים לא נפיק מקדשיה ואלו כל
... ... אלא ... אחרונים לעולם בקדושתיה ...
... גבוה דהוי כאבני מזבח ... נקראים תמעל בהקדש ... אמר ...
... ואמרו ... כל שנה ... ... אחד ... ונשנים

וא׳ אדם לוקה ומשלם אבל בהקדש אדם מת ומשלם דגזירת הכתוב היא
הרמב״ם בפ״א מהלכות מעילה כל המועל בזדון לוקה ומשלם הרי דגבי הקדש אף [illegible]
לוקה ומשלם ועוד כתבו הראשונים דאף בתרומה כן וזהו דאמר קודש ישראל לה׳
וראשית תבואתו ולכן כל אוכליו יאשמו דהיינו שישלמו מה שאכלו ויאשמו הם
היינו קרן כחומש כמ״ש בגזל [illegible] ונקטי שישלמו מה שאכלו מלבד [illegible]
אדם דעונשו בידי שמים ולא אמרינן קים ליה בדרבה מיניה משום דאקרו קודש
ובהקדש גזירת הכתוב היא דאדם לוקה ומשלם אבל קשה עוד על האי קרא דאמר
קראן קודש ותרומה [illegible] באחד אבל נאמר לענין ראשית בתחילה רק יש אין
מועל אחר מועל במוקדשים אלא בבהמה ובכלי שרת ונ״ל דאמר כל דבר שאין לו
פדיון יש בו מועל אחר מועל וישראל נקראו בכור בני בכורי ישראל ובכור יש לו
פדיון ואע״פ כן יש להם פדיון אלא הא לרבי אין מועל אחר מועל ולא היו חייבים
אלא הראשונים ולא אחרונים ולכן קראן תרומה דאין לה פדיון וזהו דאמר קודש
ישראל לה׳ וראשית תבואתה ולכן כל אוכליו יאשמו דכל לרבות אפילו אחרונים
דאילו נקראים קודש גרידא לא היו חייבים דאין מועל אחר מועל אלא בדבר שאין לו
פדיון אבל כיון דנקראים אף תרומה דאין לה פדיון נאמר כל אוכליו יאשמו ואמר
יאשמו שהוא הקרן ולא החומש דבעי דלענין החומש קרא איש כי יאכל קדש בשגגה
ויסף חמישיתו עליו פרט למזיד או כלומר למותר עוד על פי הרמב״ם דהלכה כרבי
דאין מועל אחר מועל אלא בבהמה וכלי שרת כגון רכב על גבי בהמה ובא חבירו
ורכב ובא חבירו ורכב ורכב [illegible] המעשה [illegible] לא [illegible] בחומש [illegible]
[illegible] לגבי מזבח וכן כלי שרת אין כרם [illegible] ואע״פ כך ישראל [illegible]
שר אומות נמסרים עליהם כמה גזירות [illegible] היינו דמי לבהמה וכלי
שרת ואע״פ יש מועל אחר מועל וזהו דאמר כל אוכליו יאשמו ולענין [illegible]
על מעלה כל ראשית כמספר [illegible] אמור [illegible] ורבן [illegible]
[illegible] כל [illegible] לא [illegible]
[illegible] לא [illegible] אלא [illegible]
[illegible] כל [illegible]
[illegible] כל [illegible]
[illegible] אחר [illegible]
[illegible] כל [illegible] לא [illegible]

[illegible — Hebrew cursive text, approx. 33 lines]

Suplicando e perorando a D. è cosi dico te i ora il nostro
Sclamore intenda il nostro pianto esaudisca e nostre [illegible]
acceta il nostro degiuno perdona i nostri peccati Scancella e
nostre colpe conceda vita [illegible] longa anni buoni e delu
il Santo Santorum ritrafici e dirocazioni te [illegible]
questo popolo al suo [illegible] luogo i [illegible]

[illegible Hebrew]

[illegible Hebrew]

[illegible Hebrew]

[illegible Hebrew]

Noi corriamo tutti alla morte e tutte le debolezze i languori nei malefizi [illegible] la sete e le altre infermità che ci abbandonano e ci straccinano malnostro grato al sepolcro divorato dal calor medesimo che lo anima

Noi corriamo tutti alla morte e tutte le debolezze i languori le malattie la fame la sete e le altre infermità che non ci abbandonano e ci straccinano nel nostro grado al Sepolcro divorato dal calor medesimo che lo anima consumato dagli ellementi che lo compongono. L'uomo con tai principij di morte qualche tempo langu=isce e finalmente muore. Ella ci è [illegible] un altra morte e degli altri languori che quei del corpo ciò è di colui la cui anima con una vita tepida e languida con le colpe che una volontaria debolezza gli fa comettere, ovvero con una negligenza in guardarci da pericoli di fori e in reprimere i frutti di quell amara radice della concu=piscenza ch'alla porta di dentro si avanza ogni giorno alla morte dell peccato e alla fine infallibilmente vi giunge e dopoche le tepidezze e le debolezze l'hanno condotta al Sepolcro dopo che l'errore come un fosco velo le ha coperti gl'occhi e che le passioni legato l'hanno come si legano i morti spargendo già il verminose odore de suoi cattivi esempij in tutti i luogi vicini dopo che l'abitudine del male si è formata e che come una dura pietra ha fermato il suo cuore alle celesti ispirazioni o piutosto dopo che il suo cuore è divenuto egli stesso una pietra la sua insensibilità che

che Lagrime non bisogna Spargere! quanto Saremo noi [illegible]
morte, i cui Legami Si rompono con tanta difficoltà? Se noi [illegible]
non entrare in una tomba donde non ci esce mai che per miracolo
mojono e puochi risurgano e come La più parte moiano? Forse [illegible]
a un tratto in cagione di qualche gran peccato! no [illegible]
Languidezza d'una vita tepida [illegible] La negligenza di guardarsi dai
peccati veniali che [illegible] perdere [illegible] la vita della
grazia [illegible] [illegible] [illegible] dei peccati [illegible]
e abbandonarsi Senza Scrupolo a peccati che veniali [illegible]
no e Sarebbe [illegible] conseguenza necessarissima di [illegible]
contro [illegible] moltitudine Se voi vi contentate [illegible]
[illegible] qualche puoco di atenzione vi farò vedere quanto [illegible]
guardarsi [illegible] de peccati veniali [illegible] Sono [illegible]
[illegible] e cagiona di cometere peccati gravissimi

[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] racconta [illegible] Sacre Storie che la nazione nostra
avevano [illegible] a dio qualche [illegible] che in vece di [illegible]
al governo Loro [illegible] [illegible] gli concedesse
quello quanto erra vil di nascita tanto erra [illegible]
[illegible] di quello che [illegible] e [illegible] e [illegible]
[illegible] va in [illegible] dove arrivato mi aspetterai [illegible] giorni dentro
i qualli verrò [illegible] Sacrificare a dio [illegible]
[illegible] aspetta ma già correva il settimo giorno e [illegible]
non Si vedeva [illegible]
[illegible] Stavasi [illegible] Suo pensiero non Sapeva a
qual partito apprendersi vole [illegible] aspettare di [illegible]

[illegible] creito nemico Lo sfidava a battaglia, le vittime eran pronte ad immolare. Si risolve dunque שאול giacché è vicina la sera, ed è prefisso di offerire, egli stesso il Sacrifizio come pure veniale

ויאמר שאול הגשו אלי העלה והשלמים ויעל העלה וכו'

Ella che [illegible] aveva egli offerte ed immolate le vittime, ed ecco giunge שמואל come dice ויהי ככלותו להעלות העלה והנה שמואל בא, ויצא שאול לקראתו לברכו e rivolto ad esso שמואל [illegible] sfortunato gli dice che hai fatto? ויאמר [illegible] מה עשית

ויאמר שאול כי ראיתי non m'hai aspettato, com'io ho aspettato i 7 giorni che m'ai [illegible] prefitto ma non sapevo più trattenermi imperocché i soldati non [illegible] volevano battaglia ed i nemici la minacciavano e perché stimai scelerate cosa di [illegible] in campo prima di offerire a Dio aplacare il volto divino per questo Sacrificai ויאמר שאול כי ראיתי כי נפץ העם מעלי ואתה לא באת למועד הימים ופלשתים נאספים מכמש ואמר עתה ירדו פלשתים אלי הגלגל ופני ה' לא חליתי ואתאפק ואעלה וכו'

Si eh misero [illegible] ויאמר שמואל אל שאול נסכלת Sappi che per non avermi tu pazientemente aspettato Iddio non vol perpetuare il tuo scettro sopra il suo popolo come avrebbe fatto se tu m'avesse aspettato ועתה ממלכתך לא תקום Eccoti che שאול per quella azione perdette il Regno se La rovina di שאול dipende da una cosa che per se stessa che sarà di quelle ochiate! guardatevi dunque di piccoli principi mentre sono stratagemi che fa La tentazione per poscia farlo trabboccare in gravose colpe כך היה דרכו של יצה"ר היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו [illegible]

ditemi da che deriviene una [illegible] illecita con una donna

dal guardo al compiacimento dal compiacimento al desiderio dai [illegible]
dal consenso all operatione, e quindi [illegible] all ultimo estremino [illegible]
e peccato

prima incomincia con un occhiata poi con un Saluto e
con La pratica והנה אשר לקראו [illegible] וכו' questo e una
dalla tentatione che non incomincia a indure il uomo Solche
farlo incorrere primieram.te in peccati veniali e poi si va avanti
=ndo in più gravosi e con ciò intendiamo il dire [illegible] adj [illegible] nel
peccato del

ע"ל ויאמר משה אל אהרן מה עשה לך העם הזה כי הבאת עליו חטאה
גדול ויאמר אהרן [illegible] את העם כי ברע הוא [illegible] אבל עם מה שאמרנו

[illegible]

עבודת אלהים וכמו שאמרו ז"ל בריש פ"ק לעבודת כו"ם אבל מה שהקשית היכי ליתי
מקום בהדי להקב"ה עליו מה וכן ישראל שחטאו בעגל מרובה כל מה שאמרו ז"ל
מלב בשכל בספק ורבה שהדבר לכם עד שאמרו ה' והיו מנגד לבן מלך שהאכלו ע"ז
בשוק של זונות מה יעשה אותו הבן שלא יחטא אבל לפי זה קשה שלא היו ראוים לאותו
ה' על כענין אלא להודיעה של הד' שהוא מה עשה זה שמיר המשל הזה דכן רובה התשובה מה
זה זונות אבל למה כאלו רבה עוברה לעבודת כו"ם הזה מסרין היה להם ליצה"ר הרבה כוכבים
ולחמים ומרעיש מה מצלרים בעגל כי כחקן תועלי הלכה הלכה אינה ועובדים אחר ע"ז שלהם אלמא
כי רעבו יצה"ר להם יצלו המלכו נראין כשרוצה שהיה מעורבה לו אם בוחר בע"ז אחרים שחטא ימי
לו עמי והכי ישראל שהיה להם יצה"ר מה כאלו לחטא בע"ז באותן שהכי אם נאמר שהחטא
מוכרח להם וכמו התוס' פה לכן מקום לבעלי תשובה מפני קשה היה לו לישראל לחטוא בחטא
הר והדר בחטא ישראל ולהרצן הקב"ה לומר הרויחו לבני עצם החטא ויסיבה להם היה כה לכן
מה לבעלי תשובה ומי מלא כבר להורות על זה היתר להם המרה כד שיהיו החטאים היו
פה לכן הרחוק מה וכן במנעו ולכבר ולבו וכהמסים ששם היה רוצה כי ישראל על חטא ע"ז וכהר
כחטא לזנות ומה שהזה שהיה מיתן ליהו נכשל בזנות ולא בע"ז הוא מבואר עלמי מישראל רוב
כגמל ומי עונן בעבירה יכבד כאלמן לה"ר ולכן הר שהיה מיתן בחטא שלו על ידיהם שחוטא
כאחד כבר שהוא עונע נכשלים בה ולכך זוכה בו תשובה בענין הזנות מה שיהיה תוצאו
נכשלים בו ולא בע"ז האריכו לא שבחי היה חוטא בע"ז והוא מבואר ומבוררים בפרק לפני
רק פ"א וז"ל הכי רמה לפרנסן אבהו הכן העובד ע"ז אחר העובדה כו' ועובר אין אוסר לא
שאלפרן הן האומר אעבור בך ונעבר כאן כיחיד הנמרי כאן ברבים ובו אורייתא אבי ומי
שאני כאן נפסק לרבים ונפסק ליחיד אלא אמר אבי כאן בנפסה מפני עצמו המעלך כאן בנפסה
מפני אחרים לא מתלך עבר דכר"יה וכו' כששמע מסרבה לעבודה יחיד המעלך ומהרהר בו
שרצוה אחרים שאין עובדים אותה אבל רבים לא מיגלי אבל יחיד לא שבח לבחור לו ע"ז
שנעשו זהלך יהיה הר שהוא יחיד חוטא בע"ז להיות הזרלה נמיתן ליחיד לא שבח ולא
ימצא ההזרה שהר הוא מיתן לבעל תשובה להיות לכן להיתן אין ישראל שהם רבים
יחטאו בזנות מה לא שבחו רבים חוטאים בזנות שהר היו עונן בעבירה ולכן נעשה
איסור מיכל מן השמים הר חטא בזנות וישראל בע"ז הה אם היה כרך עלב אם
היה יחיד ראוי שיהא יחטאו בזנות והר בע"ז במעשה הע"ל

Siche dunque Li peccati veniali s. frequenti e Lasciano
nel anima una Languidezza e una debolezza che La dispongono
a piu graui colpe come dicono

ובזה יבולים לעולם צריך אדם ליזהר מהדהרהור
כי יצר הרע לא יכשיל בתחלה אלא בהרהור עד שמתהרהור בא למחשבה כמו שפירש
על פסוק הוי מושכי העון בחבלי השוא ז"ל יצר הרע בתחלה דומה לחוט ולבסוף דומה
לעבות העגלה בתחלה דומה לחוט כשרוצה שתגרום לחטא בעבירה קלה ולבסוף יבוא
שעולה ובא לחמורה וכן אמרו ז"ל המצוה קלה כבחמורה שאין אדם יודע מתן שכר
של מצוה שמצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה וכן אמרו כל רוע גם בלא דעת
נפש לא טוב ואץ ברגלים חוטא שנאמר בן תמיה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה
לא יצר הרע על עבירה שעושה בשוגג אלא שנגרם לו שיחטא אבל בחזקה
ולא ישמח אדם על מצוה שבאה לידו אלא שמצוה הרבה עבירות לא לפני וזה יבלה
כונה של אחרים אדם מעמיד עלפני מעשים אחרי הרבה לפני שבו זרוקת
לחטא מכוכבים לפני הרבה עבירות

...ור בו מר משום שתנן שתנן משום יין נסך משום דא"ל כי צריך הארץ
הרלוה כל שלא יבא לחתורוה וכמו שאירע להם לישראל על מעשה העגל
...רה במדרש שיר השירים בדברים אלו אלהים אחרים וכו' ועמי בן על זה
...רך אבל רש"י ז"ל פי' לפי ישראל שעבדו לעגל מיראה עד שאמר הכתוב קח
את כל ראשי העם והוקע אותם לה' נגד השמש ואמרו ז"ל הושב עליהם ראשי סנהדרין
על כך והלא אמרו בגמ' סנהדרין ס"א מיראה קא אמר דאמר העובד מאהבה ומיראה
אביי אמר חייב ורבא אמר פטור אביי אמר חייב דהא עבד רבא אמר פטור אי קבליה עליה באלוה
אין אי לא קבליה עליה לא ופירש רש"י מיראה מאהבה מיראת אדם ומאהבת אדם ולא חשבה
עליה באלוה אביי אמר חייב בדיני שמים כדברי תורה בשוגג דסבור שמותר ועשאה חייב חטאת 2
ורבא אמר בו בשוגג כי בדיני הבעור ליחו כלום עבד ואמר אביי מנא אמינא לה דתנן וכו'
עיש כבר ואם נמצא מינה להעובד ע"ז מיראה ומאהבה לאביי חייב אפילו לא קבלה עליה
לאלוה ולרבא פטור דהא לא קבלה עליה לאלוה וכן פסקו הפוסקים דפטור כי לא קבלה
עליה לאלוה אבל ישראל לא עבדו ע"ז אלא מאהבה נשים כמו שאמרו במדרש והם לא קבלו
עליהם לאלוה כי אם לבמור כמו שאמרו ז"ל שהמעגל ונצנו לפטור אפילו נקטין
לבמורי ר"ב כמו שאמר הגמרא כיון דעבודה בכך הוא הכי דעושה לרצונו בלא שום סיבה
אבל מיראה ומאהבה פטור כיון דלא קבלה עליה לאלוה וכן משמעות משנה דתנן כמו שאמור
בסוף משנה דדריש לפטור עובד מאהבה ומיראה בלא קבלה שום אלוה משום דהכי
הוא לחכמים מעמי העבודה בכך מנהג להעמידן לבמורי ואמרו וכו' כיון שעושה מרצונו ואם
כוש הכא לעשות מאהבה ולא עשאו אלא לבמורי כל הפטור ואין לומר תנא המטר לכה
הוא דקא כשאר עבודה דכיון דאיתא חייב אלא דרך עבודה כי עושה מיראה ומאהבה פטור
אבל המשתחוה דחייב אפילו שלא כדרך עבודה כמו דאמר כן בסנהדרין ס' עכ"ל על המרבה
העובד ע"ז עצמה ולכן כיון דהמשנה דחייב אפילו מיראה ומאהבה ולכן היו חייבים כיון שהשתחוו
שהיא עבודה פנים כמו דכתיב וישתחוו לעגל ויזבחו לו אלהיהם ויאכל העם וישתחוו לאלהיהם
מה אינו לפטור דכא אפילו השתחוו ואפילו עבדה שלא מעבודה פנים דאמר אביי מנא
אמינא לה דתנן העובד ע"ז אחד העובד ואחד המזבח וכו' מאי לאו אפילו העובד מאהבה
ומיראה ורבא אמר לך לאו דוקא קתני ומפרש רש"י כר"ל ר' ירמיה אי העובד כל עבודה
שהיא דרכה בכך ואחר המזבח שלא כדרכה לעולם ר"ש ומיהו לשם אלוה עשה וכן אי"ל
שם כל מה שעבר ואמר ר' אמי זיבח וריצה ונסך בהעלם אחד אינו חייב אלא מעשה אחד ואמרינן
לה בכמה דרכים מיהא ומתני בגמ' מצוה וכו' ואמר הכא שוגג בלא מתכוין לע"ז הראיה דקבל
כו הכנסת הוא והשתחוה לו הר לבו לשמים אלא דהם הכריעו ומודה לה אי רבלה עליה
לאלוה מחייב הוא אי לא רבלה עליה לאלוה לאתבלום הוא אלא מיראה ומאהבה לאביי דאמר
חייב אלא לרבא דאמר פטור מאי איכא למימר וכו' ואם אביי מאי מה עבודה פטור דכא מיראה
ומאהבה הא לאו רבי הוא לומר מיראה ומאהבה וכו' משמע לאביי אבל לרבא לא הוי הכריע
אפילו כרבא תנא הפטור דכא מיראה ומאהבה הוא כשאר עבודה דכיון דאינו חייב אלא כדרכה
מיראה ומאהבה פטור אבל בד' עבודות פנים חייב אפילו שלא כדרכה מיראה ומאהבה חייב
כיון דתמיד כולי הא אלא וא מתלא דרך הכי מבלל דהכא סבירא ליה דאפילו בד' עבודות
פנים פטור וכן סבר הרמב"ם ואם עבדה דרך עבודה או כאחד בארבע עבודות מיראה ומאהבה
פטור ואם כן ישראל השתחוו לא היו חייבים אבל הכא מצינו בין המפרשים דהרמב"ם
מוריע מאהבה ומיראה מאהבה כיון שרשר בצורה זו תפנו מאותה עבודה שלא כדרך אין
עבודה ומבני יראה לה שאף ר' ע"ז כמו שהם מקבלים עבודה שהיא מעשה עבודה אי
רבלה עליה לאלוה אין אי לא לא ואם כן כשעבדה מיראה ומאהבה אדם הפטור הוא
אנוס כפשוטו הכא משנה ועוד בהג' מה ע"ז ואם כן שהיו פטורים כאן ישראל היה
מאהבה ויראה הימנותו כרבא ומירש ואתו כתמיר שלא נעשה מעולם לשם ע"ז אלא

מאהבה ומיראה אלא כגון רבותינו ז"ל מלך וכגון המן וכן משמע מהרמב"ם הנביאו כגון
וכן פירש בזוהר העובד היה וכן כתב הרשב"ץ עבוד ועבד פירשו ע"ז שנעבדה לשם אלוה
העובדה מקבלו בלבו לאלוה להב' פעור רבא ומ' זה אינו ע"ז ואע"פ שלא לשם דברי הנמוקי
הרמב"ן נראה הכא שפעור רבא מאהבה ומיראה הוא מע"ז שלא מעולם לשם ע"ז אלא מיראה ו...
כגון המן והנהגו והעובדה מיראה ומאהבה פטור אבל מה שנעשה לשם ע"ז שנעבדה לשם אלוה
אך זה העובדה עובדה מיראה ומאהבה מ"ב אר' שמיר הפיראל ברח"ב מיראה כיון לפעור היה ע"ז
מתחיל אע"פ אפילו מיראה ומאהבה ואפילו לבזוי כיון שעבודתה בכך מח"ב רבא אבל לשאר מפרשים
לאמר אע"פ שהיה ע"ז מעו"ג פעור רבא מיראה מאי איכא למימר ונעבד למימר אבל כרבה
מתחילה המפורשים שאמר ותקראן לעם לזבחי אלהיהן ויאכל העם וישתחוו לאלהיהן ויצמד ישראל
לבעל פעור ויחר אף ה' בישראל הרשה המשוט' הי' אמר ישראל לבעל פעור ולכך ויחר אף ה' בישראל
ולא ה"ל לכרעל וישתחוו לאלהיהם ויחר אף בישראל להורי' אין חייבים
מיראה כו' אלא מעשה שהיה מיראה ומאהבה והעובד מאהבה ומיראה פעור כרב' מאי הוא אסור
כל עבירה שבתורה יעבור ואל יהרג חוץ מע"ז וכו' ומאי לאמר רבא פעור פטור אבל אסור ואין לומר
שהיה בצנעה ורבא ס"ל כמ"ד בצנעה אך בע"ז יעבור ואל יהרג ואע"פ אסורה מה ליכא ולכך א"י לאו
ויצמד לא היו חייבים מיראה כי שמים לא היה אסור אלא מה אינו דבר שמעינן לרבא כמד כן
סורר ומורה בכך ע"ג הס"ל ואפילו בצנעה יהרג ואל יעבור כחוש הרמב"ם ופעור אפילו ר' יונתן
בצנעה כפעור אף על ויצמד היו פעורים פעור מאי אלמא ויצמד הי' ערוה הרי ה' על ויצמד לא
על וישתחוו ונעבד למימר ע"כ היינו כמדרש מ"כ כיון שהיה הזנות אותה לו א"כ נשתמעה
לך עד שהשתחוה לפעור והשתחוה לו ולומר לע"ז אינו משתחוה ואומר לו אין אני אלא כעגלה שבטן
שר' זו שאמרו חכמים המוסר עצמו לבעל פעור זו היא עבודתו שנ' וישתחוו לאלהיהם ויצמד ישראל
לבעל פעור כתחלה היו נבעלים בצנעה ולבסוף זונות וזהו ויצמד כצמיד פתיל ואע"פ השתחוו בגלוי
ויצמד הוא בפרהסיא ואע"כ נאמר הא לאמר רבא לאו לו בצנעה יהרג ולא יעבור הוא הקל כשקבלו
עליה לאלוה אבל כשאינו מקבלו לאלוה פעור ומורק אבל בפרה' מיראה ומאהבה ואינו מקבל
יהרג ואל יעבור משום דאיכא חילול השם ואע"ב בצנעה ליכא אסור ובפרהסיא א"כ איסור לחייב
כי שמים וזהו האמר הכתוב ויאכל העם וישתחוו לאלהיהם על זה לא חרה אף ה' לפי שהיה
בצנעה כמו שאומר המדרש ואפילו למר דאפילו בצנעה יהרג ואל יעבור הוא הקל כשמקבלו
עליה לאלוה אבל לא מקבלו עליה לאלוה איסור ליכא ואף כאן היה בצנעה ולא קבלו עליה לאלוה ולכך
איסור ליכא ולא חרה אף ה' אבל כיון דכתיב ויצמד ישראל לבעל פעור כלומר בפרהסיא אז קפיד רבה דבפרהסיא
דכע"ג מודה יהרג ואל יעבור אפילו מאהבה ומיראה דאמר רבא דלא כפעור אבל אסור ולכך ויחר
אף ה' על ויצמד ולא על וישתחוו לפי שמיד שישתחוו היה בצנעה וכיון דבפרהסיא פעור רב' אבל א"כ
א"כ בצנעה ליכא איסור או נאמר לכך יורד משום הקשה כיון שהיה בצנעה למה ויחר ה' דבה
הנה לאמר דאפילו בצנעה יהרג ואל יעבור ולכך נראה לחלק בין אנוס אבל לאמר דבצנעה יעבור ואל
יהרג וליכא איסור אפילו שלא מיראה ומאהבה כגון המאהבה ומיראה דליכא איסור בצנעה וא"כ
ואע"כ למה חרה ה' לכך בא הכתוב כמותך ויצמד ישראל לבעל פעור שהיה בפרהסיא אז חרה
ה' בפרהסיא א"כ איסור בכל כיון דכע"ג מודה דיהרג אבל על וישתחוו שהיה בצנעה לא חרה ה'
דאיסור ליכא אבל כל מה ניחא לענין חרה ה' דהוא דהוא רבא מעור אבל אסור אבל על מאי דכתיב
אע"כ ויאמר ה' אל משה קח את כל ראשי העם ופירשו המפרשים רישא עליהם כח דינים
על כך למה והלא היו עובדים מאהבה והעובד מאהבה ומיראה כפעור כרב' ורבנן להבר
האומרים דמה דפעור רב' הוא הקל מה שלא היה ע"ז מעולם בכל אבל זה היה ע"ז מכבר
עשה מיראה ומאהבה חייב ניחא דאו חייב כי מיראה כיון דפעור היה ע"ז מתחלה אבל לשאר
המפרשים הס"ל אך כע"ג מחייב פעור רבא מאי א"כ למימר ונעבד למימר עם מאי
עוד במדרש רבא ויצמד כאדם צמיד מאחר כלומר שהיו כבר אחרים כע"ג קבלו עליהם
לאלוה וכן לשון צמיד הוא לשון כבוד והרשיע והעשינו הוא מאי האמר עוד רבא אע"כ ובכל
ומר הצמיד לא קבלו עליהם לאלוה אבל אע"כ היו כבר אחרים וקבלו עליהם לאלוה אם
אך דרבא חייב כמו דאמר הכתוב השכר מיראה ומאהבה אבי' אמר חייב דלא עבה...
אמר אי קבלה עליה לאלוה אין אי לא לא א"כ היו חייבי' אף כי אלא כיון דקבלו עליה...

ת אוכל ערלים. עירלה חייב מילה לכל ערלים חייב בכרת ומהו המאמר הכתוב ויאמר
הי. וכל זמן שלא היה ה' לכם שלא קבלו עליהם המילה במצוה אבל ויאמר ישראל לכנעני
כבר אלהים. ורבלו עליהם המילה אף רבא מחייב ולכן אף שמירת מאי האמר הושב בכך
ועל כך דבגון להבלה המילה חייבים מקילה אבל קשה איך ד' הקב"ה אומר כמו מקילה כל ערלים
בהררש(?) ויאמר ה' אל משה קח את כל ראשי העם רבי יצחק אמר ראשי העם תלה על שלא
מילו ר' נתן אומר לא תלה ראשי העם אלא אמר לו הקב"ה למשה הושב להם ראשים
ויהיו דנים כל מי שהלך לפעור אל משה מי מורדים אל מי מבדלים כל מי שטועה העם
והשמש זורחת עליו בכל יום מי שטעה ויבקו אורו הנעלך שהוא בן יומו ויאמר אל שופטי בני
ישראל הרגו איש אנשיו וכו' אבל צריך שהרבה אמר לו למשה הושב בכך דינים והעם כמו שאמרו
שהיו מרבים עליהם המילה ואם אף רבא מחייב אל מי מורדים כלומר כיון דרבא ערלים אינם חייבים
מיתה אל הרבה אל מורדים וכו' ואבל חייב דערלים וכיון דחייב ערלים חייב מילה לה הכי כיון
שקבלה עליהם המילה כבר ונעשו מה שאמר משה הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור
כה"ג המשתחוים לבעל פעור כמו דכתיב וישתחוו לאלהיהם וכו' מאי לאו היו חייבים למי
שלא היה עבודה בכך אלא דעיגן להשתחוה אפילו שלא כדרכה חייב בכל אבל עם מה שאמר
אמר להתחלה וישתחו ולא קבלו עליהם המילה אלא מאהבה והעובד מאהבה מעור ואחר
ויאמר שקבלו עליהם המילה והיו חייבים מיתה לכך אמר הנצמדים כלומר האנשים אשר
קבלו עליהם המילה לא המשתחוים כיון דלא קבלו עליהם המילה ואמר העם למה ישראל
שלא מילו מאי האמר רבא מיראה ומאהבה כעובד הוא הרא כי לא הלה עליה אבל קבלו על
המילה חייב ונראה להם מוכרים כמו שפירש הר"מ מיראה ומאהבה הוא מיראה עצמו
לבד כי קבלה עליה המילה חייב אבל מאהבה מאהבה ומיראה שהוא אנוס מעור וזה אינו
כמו שאמרנו ונלמד עם דבר זה לפרש כמאי דאמר ר' יצחק האמר ראשי העם תלה על ה'
נתן אמר דאמר הושב בכך לענין הלה העם ונראה דבלוג במלוגא דאבי ורבא כי האמר
הלה ראשי העם ולא ישראל סבר כרבא דאמר העובד מאהבה ומיראה מעור ומפרש
הכי דאמר אינו דל הקבלו עליהם המילה כבר כלומר המדרש אלא כפירוש הראשון שהיו
הולכים מעור כפירוש ולא קבלו עליהם המילה ואבל לא היו חייבים מיתה כרבא דאמר.
ותרה אף ה' מעלוס דמאי דאמר רבא מעור כמעור אבל חמור ולכך אמר לה תלה אלא
ראשי העם לא העם לא היו חייבים מיתה ור' נתן סבר כאביי מיראה ומאהבה חייב
אבי לא קבלה המילה או שאמר הכל כרבא דמעור מיראה ומאהבה אבל הכל הכא הוי אמר
כל דקבלו עליה את המילה ואבל אף רבא מחייב כמו שאמר בהדיא אי קבלה עליה המילה
אם שאמר דכלוהו הכל כרבא דמיראה ומאהבה מעור אלא דאלו כמו דאלו המשתחוים
ודאמר אם מאי דאמר רבא מיראה ומאהבה דל כגון שלא היה עם אלא מיראה ומאהבה
כגון החתן עבדים וזה העובד מיראה אם מעור רבא אבל מאי להוי עם תמיש וזה נעבד מיראה
ומאהבה חייב רבא כגוונא דנוהג והמתך אם דלמאי כגון שאר המשתחוים דאף ענון עליהם
העובד רבא די לאמר לא הלה העם כל כגונא שאר המשתחוים דאף כגון נעשה מעור
רבא ואבל אף הוא היה עם משמש היו מועדים כיון דלא קבלו עליה המילה ומאי דאמרו ולאמר
הוא כפירוש הראשון דלא קבלו המילה כלל ורבא מחייב לאמר העם הלה אף הוא כל
כפירוש הראשון דלא קבלו המילה עד אף היו חייבים מיתה והוא כיון דלא קבלו המילה מעור
רבא אלא כל דכגוונא דנוהג והמתך דמאי כמעור רבא כי לא קבלה המילה כגון שלא היה
עם משמש אלא מאהבה ומיראה בכל אבל כגון משמש אבל לא קבלה המילה חייב ואבל
מעור שהיה עם משמש היו חייבים אף אליבא דרבא מה נלמד ...

[illegible]

109

[illegible] tutta questo il teatro [illegible] [illegible] ha [illegible] [illegible] [illegible] la [illegible] feroria a [illegible] [illegible] [illegible] e prenter [illegible] [illegible] [illegible] e [illegible] di [illegible] [illegible] or il caro guerriere [illegible] [illegible] il primo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] empian [illegible] di tant orrore [illegible] ben [illegible] alle [illegible] [illegible] [illegible] tutto il piacere [illegible] che purtroppo i [illegible] pigliano ne [illegible] costume umano [illegible] [illegible] Piegar [illegible] fien la testa [illegible] l'uomo [illegible] contro a voleri [illegible] [illegible] di metter in [illegible] o almeno un [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] teatro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alla [illegible] ben [illegible] gli aspetti [illegible] Lor [illegible] a tal vista [illegible] il [illegible] e [illegible] del [illegible] [illegible] [illegible] e gli [illegible] [illegible] di maestri ma di [illegible] da quelli [illegible] quanto già Loro insegnasse [illegible] che [illegible] [illegible] santi [illegible] a Loro [illegible] di non aver [illegible] [illegible] vostre [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

di essere voi di angeli divenuti Lioni. Ah miei sig.[ri] ... quelle malnato passioni che ... servire Dio solo con vien far forza di torre dal nostro ... una ... qual ci avvilisce ad essere meno che uomini o da apparire meno che ... visto

Primo ... 1751

So che direte, ma come si ha egli a fare: s'hann'elle tutte a combattere ad un sol colpo tante fiere, si indomiti quante sono le passioni che ci fan guerra? no miei Signori cotai nemici son troppo forti ... dividerli e combatterli ad uno ad uno ... io mi sento ... un tumulto di tanti affetti disordinati ... mi vi confondo. ... onde, comincio io dunque con chi ... ? no ... voi ... Sentite il ...

110

[illegible] ...mento che è il vero [illegible] ...vi accechare e conv...

[illegible] ...e una licenzi[illegible] ...te contr...

[illegible] ...dei pensieri [illegible] (...ovver aiutarlo) e ...

[illegible] occasione [illegible]

[illegible] ...tra[illegible] ...entre ... intervenire [illegible] peccato [illegible]

[illegible]

[illegible]

לעולם סלה

התשובה

[illegible]

ר׳ עה״ר· עשאה מאהבה אמאי שהיו מעוותים לעבור תנן הכא כיון שעבר עבירה

אלא שמבר קאמר רבי ... ר״ה לך הרי נעשה תר על חוב על העבר כי לא הרשע הלא

... הרבה על חוב ... ולמה קאמר רבה ברשע חוב למעוד אר כל העולם כולו תנן הכא ולמה

... על חוב כי ... הרבה ... עלה ... אבל לא למעלה ...

[illegible]

מחויבים לעשר לעניים עשויים באחד מעשר מבחר שלא לעניים כי הקלתנו כי על הדשובר

אבו תורמים לרבה ותוחיים לבבור אורבי אר במחבר נבול קי לי עלה ברתי אר לא רעשה

[illegible]

[illegible] אחרך [illegible] לבעלה ללא [illegible]
[illegible] שהר"ב [illegible] אחרים [illegible] כי אשה [illegible]
[illegible] אסורה לבעלה [illegible]
[illegible]
[illegible] אסורה לבעל [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ישראל [illegible] אסורה לבעלה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] אסורה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ישראל [illegible]
[illegible]
[illegible] ישראל [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ישראל אסורה [illegible]
[illegible] אסורה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ישראל [illegible]
[illegible] ישראל [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] אשה [illegible] בעלה [illegible]
[illegible]

[illegible Hebrew]

[illegible Hebrew]

[illegible Hebrew]

Il modo più plausibile e più lodabile nell'agire con dio è
a servirlo con allegrezza et clarità dimostrando il suo ...
cuore nel operare con sua ... divinità e così ci mostra chiara
... il salmista ... col dire [Hebrew] e quell'vori ...
i quali servono ... con illaritudine e tristezza in vece di
meritare demeritano ... con ciò che cotal servitù sia
quasi ... apparenza e ... dimostratione senza alcuna
... e anzi ... e ... come dice
chiaramente nella sacra scrittura [Hebrew]
[Hebrew] ... una simile servitù come già ...
... e ... nel servire con
con quel contento non deve havere niun riguardo ne alcuna
riflessione rispetto all suo decoro e onore, ma sol ... fare
prevalere ... onor divino all suo come fece il Re ... allor
quando introdotto ... arca divina nell suo palazzo ...
ecco che ... il suo decoro e si ... al comune aspetto
[Hebrew] ... e ... dinanzi a ... archa

[illegible] אשר הבין לו ולאמר [illegible]

[illegible]

[illegible] זמן לזמן [illegible]

[illegible] אשר [illegible]

[illegible] זמן לזמן [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] אלא ואמר [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] אלא [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] אלא [illegible]

[illegible] ואמר [illegible]

[illegible] ישראל [illegible]

ישראל [illegible]

[illegible]

[illegible] ישראל [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ישראל [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ישראל [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ישראל [illegible]

[illegible]

[illegible] ישראל [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ישראל [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ישראל [illegible]

[illegible]

[illegible] ישראל [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

דרוש מ' כי תבא

והיה כי תבא אל הארץ אשר ה' אלהיך נותן לך וכו' ולקחת מראשית כל פרי האדמה.
עיין דבי החדש ואו' כי תבא [illegible]

Si raconta nelle Sacre Storie che alorquando גדעון Si portò valeroso nelle Sue bataglie e quasi dicat Si pose acimento La Sua vita p La Salvazione del popolo ויבא גדעון ומאה איש אשר אתו בקצה המחנה ראש האשמורת התיכונה וכו'

Il valoroso גדעון come Si portò bene, O quanto aurebbero speso p havere un Simil uomo credete voi forsi l'ì che esso popolo sempre mai ebbero scolpito nel Loro cuore tal bene e che con atti di gratitudine facessero beneficio alla Sua prole e discendenza. Vinganate AR anzi furono ingrati con La Sua prole, e Si Lasciorono andare in oblio ed inscordanza tutte Le beneficenze fatagli dal Loro genitore e crudelm estinsero tutta La famiglia et Eccoi La Sacra Storia

ויהי כאשר מת גדעון וישובו בני ישראל ויזנו אחרי הבעלים וישימו להם בעל ברית לאלהים. ולא זכרו בני ישראל את ה' אלהיהם המציל אותם מיד כל אויביהם מסביב ולא עשו חסד עם בית ירבעל גדעון ככל הטובה אשר עשה עם ישראל

O ingratitudine umana e non vi racordate no il bene cui fatto ia il Loro genitore che p La vostra Salvezza ei pose acimento La vita e voi in vece di usare secco Lui atti di gratitudine usate ingratitudine, O detestabile ingratitudine, questo sarà il mio brieve tratatto e sono allem[...]

Prima Parte

Si compra una giusta otiosità quello il qualle con temeraria audaccia ... di farci sconoscente de ... benefatori e ... malle ... bene. Il peccato d'ingratitudine ... e ... oltre ... La natura ... ciò ... e odio e ... nemini

L'ingratitudine ella è un pestille ventocresciente che dissecca la fonte della pietà la ... della misericordia, e ... della grazia e perciò non anno termine ... e ...

[משיב] רעה תחת טובה לא תמוש רעה מביתו

... continuanza di malle senza intermetio di ...

[illegible]

כי יהיה הוביל אחר [illegible] לעשר ובזה [illegible] לישראל והטיב
שכן שיהיו מרובה נעמן למה קונו לבקש גמלה אויבו והתמלא הראשון אשר הוא זוכר [illegible]
ומן ולאשתה להיות מעלם ועוד. והנה מובה הקשיבה ה' אלהי ושמעו לקול [illegible]
כי כרועה [illegible] זכור שמור לבסן לזכר עליהם מובה להשיבה אל חסדך מהם. לכן [illegible]
וכן הגבולין הגדל הבגדה של אלהי האלהים ומה כראש [illegible] הגדול הזה [illegible]
מה מובה בעבור זה [illegible] האומר לכל רואה הגדולה הזאת [illegible] וכו ולא [illegible]
על השען אין ואומר) והנה הרחל על גבול אויבו [illegible] ואמרו במדרש הכל האין לאלהים לשלם רעה
[illegible] הכו לשמים [illegible] גל על עין זה כאשר [illegible]
אך כי ברוך [illegible] שמואל אמר [illegible]
[illegible] כנגד [illegible] ברכה [illegible] בטובה
[illegible] אלהים [illegible]
[illegible] ישראל [illegible]
[illegible] ורחל [illegible] לשמים ורחל ועל [illegible]
ולכן אמר שרחל [illegible] אלהים [illegible]
לכן [illegible] לרעה [illegible] אל [illegible]
הדברים [illegible] ורחל [illegible]
[illegible] זכור [illegible]
וכן הוא [illegible] טובה [illegible] שאמר ועל זה [illegible]
[illegible] ידע שור קונהו [illegible]
[illegible] טובה [illegible]
שור קונהו [illegible] וחמור אבוס בעליו [illegible] ידע [illegible]
[illegible] ישראל לא ידע [illegible] השור [illegible]
לא [illegible]
[illegible] אחר [illegible]
[illegible] אשר [illegible]
[illegible] של [illegible]
[illegible] ישראל [illegible]
[illegible] לא היה [illegible]
[illegible] של [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ישראל [illegible]
[illegible] ישראל [illegible]
[illegible] אחד [illegible]
[illegible] ולא [illegible]
[illegible] לישראל [illegible] טובה [illegible]
[illegible] לישראל [illegible]
[illegible] טובה [illegible] האשה אשר [illegible]
[illegible] לישראל אלא [illegible] שנה [illegible] ארבעים שנה [illegible]
[illegible] השמים [illegible]
[illegible] ברכה [illegible] ברכה [illegible]
[illegible] ברכה [illegible] ישראל [illegible]
[illegible] של חבירו שאמרו [illegible] של חבירו [illegible]
של הקב"ה אשר לא [illegible]

את ה' אלקיך ולהבר ורעך [illegible] לכן הכופה במוכר של חברו שאינו
רעך במשך סופו שכופה במעבה של הקב"ה ועובר על ולהבר את ה' אלקיך
[illegible] ולא זכרו בני ישראל את ה' אלהיהם המציל אותם מיד כל אויביהם
מסביב ולא עשו חסד עם בית ירובעל גדעון ככל הטובה אשר עשה לישראל [illegible] ולא
זכרו בני ישראל את ה' למה שלא עשו חסד עם בית ירובעל הוי אלו עשו חסד עם בית ירובעל
זכרו את ה' [illegible] שהיה לו להחזיק [illegible] ולא עשו
חסד עם בית ירובעל [illegible] ולא זכרו את ה' [illegible] בעבור זה [illegible] ולא זכרו את ה' [illegible]
למה לא זכרו את ה' [illegible] שלא עשו חסד עם בית ירובעל כי כל הכופה במוכרו של חברו לסוף
כופה במוכרו של הקב"ה [illegible] —

קרעו לבבכם ואל בגדיכם אי׳ בגמרא [illegible] ...
... [illegible] ... ואל בגדיכם ... כי חנון ורחום הוא ...
בתשובה ... ברכות ד׳ ז׳ אמר ... משום ר׳ ... משה ... הודיעני נא את ...
אמר לפניו רבש״ע מפני מה יש צדיק וטוב לו ויש צדיק ורע לו רשע וטוב לו ורשע ורע לו ...
צדיק וטוב לו צדיק בן צדיק צדיק ורע לו צדיק בן רשע רשע וטוב לו רשע בן צדיק רשע ורע לו
רשע בן רשע אמר מר ... צדיק וטוב לו צדיק בן צדיק צדיק ורע לו צדיק בן רשע ...
... פוקד עון אבות על בנים ... [illegible] ...
... כשאוחזין מעשה אבותיהם בידיהם ...
צדיק וטוב לו צדיק גמור ... [illegible]

[illegible]

היה וילד אחר המעשה [illegible] שנשבה היה בשעת החטא והבי לחשובים
אך אמנו ואלו אם הבן נולד אחר החטא וקודם שעשה אביו תשובה בעת
באמור כי תשובה [illegible] תמה [illegible] ואם האב עשה תשובה
[illegible] אחר החטא קודם שעשה אביו תשובה [illegible]
[illegible] הוא כלל [illegible] לבאר [illegible] כי והקשה למה והשיב
[illegible] רשע וטוב לו רשע ורע לו אל מעשה רשע וטוב לו [illegible] צדיק וטוב לו צדיק
[illegible] בן רשע צדיק וטוב לו צדיק בן צדיק צדיק ורע לו צדיק בן רשע ורשע ורע לו
[illegible] שעשה [illegible] היה [illegible] אמנו [illegible] הוא [illegible] בן רשע [illegible]
[illegible] ואביו [illegible] אמנו [illegible] שחטא [illegible]
[illegible] ועל זה כתיב [illegible]
[illegible] אחר החטא אבין [illegible]
[illegible] אחר [illegible] אביו [illegible]
[illegible] החטא [illegible] היה אביו [illegible]
[illegible] טוב [illegible] שלא נברא [illegible] שנים [illegible]
[illegible] טוב [illegible] טוב [illegible]
[illegible] שנברא [illegible]
[illegible] טוב שלא נברא [illegible] אחר [illegible]
[illegible] טוב הוא שלא [illegible]
[illegible] בעולם [illegible] שנברא [illegible]
[illegible] אמר [illegible] אדם [illegible]
[illegible] שלא [illegible]
[illegible] בזה [illegible]
[illegible] קיום [illegible]
[illegible] העולם [illegible]
[illegible] לו [illegible]
[illegible] לו [illegible]
[illegible] צדיק ורע לו [illegible] צדיק [illegible]
[illegible] צדיק ורע לו צדיק [illegible]
[illegible]

חלה. לאור חמה שבעה ברומו
[illegible]
[illegible]
[illegible]

רוחו לאל השוב ונשמה.
[illegible] ונחר בחרוזי [illegible]
[illegible]
[illegible] בהכם

[illegible] נמרצו
[illegible]
[illegible]

כי [illegible] ורננה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

ד

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] לעולם [illegible]

[illegible]

121

Raccontasi nell' [illegible] non [illegible] Marco [illegible] imperatore

[illegible] nel comando di roma e dell' imperio [illegible]

[illegible] sentimenti di vendetta contro [illegible] e ribelli [illegible]

[illegible] alla troppa appassionata consiglieria [illegible] e ver-

che [illegible] imperatore [illegible] che [illegible] queste [illegible]

[illegible] non farmi [illegible] che un im-

perator di Roma non deba [illegible] presso gl' romani che con-

[illegible] sempre [illegible] questi erano [illegible] gl sentimenti [illegible]

[illegible] e [illegible] quanto è maggior [illegible] maggiori [illegible]

[illegible] invito alla penitenza il peccato-

re [illegible] tutti [illegible] peccati ne pure furon molti

[illegible] pure anime peccatrici e pur [illegible]

[illegible] questa [illegible] in buona [illegible] tutto clemen-

tutto bontà tutto misericordia che riceve il peccatore [illegible]

e [illegible] sono a dimostrarselo facendo la peni-

tenza [illegible] i suoi peccati [illegible] molto gravi [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] penitenza [illegible] salutare per un anima peccatrice

e che [illegible] Dio clementemente [illegible] alli peccati [illegible]

[illegible] de [illegible] mentre la vediamo chiaramente

nelle [illegible] e [illegible] e particolarmente [illegible] dice

[illegible] ישראל [illegible]

[illegible] ישראל [illegible] ה' אלהיך [illegible]

[illegible] ולאמר רק [illegible]

[illegible] ה' אלהיך [illegible]

[illegible] ישראל ולא [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

שמרן

[illegible]

ומשמע דר"ד כר' אל תנה כעשה בתוך אל עשיר רשבה ורמשרי אל כך

[illegible] דירי [illegible] מתנה אך רשאי לרבא רשבה הלא [illegible] רשאי לבעל [illegible] כבוד

[illegible] כבוד [illegible] לברת [illegible] [illegible] מה זכר לזה נראה [illegible] ולרוע

[illegible] [illegible] אך השכר [illegible] על [illegible] [illegible] [illegible] שם עם

[illegible] זכר [illegible] זכו [illegible] [illegible] רשאי [illegible] על [illegible] הותר

[illegible] עוד

[illegible] [illegible] [illegible]

9372

le [illegible] [illegible] e seconimo nell' ... [illegible]
[illegible] per ne Sciati ed nome [illegible]
[illegible] in cui egli valorosa combatteva [illegible]

Sue [illegible] è [illegible] le [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] anima [illegible]
[illegible] [illegible] corpo [illegible]
[illegible] come [illegible] sempre
[illegible] [illegible] Sì come [illegible]
[illegible] il corpo [illegible]
[illegible] chiaram[ente] [illegible]
[illegible]
[illegible] compagnia e [illegible]
[illegible] universale [illegible] anima come [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] anima [illegible] cielo [illegible]
[illegible] spirituale [illegible] voce di [illegible]
[illegible] al corpo [illegible] dalla terra [illegible]
[illegible] [illegible] a tal [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible]

in cielo [illegible]

e quando [illegible] parteccare anco [illegible] il corpo [illegible]

come per amo [illegible]

[illegible]

[illegible] ישראל

[illegible]

[illegible]

[illegible]

לאחרים אלא רואים להם אבל הרשע שבעבר אף שאינו יודע העבירה [illegible]
כופר ולאומר כי [illegible] בתורה [illegible] שאחר [illegible] לאחר לא היה יודע [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
לאחרן [illegible] אינו יודע שלא כל לאחר אבל אינו רואים להם.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

13

Considerare si è [illegible] [illegible]datevi o carissimi fratelli se pavente [illegible]

quanto [illegible] [illegible]gresi e travagliati fra tante [illegible] acure [illegible]

[illegible] amiamo [illegible] vostro [illegible] e [illegible] un padrone [illegible]

di tutta questa machina [illegible] i celesti come i terestri sono tutti [illegible]

atti e soggetti [illegible] e repentinamente [illegible] meravigliesamente cavare

da [illegible] inferno e [illegible] [illegible] perdersi di [illegible]

che [illegible] di [illegible] et [illegible] [illegible]

peccat[illegible] siamo [illegible] [illegible] [illegible] seandecente siamo

[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] imperoche sempre mai [illegible]

e esiste in noi il [illegible] e carattere di figlio di dio ancorche peccat[illegible]

e [illegible] siamo [illegible] di [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] volendo alludere che è [illegible] pure siamo

[illegible] ed [illegible] [illegible] si denominamo e si caraterizamo

[illegible] [illegible] [illegible] che non siamo mai partiti [illegible]

dei suo [illegible] e che sempre siamo sotto la sua [illegible] e

sotto il suo occhio [illegible] di un padre amoroso che ancorche

[illegible] il suo figlio cattivo [illegible] contro suoi [illegible] e [illegible]

e che [illegible] mai [illegible] e [illegible] la sua [illegible] contera il [illegible]

[illegible] esiliato [illegible] e anzi gastigato contuttocio chiama[illegible]

sempre [illegible] figli che un giorno [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] che [illegible] [illegible] non quantunque [illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אמר השואל הלא כל בני ישראל [illegible] הזה כי אין השואל [illegible]

[illegible]

[illegible]

egli è [illegible] che [illegible] o [illegible] che
contro[illegible] [illegible] del [illegible] e [illegible]
[illegible] Stati non
[illegible] col nome di [illegible] che
[illegible] [illegible] [illegible] libertà
[illegible] che [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] della vostra
libertà di idolatrare [illegible] che vogliamo [illegible] il prefato

[illegible]

[illegible] il prefato [illegible] contro [illegible] il
[illegible] non [illegible] che [illegible]
[illegible] e dalle vostre terre [illegible] e vostre [illegible]
e [illegible] nella vostra [illegible]
[illegible] cole altre [illegible]
[illegible] e Stato [illegible]
[illegible] questo [illegible]

[illegible]

[illegible] la verità che [illegible] [illegible]

[illegible] vostro [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

עין [illegible] הלכה ט' פרק [illegible]

Si vede [illegible] fondamentale [illegible]

[illegible] dichiarando [illegible]

[illegible] egli è [illegible]

[illegible]

[illegible] mente [illegible]

[illegible]

[illegible] e [illegible]

[illegible] vale [illegible]

[illegible] e [illegible]

[illegible] e [illegible]

de [illegible] nostra [illegible]

[illegible]

[illegible]

Do [illegible] e [illegible] tutte [illegible]

[illegible]

[illegible]

כן אלא א כלומר כי אלא כן אין כלומר אלא לבי נב ואל השלום נקרא שמו
יר יבנ ולר אור ובורא חושך ועושה שלום ורעעם שאלמלא מזיג היסודו
...ולן עם הירח הככבים אין קיום והעמדה לנמצאים ולכן נקרא של רבה שלום טוב
אלו ה' שלום רמו ומתורגל בה כי הוא בעל השלום ועושה שלום בין היסודות הכבי
...ב עושה שלום במרומיו ומתורגל כבה כמה שופטים אל תכלל כולו ומביאל כולו של
עומדים זה אצל זה של[ום] ... זה וזהו כאומר הכרוב התמשל ונבחר עמו עושה שלום
במרומיו המושל ... ין גבריאל ועושה שלום בכל הרי ומכור הרמוז היסוד
הנבות הוא השלו[ם] ... ולא היו קיום והעמדה אלא מתו להיר מורכב מאורכבע יסוד
להיר אלא מורכב וכו' ... שלכן עושה שלום כי לכן נקרא אהרן

כוכבי

[illegible]

[illegible]

[illegible] e accente [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] כל טוב [illegible] לא טוב ולא רע [illegible]

[illegible] שאלה המלאכים [illegible]

[illegible] אבל [illegible] המלאכים [illegible]

[illegible]

[illegible]

e [illegible] mai ve[illegible] da quei medesimi [illegible] ne vecine, [illegible]
[illegible] [illegible] veleno e veleno putrido e veleno pestilentissimo [illegible]
vero che l'umana malignita va d'ogni erta [illegible] stillar veleno
e questa malignita va [illegible] serpente va [illegible]
[illegible] se uno e vinile e vero [illegible] ogni offesa [illegible]
che egli e [illegible] e [illegible] dice che egli e un quaro [illegible]
[illegible] e [illegible] seconda [illegible]
di maledicenza [illegible] che ci [illegible] a grande onor nostro [illegible]
[illegible] di noi [illegible] altrui [illegible] e non e
[illegible] una gran volta [illegible] debbiam mirare di divenirne [illegible]
e non a [illegible] gl'altri [illegible] co[n] le mormorationi
che [illegible] ma non [illegible] contro [illegible] ma ancora
contro [illegible] questo sara il mio breue trattato in [illegible] quanto
sia [illegible] e [illegible] il mormorare [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] nelle sacre [illegible] che egli il Re [illegible] per
successo dello suenturato [illegible] estinto [illegible] le montagne di [illegible]
con tutti tre suoi [illegible] guerrieri [illegible] e [illegible]

prego coloro quali cio gli fecce note che non cacciasse [illegible]

novelle agli abitatori [illegible] ed ai vocelli [illegible] non dare ma[illegible]

di parlare delle calamità [illegible] [illegible]

[illegible]

che voi o mormoratori che fate quella [illegible] mormorate e [illegible]

rallegrate col [illegible] are a altrui [illegible] [illegible] a [illegible]

[illegible] venerato e mormorate contro [illegible]

[illegible] dalla [illegible] [illegible]

contro [illegible] ma ancora contro [illegible] [illegible]

[illegible] העם כמתאוננים רע [illegible]

[illegible] אשר בקרבו התאוו תאוה וישבו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכילנו בשר

זכרנו את הדגה אשר נאכל [illegible] חנם [illegible] זכרנו את הדגה אשר נאכל במצ[רים]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

לג

גורם לו רחוק [illegible] ומיון [illegible] [illegible] לתנאי [illegible]

[illegible] [illegible] שאין [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מתנה [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שלא יוכל [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] לאכול בשר [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

דרוש על השלמות הנפש

דרוש לשבת ויקרא

ונפש כי תחטא ... כל ... ויקרא ...

... דרוש ...

Ora i santi er[...] Eretici certo non deue. perci in l'ultimo ... quel ere[...] stimare, che essi facevano d'auere due anime quasi che perdendone una ne potessero riaquistare la perdita con l'aquistamento della seconda. Percche all'incontro che ui fosse ... che avesse una si ... e si eretica opinione in testa qual che ... conculcano ... quella unica e sola anima che hanno che perquasi ... e non con le parole certo coi fatti d'aver due anime onde perduta quella unica ne veramente hanno ne possono ristorare la perdita con l'aquisto della seconda. Ma voi miei S.ri non fareste cosi se considerassi il ... tesoro che entro di voi avete dell'anima vostra e di cui ... ... fareste ... quanto gran male ... a non procurare con ogni studio e fatica la salute dell'anima vostra ... ... che non ... potreste voi fare ... la salute di un anima quando anco questa non ... ma de altri ... pazia intollerabile delli huomini stolti del mondo i quali correbbero spere ... ogni patimento abbandonare ogni piacere per salvassero un anima e ... l'anima e ... l'anima sua ... vealicno ... figlido ... salvare l'anima ... ... da quell ... e l'ira del Sordo giovan

y salvarvi bisogna lasciare [illegible] ore [illegible]
anima [illegible] immortalle [illegible] eterna [illegible] che
mortalle [illegible] anima e morendo il corpo [illegible] altresi [illegible]
v'ingannate di gran lunga come in questo [illegible]
ritrovarvi [illegible] immortalita dell'anima [illegible]

Anima [illegible]

[illegible] non volete tenir conto dell'anima [illegible] che [illegible]
almeno tenete conto che ella e immortale [illegible]
vita dell'anima vostra [illegible]
secolo [illegible] quanto [illegible] stimare [illegible] vita d'un anima
quanto [illegible] stimate [illegible] vita [illegible]
ma di eternita [illegible] entite [illegible] anni questo corpo [illegible]
in polvere [illegible] e sara [illegible] entro un [illegible]
doppo che saranno passati tanti milioni di anni quante [illegible]
le arene dell mare quante [illegible] dell aqua [illegible]
accolte [illegible] non sara diminuito pure un momento della
vita sempiterna e non [illegible] stimate [illegible] vera [illegible]

[illegible]

זה כשמענו דברים כאלו והאמר כן לקח ונכר היה בענין לאומר הסיבה [illegible]

[illegible]

y . . . alvarvi p bisogna lasciare . . . l'amor . . . ore . . . ene
anima . . . Simmortalle . . . S'eterni[illegible] . . . che
mortalle sia l'anima e morendo il corpo [illegible] altres[illegible]
v'ingannate di gran lunga come in d[illegible] [illegible]
provarvi l'immortalità dell'anima . . . [illegible]

Anima . . . [illegible]

Quante son non volete render conto dell'anima . . . [illegible]
almeno tenete conto . . . ch'ella e immortale et eterna . . .
vata dell'Anima vostra . . . teneete . . . [illegible]
secolo dio quanto la corrente . . . timare . . . eterna d'un anima
quanto dunque la corrente . . . timare . . . mentre e vita non d[illegible]
ma di eternità . . . entite . . . fra pucci anni questo corpo . . . [illegible]
in polvere e cenere e sarà eliso entro un sepolcro . . . [illegible]
doppo che saranno passati tanti milioni di anni quante sono tutte
le arene dell mare quante . . . [illegible] . . . dell'acqua . . .
accolte insieme non sarà diminuito . . . un momento della sua
vita sempiterna e non la stimate . . . entite . . . [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

זה כשתעיין הדברים כאלו והאמר מן לקח וכו' הדי בענין שלומר הסיבה [illegible]

והאמר שהיא שמנה זכה וכו' כשהיה שלא רחר כאלו הכבוד [illegible] ואלה [illegible]

ולא תירוץ כי כל זה לבן החלק לעולם [illegible] לא היה לריב כלל עירה זכה [illegible]

[illegible] ולמה [illegible] הנזכר כבר [illegible] לבא [illegible] שהיה [illegible]

[illegible] שלא שהיה עולם [illegible] ולא [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

perde [illegible] e [illegible]

[illegible]

[illegible] anima qual [illegible]

[illegible] di aver [illegible] anima [illegible]

[illegible]

[illegible] mai [illegible]

יקרא אל השמים מעל ועד לדרשנו אמר אלין
כשיבא הקב"ה לדין אמרו לו רבונו של עולם ישראל שקבלו [illegible] זבח אלי
הקב"ה שמים וארץ עדים אמרו לו שמים וארץ שעשו בשנה
אמרו רבונו של עולם יש לב מעיד בכבודו וכו' ולא כן אמר המקום [illegible]
לכן עמוד אחרון לו חמיה כורה ברית על זבח מה' הקב"ה עולה ואמר ולא אמרו לו
מי אמר [illegible] ואמר הקב"ה יבאו שמים וארץ עדיה [illegible] זכרו ולא אמר
לא מעיד אלא שמעה ועתה ולדבר ואחר כלום [illegible] ולריך אמרו לו
שלא לבד לא מעיד עליך אלא אמר שלא אלה [illegible] עד רומר המעיד
עשה הפה לא שיש בו כרת מגלן אלא אלא מנחה מה מנחה שכן נבררו עליה בריר
מנחה שכן [illegible] מנחה שכן ישנה לפני הדבור תרומה שכן ראשית מנחה תמורה זכן
צריך גבוה ואל המסוקים ממשל חמיה ומי שהם חמיהם ולמור לעשה היה לו כרת
על זבח מעבירי וזבח עולה אלא מה מנחה שכן נבררו עליה בריר
והיינו כורת ברית על זבח לא על זבחין אוכלין עולה שאינן זבח ואך שכן כרת
ותרומה והיינו לא על זבחין מנחה אוכלין ונאמר וכבר היה רבה לאמם שכן כרה על
תרומה והיינו האמר ועולה [illegible] רמז וזבח מה לרמוז שהן צריך גבוה ואל לעשה רמוז
ועולה הוא עבר לצורך גבוה אל להמסורש [illegible] ולו משאר זבחים
ועולה הוא עולה רמוז ואך לעשה רמוז [illegible] שהם ורק לא על זבחין לא אוכלין משאר זבחים
[illegible] ומשאר הקרבנות דברים כן

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

140

[illegible] e [illegible]

[illegible] ina [illegible]

[illegible] de uis e [illegible] 139 [illegible]

[illegible] e [illegible] ie [illegible] di questa gran machina mondana
[illegible] e cap. ce[illegible] [illegible] nono e dalle [illegible] [illegible] si estendono i [illegible]
miracole et [illegible] raro e segnalato che si troui e si [illegible]
già mai e veram.te il vomo ariconte del cielo e della terra. contiene [illegible]
[illegible] e [illegible] miracolo del creatore e della [illegible] di vita [illegible]
alle piante [illegible] pari alli bestie di [illegible] compagne [illegible]
[illegible] quasi [illegible] un secondo [illegible] vomo e composto et organizato
di due nature [illegible] [illegible] et tanto [illegible] sono
l'anima e [illegible] cioè [illegible] corpo dell quali l'una e celeste l'altra [illegible]
[illegible] l'una e immortalle l'altra mortalle l'una simile agli angel[i]
[illegible] comune alle bestie se non erra la carne erra un angello se
non erra l'anima erra un animale [illegible] l'anima e il [illegible]
[illegible] miracolo [illegible] [illegible] alza allo spirito [illegible] e all'anima [illegible]
trasmuta tutto in spirito se si inclina alla carne [illegible]
carne [illegible] conuertirsi [illegible] che egli volle l'anima fa [illegible]
corpo [illegible] [illegible] dato del [illegible] tre infernalle l'anima
[illegible] in angelo [illegible] muta in bestia non sono [illegible]
in pace [illegible] guerrieri l'una combate dalla man destra l'altra
dalla sinistra l'vomo sta in mezzo, [illegible] dell'una e dell'altra [illegible]
da qualunque [illegible] [illegible] sempre [illegible]
[illegible] miracoli [illegible] e l'unico [illegible]
[illegible] fra tutti gl'vomini il vomo israelita. È felecissimo che
[illegible] dell cielo e infelicissimo che più trauaglia sempre
terribilissimo [illegible] Diabolica È [illegible] e
[illegible] E mansuetissimo che [illegible] ingiuria

E, crecibimo ere odia ... ...
divinà sempre dimoroso ... belecita della natura e ...
che ... della natura ... e morto e
morte vive ... prodigio di natura ... natura natur
di natura ... miracoli ...
che ... fu creato ... ondo come ...

Capitolo ...

Che sia la verità che la final causa della creatione e formatione di questa gran macchina mondialle e de ... tanti ... manifatture fu creati ... il uomo deve essere ... dell'uomo ... produre e ... terra ... accio che ... servissero ... e ... tutti ...
... uomo che sia questa la vera intentione ... divina lo vediamo dall'effetto della ... patrone e ... di tutto che ... patrone sopra i vegetabili ... patrone altresi sopra ... tutti ... e che vendere ... sopra tutto altro ... uomo e la final causa della creatione ... che il uomo e quello che manifesta e promulga la divinità ... e tanto più ... del mezo della divina ... conferma ... infimo Et inferiore materialle e corporalle composti dai quatro ... che merita di essere ... e tanto signore di essere superiore e padrone della sua manifatura ... con il tuo ... che tutti siano ... e subordinati ... della non ... ore e natura

[illegible] questi ancor natura [illegible]

[illegible] che tante grandezze [illegible]

[illegible] vile a un vomo la quale è [illegible]

[illegible] e altre [illegible]

[illegible]

[illegible] miracolo [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] usa [illegible] pure [illegible] corrispond[illegible]
con [illegible] altra [illegible] [illegible] con [illegible] altra [illegible]
stesso con gl[illegible] [illegible].

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ישמעאל [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

לכבוד [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

זה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
שנות חיים עושר כבוד
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

אנשי לבב הורו נכון
עונים על מה אדם יבטח
אם כוח לו לו המלאכה
ישב מרוחות שחק ישכון
לחסור כי אל רחמ[illegible]
עולם ארך כי לא ישתנ[illegible]

לכן אורו ברחמונים
עלה צירה קורה מעזור
ישתנו דורו זרח בור
כי לו התולו שם במעונים
אליו כן באל צורו
[illegible] ישגיא הוא בא בזכרו

עובר זכרו ועבר לבו
עושה מצוה שלו ושמר
לא כאדם הבל דמה
כי אל דרכו ישים אור בו
כוסה לעבר אור הומרו
הולך תמים קרה בזרו

ועל כי ראה הבל תמים
כי לא יאכל דבק מגדן
מנה ישחבר אלי נר
עבדו חנן שם נבלאים
ימצא אחר לאל [illegible]
בגיל אמרה
[illegible]
מי כשמו [illegible]
לבו אוהב [illegible]
אוהב רעו אוהב מכוון
מונם שעל דברו לא ימעט
שומר מצוה לא ידע רוב
כי לשונו אלה לא ידע

ועתו למאור מנכל אדם
על מה [illegible] ויוכח למאור
ומסבר דנשמה ימיר
רגל כל חי ישלום דרם
אלא למאור אף אם גואל
לו כאן נבא ונר בשמאל

כל מצוות לו כמיומנות
אחבר אלה מינו דמיו
כן לו ועל על כל גוים
ויתך חמלם ישבור [illegible]

ראש חמדו לו
לבד הורה דמה
ימנו [illegible]
סוף המל ראל

לשורה [illegible] ממנה
זכר ונוה ממנו
כי שובה יבוא [illegible]
[illegible] זכר [illegible]

[illegible] עמק כי לא חלתן
[illegible] חרה [illegible] [illegible]

[illegible] יעוור [illegible]
[illegible] ועולם [illegible]
באה דחם אב [illegible]
[illegible]
במכור יב ישמאל
[illegible]

קוסף למחיר [illegible]
[illegible]
[illegible]
עם שלום [illegible]
[illegible]
[illegible]

אשה כי תזריע וילדה זכר [illegible] לשבעה ימים [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

בא. תי' שרה ויבא אברהם לספוד לשרה ול' מהר"ב בן לא מהר המוריה בא ועל דא"ר [illegible]
בקבורה והעונש שמת לא מחנכה אחר מות ר"ה. ואי"ר כמו' לפרש"י מ"ט המפלה ירצה [illegible]
הא כה ב' ויבא אברהם לספוד לשרה על' המפלה ירצה לה' משום כבודו של אברהם [illegible]
ומרעים לשמעין המפלה ירצה לשוב: וקשה אין לעכבו בקבורה הא אין מעכבין באשה
שרה דהו"ר מותר לשרוף אותה שעשה מחללה ומעבירין מרלה [illegible] וזה של
ויבא אברהם לספוד לשרה ולקבורה. וקשה אין מעבירין [illegible] שמתה לכ
אחר מה בן כא מהר המוריה וזה ומתעצבה מרה כמו שאות [illegible] ידע זה [illegible]
אר לכך ותחתיה שעשר מחרכה המפלה אר הקדשים היין מתמו [illegible] העונש של [illegible]
מורה מאחרה לא מעבירין

עוד ומצינו לי במדרש בן לאחר ירך לי את מעשה המכפלה אשר לו אשר בקצה. שהיו אין במערה
עמנו לי פרסונו. וקשה וכי זה קנין אר היה שבקש אברהם מאת בני חת שיהיו מפורסמים בינן
וכן עמרון לן וכל לבר בזה עצמו גם מה שמצ"ר שמכפלה שהיו מת ליה' אם בקצה או בקבר אבל אהב
אי' כמתו קנה לאין שיין מעכבין אלא אם קנה שדה. בקצה אבל זכו ונכנה להיות במערה לא שייך
משום מעכבין ואף ויעכן אם מעכבין היה מכונה מתלת המעכבין ולא יכול שוב לחזור ולעמון
מעכבין וקנה אברהם בלא מחה ירא בן אחר שירנה מעשה המכפלה. ומצינו בני חת מעכבין
לבן בקש מהם שיפרסמו בכדי שלא יכלו לעמון מעכבין ולחזור הכמות העונש שאחר מעכבין.
פרסומו מתמן שירך לי את מעשה המכפלה אשר בקצה. שהיו לשיין היכא דבר מצרה אלו היה
באמצע שהיו כל מפורסמים לא היה שייך מעכבין

תולדות

ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי. קשה מאי אנכי אבל אין במדרש ויתרוצצו אדי
זה בא להרוג את זה וזה בא להרוג את זה ואמרינן במדרש כמאמר שעשו מרב את הבריה משום הכי
כי לא הרגה ואכ"מ שהוא רוצה לא יכול לקבל הבריה וזה שאמרה רבקה אם הוא"ל שהוא רוצה שיש
בבטנו שני גוים למה זה אנכי מי יכול לקבל הבריה שבורחת בבטן כאותה כולא מבורה
אני שיצאו ממתני שיקבלו אנכי אבל עכשיו שזה בא להרוג את זה וזה להרוג את זה אנכי עכשיו
לא הרגה ואיכא יכולים לקבל הבריה מיד ילך להרוג את ה' אנכי ואמרו על שהלכה לבית מדרשו של
שם ועבר ומה"ר הרי' לאיזה הלכה הרחיל ולבד יותר לשני ה' לוקח מהו לה אבל ולעבר
קשה במסור ולך לדרוש את ה' הי"ל ולך לדרוש ה' מהו את אבל ישינן את ה' אלהיך ויראת
לרבות את ת"ח לכן אמרו שהלכה לבית מדרשו של שם ועבר זהו את לרבות ת"ח

וישב

ויאמר יהודה לתמר מתני ה' על כן לא נתתיה לשלה בני. קשה מהו מתני הוה"ל צדקה אלא
מתני מעשיה שמתנת שעשתה דברים שבהם יכול לומר צדקה הרבה [illegible] ממנה ורבה הלכה
[illegible] אמר [illegible] וכי אלמנה היא אבל עד כי יגדל שלה בני ולמה זה לא סבר יהודה
לעמן הוא דאין יבום לרבנן וכו' יבום יש שמה אחריו כה זה אם יש יבום כרבנן או לא
ואותן סובר יש יבום [illegible] ולך מהבי"ל כמה יבא עליה אפילו רבנן ואיך סובר דאין
יבום כרבנן סבר יבא עליה אם שלא מעבר אם יכים בא עליה שלא ממהר שלא יהי שאין
יקרא לו [illegible] יבום [illegible] מבלי יבום ומצינו שאמר ערכה לערה [illegible] שנים
[illegible] בערה עינים [illegible] זה דרך שיהודה יבא עליה כמו' יבום כי יבום [illegible] כתב
כאיר במעשה [illegible] אבל [illegible] זה הוא אלה ירך בה דהי"ר יהודה לא ידע שהיא תמר ובא עליה שלא
מעבר [illegible] היבום אך שלא מעבר מתני לך מכין [illegible] זה שיבום אך שלא מעבר לכן אמר
יהודה צדקה ממני [illegible] היה ה' זה שיבום אך שלא מעבר ששמעה דברי ר' [illegible] עד
כי יגדל שלה בני ובמה [illegible] יבום הרא [illegible] ולא כרבנן [illegible] יבמה יבא עליה
שלא מעבר זה היה צדקה שעשתה [illegible] על כן לא נתתיה לשלה בני:

32

שה כ

[illegible] ישראל [illegible] יוסף [illegible]

[illegible]

ויח

ויח יעקב ויקרבו ימי ישראל [illegible]

[illegible]